

ความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ ของนักเรียนและผู้ปกครอง โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย
โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์
ของ
เดือนฉาย แซ่ป๋าว

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
พฤษภาคม 2551

ความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ ของนักเรียนและผู้ปกครอง โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย
โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์
ของ
เดือนฉาย แซ่ป๋าว

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
พฤษภาคม 2551
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ ของนักเรียนและผู้ปกครอง โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย
โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
เดือนฉาย แซ่ป๋าว

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
พฤษภาคม 2551

เดือนฉาย แซ่ปั่ว. (2551). *ความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ ของนักเรียนและผู้ปกครอง โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมริดา แสนคำเครือ.

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ ของนักเรียนและผู้ปกครองโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ประกอบด้วย นักเรียนและผู้ปกครองโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2550 เป็นนักเรียน 182 คน และผู้ปกครอง 182 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนแบบโครงการ โดยแบ่งออกเป็นด้านต่างๆ 6 ด้าน คือ ด้านหัวข้อโครงการ, ด้านกระบวนการการเรียนรู้, ด้านบทบาทครู, ด้านการแสดงนิทรรศการ, ด้านบทบาทผู้ปกครอง และด้านประโยชน์จากโครงการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (t - test)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านหัวข้อที่เรียนโครงการ และการจัดนิทรรศการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านกระบวนการการเรียนรู้ บทบาทของผู้ปกครอง และประโยชน์ของการสอนแบบโครงการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ ด้านบทบาทครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนที่มีระดับพัฒนาการต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ ในภาพรวม และรายด้าน ในแง่เรื่องหัวข้อที่เรียนโครงการ ด้านกระบวนการการเรียนรู้ บทบาทของผู้ปกครอง และประโยชน์ของการสอนแบบโครงการและการจัดนิทรรศการไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากด้านบทบาทครูที่นักเรียนความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ มีแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผู้ปกครองที่มีเพศ อายุ รายได้ต่อเดือน ระดับการศึกษาและอาชีพ แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการไม่แตกต่างกันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

OPINIONS IN PROJECT APPROACH OF KIDERGARTENS AND PARENTS AT
WATTANA WITTAYA ACADEMY, WATTANA DISTRICT, BANGKOK

AN ABSTRACT
BY
DAUNCHAY SAEPO

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University
May 2008

Daungchay Saepo. (2008). *The Opinions of Project Approach of Kindergarten and Parents at Wattana Wittaya Academy, Wattana District, Bangkok*. Master project, M.Ed. (Educational Psychology). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University.
Project Advisor: Asst.Prof. Promptida Sankamkhru.

This study is aimed to investigate the opinions of project approach at Wattana Wittaya Academy, Wattana District, Bangkok. The subjects that were used consisted of 182 students and 182 parents of Wattana Wittaya Academy in the 2007 academic year. The Questionnaire that was issued, included 6 aspects, there were : project subject, learning processes, teacher's role, exhibition, parental role, and project utilization. The data was analyzed and presented by percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The results were as follows:

1. There was no significant differences among the opinions of project approach by students with different class level on project subject and exhibition, whereas there was a significant difference at .01 level among the opinions of learning processes teacher's role, parental role, and project utilization.
2. There was no significant differences among the opinions in project approach by students with different development in project subject, learning processes, exhibition, parental role, and project utilization whereas there was a significant differences at .01 level among the teacher's role.
3. The last result showed no significant difference among the opinions in project approach by parents with different gender, age, income, educational level, and occupation.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง ความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการของนักเรียนและผู้ปกครองโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขต
วัฒนา กรุงเทพมหานครฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสนคำเครือ)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(รองศาสตราจารย์ เวธนี กรีกทอง)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสนคำเครือ)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ เวธนี กรีกทอง)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พาสนา จุลรัตน์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. งามใจ นัยพัฒน์)

วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2551

ประกาศคุณประการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้มีอาจสำเร็จลุล่วงได้เพียงเพราะผู้วิจัยแต่ฝ่ายเดียวหากแต่ทุกอย่างก่อเกิดขึ้นจากพระคุณที่ก่อร่างสร้างให้เป็นผู้วิจัย ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณครอบครัวโชติมโนธรรม ที่ดูแลและช่วยเหลือตลอดจนเติบโตใหญ่

ศิษย์ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสนคำเครือ อาจารย์ที่ปรึกษา สารนิพนธ์ รองศาสตราจารย์ เวรณี กรีทอง และ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา กรรมการสอบปากเปล่า ที่ได้รับการแต่งตั้งเพิ่มเติมที่กรุณาให้คำปรึกษาและให้ข้อเสนอแนะในการทำสารนิพนธ์

ศิษย์ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ เวรณี กรีทอง อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา และ อาจารย์มรกต ชูช่วย ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนครูอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้ และผู้วิจัยจะขาดความสมบูรณ์หากไม่มีท่านเหล่านี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์เสริมศรี ไชยเศรษฐ์ และอาจารย์พรณมहा วุฒิวิโรภาส ที่ให้ความกรุณาสันับสนุน ในการทำวิจัยในโรงเรียนในครั้งนี้มาโดยตลอด

ขอขอบคุณ อาจารย์วิลาวัลย์ มิตรกุล หัวหน้าระดับปฐมวัยและพี่ๆ เพื่อนระดับปฐมวัยทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยในการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ดร. วรนาถ รักสกุลไทยที่ให้คำแนะนำและให้กำลังใจผู้วิจัยมาโดยตลอด

คุณค่าของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณมารดา บิดา ครูอาจารย์ และเป็นเครื่องทดแทนคุณแต่ผู้มีพระคุณทุกๆ ท่านทั้งที่เอ่ยนามและไม่ได้เอ่ยนาม

ขอกราบขอบพระคุณ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

เดือนฉาย แซ่ป๊าว

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	3
ตัวแปรที่ศึกษา	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น	8
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ...	12
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ	27
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย	34
3 วิธีดำเนินการวิจัย	38
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	38
ประชากร	38
กลุ่มตัวอย่าง	38
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	39
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	39
การหาคุณภาพเครื่องมือ	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
การวิเคราะห์ข้อมูล	46
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	46

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	48
การวิเคราะห์ข้อมูล	48
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	70
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	70
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	72
อภิปรายผล	73
ข้อเสนอแนะ	78
บรรณานุกรม	79
ภาคผนวก	83
ภาคผนวก ก หนังสือขอความร่วมมือและแบบสอบถาม	84
ภาคผนวก ข คุณภาพเครื่องมือ	195
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	198

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับชั้น.....	38
2 แสดงจำนวนและคำร้อยละของนักเรียน จำแนก ระดับชั้นและพัฒนาการ.....	49
3 แสดงจำนวนและคำร้อยละของผู้ปกครองจำแนก เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือนและอาชีพ.....	50
4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักเรียนต่อการ สอนโครงการ.....	52
5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการ สอนโครงการ.....	55
6 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อการสอนแบบโครงการ จำแนกตามเพศ จำแนกตามระดับชั้น.....	59
7 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของนักเรียนที่มีระดับชั้นแตกต่าง กันกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนโครงการภาพรวม.....	60
8 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของนักเรียนที่มีระดับชั้นแตกต่าง กับความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนแบบโครงการด้านกระบวนการ การเรียนรู้.....	61
9 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของนักเรียนที่มีระดับชั้นแตกต่างกับ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนแบบโครงการด้านบทบาทครู.....	61
10 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของนักเรียนที่มีระดับชั้นแตกต่างกับ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนแบบโครงการด้านบทบาทผู้ปกครอง.....	62
11 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของนักเรียนที่มีระดับชั้นแตกต่าง กับความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนแบบโครงการด้านประโยชน์ของ การสอน.....	62
12 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อการสอนแบบโครงการ จำแนกตามเพศ จำแนกตามระดับระดับพัฒนาการ.....	63
13 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของนักเรียนที่มีระดับพัฒนาการ แตกต่างกันกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนแบบโครงการ ด้านบทบาทครู.....	64
14 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการสอนแบบโครงการ จำแนกตามเพศ.....	65
15 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการสอนแบบโครงการ จำแนกตามเพศ จำแนกตามอายุ.....	66

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
16 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการสอนแบบโครงการ จำแนกตามเพศ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	67
17 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการสอนแบบโครงการ จำแนกตามเพศ จำแนกตามรายได้.....	68
18 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการสอนแบบโครงการ จำแนกตามเพศ จำแนกตามอาชีพ.....	69
19 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามความคิดเห็นต่อ การสอนโครงการของนักเรียนอนุบาล.....	196
20 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการสอน โครงการของผู้ปกครอง.....	197

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาถือว่าเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาชาติให้เจริญก้าวหน้าและเป็นการสร้างกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในทุกๆ ด้าน ดังนั้น ถ้าเราให้การศึกษาที่ดีแก่เด็กและเยาวชนได้อย่างครบถ้วน พอเหมาะในทุกด้านสังคมประเทศนั้นก็จะมีพลเมืองที่ดีมีคุณภาพ โดยเฉพาะการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่ถือว่าเป็นรากฐานที่ดีที่สุดในการสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพอันเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศได้อย่างยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2531) การศึกษาระดับปฐมวัยถือว่าเป็นวัยที่สำคัญเป็นเพราะมีพัฒนาการด้านต่างๆ สูงกว่าวัยอื่นๆ สมองมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว เป็นวัยที่เกิดการเรียนรู้มากที่สุดในชีวิต (ลำดวน ปันสันเทียะ. 2545: 1) จึงควรได้รับการส่งเสริมในทุกๆ ด้าน เด็กเป็นวัยที่มีความอยากรู้อยากเห็น มีความสนใจในทุกเรื่อง ชอบแสวงหาประสบการณ์แปลกใหม่ ดังนั้นการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ประสบการณ์จริงทางตรงหรือสิ่งที่เป็นรูปธรรม เด็กเป็นผู้ลงมือกระทำ ดังที่ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey. 1993: 159-169) กล่าวว่า เด็กเรียนรู้ด้วยการกระทำ (Learning by Doing) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเพียเจต์ (1962: 46) และ บรูเนอร์ (Bruner 1969: 55-68) ที่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม และการลงมือปฏิบัติ ซึ่งตรงกับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ (Project approach) แคทซ์ และ ชาร์ด (Katz; & Chard. 1995) ได้ให้ความหมาย การสอนแบบโครงการ เป็นการศึกษาอย่างลุ่มลึกในเรื่องที่เด็กมีความต้องการและสนใจที่จะเรียนรู้ เป็นกิจกรรมที่เกิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีการบูรณาการ การสอนหลายๆ อย่างรวมเข้าไว้ด้วยกัน ทั้งในเรื่องของการเรียนรู้ในลักษณะที่เด็กเป็นศูนย์กลาง (Child Centered) การส่งเสริมสมองทั้งสองซีก การเรียนภาษาธรรมชาติ (Whole Language) การเรียนแบบสร้างองค์ความรู้ด้วยกระบวนการวางแผน ปฏิบัติและสรุปโดยเด็ก (High/Scope) (วรนาถ รักสกุลไทย. 2542: 128)

การสอนแบบโครงการ เป็นการสอนอีกรูปแบบหนึ่งที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง ในการจัดกิจกรรมแบบโครงการนี้เด็กจะได้มีส่วนร่วมทุกๆ ขั้นตอนไปพร้อมกับครู ที่คอยเป็นผู้สนับสนุนช่วยเหลือ เอื้ออำนวยโดยจัดสภาพแวดล้อมและเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ให้ความช่วยเหลือและสร้างเสริมกำลังใจให้กับเด็ก พร้อมกระตุ้นให้เด็กมีแรงจูงใจ ที่จะใฝ่รู้ใฝ่เรียน การให้สิทธิและอิสระในการเลือกหัวข้อที่จะเรียนจะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกที่ได้เรียนเรื่องที่ตัวเองเลือกและสนใจที่จะเรียน เด็กทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน สร้างความรู้สึกมั่นคง กล้าแสดงออก กล้าลงมือทำ ดังนั้น บรรยากาศในการเรียนของเด็กจะเต็มไปด้วยความสนุกสนาน เป็นมิตรและอิสระ การเรียนรู้ของเด็กจะเป็นการที่เด็กเรียนไปด้วย เล่นไปด้วยในขณะเดียวกัน เด็กจะไม่รู้สึกว่าคุณบังคับให้เรียน เขียน อ่าน ทำให้เด็กเกิดความกดดันและเบื่อกับสิ่งที่ถูกยึดเยียดในสิ่งที่เด็กไม่พร้อมและไม่เต็มใจที่จะรับ ซึ่งการสอน

แบบโครงการเด็กจะค่อยๆ ซึมซับประสบการณ์การเรียนรู้จากการกระทำ การลงมือปฏิบัติในกิจกรรมที่หลากหลาย จนสามารถคิดอย่างมีแบบแผนและแก้ปัญหาเป็นในที่สุด เมื่อออกสู่สังคมภายนอกเด็กสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้มาปรับให้เข้ากับสภาพความเป็นจริงและใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข (จัตรชุตตา เขียรปรีชา. 2543: 252)

มีโรงเรียนระดับปฐมวัยหลายแห่ง ที่ใช้การสอนแบบโครงการ (project approach) โดยโรงเรียนมองเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่จะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพอย่างแท้จริงมีการจัดเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน เอื้อให้เด็กลงมือปฏิบัติกิจกรรมในเรื่องที่เป็นความสนใจ คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิด และการแก้ไขปัญหา และท้าทายความสามารถของเด็กให้โอกาสเด็กได้ ค้นพบ และเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงกับสิ่งของ เรื่องราว สถานที่ บุคคล และเหตุการณ์ต่างๆ ตามวิธีการของครูแต่ละบุคคล เพื่อให้เด็กประสบความสำเร็จในการทำโครงการ(วัฒนา มัคคสมัน. 2544: 43) นอกจากนี้การสอนแบบโครงการยังมีการประสานความร่วมมือจาก บิดา มารดา ผู้ปกครอง ภูมิปัญญาท้องถิ่น หน่วยงานและชุมชนต่างๆ เพื่อร่วมมือพัฒนาผู้เรียนตามทิศทางแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้เรียนรู้ ได้ตามศักยภาพ นอกจากครูที่เป็นผู้ส่งเสริมความรู้กับเด็กแล้ว ผู้ปกครองถือว่าเป็นส่วนหนึ่งที่มีบทบาทในการส่งเสริมให้เด็กได้รับการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพพร้อมตอบสนองความต้องการของเด็กอย่างเพียงพอและเป็นตัวขับเคลื่อนให้ครูเกิดความรู้สึกรักภูมิใจต่อวิชาชีพครู

จากการสอบถามความคิดเห็นผู้ปกครอง พบว่ายังมีอุปสรรคการเรียนการสอนในโครงการที่พบได้ดังนี้ คือ การสงสัยวิธีการหาข้อมูลของเด็ก การมีเวลาของผู้ปกครองในการช่วยเตรียมสื่อ การประเมินหลังจบโครงการ เนื่องจากครูและผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเด็กให้เป็นไปตามพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งแล้วผู้ปกครองเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด ดังนั้นถ้าครูและผู้ปกครองมีความเข้าใจที่ตรงกันจะเป็นสิ่งที่เสริมสร้างและสนับสนุนกระบวนการที่ดีต่อการศึกษานำไปสู่ความร่วมมือในการส่งเสริมให้เด็กพัฒนาได้อย่างเหมาะสมและเป็นการสร้างความรู้สึกที่ดีแก่เด็ก และสามารถส่งเสริมเด็กไปในทิศทางเดียวกันยังทำให้เด็กสามารถแสดงความสามารถออกมาได้อย่างแท้จริง

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการของนักเรียนและผู้ปกครอง โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครองต่อการสอนแบบโครงการ โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อการสอนแบบโครงการ ตามตัวแปร ระดับชั้น และพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการสอนแบบโครงการ ตามตัวแปร อายุ เพศ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาในครั้งนี้ใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางนโยบายต่อการสอนแบบโครงการ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อครู และโรงเรียนในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้วิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนอนุบาลหญิงชั้นปีที่ 1-3 และผู้ปกครองชั้นอนุบาล 1-3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 334 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนอนุบาลหญิงชั้นปีที่ 1-3 และผู้ปกครองชั้นอนุบาล 1-3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 182 คน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 (Yamane. 1970: 80-81) ที่ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น(Stratified Random Sampling) จากประชากรโดยใช้ชั้นปีเป็นชั้น (Strata)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่
 - 1.1 นักเรียน ได้แก่ ระดับชั้น และพัฒนาการทั้ง 4 ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา
 - 1.2 ผู้ปกครอง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ

1.1 ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการสอนแบบโครงการ หมายถึง การแสดงออกด้านความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนอนุบาลที่มีต่อการสอนแบบโครงการ โดยครูเป็นผู้ถามประโยคคำถามและครูเป็นผู้เขียนคำตอบให้นักเรียนชั้นอนุบาล 1 ส่วนนักเรียนชั้นอนุบาล 2 และนักเรียนชั้นอนุบาล 3 นักเรียนเป็นผู้เขียนคำตอบเอง ซึ่งแบ่งความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนที่มีต่อการสอนโครงการออกเป็น 2 ด้าน คือ

1.1.1 ระดับชั้น ได้แก่

1.1.1.1 นักเรียนระดับชั้นอนุบาล 1

1.1.1.2 นักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2

1.1.1.3 นักเรียนระดับชั้นอนุบาล 3

1.1.2 พัฒนาการ 4 ด้าน หมายถึง ความสามารถของเด็ก ในการแสดงพฤติกรรมที่คาดว่าจะปรากฏในแต่ละช่วงอายุ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยใช้เกณฑ์ประเมินพัฒนาการของโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ฝ่ายอนุบาล เป็นระดับคะแนน และมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1.2.1 ด้านร่างกาย หมายถึง ความเจริญเติบโตที่เกี่ยวข้องกับร่างกายทั้งหมด ตลอดจนความสามารถและมีทักษะในการทำงานอย่างประสานสัมพันธ์กันได้อย่างคล่องแคล่ว ได้แก่

1.1.2.1.1 กล้ามเนื้อใหญ่

1.1.2.1.2 กล้ามเนื้อเล็ก

1.1.2.1.3 ทักษะการใช้ประสาทสัมผัส

1.1.2.2 ด้านอารมณ์และจิตใจ หมายถึง สภาวะทางจิตใจที่เกิดจากความรู้สึกเมื่อถูกสิ่งเร้ามากระตุ้นซึ่งจะทำให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ตามลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกซึ่งจะแสดงออกอย่างเปิดเผย ได้แก่

1.1.2.2.1 สุขภาพจิตและสุขนิสัย

1.1.2.2.2 สุนทรีย์ภาพ

1.1.2.3 ด้านสังคม หมายถึง ความสามารถในการแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับแบบแผนที่สังคมยอมรับเพื่อการเข้าสังคมได้อย่างเหมาะสม และสามารถปรับตัวและเรียนรู้บทบาทของตนเองในสังคมได้ ได้แก่

1.1.2.3.1 การมีคุณธรรม

1.1.2.3.2 ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง

1.1.2.3.3 การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

1.1.2.3.4 การอยู่ร่วมกันในสังคม

1.1.2.3.5 การอนุรักษ์ทรัพยากร

1.1.2.3.6 ความเป็นกุลสตรีตามแบบวัฒนา

1.1.2.3.7 ความเป็นผู้นำ

1.1.2.3.8 ทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

1.1.2.4 ด้านสติปัญญา หมายถึง การรับรู้จากการใช้ประสาทสัมผัส
ความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้และความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างมี
เหตุผล ซึ่งส่วนประกอบนี้จะต้องอาศัยพัฒนาทั้งด้านความคิด ความจำ และความเข้าใจเพื่อนำไปใช้
ในการวิเคราะห์ ได้แก่

1.1.2.4.1 ทักษะในการสื่อสาร

1.1.2.4.2 ทักษะในการสังเกตและสำรวจ

1.1.2.4.3 การเชื่อมโยงความรู้และการแก้ปัญหา

1.1.2.4.4 มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่เกิดจากการ

เรียนรู้

1.1.2.4.5 รู้เรื่องตนเอง บุคคลที่เกี่ยวข้อง ธรรมชาติและสิ่งต่างๆ

ได้ตามวัย

1.1.2.4.6 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

1.1.2.4.7 ทักษะในเรื่องมิติสัมพันธ์

1.1.2.4.8 คณิตศาสตร์

1.1.2.4.9 รักการเรียนรู้

1.1.2.4.10 มีทักษะในการแสวงหาความรู้

1.2 ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการสอนแบบโครงการ หมายถึง การแสดงออก
ด้านความคิดของผู้ปกครองที่มีต่อการสอนแบบโครงการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1.2.1 เพศของผู้ปกครอง ได้แก่ เพศชายและเพศหญิง

1.2.2 อายุของผู้ปกครอง ได้แก่ อายุปัจจุบันของพ่อแม่ หรือ ผู้ปกครองใน
ขณะนั้น

1.2.3 ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ได้แก่ ระดับการศึกษาสูงสุดของพ่อแม่ หรือ
ผู้ปกครองของเด็ก แบ่งเป็น

1.2.3.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

1.2.3.2 ปริญญาตรี

1.2.3.3 สูงกว่าปริญญาตรี

1.2.4 ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ได้แก่ รายได้ของครอบครัวต่อ
เดือน

1.2.5 อาชีพของผู้ปกครอง ได้แก่ อาชีพปัจจุบันของพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง
ที่ประกอบอาชีพในขณะนั้น แบ่งเป็น

1.2.5.1 รับราชการ

1.2.5.2 พนักงานรัฐวิสาหกิจ

1.2.5.3 ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว

1.2.5.4 รับจ้าง

2. การสอนแบบโครงการ หมายถึง กระบวนการสอนแบบโครงการของโรงเรียน วัฒนาวิทยาลัยซึ่งมีทั้งหมด 13 โครงการจากห้องเรียน 13 ห้องเรียน โดยมีรายละเอียดดังนี้
 อนุบาล 1 มีจำนวน 3 โครงการ ได้แก่ โครงการเรื่องปั้นดินเผา โครงการเครื่องบิน และ โครงการยาสีฟัน
 อนุบาล 2 มีจำนวน 4 โครงการ ได้แก่ โครงการเงินตราไทย โครงการสมุนไพรไทย โครงการของเล่น
 พื้นบ้าน และโครงการผ้าไทย

อนุบาล 3 มีจำนวน 5 โครงการ ได้แก่ โครงการอรุณ โครงการข้าวเหนียว โครงการหมอน
 โครงการขนมจีน และโครงการวุ้นไทย

ซึ่งแต่ละโครงการมุ่งพัฒนานักเรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างลุ่มลึก โดยนักเรียนได้พัฒนากระบวนการคิด ด้วยการลงมือปฏิบัติจริงและแก้ปัญหา โดยมีขั้นตอน 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ระยะเริ่มต้นโครงการ เป็นระยะที่เด็กศึกษาค้นคว้า วางแผนการทำโครงการและ
 นำเสนอความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์เดิมที่เกี่ยวกับหัวข้อ

ขั้นที่ 2 ระยะพัฒนาโครงการ เป็นระยะที่เด็กค้นคว้าหาข้อมูล และปฏิบัติตามแผนการที่ได้
 วางไว้ตลอด จนถึงการพิสูจน์ ทดสอบสิ่งที่สนใจ

ขั้นที่ 3 ระยะสรุปโครงการ เป็นระยะทบทวนการเรียนรู้ เด็กและครูร่วมกันจัดนิทรรศการ แสดง
 ผลงานของเด็กมีการเชิญผู้ปกครองมาชมนิทรรศการ ประเมินการเรียนรู้

ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ

2.1 หัวข้อโครงการ ได้แก่ มีความเหมาะสมกับเด็ก หัวข้อเหมาะสมที่จะสำรวจค้นคว้า
 ที่โรงเรียนมากกว่าที่บ้าน หัวข้อโครงการเด็กมีความสนใจ

2.2 กระบวนการเรียนรู้ ได้แก่ ทักษะการสังเกต ทักษะสงสัยและตั้งคำถาม การสำรวจ
 การสืบค้น การสังสมและการสรุป

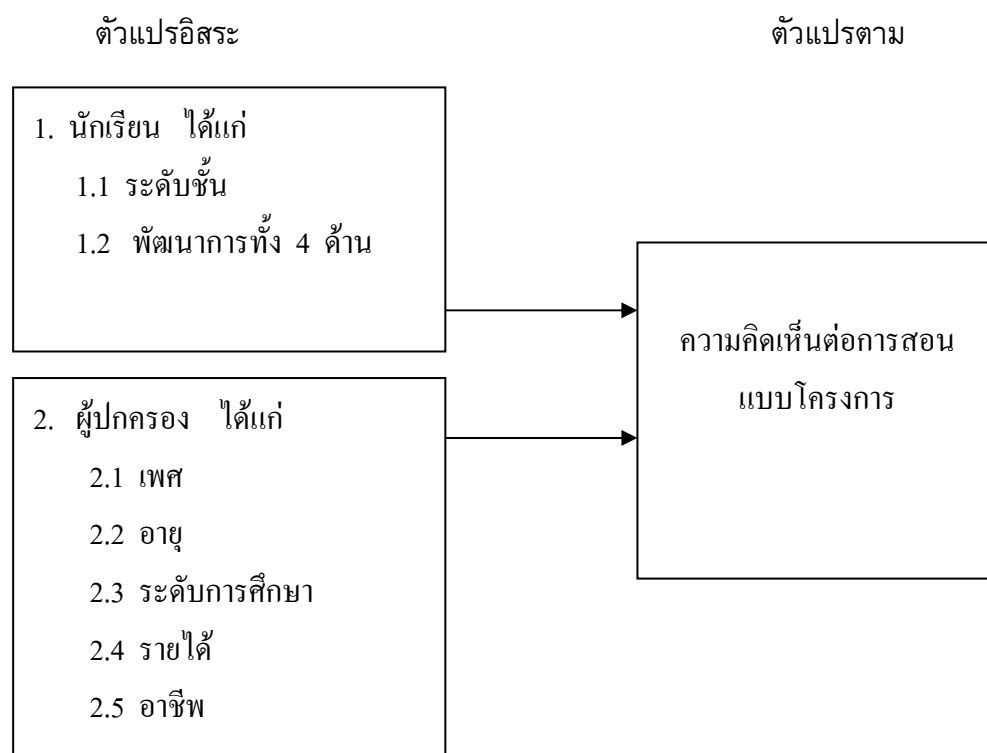
2.3 บทบาทครู ได้แก่ กระตุ้นให้เด็กอยากรู้และสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองเพื่อ
 ส่งเสริมให้เด็กกล้าแสดงออก ชี้แนะและให้คำปรึกษาแก่เด็ก

2.4 การแสดงนิทรรศการ ได้แก่ เด็กมีส่วนร่วมในการจัดนิทรรศการ การเชิญชวน
 ผู้ปกครองชมนิทรรศการ

2.5 บทบาทผู้ปกครอง ได้แก่ ให้ข้อมูลกับเด็ก ช่วยเหลือจัดอุปกรณ์วัสดุให้แก่เด็ก

2.6 ประโยชน์จากโครงการ ได้แก่ รู้จักการแก้ปัญหา มีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้จัก
 การทำงานเป็นกลุ่ม เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

นักเรียนและผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการแตกต่างกันตามตัวแปรของนักเรียน ได้แก่ ระดับชั้น และพัฒนาการ 4 ด้าน และตามตัวแปรของผู้ปกครอง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ ตามลำดับ ผู้วิจัยจึงขอตั้งสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการแตกต่างกัน
2. นักเรียนที่มีพัฒนาการทั้ง 4 ด้านต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการแตกต่างกัน
3. ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการแตกต่างกัน
4. ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการแตกต่างกัน
5. ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการแตกต่างกัน
6. ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการแตกต่างกัน
7. ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอหัวข้อต่อไปนี

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นที่มีต่อการสอนแบบโครงการ
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ
 - 3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ
 - 3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนวัฒนา เขต วัฒนา กรุงเทพมหานคร

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นที่มีต่อการสอนแบบโครงการ

1.1.1 ความหมายของความคิดเห็น

คอตเลอร์ (Kotler. 200: 188) ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกในการประเมินความชอบ หรือไม่ชอบของบุคคลและความโน้มเอียงในการกระทำที่มีต่อบางสิ่งบางอย่างอาจเป็นจริงได้

อีแวน และเบอร์แมน (Evans; & Berman.1995: 182) ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลในเชิงบวก กลาง ลบ ที่มีต่อสินค้า บริการ เรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง

โคเลสนิค (Kolesnik. 1970: 296) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแปลความหมาย หรือลงความเห็นที่เกิดจากข้อเท็จจริง ซึ่งแต่ละบุคคลคิดว่าถูกต้อง แต่คนอื่นอาจไม่เห็นด้วยก็ได้ทุกคนความเห็นที่ไม่ลึกซึ้ง และเป็นความคิดเห็นเฉพาะอย่าง และมีอยู่เป็นเวลานานสั้น เรียกว่า opinion เป็นความคิดเห็นประเภทหนึ่งที่ไม่ตั้งอยู่บนรากฐานของพยานหลักฐานที่ไม่พอแก่การพิสูจน์ มีความรู้แห่งอารมณ์น้อยและเกิดขึ้นได้อย่างง่ายแต่สลาย ตัวเร็ว

โคลาซา (Korasa. 1969: 886) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นไว้ว่า ความคิดเห็น เป็นการแสดงออกของแต่ละบุคคลในอันที่จะพิจารณาถึงข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเป็นการประเมินผลสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากสถานการณ์สิ่งแวดล้อมต่างๆหรือความคิดเห็นเป็นการตอบสนองสิ่งเร้าที่ต้องถูกจำกัด แต่เป็นสิ่งเร้าที่ได้รับอิทธิพลมาจากความโน้มเอียง

ฮอร์นบี (Hornby; others. 1968: 682) กล่าวว่า ความคิดเห็น คือความเชื่อหรือการลงความเห็นที่ไม่ได้เป็นความรู้สึกอันแท้จริง หรือความคิดเห็น คือ ความคิดในบางสิ่งบางอย่างที่อาจเป็นจริงได้

พจนานุกรมเว็บสเตอร์ (Webster. 1973: 399) ได้ให้ความหมายว่า ความคิดเห็นเป็นความเชื่อที่ไม่ได้ตั้งอยู่บนความรู้อันแท้จริงแต่ตั้งอยู่ที่ใจ ความคิดเห็นคือ ความคิดเห็นในบางสิ่งบางอย่างที่อาจเป็นจริงตามที่คิดไว้

สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม (2540: 104) กล่าวว่า เป็นการยากที่จะแยกความคิดเห็นและเจตคติออกจากกันได้โดยเด็ดขาด เพราะทั้งความคิดเห็นและเจตคติมีลักษณะคล้ายกัน แต่ลักษณะของความคิดเห็นจะไม่ลึกซึ้งเหมือนเจตคติ

อัศรฤทธิ์ หอมประเสริฐ (2543: 25) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางด้านความรู้สึก ความเชื่อ ค่านิยม การยอมรับ และการเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยอาจใช้การพูด หรือการเขียนให้สอดคล้องกับความรู้สึกภายในของตนเอง ซึ่งอาจจะมาจากประสบการณ์หรือสภาพความจริงในขณะนั้น

จากคำจำกัดความต่างๆ สรุปได้ว่า ความคิดเห็นเป็นสิ่งที่ไม่ได้อยู่บนพื้นฐานความรู้ แต่เกิดจากความรู้สึก ความเชื่อ โดยแสดงออกมาเป็นคำพูด การเขียน ซึ่งบางอย่างอาจเห็นด้วยไม่เห็นด้วยก็ได้ โดยอาศัยความรู้ ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อม ช่วยในการประเมินผลทางความคิดเห็น

1.1.2 ความสำคัญของความคิดเห็น

ฟรีดแมน (Feidman. 1971: 53) กล่าวว่า การสำรวจความคิดเห็นเป็นการศึกษาความรู้สึกของบุคคลกลุ่มคนที่มีต่อสิ่งหนึ่ง แต่ละคนแสดงความเชื่อและความรู้สึกใดๆ ออกมาโดยการพูด การเขียน เป็นต้น การสำรวจความคิดเห็นจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนนโยบายต่างๆ การเปลี่ยนแปลงนโยบายหรือการเปลี่ยนแปลงระบบงาน รวมทั้งในการฝึกหัดการทำงานด้วย เพราะจะทำให้การดำเนินการต่างๆเป็นไปด้วยความเรียบร้อยตามความพอใจของผู้ร่วมงาน

เบสท์ (Best. 1977: 17) กล่าวว่า ในการศึกษาถึงความคิดเห็นต่างๆ ส่วนมากจะใช้วิธีแบบวิจัยตลาด ได้แก่ การสอบถาม ชักถาม บันทึกลง และรวบรวมไว้เป็นข้อมูล ซึ่ง เบสท์ ได้เสนอแนะว่า วิธีที่ง่ายที่สุดในการที่จะบอกถึงความคิดเห็นจะออกมาในลักษณะเช่นไร และจะสามารถทำตามข้อเสนอแนะนั้นได้ หรือในการวางแผนนโยบายใดๆ ก็ตาม ความคิดเห็นที่วัดออกมาได้จะทำให้ผู้บริหารเห็นควรหรือในอันที่จะดำเนินนโยบายหรือล้มเลิกไป

การศึกษาความคิดเห็นเป็นการศึกษาความรู้สึกของแต่ละบุคคล กลุ่มบุคคล ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งแต่ละบุคคลจะแสดงความเชื่อ ความรู้สึกใดๆ ออกมาโดยการพูด หรือเขียน เป็นต้น ความคิดเห็นจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงาน การกำหนดนโยบายและวางแผน หรือเปลี่ยนแปลงระบบงานต่างๆ ตลอดจนสภาพแวดล้อมได้

1.1.3 การเกิดความคิดเห็น

ความคิดเห็นเกิดจากการที่บุคคลได้รับอิทธิพลมาจากสิ่งต่างๆ ดังนี้

1. ประสบการณ์โดยตรง และประสบการณ์ในอดีต
2. อิทธิพลจากครอบครัวและเพื่อน ครอบครัวและเพื่อนเป็นแหล่งที่สำคัญต่อการสร้างค่านิยมและความเชื่อของบุคคล
3. การตลาดเจาะจง ใช้เครื่องมือสื่อสารการตลาดเจาะกลุ่มเป้าหมายส่วนเล็ก เพื่อให้เกิดการตอบสนองที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ
4. การเปิดรับต่อสื่อมวลชน เช่น การโฆษณา การประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ สื่อเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการกำหนดความคิดเห็น

ความคิดเห็นเกิดจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ของบุคคล ออลพอร์ท เสนอความคิดเห็นต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดของคนเกิดขึ้นได้ตามเงื่อนไข 4 ประการ คือ

1. กระบวนการเรียนรู้ที่ได้จากการเพิ่มพูน และบูรณาการของการตอบสนองแนวความคิดต่างๆ เช่น ความคิดเห็นจากครอบครัว โรงเรียน ครู การเรียนการสอนอื่นๆ
2. ประสบการณ์ส่วนตัว ขึ้นอยู่กับความแตกต่างของบุคคลซึ่งมีประสบการณ์ที่แตกต่างกันไป นอกจากประสบการณ์ของคนจะสะสมขึ้นเรื่อยๆ แล้ว ยังทำให้มีรูปแบบเป็นของตัวเอง ดังนั้น ความคิดเห็นบางอย่างจึงเป็นเรื่องเฉพาะของแต่ละบุคคลแล้วแต่พัฒนาการและความเจริญเติบโตของคนๆ นั้น
3. การเลียนแบบ การถ่ายทอดความคิดเห็นของคนบางคนได้มาจากการเลียนแบบความคิดเห็นของคนอื่นที่ตนพอใจ เช่น พ่อแม่ พี่น้อง และคนอื่นๆ อิทธิพลของกลุ่มสังคม คนย่อมมีความคิดเห็นคล้อยกันตามกลุ่มสังคมที่ตนอาศัยอยู่ตามสภาพแวดล้อม เช่น ความคิดเห็นต่อศาสนา สถาบันต่างๆ

1.1.4 ความคิดเห็นกับทัศนคติ

กมลรัตน์ หล้าสูงรัง (2528: 174) กล่าวว่า ความคิดเห็น (Opinion) เป็นการแสดงออกโดยการพูดหรือการเขียนเกี่ยวกับทัศนคติหรือความเชื่อหรือค่านิยมของบุคคล ความคิดเห็นไม่เหมือนทัศนคติตรงที่ไม่จำเป็นจะต้องแสดงความรู้สึก อารมณ์ หรือแม้กระทั่งการแสดงพฤติกรรมที่จะสนองหรือไม่สนองตอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นเพียงคำพูดพร้อมเหตุผลที่บุคคลคิดขึ้นมา และถ้าไม่มีคนเห็นด้วยก็อาจเปลี่ยนเป็นคำพูดดังกล่าวดังนั้น บุคคลที่มีทัศนคติหรือความเชื่อหรือค่านิยมอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่ถ้าไม่แสดงความคิดเห็นออกมา ก็จะไม่มีการโต้เถียงว่าบุคคลนั้นมีทัศนคติความเชื่อหรือค่านิยมเช่นใด

มอร์แกน และคิง (Morgan; & King. 1967: 189) กล่าวว่า ความคิดเห็น คือการยอมรับคำพูด (Statement) ที่เกิดขึ้นโดยทัศนคติ

ไมเออร์ (Maier. 1955: 52) กล่าวว่า ความคิดเห็น (Opinion) เป็นการแสดงออกของทัศนคติส่วนหนึ่ง และเป็นการแปลความหมายของข้อเท็จจริง (Fact) อีกส่วนหนึ่ง ซึ่งการแปลความหมายขึ้นอยู่กับอิทธิพลและทัศนคติของบุคคลที่ติดต่อกับสิ่งนั้น

ฮิลการ์ด และอัทคินสัน (Hilgard; & Atkinson. 1971: 531) มีความเห็นว่า การที่จะแยกทัศนคติและความคิดเห็นออกจากกันนั้นเป็นเรื่องยาก ความคิดเห็นของเราเปลี่ยนไป ทัศนคติจะเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย

เธิร์สโตน (Thurstone. 1977: 77) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นผลรวมทั้งหมดของมนุษย์เกี่ยวกับ ความรู้สึก ความคิดเห็น ความกลัวต่อบางสิ่งบางอย่าง การแสดงออกทางคำพูดเป็นความคิดเห็นและความคิดเห็นนี้เป็นสัญลักษณ์ของทัศนคติ ดังนั้นถ้าเราอยากวัดทัศนคติเราก็ทำได้โดยวัดความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าต่างๆ

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าความคิดเห็นมีความสัมพันธ์กับทัศนคติ ไม่สามารถแยกจากกัน ในการศึกษาเรื่องความคิดเห็นสามารถใช้หลักการศึกษเกี่ยวกับทัศนคติ และการศึกษาถึงการก่อตัวของทัศนคติเป็นแนวทางที่จะทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นและทัศนคติ

1.1.5 การวัดความคิดเห็น

มอร์แกน และคิง (Morgan; & King. 1971: 536, 750) ได้เสนอแนะว่า การที่จะให้ใครแสดงความคิดเห็นควรถามต่อหน้า (Face to Face) ดีกว่าที่จะให้เขาต้องอ่านข้อความ หรือเขียนข้อความ ซึ่งแสดงว่าการสัมภาษณ์หรือสอบถามจะดีกว่าการตอบแบบสอบถาม และถ้าใช้แบบสอบถามสำหรับวัดความคิดเห็นจะต้องระบุให้ผู้ตอบว่าเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยกับข้อความที่กำหนด

เบสท์ (Best. 1977: 171) ได้เสนอแนะว่า วิธีที่ง่ายที่สุดในการที่จะบอกถึงความคิดเห็นก็คือ การแสดงให้เห็นถึงจำนวนร้อยละของคำตอบในแต่ละข้อความ เพราะจะทำให้เห็นว่าความคิดเห็นจะออกมาในลักษณะเช่นไรการวัดความคิดเห็นซึ่งเป็นไปในทางบวกหรือลบ ซึ่งบุคคลนั้นไม่จำเป็นต้องมีการกระทำที่สอดคล้องกับความคิดของเขา เพราะความคิดเห็นไม่ได้เป็นการทำตามพฤติกรรมของเขา การเลือกใช้วิธีการวัดความคิดเห็นแบบใดขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อมูล เวลางบประมาณ บุคลากร ความเที่ยงตรงสูงเป็นประการสำคัญที่ง่ายที่สุดที่จะหาความคิดเห็นหรือทัศนคติของประชากรกลุ่มหนึ่ง ได้แก่ การหาจากตารางคะแนนจากแบบสอบถาม ซึ่งวิธีดังกล่าวเรียกว่า การวัดความคิดเห็นเครื่องมือวัดความคิดเห็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดสิ่งที่เป็นนามธรรมด้วยการแปลงเป็นปริมาณในเชิงเปรียบเทียบนิยมใช้วัดพฤติกรรมหรือสิ่งต่างๆ เป็นต้น ลักษณะสำคัญของแบบประเมินค่าอยู่ตรงที่คำตอบซึ่งมีลักษณะเป็นการเปรียบเทียบปริมาณมากน้อย ผู้ตอบจะต้องตอบด้วยการประเมิน (Evaluation) สถานการณ์เป็นสิ่งที่เร้าที่กำหนดให้ และเลือกเพียงคำตอบเดียว

จากที่ได้กล่าวมา สรุปได้ว่า การวัดความคิดเห็นเป็นการเป็นการแสดงความคิดเห็น ด้านความรู้สึกในเชิงที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งการวัดความคิดเห็นควรถาม ต่อหน้า ดีกว่าให้เขาต้องมาอ่านข้อความหรือเขียนข้อความ แต่วิธีการวัดความคิดเห็นนั้นย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อมูล เวลา งบประมาณ บุคลากรและความเที่ยงตรงเป็นสำคัญ เพื่อเป็นประโยชน์ ในการวางแผน หรือตัดสินใจในการกำหนดนโยบายต่อไป

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบโครงการ

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการสอนแบบโครงการ

2.1.1 ความหมายของการจัดประสบการณ์แบบโครงการ (Project Approach)

แคทซ์ และชาร์ต (Katz; & Chard. 1994: 15-16) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์แบบโครงการ เป็นการศึกษาแบบลึกซึ้งในหัวข้อที่เด็กสนใจ และครูพิจารณาแล้วว่ามีคุณค่าในการเรียนรู้ โครงการมีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางสติปัญญา การศึกษาในวิชาต่างๆ ทักษะทางสังคม ความสามารถและเน้นการทำงานร่วมกัน

แม็คคลีน (McClean. 1992: 57) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์แบบโครงการ เป็นวิธีการสอนที่สามารถทำให้เด็กแสดงได้ออกถึงความสามารถที่หลากหลายเกี่ยวกับเรื่องที่ ศึกษา ให้เด็กเรียนรู้ด้วยกระบวนการที่เปิดกว้าง และส่งเสริมความร่วมมือ โดยเน้นที่การช่วยเหลือซึ่งกันและกันมากกว่าการแข่งขัน ส่งเสริมการพัฒนาทักษะทางสังคม เปิดโอกาสให้เด็กพิเศษได้อยู่ในกลุ่มเพื่อนและทำงานร่วมกับเพื่อนได้ด้วย

ทรีปานีร์ สตรีท (Trepanier- Stree. 1993: 25-28) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์แบบโครงการ เป็นการเรียนรู้ที่เด็กจะใช้สืบสอบของหัวข้อที่เฉพาะเจาะจงอย่างลึกซึ้ง และได้บูรณาการวิชาวิชาความรู้ในสาขาต่างๆ เช่น ภาษา คณิตศาสตร์ สังคมคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และศิลปะ เข้าด้วยกัน โดยเด็กจะได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย จากการทำกิจกรรมในโครงการ และสามารถขยายเวลาในการเรียนรู้ไปได้หลายวันหรือหลายสัปดาห์ นับเป็นวิธีการสอนที่เหมาะสมกับชั้นของ เด็กปฐมวัย

สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์ และ ธิดา พิทักษ์สินสุข (2543: 43) กล่าวว่า การเรียนรู้ผ่านโครงการตามแนวคิดของแรกจิโอ เอมีเลีย เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ตลอดจนความเชื่อมั่นในตนเอง การเรียนจากโครงการตามสภาพจริงของชีวิตที่แวดล้อมตัวเด็กส่งเสริมการแก้ปัญหาอย่างเป็นเหตุและเป็นผลอย่างวิทยาศาสตร์ และเกิดการเรียนรู้ อย่างบูรณาการ กระบวนการเรียนรู้ผ่านโครงการ เป็นการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกจากความสนใจและความคิดของเด็ก ตั้งแต่เริ่มโครงการจนสิ้นสุดโครงการ

เปลว ปุริสาร (2543: 15) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์แบบโครงการเป็นรูปแบบการจัดประสบการณ์ที่มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ จากการศึกษาอย่างลึกซึ้งในหัวข้อที่เด็กสนใจและเปิดโอกาสให้เด็กเลือกทำกิจกรรมต่างๆ ตามความสนใจ เด็กได้ร่วมมือในการวางแผน กำหนดแนวทาง

ในการเรียนรู้และใช้ระยะเวลาตามความต้องการ เป็นการส่งเสริมกระบวนการทำงานกลุ่มกัน อย่างมีความสุข โดยมีครูเป็นผู้ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก กระตุ้นให้เด็กคิดและเป็นผู้ร่วมงาน โดยเด็กสามารถคิดตัดสินใจเลือกและดำเนินกิจกรรมแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการทำโครงการ ร่วมกันอันเป็นผลมาจากความสนใจและความท้าทายของโครงการ

พรรณทิพย์ แสงนิล (2544: 6) กล่าวว่า การสอนแบบโครงการ เป็นวิธีการสอน อีกรูปแบบหนึ่งที่มีผู้นำมาใช้กันมากสำหรับการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย และเป็นวิธีการศึกษาหาความรู้อย่างลุ่มลึก เมื่อเด็กเข้าร่วมโครงการจะได้พัฒนาคำถาม แสดงความสามารถ ค้นหาทางแก้ปัญหา เสนอกระบวนการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น การจัดการเรียนการสอนแบบโครงการใช้เวลาประมาณโครงการ 3-4 สัปดาห์ แต่บางโครงการอาจใช้เวลาเพียงสัปดาห์เดียว ครูจะหยุดโครงการเมื่อเด็กไม่สนใจ ด้วยการสังเกตจากการที่เด็กไม่พูดคุยเรื่องที่เรียนมานั้นอีก

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การสอนโครงการเป็นวิธีการสอนที่ลุ่มลึก เป็นการเลือกเรื่องที่เด็กสนใจอยากเรียนรู้ มีการบูรณาการหลายวิชารวมเข้าด้วยกัน เช่น ภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เป็นการเรียนแบบร่วมมือ ทำให้เด็กรู้จักการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากการเรียนโครงการ เป็นวิธีการสอนที่เหมาะสมกับวัยเด็กปฐมวัย

2.1.2 ประวัติความเป็นมาของการสอนโครงการ

แวน ออสดัล (Van-Ausdal. 1988) ได้กล่าวว่า การจัดประสบการณ์แบบโครงการ ไม่ใช่สิ่งใหม่ในการศึกษาระดับอนุบาล หรือระดับประถมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ สเตวส (Stewart. 1986) ที่ได้ยืนยันว่า แต่เดิมความคิดในการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบโครงการเคยเกิดขึ้นและเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในสหรัฐอเมริกา โดยได้รับการสนับสนุนจาก ดิวอี้ (Dewey) และ คิลแพทริก (Kilpatrick) และค้นพบว่า การจัดประสบการณ์แบบโครงการมีลักษณะการสอนใกล้เคียงกับวิธีการสอนแบบที่ได้รับการพัฒนาจากวิทยาลัยการศึกษาแห่ง Bank Street ที่เน้นการเรียนรู้จากการกระทำและมีลักษณะเหมือนกับการศึกษาแบบ Open Education ซึ่งมีรูปแบบการสอนแบบ บูรณาการและสามารถค้นพบได้จากการศึกษาของแคทซ์ และ ชาร์ต ที่ได้อธิบายถึงการทำงานของเด็กในประเทศอังกฤษปี 1920 (จิรภรณ์ วัตรสุวัต. 2540: 58-59)

2.1.3 แนวคิดของการจัดการสอนแบบโครงการ

การจัดประสบการณ์แบบโครงการ ได้นำแนวคิดของนักการศึกษาสำคัญในประเทศสหรัฐอเมริกา ช่วงศตวรรษที่ 19 ถึงต้นศตวรรษ 20 ประกอบด้วยแนวคิดของนักการศึกษาที่สำคัญคือ

แนวคิดของ เฟรดดริก เฟรเบล (Friedrich Frobel) ผู้ริเริ่มและก่อตั้งโรงเรียนอนุบาลแห่งแรกของโลก ได้เสนอแนวคิดว่า โรงเรียนควรเป็นสถานที่ที่เด็กจะได้เรียนรู้ และทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือกันในการดำรงชีวิตในสังคมต่อไป

แนวคิดแบบพิพัฒนิยม (Progressive) ของจอห์น ดิวอี้ (Edwards, Gandini, & foman. 1994: 159-169) ได้นำมาใช้อย่างมากเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีอิสระ ดิวอี้ ได้ชี้ให้เห็นว่าธรรมชาติของเด็กมีความกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมและต้องการพึ่งพาตนเอง ดังนั้นเด็กควรมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็น ได้เรียนรู้จากการกระทำ และมีประสบการณ์ตรงจากสิ่งแวดล้อม ได้เล่นอย่างอิสระ ได้มีโอกาสช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และทำงานอย่างมีความสุขจากการเรียนรู้ในโรงเรียนที่เปรียบเสมือนชุมชนจำลองของสังคม

แนวคิดแบบคอนสตรัคติวิส ของเพียเจท์ ให้ความสำคัญอย่างมากกับกระบวนการการสร้างความรู้ด้วย ตนเองของเด็กดังกล่าวมาข้างต้น ถือว่าเป็นแนวความคิดสำคัญของการจัดประสบการณ์แบบโครงการ ที่นำไปสู่การจัดกิจกรรมและการเตรียมการ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ที่มาจากความสนใจของเด็ก โดยส่งเสริมการวางแผน ค้นคว้าทดลอง การทำงานร่วมกัน และการแก้ปัญหาพร้อมกัน

แนวคิดของ ไวโกตสกี (วัฒนา มัคคสมัน. 2539: 19 ; อ้างอิงจาก Break; & Winsler. n.d.) เป็นแนวคิดที่สำคัญอีกแนวหนึ่งที่กล่าวถึง กระบวนการการเรียนรู้ที่เรียกว่า Scaffolding จากหลักการของ Zone of Proximal Development (ZPD) ที่เชื่อว่าเด็กเกิดการเรียนรู้ได้พัฒนาสติปัญญาและทัศนคติเมื่อมีการปฏิสัมพันธ์และทำงานร่วมกับผู้อื่น เช่น ผู้ใหญ่ ครูและเพื่อน บุคคลเหล่านี้จะให้ข้อมูลที่ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ ZPD จึงเป็นสภาวะที่เด็กเผชิญกับปัญหาที่ท้าทาย เมื่อเด็กไม่สามารถคิดแก้ปัญหาได้โดยลำพัง การได้รับความช่วยเหลือแนะนำจากผู้ใหญ่ หรือจากการทำงานร่วมกับเพื่อนที่มีประสบการณ์มากกว่า จะทำให้เด็กสามารถ แก้ไขปัญหานั้นได้ และเกิดการเรียนรู้ แนวคิดนี้ทำให้เกิดความเข้าใจและตระหนักในความสำคัญของ บทบาทครูที่มีส่วนส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งเป็นหลักการสำคัญประการหนึ่งในการจัดประสบการณ์แบบโครงการ

แนวคิดของ วิลเลียม เจม (William Jame) เน้นหลักการทางวิทยาศาสตร์ และศิลปะการสอนของครูเจม ได้รับยกย่องว่าเป็นบิดาของจิตวิทยาในสหรัฐอเมริกา แนวคิดของเขาชี้ให้เห็นว่าการนำวิทยาศาสตร์มาใช้ในการควบคุมปรากฏการณ์ต่างๆ ขณะที่สอนถือเป็นศิลปะ ดังนั้นการจัดประสบการณ์ในชั้นเรียนจึงต้องใช้จิตวิทยามาใช้ในชั้นเรียนให้เกิดประโยชน์ ซึ่งเป็นสิ่งที่ครูต้องศึกษาและพัฒนาการสอนของตนเอง

แนวคิดแบบเรกจิโอ (สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์; และธิดา พิทักษ์สอนสุข. 2543: 1) ในช่วงทศวรรษ 1970 คลื่นความคิดลูกที่สองที่ประกอบด้วยกลุ่มนักศึกษารวมทั้งนักจิตวิทยา เช่น Wilred Carr, David Shaffer, Kenneth Kaye, Howard Gardner นักปรัชญา David Hawkins และนักทฤษฎี Serge Moscovici, Charles Morris และFrancisco Varela ตลอดจนการศึกษาค้นคว้าทางด้านประสาทวิทยา แนวความคิดเหล่านี้ยิ่งก่อให้เกิดความหลากหลายแห่งมุมมองที่หลากหลายนำไปสู่การปฏิบัติ ที่มีความสั่นไหวและความคล่องตัวในการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ที่เหมาะสมกับเด็ก จากการศึกษาดังที่กล่าวมา นักการศึกษาเรกจิโอได้พัฒนาปรัชญาทางการศึกษาจากรากฐานแนวคิดดังนี้

แนวคิดที่สำคัญประการแรก คือวิธีการมองเด็ก ของนักการศึกษา Reggio Emilia จากประสบการณ์ที่เป็นผลสืบเนื่องจากการลงปฏิบัติ ทฤษฎี และผลการวิจัย เด็กในสายตาของครูที่เรกจิโอคือผู้ที่เต็มไปด้วยความสมบูรณ์ พลังและความแข็งแกร่ง เด็กมีลักษณะที่เป็นตัวของตัวเอง โดยเฉพาะในแต่ละคน มีศักยภาพและความสามารถในตนเอง ความปรารถนาที่จะเติบโตและเจริญงอกงาม ความอยากรู้อยากเห็น ความสามารถที่น่าพิศวง และความปรารถนาที่จะสัมพันธ์และสื่อสารกับผู้อื่น ความปรารถนาที่จะสื่อสารและปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นปรากฏขึ้นมาตั้งแต่แรกเกิด และเป็นองค์ประกอบที่สำคัญเพื่อความอยู่รอด และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับเผ่าพันธุ์ที่ตนถือกำเนิดมา ความสามารถที่เด็กมีมาตั้งแต่เกิด ประการนี้จึงเป็นสิ่งที่สามารถอธิบายถึงความกระตือรือร้นของเด็กในการที่จะสื่อหรือแสดงถึงตัวตนของเด็กเมื่ออยู่ท่ามกลางบริบทที่มีความหลากหลายของสัญลักษณ์ทางภาษา และมีความสนใจในการที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ในการที่จะก้าวสู่ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และการต่อรองประนีประนอมกับทุกสิ่งทุกอย่าง สิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวพันกับเด็กครูต้องรู้ถึงศักยภาพของเด็กแต่ละคนอย่างชัดเจน

แนวคิดสำคัญประการที่สองคือ มองว่าโรงเรียนเป็นที่บูรณาการสิ่งมีชีวิตที่หลากหลาย โรงเรียนเป็นสิ่งที่ก่อสร้างที่ดำเนินการตลอดเวลาและมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องในงานของโรงเรียน และระบบชีวิตในโรงเรียนขยายไปสู่ครอบครัวของนักเรียน ครอบครัวนักเรียน มีสิทธิรับรู้และมีส่วนร่วมในระบบชีวิตของโรงเรียนและยังขยายไปถึงเมืองที่โรงเรียนตั้งอยู่เพื่อให้เมืองและโรงเรียนรับรู้ถึงชีวิตของกันและกันในรูปแบบการพัฒนาและวิถีชีวิตสังคมต้องยอมรับเด็กในฐานะของการเป็นผู้รับช่วงในอนาคต และเป็นผู้รับผลประโยชน์ตามสิทธิเฉพาะในตัวเด็กในโรงเรียน มาลากูซซี่และครูหลังจากที่ได้วิเคราะห์และได้มาซึ่งเป้าหมายที่ร่วมกันของโรงเรียน คือ การรวมเอาครูและครอบครัวของนักเรียนเป็นศูนย์กลางของการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก ดังนั้นการดำเนินการในเรกจิโอ เอมีเลียจึงคำนึงถึงองค์ประกอบทั้ง 3 คือ เด็ก ครอบครัว และครู การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน จึงมุ่งที่จะจัดโรงเรียนให้มีความรู้สึกอบอุ่น และเป็นมิตรสำหรับทุกคนที่ได้เข้ามาสัมผัสโรงเรียน ให้ความรู้สึกอบอุ่น เป็นเป้าหมายของแนวทางของเรกจิโอ เด็กคือ เป้าหมายที่สำคัญและเป็นศูนย์กลางของการจัดสิ่งแวดล้อม ประสบการณ์ และกิจกรรมต่างๆ มาลากูซซี่ ยังตระหนักถึงให้ทุกคนที่เข้ามาสัมผัสกับโรงเรียนแล้ว จะรู้สึกอบอุ่นเหมือนอยู่ในบ้านที่เปี่ยมไปด้วยมิตรจิต (an amiable school)

แนวคิดสำคัญประการที่สาม คือ ครูและนักเรียน เรียนรู้ด้วยกัน การสอนและการเรียนรู้ต้องควบคู่ไปด้วยกัน แนวคิดเรกจิโอจะให้ความสำคัญของการเรียนรู้มากกว่าการสอน มาลากูซซี่ กล่าวว่า ก่อนจะเริ่มเข้าสู่การสอน ถ้าครูยืนสังเกตอยู่ข้างๆสักครู และเรียนรู้จากห้องเรียนในขณะนั้นว่าเด็กกำลังทำอะไรอยู่ และถ้าครูสามารถเข้าใจได้ถูกต้อง บางทีการสอนในวันนั้นอาจแตกต่างจากที่ผ่านมา วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาคือ การจัดสิ่งแวดล้อมและโอกาสให้เด็กคิด ประดิษฐ์ และค้นคว้าด้วยตนเอง การเรียนรู้ที่มีคุณค่าสำหรับเด็กจึงไม่ใช่การสอนจากครูที่เป็นการบอกเล่าโดยตรง แต่เป็นการจัดสถานที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ การเรียนเป็นกุญแจสำคัญที่นำไปสู่การสอนวิธีการใหม่โดยครูเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ ครูต้องมีการนำเสนอทางเลือกที่หลากหลาย การเสนอความคิดเห็น และเป็นแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้ ครูต้องปฏิบัติเป็นนักศึกษาค้นคว้าวิจัย เป็น

นักสำรวจและตระเวนเก็บข้อมูลจากทุกสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของทุกคนจากการประชุมปฏิบัติการ การสัมมนา หรือมีโอกาสพบปะกับผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ เพื่อเป็นประสบการณ์และข้อมูลในการ เชื่อมโยงเข้าสู่การจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมที่นำไปสู่ประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ในเรกจิโอไม่มีหลักสูตรที่กำหนดเนื้อหาแน่นอนชัดเจน ไม่มีการเขียนแผนการสอนที่ กำหนดขั้นตอนกิจกรรมการสอนที่ชัดเจน แต่จะเป็นการรวบรวมรายชื่อระยะยาว แต่ถ้าเด็กสนใจใน เรื่องที่อยู่นอกเหนือรายการหัวข้อที่ครูกำหนดไว้ล่วงหน้า กิจกรรมโครงการห้องเรียนก็จะ ปรับเปลี่ยนไปตามความสนใจ สภาพการจัดกิจกรรมและประสบการณ์จะลื่นไหลไปตาม สภาพการณ์ที่ตอบสนองต่อความสนใจของเด็กในขณะนั้น ดังนั้นการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกจาก โครงการจึงเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่โดดเด่นในโรงเรียนตามแนวคิดเรกจิโอ

จากแนวคิดและหลักการสำคัญดังกล่าวได้นำไปสู่การพัฒนาการจัดประสบการณ์ แบบโครงการในปัจจุบัน ชาร์แลน และ ชาร์แลน (เปลว บุริสาร. 2543: 18; อ้างอิงจาก Sharan; & Sharan. 1992. *Expanding Cooperative Learning through Group linvesitgation*. pp. 238-305)ได้ กล่าวเพิ่มเติมว่า แม้การศึกษาแบบโครงการจะไม่ใช่สิ่งใหม่ในระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษา แต่เป็น รูปแบบการศึกษาที่พัฒนาขึ้นตามความสนใจของเด็กที่มีต่อสิ่งเร้าต่างๆ นำเด็กไปสู่การทำงานใน โครงการร่วมกัน และเรียนการทำงานเป็นกลุ่มร่วมกันอย่างมีความสุข เช่นเดียวกับที่เคยนำมาปฏิบัติใน การศึกษาที่ผ่านมาและประสบผลสำเร็จ ดังนั้นการจัดประสบการณ์แบบโครงการยังคงเป็นวิธีที่ เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

2.1.4 หลักการและแนวทางการสอนแบบโครงการ

การจัดประสบการณ์แบบโครงการเป็นการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ให้ ความสำคัญกับผู้เรียน เป็นการจัดประสบการณ์ที่จะสนองตอบต่อความสนใจและความต้องการของ เด็ก มีหลักในการจัดประสบการณ์ดังนี้ (นันทา โพธิ์คำ. 2544: 7)

1. บทบาทครูเป็นผู้ช่วยเหลือและผู้ร่วมงาน
2. ข้อสำหรับการศึกษาโครงการควรมาจากความสนใจและประสบการณ์ของเด็ก
3. เนื้อหาของโครงการ เกิดจากความสนใจของเด็ก ความต้องการและพัฒนา เนื้อหาการเรียนรู้จากความสนใจของเด็ก
4. ประสบการณ์ที่เด็กได้รับ ความหลากหลายของสื่อและอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการ เรียนรู้เครื่องมือของเด็กในการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับ โครงการที่เด็กทำ
5. การจัดกิจกรรมในโครงการที่เป็นกลุ่มเล็ก เด็กสามารถศึกษาได้ลึกซึ้งกว่าทำ โครงการกับเด็กกลุ่มใหญ่
6. การยืดหยุ่นเรื่องเวลาเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ในโครงการ เพื่อการทำงานที่สมบูรณ์
7. การรายงานขั้นตอนในการทำกิจกรรมให้เด็กได้รับรู้ เป็นสิ่งที่ทำให้เด็กสามารถ ประเมินความก้าวหน้าของโครงการ และการมีส่วนร่วมช่วยกันพัฒนาโครงการต่อไปได้ดีขึ้น

รูปการจัดประสบการณ์แบบโครงการ ให้ประสบความสำเร็จไม่ใช่เป็นหน้าที่ของครูหรือโรงเรียนเพียงอย่างเดียว แต่ทุกฝ่ายจะต้องมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เพื่อให้เกิดผลสำเร็จจะต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง ผู้เชี่ยวชาญหรือชุมชนเข้ามามีส่วนในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ก็ทำให้การจัดโครงการสำเร็จได้จากการร่วมมือของทุกๆ ฝ่าย

นันทาโพธิ์คำ (2544: 8) กล่าวถึง การจัดประสบการณ์แบบโครงการ เป็นการ จัดประสบการณ์แบบโครงการ เพื่อสนองความต้องการและความสนใจของเด็ก ประกอบด้วยสิ่งต่างๆ ดังนี้

1. เวลาที่เด็กต้องการ ขยายเวลาการเรียนรู้ตามความสนใจของเด็ก
2. พื้นที่ ควรมีพื้นที่กว้างขวางและแสงสว่างเพียงพอ
3. วัสดุอุปกรณ์ ควรมีความหลากหลายให้เด็กได้เลือกใช้
4. บรรยากาศ ควรเป็นบรรยากาศการเรียนรู้แบบร่วมมือ
5. โอกาส ควรจัดให้เด็กได้มีโอกาสนในการค้นคว้า ทดลองต่างๆ
6. ลักษณะการจัดในรูปหัวข้อโครงการ โดยมีเกณฑ์ในการเลือกหัวข้อดังนี้
 - 6.1 เป็นหัวข้อโครงการที่เด็กทุกคนหรือคนส่วนใหญ่ของกลุ่มสนใจ
 - 6.2 มีแหล่งทรัพยากรในท้องถิ่นเพียงพอที่จะจัดกิจกรรมในหัวข้อโครงการนี้ได้
 - 6.3 เป็นหัวข้อโครงการที่เด็กพอจะมีประสบการณ์เดิมอยู่บ้าง
 - 6.4 เป็นหัวข้อโครงการที่เด็กสามารถใช้ประสบการณ์ตรงในการค้นคว้า
 - 6.5 เป็นเรื่องที่เป็นจริง สามารถให้เด็กมีประสบการณ์กับเรื่องนั้นได้
 - 6.6 เป็นเรื่องที่เปิดโอกาสให้มีการร่วมมือในการทำงาน
 - 6.7 เป็นเรื่องที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติ สร้างสิ่งของหรือเล่นสมมติ
 - 6.8 เป็นหัวข้อโครงการที่มีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์ของการเรียนการสอน
 - 6.9 เด็กได้มีโอกาสใช้ทักษะต่างๆ ในการเรียนรู้
 - 6.10 ผู้ปกครองมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการ

ข้อมูล ข้อเท็จจริง

จากที่ได้กล่าวมา สรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์แบบโครงการมุ่งเน้นการเรียนรู้ โดยผ่านการกระทำ คำนึงถึงความสนใจของเด็กเป็นสำคัญ มีอิสระในการเลือกทำกิจกรรมตามความสนใจและตามความสามารถของแต่ละบุคคล ให้ระยะเวลาในการเรียนรู้ตามความสนใจ เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย โดยมีครูอำนวยความสะดวกกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ตามธรรมชาติและพัฒนาการ

2.1.5 ลักษณะของการจัดการสอนแบบโครงการ

ฮาร์ทแมน (Hartman. 1995: 141-147) กล่าวถึงวิธีการสอนแบบโครงการว่า วิธีการแบบโครงการ (Project work) เป็นการศึกษาหาความรู้อย่างลุ่มลึก เมื่อเด็กเข้าร่วมโครงการ จะได้พัฒนาคำถาม แสดงความสามารถ ค้นหาทางแก้ปัญหา เสนอกระบวนการแก้ปัญหาที่คิดค้นขึ้น โครงการใช้ระยะเวลาประมาณโครงการละ 3- 4 สัปดาห์ แต่บางโครงการใช้เพียงสัปดาห์เดียว ซึ่งมีขั้นตอนหลักของวิธีการ คือ

1. เริ่มต้น
2. ระยะเวลาพัฒนา
3. สรุป

โครงการมีได้หลายขนาดตั้งแต่โครงการขนาดเล็กที่ไม่ต้องการพื้นที่มากนัก จนถึงโครงการที่ต้องการใช้พื้นที่มากๆ เช่น การทัศนศึกษา การเยี่ยมชมชน การสำรวจบทบาทสมมุติ จิตรกรรมฝาผนัง การแสดง ละครสอนโครงการ การจัดการเรียนการสอนแบบโครงการอาจใช้เป็นแกนของหลักสูตร หรือใช้บางส่วนของหลักสูตร เราสามารถใช้วิธีการสอนแบบโครงการร่วมกับวิธีการสอนแบบหน่วยการเรียนการสอนภาษาแบบธรรมชาติ (Whole Language) โปรแกรมศิลปะ การสอนลักษณะนี้ต้องมีการจัดเตรียมเพื่อให้เด็กมีประสบการณ์ตรงกับสถานการณ์จริง ได้พบกับผู้คนจริงๆ ซึ่งประสบการณ์ตรงดังกล่าวจะเปิดโอกาสให้เด็กเข้าร่วมในกระบวนการของโครงการโดยเด็กจะได้

1. เลือกหัวข้อสำหรับโครงการ
2. พัฒนาทิศทาง แนวทางของโครงการ
3. ลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดผล
4. เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินความก้าวหน้าของโครงการ
5. ตัดสินความก้าวหน้าของโครงการและสรุป

บูธ (Booth. 1987: 46-49) กล่าวถึง การสอนแบบโครงการว่า เป็นการสอนที่เน้นเป็นศูนย์กลาง การสอนแบบโครงการมี 2 ลักษณะ คือ โครงการเต็มรูปแบบ กับโครงการ เชื่อมโยงกิจกรรมสร้างแรงจูงใจ หรือโครงการย่อยเป็นกิจกรรมในห้องเรียนเท่านั้น ส่วนโครงการสมบูรณ์มีการขยายออกนอกห้องเรียนด้วย โครงการสมบูรณ์แบบจะมีขั้นตอนอยู่ 3 ขั้นตอน คือ

1. การวางแผนในห้องเรียน เด็กและครูอภิปรายถึงหัวข้อเรื่องและขอบเขตของโครงการ
2. ดำเนินการโครงการ เด็กจะออกจากห้องเรียนไป ดำเนินการโครงการตามแผนที่ได้วางไว้
3. ขึ้นทบทวน เป็นการอภิปราย ปล่อยให้ข้อมูลย้อนกลับหลังจากเสร็จสิ้นโครงการ ครูแนะนำให้ข้อคิดเห็น เด็กวิเคราะห์ผลงาน และกระบวนการทำงาน

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า วิธีการแบบโครงการ (Project work) เป็น การศึกษาหาความรู้อย่างลุ่มลึก เมื่อเด็กเข้าร่วมโครงการ จะได้พัฒนาคำถาม แสดงความสามารถ ค้นหาทางแก้ปัญหา เสนอกระบวนการแก้ปัญหาที่คิดค้นขึ้น โครงการใช้ระยะเวลาประมาณโครงการละ 3- 4 สัปดาห์ แต่บางโครงการใช้เพียงสัปดาห์เดียว ซึ่งมีขั้นตอนหลักของวิธีการ คือ

1. เริ่มต้น
2. ระยะพัฒนา
3. สรุป

2.1.6 ขั้นตอนการจัดการสอนแบบโครงการ

การจัดประสบการณ์แบบโครงการแบ่งขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมในโครงการ ออกเป็นระยะได้ 3 ระยะ (พัชรี ผลโยธิน. 2542: 82-84; อ้างอิงจาก Katz; & Chard. 1995. *Engaging child" s minds: The project approach.*)

ระยะที่ 1 ทบทวนความรู้ ความสนใจของเด็ก

เด็กและครูใช้เวลาส่วนใหญ่ในการอภิปรายเพื่อเลือกและปรับหัวเรื่อง ที่จะทำการ สืบค้นหัวเรื่องอาจเสนอโดยเด็ก ครู โดยให้หลักในการเลือกหัวข้อดังต่อไปนี้

1. เลือกหัวเรื่องโครงการที่เกี่ยวกับประสบการณ์ที่เด็กมีอยู่ทุกวัน โดยอย่างน้อย เด็กประมาณ 2-3 คน ควรคุ้นเคยกับหัวข้อ และจะช่วยให้การตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับหัวข้อ โครงการได้
2. ทักษะพื้นฐานทางการรู้หนังสือ และจำนวนควรถูกบูรณาการอยู่ในหัวเรื่องที่ ทำโครงการ รวมทั้งวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษา
3. หัวเรื่องที่เลือกใช้เวลาทำโครงการได้อย่างน้อย 1 สัปดาห์และเหมาะที่จะทำ การสำรวจค้นคว้าที่ โรงเรียนมากกว่าที่บ้าน

เมื่อได้หัวเรื่องแล้ว ครูควรเริ่มทำแผนที่ความคิด (Mind-Map) หรือใยแมงมุม เพื่อระดมความคิดร่วมกับเด็กในหัวข้อเรื่องโครงการ และจัดแสดงแผนที่ความคิดที่ทำไว้ภายในชั้น เรียน ซึ่งข้อมูลต่างๆ ที่ได้สามารถใช้ในการสรุป อภิปราย ระหว่างทำโครงการและยังสามารถ เชื่อมโยงไปยังเรื่องย่อยๆ ได้อีก นอกจากนี้ในช่วงอภิปราย ระดมความคิด ครูจะทราบว่าเด็กมี ประสบการณ์ในหัวเรื่องเพียงใด เด็กจะเสนอประสบการณ์และแสดงแนวคิดที่ตนเข้าใจในรูปแบบ ต่างๆ ตามความเหมาะสมของวัย เช่น เด็กปฐมวัยอาจใช้การเขียนภาพ เล่นบทบาทสมมติ เป็นต้น ครูเป็นผู้ช่วยให้เด็กเสนอคำถามที่ต้องการสืบค้นหาคำตอบจดหมายเกี่ยวกับหัวเรื่องที่สืบค้นถูก ส่งไปยังบ้านของเด็ก ครูจะเป็นผู้กระตุ้นให้พ่อแม่พูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับหัวเรื่องโครงการเพื่อ แลกเปลี่ยนประสบการณ์

ระยะที่2 ให้โอกาสเด็กค้นคว้าและมีประสบการณ์ใหม่

ในระยะนี้เป็นงานภาคสนาม ประกอบด้วยการสืบค้นตามแหล่งข้อมูลต่างๆ ระยะนี้ถือเป็นหัวใจของโครงการ คุณจะเป็นผู้จัดหาจัดเตรียมแหล่งข้อมูลให้เด็กสืบค้นไม่ว่าจะเป็นของจริง หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ หรือแม้แต่การออกไปศึกษานอกสถานที่หรือที่นัดหมายผู้เชี่ยวชาญ วิทยากรท้องถิ่น เพื่อให้เด็กทำการสืบค้น สังเกตอย่างใกล้ชิดและบันทึกสิ่งที่พบเห็น อาจมีการเขียนภาพที่เกิดจากการสังเกต จัดทำกราฟแผนภูมิ ไดอะแกรม หรือสร้างแบบต่างๆ สสำรวจ คาคะเน มีการอภิปราย เล่นบทบาทสมมติ เพื่อแสดงความเข้าใจในความรู้นี้ใหม่ที่ได้

ระยะที่ 3 ประเมิน สะท้อนกลับ แลกเปลี่ยนงานโครงการ

เป็นระยะสรุปเหตุการณ์ รวมถึงการเตรียมการเสนอรายงานและผลที่ได้ในรูปแบบของการจัดแสดง การค้นพบ และจัดทำสิ่งต่างๆ สนทนา เล่นบทบาทสมมติ หรือจัดนำชมสิ่งที่ได้จากการก่อสร้าง ครูจะจัดให้เด็กได้แลกเปลี่ยนสิ่งที่ตนเรียนรู้กับผู้อื่น เด็กสามารถช่วยกันเล่าเรื่องการทำโครงการให้ผู้ฟัง โดยจัดแสดงสิ่งที่เด่นชัดให้เพื่อนในชั้นเรียนอื่น ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้บริหาร ครูจะช่วยให้เด็กเลือกวัสดุอุปกรณ์ที่จะนำมาแสดง ซึ่งการทำเช่นนี้เท่ากับทบทวนและประเมินโครงการทั้งหมด

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าขั้นตอนการจัดประสบการณ์แบบโครงการ 3 ระยะ โยเริ่มจากการวางแผนและเริ่มต้น การลงมือปฏิบัติ และการแสดงผลงานและสรุป ซึ่งโครงการแต่ละโครงการจะใช้เวลาอย่างน้อยแตกต่างกัน บางโครงการเป็นการนำเสนอเรื่องจากครู บางเรื่องเกิดจากความสนใจร่วมกันระหว่างครูกับเด็ก ในการเริ่มต้น โครงการบางโครงการเด็กอาจพลาดข้อมูลหรือแนวคิดบางอย่าง ครูจะต้องกระตุ้นให้เด็กมีแนวคิดที่ครอบคลุมกว้างขวางขึ้น และในการลงมือปฏิบัติตามโครงการ ครูมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นให้เด็กใช้ทักษะต่างๆ ของตนอย่างอิสระ เพื่อช่วยการเรียนรู้ของเด็กให้สมบูรณ์ขึ้น ส่วนในระยะสุดท้ายของโครงการจะเป็นการสรุปโครงการที่สมบูรณ์ และทบทวนงานของแต่ละคนว่าเรียนรู้อะไรบ้าง ในเด็กปฐมวัยอาจจะใช้วิธีการจัดนิทรรศการผลงานที่ทำในโครงการ หรือการแสดงบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมให้เด็กแสดงออกมาเพื่อเชื่อมโยงการเรียนรู้ของเด็กกับโลกในความเป็นจริง

2.1.7 กิจกรรมที่สำคัญในโครงการ

จิรภรณ์ วสุวัต (2540: 64-65) ได้เสนอกิจกรรมที่สำคัญในโครงการไว้ 5 กิจกรรม คือ

1. กิจกรรมการพูดคุยสนทนา สำหรับเด็กปฐมวัย การพูดคุยสนทนาเป็นกิจกรรมที่สำคัญมากเพราะนำมาสู่การพัฒนาโครงการ โดยการพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันในชั้นเรียน หรือในกลุ่มเล็ก จะช่วยให้เด็กพัฒนาความคิดได้ดีขึ้นและช่วยแก้ไขปัญหาต่างๆ ในโครงการ รวมถึงการเปิดโอกาสให้เด็กแสดงออกทางความคิด และรับรู้ความคิดของผู้อื่น

2. กิจกรรมการปฏิบัติงานภาคสนามหรือ การทัศนศึกษา เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงจากการกระทำ การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล สิ่งของ รวมถึงการไปทัศนศึกษาสถานที่ต่างๆ ที่จะทำให้เด็กได้ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับหัวข้อที่ศึกษา การปฏิบัติงานภาคสนามจึงเป็นโอกาสที่เด็กได้เห็นได้ฟัง ได้ดู ได้สัมผัส ได้ดมกลิ่น ได้ชิมรส กับสิ่งที่สนใจ จึงเป็นเสมือนการค้นคว้าทดลอง ซึ่งการทำงานในภาคสนามหรือทัศนศึกษาอาจอยู่ในบริเวณโรงเรียน

3. กิจกรรมนำเสนอ เป็นกิจกรรมที่เด็กถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ที่มีเกี่ยวกับหัวข้อ โดยนำเสนอในรูปแบบต่างๆ เช่น การวาด การปั้น การประดิษฐ์ การสร้าง การแสดง การร้องเพลง และอื่นๆ

4. กิจกรรมค้นคว้า เป็นกิจกรรมที่เด็กได้แสวงหาความรู้อย่างหลากหลาย จากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ เช่น ของจริง และทุติยภูมิ เช่น หนังสือ สื่อการเรียนรู้ต่างๆ กิจกรรมค้นคว้าจะทำให้เด็กได้พัฒนาความรู้ทางวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับหัวข้อ และสนับสนุนการทำงานในโครงการให้บรรลุเป้าหมาย

5. กิจกรรมการจัดแสดง เป็นกิจกรรมที่เด็กได้นำเสนอผลงานที่ทำในโครงการออกเผยแพร่ และทำให้บุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ครู เพื่อนๆ และผู้สนใจได้เข้าใจการเรียนรู้ในโครงการ โดยส่วนใหญ่กิจกรรมนี้จะจัดขึ้นในระยะสิ้นสุดโครงการ ในรูปแบบนิทรรศการ การแสดงผลงาน การแสดงละคร บทบาทสมมติ การสาธิตผลงาน

2.1.8 บทบาทครูในการจัดการสอนแบบโครงการ

สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์ และ ธิดา พิทักษ์สินสุข (2543: 2-4) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูในการจัดกิจกรรมตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ไว้ว่า

1. ครูมองเด็กว่า เด็กทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ เด็กแต่ละคนมีความสามารถในการรับรู้-เรียนรู้ ต่างกันตามระยะของการพัฒนาการในแต่ละวัย เด็กทุกคนมีความปรารถนาที่จะเจริญเติบโต งามงาม ดังนั้นครูต้องมีความเข้าใจวิธีการเรียนรู้และสื่อความหมายของเด็ก

2. ครูส่งเสริม สนับสนุนให้เด็กได้เรียนรู้ในสิ่งที่สนใจอย่างเต็มศักยภาพ โดยการจัดเตรียมสภาพสิ่งแวดล้อม บรรยากาศที่กระตุ้นความสนใจให้เด็กรู้สึกอยากที่จะค้นหาเรียนรู้ ครูจัดเตรียมกิจกรรม สื่อวัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลาย ทำทนายให้เด็กเข้าไปปฏิบัติกิจกรรม รวมทั้งคอยอำนวยความสะดวก กระตุ้นช่วยเหลือขณะเด็กทำกิจกรรม

3. ครูเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกทั้งทางด้านความคิดและการกระทำ ให้เด็กได้มีอิสระในการตัดสินใจเลือกและทำกิจกรรม ครูต้องยอมรับและเคารพความคิดเห็นและสิทธิของเด็กในความต้องการที่จะเรียนรู้สิ่งที่เด็กสนใจ

4. ครูเป็นผู้ใฝ่รู้อยู่ตลอดเวลา ปฏิบัติตนเป็นนักสำรวจ ศึกษา ค้นคว้า วิจัย และเก็บข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตทุกคน ชุมชน และสังคม เพื่อเป็นข้อมูลและประสบการณ์ในการเชื่อมโยงเข้าสู่ประสบการณ์เรียนรู้ในแต่ละชั้นของเด็ก และครูต้องมีความชัดเจนในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนการทำกิจกรรม เพื่อจะได้ให้คำแนะนำกระตุ้นเด็กให้เรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ และมีความตื่นตัวในการเรียนรู้ไปพร้อมกับเด็ก

5. ครูเอาใจใส่ดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด เรียนรู้พร้อมกับเด็ก โดยเป็นผู้สังเกต บันทึก เก็บรวบรวมข้อมูลทุกด้านของเด็ก ทั้งทางด้านสาระการเรียนรู้และข้อมูลเกี่ยวกับการปรับตัว รวมทั้งแลกเปลี่ยนข้อมูลของเด็กกับผู้ปกครองและให้คำปรึกษาเมื่อผู้ปกครองต้องการคำแนะนำ

6. ครูมีการวางแผนในการจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์และวิธีการที่สร้างสรรค์กิจกรรมที่แปลกใหม่จากเด็กวางกรอบความคิดของขั้นตอนในแต่ละระยะของโครงการ โดยไม่กำหนดขั้นตอนของกิจกรรม การสอนที่ชัดเจน แต่จะยืดหยุ่นกิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์และเหมาะสมกับพัฒนาการ การเรียนรู้ของเด็กรวมทั้งเตรียมการให้พร้อมสำหรับสิ่งที่ไม่ได้คาดหวังที่อาจเกิดขึ้นจากความคิดของเด็ก

7. ครูมีการประชุมพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในแง่มุมต่างๆ ที่จะช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ หรือมีหัวข้อที่สัมพันธ์กับโครงการและเด็กให้ความสนใจ ครูประจำชั้นจะพูดคุยกับครูที่จัดกิจกรรมพิเศษเพื่อเชื่อมโยงกิจกรรมให้สอดคล้องและสัมพันธ์กันตามความสนใจของเด็ก

8. ครูต้องมีความไวในการสังเกต บันทึก แก้ปัญหา และเชื่อมโยงเหตุการณ์ต่างๆ ให้เด็กเกิดการเรียนรู้ในสิ่งที่สนใจได้อย่างต่อเนื่อง

9. ครูจะให้แรงเสริมทางบวกแก่เด็กขณะที่เด็กทำกิจกรรม ไม่ลงโทษหรือให้แรงเสริมทางลบ แต่จะชี้แจงเหตุผลและบอกสิ่งที่ถูกต้องแก่เด็ก ไม่เคี่ยวเข็ญเด็กเมื่อเห็นว่าเด็กยังไม่พร้อม

10. ครูจะเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็ก ทั้งในด้านการกระทำและการใช้ภาษา

บทบาทครู นักเรียน และผู้ปกครอง กับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ (สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543: 6-8)

-กระตุ้นให้เด็กอยาก เรียนตั้งคำถาม/ค้นหา คำตอบ	-สนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ สนใจ -ตั้งคำถามสิ่งที่อยากรู้/สนใจ	-เป็นบุคคลที่สำคัญในการให้ ข้อมูลกับเด็ก -มีส่วนร่วมกระตุ้นความสนใจ ของเด็ก
-นำเสนอสาระที่เด็ก เรียนรู้ต่อผู้ปกครอง/ ชุมชน	-นำเสนอความรู้/ประสบการณ์เดิม ในรูปแบบที่หลากหลาย	-เป็นผู้เชี่ยวชาญและผู้ช่วยเหลือ จัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ให้เด็ก
-ให้กำลังใจ	-สนทนา/วางแผนการไปหาคำตอบ -นำเสนอแผนผังความคิดไปหา	-เป็นผู้ให้กำลังใจในการทำ กิจกรรมของเด็กและให้เข้าใจ
-ชี้แนะ/ช่วยเหลือ/ให้ คำปรึกษา/อำนวยความสะดวก	คำตอบ/ลงมือหาคำตอบ -นำเสนอข้อมูล/ความรู้ที่พบ เพิ่มเติมความรู้เดิม	ในบทบาทครูผู้สอนระดับ ปฐมวัยจัดประสบการณ์แบบ โครงการให้เด็กปฐมวัยอย่างไร
-กระตุ้นให้เกิดการ รวบรวม/สรุป/ทบทวน/ ประเมินโครงการ	-จัดแสดงชิ้นงาน/ความรู้ที่พบ -สนทนา/อภิปราย/สรุปความรู้หรือ คำตอบที่พบ	
-กระตุ้นให้เด็ก แลกเปลี่ยนเรียนรู้การ ทำโครงการซึ่งกันและกัน	-ประเมิน/ทบทวนโครงการ -ศึกษาเรียนรู้โครงการซึ่งกันและกัน -ทบทวน/ปรับเปลี่ยน/เพิ่มเติม โครงการให้สมบูรณ์	
จัดเวทีให้เด็กแสดงผลงาน กระตุ้นให้เด็กเรียนรู้ ต่อเนื่อง	-สรุปความรู้หรือคำตอบที่พบ -สนทนา/พูดคุยเตรียมเข้าสู่ โครงการใหม่	

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ

2.2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับความคิดเห็นต่างประเทศ

บุฟอร์ด (Buford. 1977: 5688.A) ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนการสอนระดับอนุบาล โดยศึกษาจากผู้ปกครองนักเรียน 219 คน จากสมาคมผู้ปกครองที่เมืองเอ็ดมอนต์ มลรัฐโอคลาโฮมา ผลการวิจัยพบว่า

1. เด็กวัยเรียนจำเป็นต้องเริ่มพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้อนุบาล
2. การสอนในชั้นอนุบาล ควรเป็นการพัฒนาการทางอารมณ์ จิตวิทยาเด็ก และพัฒนาการทางร่างกายตามลำดับ
3. ควรจัดกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองให้มาก

การ์เซีย (Garcia. 1985: 3593-A) ได้ทำการศึกษาเพื่อเสนอความคิดเห็นในการวางแผนการจัดหลักสูตรสำหรับเด็กอนุบาลเปอร์โตริกัน ผลของการศึกษาวิจัยได้ข้อเสนอก็คือ

1. ด้านหลักสูตร ควรสอนให้เด็กทราบถึงวัฒนธรรม และภูมิใจในความเป็นพลเมืองของประเทศตนเอง และควรจัดให้เด็กมีกิจกรรมและประสบการณ์
2. ด้านการเรียนการสอน ครูควรเป็นผู้แนะนำวิธีปฏิบัติในการเรียน และควรมีอุปกรณ์การสอนที่เหมาะสมกับความเข้าใจของเด็ก ครูควรเป็นผู้มีวุฒิภาวะทางการสอนอนุบาลโดยเฉพาะ
3. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ควรมีความสัมพันธ์กัน

2.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับความคิดเห็นในประเทศ

สุปราณี รื่นพิทักษ์ (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครู ผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครอง ที่มีต่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็กในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย พบว่า ครู ผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครอง มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้านโภชนาการและด้านคุณสมบัติของครูระดับมาก กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับอายุต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านที่แตกต่างกันคือ ด้านโภชนาการ และด้านคุณสมบัติของครู

จิตตินันท์ เดชะคุปต์, บุญเสริม หุตะแพทย์ และประกายรัตน์ ภัทรธิดิ (2542: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดบริการสถานรับเลี้ยงในเขตกรุงเทพมหานคร: ความต้องการ รูปแบบและคุณภาพ โดยสำรวจความสอดคล้องของรูปแบบการจัดบริการสถานเลี้ยงเด็กทั้งภาครัฐ และเอกชน กับความต้องการของผู้ปกครอง ซึ่งองค์ประกอบที่ควรคำนึงในการจัดบริการสถานรับเลี้ยงเด็ก และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการจัดบริการสถานเลี้ยงเด็ก ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อความต้องการใช้บริการสถานรับเลี้ยงเด็กอยู่ในระดับมาก และระบุความต้องการบริการเฉพาะด้านในสถานรับเลี้ยงเด็ก คือ การพัฒนาทักษะเฉพาะด้านให้กับเด็ก 2) ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อรูปแบบของการจัดบริการสถานรับเลี้ยงเด็กว่า

ควรดำเนินการโดยผู้ที่มีความรู้ด้านเด็ก และมีมาตรฐานการจัดบริการแบบเดียวกัน ทั้งนี้ให้มีการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กที่เน้นทักษะการช่วยเหลือตัวเองในเด็กอายุ 0-3 ปี และกิจกรรมการอ่าน เขียน-นับเลข ในกลุ่มเด็กอายุ 3-6 ปี 3) ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความเห็นต่อคุณภาพการจัดบริการ สถานรับเลี้ยงเด็กว่า ปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจเลือกใช้บริการสถานรับเลี้ยงเด็ก อันดับแรกคือ ความสะดวกในการเดินทางจากบ้านถึงสถานรับเลี้ยงเด็ก และสถานรับเลี้ยงเด็กควรจัดอาหารมื้อกลางวัน และอาหารว่างให้เด็กโดยคำนึงถึงคุณค่าสารอาหารครบทั้ง 5 หมู่ 4) ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อคุณสมบัติของผู้ดูแลเด็กว่าควรเป็นเพศหญิง มีระดับการศึกษาสูงสุดอย่างน้อยระดับปริญญาตรี และมีความรู้ด้านจิตวิทยาเด็ก หรือพัฒนาการเด็ก และมีประสบการณ์การอบรมเลี้ยงดูเด็กมาก่อน และอัตราส่วนของผู้ดูแลเด็กควรเป็น 1:3-1:10 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับช่วงวัยของเด็ก

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้ปกครอง มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้านโภชนาการและด้านคุณสมบัติของครู อายุต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน การศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ที่แตกต่างกันคือ ด้านโภชนาการ และด้านคุณสมบัติของครู ผู้ปกครองมีความต้องการบริการเฉพาะด้านในสถานรับเลี้ยงเด็ก คือ การพัฒนาทักษะเฉพาะด้านให้กับเด็ก ผู้ดูแลเด็กว่าควรเป็นเพศหญิง มีระดับการศึกษาสูงสุดอย่างน้อยระดับปริญญาตรี และมีความรู้ด้านจิตวิทยาเด็ก หรือพัฒนาการเด็ก และมีประสบการณ์การอบรมเลี้ยงดูเด็กมาก่อน และอัตราส่วนของผู้ดูแลเด็กควรเป็น 1:3-1:10 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับช่วงวัยของเด็ก

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนโครงการ

2.3.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบโครงการในต่างประเทศ

คอลลินส์ (Collings. 1923; อ้างอิงจาก Knoll. 1996: 87-92 *Curriculum studies*.) ได้ทำการศึกษาวิจัยโดยใช้การจัดประสบการณ์แบบโครงการ ในระยะแรกของการพัฒนาแนวคิดเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์แบบโครงการพบว่าเด็กในกลุ่มทดลองที่ใช้การจัดประสบการณ์โครงการสามารถทำคะแนนการสอบด้วยแบบทดสอบมาตรฐานที่เน้นการเขียนการอ่านและคณิตศาสตร์ได้สูงกว่าเด็กในกลุ่มควบคุมที่มาจากการสอนที่เน้นการอ่านการเขียนโดยตรง และมีทักษะทางสังคม มีทัศนคติที่ดี และพฤติกรรมเอื้อเฟื้อสังคม ช่วยเหลือซึ่งกันและกันมากกว่ากลุ่มควบคุม ซึ่งผลการศึกษาวิจัยครั้งนั้น นำไปสู่แนวคิดในการปฏิรูปการศึกษาโดยเน้นการยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง

การ์เดนอร์ (Gardner. 1989: 15) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับทฤษฎีความหลากหลายทางสติปัญญา พบว่าการจัดประสบการณ์แบบโครงการเป็นรูปแบบการสอนที่สอดคล้องกับทฤษฎีที่ส่งเสริมสติปัญญาให้กับเด็กได้อย่างเหมาะสมที่สุดวิธีหนึ่ง และพบว่าด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็น 1 ใน 7 ของทฤษฎีความหลากหลายทางสติปัญญา ที่สอดคล้องกับการพัฒนาจริยธรรมทางสังคมตามแนวคิดคอนสตรัคติวิส

แรบบิตต์ (จิรภรณ์ วสุวัตติ. 2540: 71-72. การพัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมจริยธรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์โดยใช้การจัดประสบการณ์แบบโครงการ. ; อ้างอิงจาก Babitti. 1992) ได้ศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์แบบโครงการของโรงเรียนอนุบาลที่ La Villetta อิตาลี พบว่าบทบาทครูมีความสำคัญอย่างมากในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กในโครงการกล่าวคือครูต้องแสดงให้เห็นว่าครูยอมรับในความคิดของเด็ก สนับสนุนช่วยเหลือให้เด็กสามารถพัฒนาความคิดที่ดีในการทำงานโครงการให้เด็กใช้ความสามารถในการทำกิจกรรมต่างๆ ได้ด้วยกันตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ครูส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้แบบร่วมมือและการพึ่งพาตนเองให้กับเด็กจากผลการศึกษาแสดงให้เห็นได้ว่าบทบาทครูมีอิทธิพลต่อการดำเนินการจัดประสบการณ์แบบโครงการอย่างมากและบทบาทครูสอดคล้องกับการส่งเสริมจริยธรรมทางสังคมอีกด้วย

2.3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนโครงการในประเทศ

จิรภรณ์ วสุวัตติ (2540: 163) ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมจริยธรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาล ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ โดยใช้การจัดประสบการณ์แบบโครงการ ได้ทดลองใช้โปรแกรมฯ และประเมินระดับจริยธรรมทางสังคมของเด็กด้านกลวิธีการเจรจาเพื่อหาข้อตกลงร่วมกันระดับ 2 โดยใช้การจูงใจหรือความร่วมมือและด้านการให้และการรับประสบการณ์ร่วมกันระดับ 2 โดยพิจารณาความเหมือนทางความคิดหรือประสบการณ์ของเด็กวัยอนุบาลกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่ได้รับประสบการณ์แบบปกติ ผลการทดสอบสมมุติฐานการศึกษาค้นคว้าพบว่า โปรแกรมฯ ที่พัฒนาขึ้นสามารถส่งเสริมระดับจริยธรรมทางสังคมทั้งสองด้านให้พัฒนาขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

เปลว ปุริสาร (2543: 48) ได้ศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กที่มีความสามารถในการแก้ปัญหาสูงและต่ำ พบว่าเด็กปฐมวัยที่มีความสามารถในการแก้ปัญหาสูงและต่ำ หลังจากที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการแล้วเด็กทั้งสองกลุ่มมีความสามารถในการแก้ปัญหาสูงขึ้น

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่าการสอนแบบโครงการทำให้เด็กมีระดับจริยธรรมทางสังคมและทักษะการแก้ปัญหาเพิ่มมากขึ้น

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับ ความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ

3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเพศ

สุพัฒนา เตชาดิวงศ์ ณ อยุธยา (2526: 7-8) ได้กล่าวว่า ผู้ชายมีความสามารถในการก่อสร้างและสร้างสรรค์มากกว่าผู้หญิง มีความเชื่อมั่นในตนเองมากกว่าและยังพบว่า ผู้ชายมีความสามารถในการวิเคราะห์แยกแยะดีกว่า แต่ผู้ชายก็สมยอมต่อกฎเกณฑ์ต่างๆ ได้น้อยกว่าผู้หญิง

กันยา สุวรรณแสง (2532: 161) กล่าวว่า ความแตกต่างในเรื่องเพศเป็นสาเหตุให้คนเราแตกต่างกันในเรื่องการเรียนรู้ ทักษะ เจตคติ ทักษะ ทักษะ ความสนใจ และการแสดงพฤติกรรม และจากการศึกษาค้นคว้า ปรากฏว่า เพศหญิงหรือเพศชายสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ทัดเทียมกัน แต่เพศชายและเพศหญิงจะมีทัศนคติหรือความสนใจที่แตกต่างกัน

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ความแตกต่างเรื่องเพศทำให้คนเราแตกต่างกันในการเรียนรู้ แต่เพศหญิงและเพศชายต่างสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ทัดเทียมกันอาจมีทัศนคติหรือความสนใจที่แตกต่างกัน ในขณะที่เดียวกันผู้ชายมีความสามารถในการก่อสร้างและสร้างสรรค์มากกว่าผู้หญิง มีความเชื่อมั่นในตนเองมากกว่าและยังพบว่า แต่ผู้ชายก็สมยอมต่อกฎเกณฑ์ต่างๆ ได้น้อยกว่าผู้หญิง

3.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอายุ

นวลอนงค์ ศรีธีรัตน์ (2534: 32) กล่าวว่า อายุของบุคคลเป็นสิ่งหนึ่งที่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับพัฒนาการและระดับวุฒิภาวะ ซึ่งในคนปกติเมื่อมีอายุมากขึ้น ระดับวุฒิภาวะจะเจริญขึ้นตามวัย และบุคลิกภาพทั้งทางด้านความคิดและการกระทำ โดยจะค่อยปรับเปลี่ยนไปตามวัย บุคคลที่มีอายุมากขึ้นได้ทำงานหลายอย่าง มองโลกกว้างไกล ครอบคลุมและลึกซึ้งทำให้วุฒิภาวะเพิ่ม

3.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ

ไทรแอนดิส (1971: 2-3) กล่าวว่า ความคุ้นเคยกับวิชาชีพอาจมีส่วนต่อทัศนคติได้ เพราะทัศนคติมีความรู้เป็นองค์ประกอบอยู่ด้วย และในทางตรงข้ามความไม่รู้จักคุ้นเคยกับอาชีพอาจมีผลทำให้ทัศนคติทางลบต่ออาชีพต่ำลง

วัลนิภา พัดเปีย (2539: 29) กล่าวว่า พฤติกรรมและการเรียนรู้ส่วนมากที่บุคคลกระทำอยู่เป็นพฤติกรรมที่บุคคลเรียนรู้มาจากการสังเกตพฤติกรรมที่ดีและไม่ดี เมื่อพิจารณาจากบรรทัดฐานของสังคมซึ่งแหล่งการเรียนรู้ของบุคคลส่วนใหญ่ คือ ครอบครัว กลุ่มเพื่อน สถาบันการศึกษา ชุมชน และสื่อมวลชนต่างๆ

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า อาชีพอาจมีส่วนต่อทัศนคติ เพราะทัศนคติมีความรู้เป็นองค์ประกอบ ซึ่งแหล่งการเรียนรู้ของคนส่วนใหญ่ คือ ครอบครัว กลุ่มเพื่อน สถาบันการศึกษา ชุมชน และสื่อมวลชนต่างๆ ดังนั้นในทางตรงกันข้ามถ้าเราไม่มีความคุ้นเคยกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งอาจมีผลเกิดทัศนคติทางลบต่ออาชีพนั้น

3.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการ 4 ด้าน

3.4.1 หลักการพัฒนาการเด็กเล็ก

หลักการพัฒนาการเด็กเล็กมีหลักต่างๆ พอสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. พัฒนาการจะเป็นไปตามแบบแผนเฉพาะ คือ จะมีการพัฒนาการเป็นระยะๆ เช่น เด็กจะสามารถนั่งได้ก่อนยืน ยืนได้ก่อนเดิน และเดินได้ก่อนวิ่ง เป็นต้น พัฒนาการทางด้านร่างกาย จะมี ทิศทางของการพัฒนาการที่ถูกกำหนดแน่นอนเป็น 2 ทิศทางด้วยกัน คือ ทิศทางที่ 1 พัฒนาการจะเริ่มจากส่วนบนลงมาส่วนล่าง ซึ่งเราจะสังเกตได้ว่าเด็กทารกจะมีศีรษะใหญ่เมื่อแรกเกิด และต่อมาอวัยวะส่วนอื่นๆ จะค่อยๆ เจริญเติบโตจนได้สัดส่วนกับศีรษะและอวัยวะส่วนบนตามลำดับ และทิศทางที่ 2 พัฒนาการจะเริ่มจากแกนกลางของลำตัวไปสู่อวัยวะส่วนข้างที่ไกลออกไป เช่น เด็กจะสามารถเคลื่อนไหวลำตัวได้ก่อนการใช้แขนและนิ้วมือตามลำดับ

2. โดยปกติพัฒนาการจะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยไม่มีการหยุดหรือขาดตอน จะเห็นได้จากการพัฒนาการอวัยวะส่วนต่างๆ ของเด็กทารกในครรภ์มารดา จะมีการสร้างอวัยวะต่างๆ ขึ้นอย่างต่อเนื่อง และไม่มีการหยุดยั้ง นอกจากร่างกายเกิดภาวะผิดปกติขึ้นเท่านั้น

3. อัตราพัฒนาการของเด็กแต่ละคนจะแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบใหญ่ๆ 2 ชนิด คือ พันธุกรรมและสภาพแวดล้อม เช่น เด็กบางคนเจริญเติบโตเร็ว เด็กบางคนเจริญเติบโตช้า พฤติกรรมบางอย่างอาจปรากฏเร็วในเด็กคนหนึ่ง และปรากฏช้าในเด็กอีกคนหนึ่ง เช่น พฤติกรรม การพูด ส่วนที่เกี่ยวกับพันธุกรรมพบว่า ลูกที่มาจากพ่อแม่ที่สูง มักจะมีแนวโน้มสูงตามไปด้วย ส่วนในด้านสภาพแวดล้อมก็พบว่า เด็กที่เติบโตโดยได้รับสารอาหารที่ครบถ้วนมักจะโตเร็วกว่าเด็กที่ขาดแคลน

4. อัตราพัฒนาส่วนต่างๆ ของร่างกายแตกต่างกัน คือ อวัยวะต่างๆ ของร่างกายจะมีอัตราพัฒนาการที่แตกต่างกัน ไม่เติบโตพร้อมกันหมดในเวลาเดียวกัน เช่น วัยเด็กตอนต้นพัฒนาการด้านการคิด การสร้างมโนภาพจะเจริญรวดเร็ว พอในระยะวัยรุ่น พัฒนาการ มือ เท้า และระบบย่อยอาหารจะเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว

5. พัฒนาการทุกด้านจะสัมพันธ์กันหมด และเราสามารถทำนายพัฒนาการของเด็กได้พัฒนาการในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และจริยธรรม จะมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันหมด ถ้าพัฒนาการด้านหนึ่งด้านใดบกพร่อง ก็จะนำไปสู่ความบกพร่องในด้านอื่นๆ ต่อไปด้วย

6. พัฒนาการในแต่ละวัย จะมีลักษณะพฤติกรรมเฉพาะที่แตกต่างกับพฤติกรรมบางอย่างในวัยหนึ่ง เราอาจคิดว่าไม่เป็นปัญหา แต่ถ้าพฤติกรรมนั้นเกิดขึ้นกับวัยอื่น เราก็คิดว่าพฤติกรรมนั้นเป็นปัญหา เช่น พฤติกรรมการชอบถามซ้ำแล้วซ้ำอีก พฤติกรรมนี้ถ้าเกิดในระยะเด็กก่อนวัยเรียน เราจะถือว่าเป็นพฤติกรรมปกติ แต่ถ้าพฤติกรรมนี้เกิดขึ้นในระยะเด็กวัยรุ่น เราก็ถือว่าเป็นพฤติกรรมนี้เป็นปัญหา

3.4.2 พัฒนาการของเด็กเล็กด้านต่าง ๆ

เด็กแต่ละคนโดยธรรมชาติแล้วย่อมมีพัฒนาการในทุกด้านที่แตกต่างกัน พัฒนาการของเด็กแต่ละคนแบ่งออกได้เป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. พัฒนาการทางด้านร่างกาย

เด็กวัยเด็กเล็ก หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า เด็กปฐมวัยหรือเด็กก่อนวัยเรียนนี้จะมีอายุอยู่ในช่วงอายุประมาณ 3 – 6 ขวบ เด็กในวัยนี้อัตราการพัฒนาการทางด้านร่างกายจะช้ากว่าตอนอยู่ในวัยทารก แต่จะมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสัดส่วนอย่างเห็นได้ชัด จะมีการเพิ่มน้ำหนักของกล้ามเนื้อใหญ่ เช่น กล้ามเนื้อตามแขนขา และกล้ามเนื้อเล็ก เช่น กล้ามเนื้อนิ้วมือ ซึ่งเราจะเห็นได้ว่าเด็กในวัยนี้จะมีความก้าวหน้าเกี่ยวกับพัฒนาการการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในช่วงอายุ 3 – 4 ปี กล้ามเนื้อมือจะพัฒนามากขึ้น เด็กสามารถจะบังคับมือในการวาดรูปทรงเรขาคณิตได้ เมื่ออายุได้ 5 ขวบ เด็กจะเริ่มวาดภาพต่าง ๆ เช่น สุนัข ต้นไม้ นอกจากนั้นยังสามารถวาดรูปทรงเรขาคณิตที่สลับซับซ้อน จะวาดได้เมื่ออายุ 6 ขวบ ความสามารถในการเคลื่อนไหว เด็กในวัยนี้สามารถขี่รถสามล้อได้ ขึ้นลงบันไดเองได้คล่องขึ้น มีความสามารถในการหยิบจับหรือขว้างปาสิ่งของดีขึ้น เด็กในวัยนี้จะแข็งแรง คล่องแคล่ว แจ่มใส ชอบเล่น การประสานการทำงานของตาและมือทำได้ดี เด็กจะทรงตัวได้ดี สามารถยืนขาเดียว ไถ่ยาน ปีนป่าย กระโดดโยนบอลได้ถูกเป้าหมายในทิศทางต่าง ๆ ฯลฯ สามารถรู้ดชิบ กลัดคุม วาดภาพคน และสามารถระบายสีอยู่ในขอบเขตของภาพได้ สนใจฝึกการเขียนหนังสือ และตัวเลขเมื่ออายุประมาณ 5 – 6 ปี

2. พัฒนาการด้านอารมณ์ และจิตใจ

การพัฒนาการด้านอารมณ์ หมายถึง การแสดงออกทางอารมณ์ เช่น ดีใจ สนุกสนาน โกรธ ตกใจ รวมทั้งการรับรู้อารมณ์ของตนเองและผู้อื่น การควบคุมอารมณ์ซึ่งสามารถสังเกตได้ ในขณะที่เด็กเล่นกับผู้อื่น หรือทำกิจกรรม เช่น ในการทำกิจกรรมสร้างสรรค์ การฟังนิทานซึ่งประทับใจ การเล่นเกมบทบาทสมมุติ เด็กในวัยนี้จะมีอารมณ์สลับซับซ้อนมากขึ้น เช่น ความกลัว ความกังวล ความอิจฉา ริษยา ความคับข้องใจในจิตใจ นอกจากอารมณ์โกรธ กลัว และความกังวลแล้ว เด็กในวัยนี้ยังมีอารมณ์ดีใจ มีความรักใคร่ และมีความสุขสำราญ ในวัยเด็กเล็กความสุขสำราญจะมาจากกิจกรรมที่ออกกำลังกาย แต่เมื่อเด็กโตขึ้น ความสุขจะมาจากสังคมรอบตัว เช่น การปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กและกลุ่มเพื่อน การทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน เป็นต้น อารมณ์ของเด็กวัยนี้เปลี่ยนแปลงไปง่าย ไม่แน่นอน เหมือนกับผู้ใหญ่ อารมณ์จะมั่นคงมากขึ้น เมื่อเด็กมีอายุ มากขึ้น นอกจากนั้น อารมณ์ของเด็กวัยนี้จะเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมรอบๆ ตัวของเด็กเป็นส่วนใหญ่ สภาพแวดล้อม เช่น การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ สภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมของเด็ก ตลอดจนทัศนคติและการกระทำของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เหล่านี้ย่อมเป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กเกิดอารมณ์ที่สลับซับซ้อนต่างกันไปในแต่ละบุคคล

สำหรับการพัฒนาด้านจิตใจนั้นค่อนข้างยากที่จะแยกกล่าวจากพัฒนาการทางอารมณ์ แต่ที่เห็นชัด คือ พัฒนาการด้านจิตใจมีความเกี่ยวข้องกับพื้นฐานทางจริยธรรม เช่น การให้ความรัก ความเอ็นดูเด็กที่เล็กกว่าหรือสัตว์เลี้ยง ไม่รังแกเพื่อนหรือสัตว์ ไม่ทำลายสิ่งของของผู้อื่น ซึ่งอาจสังเกตได้ในขณะที่เด็กเล่นกัน หรือช่วยกันทำงาน การดูแลให้อาหารแก่สัตว์เลี้ยง เป็นต้น

3. พัฒนาการด้านสังคม

เด็กวัยนี้เป็นวัยของการเริ่มออกสู่สังคมภายนอก เด็กจะมีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่คนในครอบครัวของเด็ก ซึ่งจากการปฏิสัมพันธ์นี้จะทำให้เด็กเรียนรู้ว่าจะมีพฤติกรรมต่างๆ ที่สังคมยอมรับเพื่อให้อยู่ร่วมในสังคมนั้นๆ ได้อย่างเหมาะสม เช่น ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง ซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น สามารถสังเกตได้จากการ ช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย ทำความสะอาดร่างกาย หรือรับประทานอาหาร พัฒนาการด้านนี้ยังครอบคลุมถึงความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับผู้อื่น การให้ความร่วมมือ การช่วยเหลือ การปรับตัวเข้ากับ ผู้อื่น ซึ่งสามารถสังเกตได้ในขณะที่เด็กเล่นหรือทำงานร่วมกัน เช่น การเล่นต่อล้อล้อร่วมกันหรือการเล่นบทบาทสมมุติ โดยทั่วไปในวัย 5 ขวบ เด็กจะมีความร่าเริง สนุกสนาน เนื่องจากความสามารถในการปรับตัวตามความต้องการของตนเองและของสังคมเป็นไปอย่างค่อนข้างสมดุลกัน เด็กจะรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม จะรู้จักควบคุมอารมณ์ และแสดงออกได้เหมาะสมกับเหตุการณ์ เช่น เมื่อไรควรเงยบ เมื่อไรควรเอะอะ หรือเล่นได้ รู้จักร่วมมือ รู้จักให้ รู้จักรับ รู้จัก เห็นใจและเอาใจเพื่อน ยอมรับกฎระเบียบของกลุ่ม รู้จักรอคอยเพื่อให้ได้สิ่งที่พอใจ เข้าสังคมได้ดี ลดความอายและความเห็นแก่ตัว ควบคุมการขับถ่ายได้ดี ยอมรับคำแนะนำและร่วมมือ รู้จักความแตกต่างของเพศ และสนใจกำเนิดของชีวิต การเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคมเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับเด็กวัยนี้ เด็กวัยนี้เป็นวัยของการออกสู่สังคมภายนอก เริ่มสร้างความสัมพันธ์กับผู้ใหญ่หรือเพื่อนที่เพิ่งรู้จัก ตอนระยะเด็กอายุ 2 – 3 ปี จะเป็นระยะการเริ่มออกสู่สังคมภายนอกของเด็ก พฤติกรรมทางสังคมของเด็กอาจจะยังมีปัญหาอยู่บ้าง เช่น ความไม่รู้ว่าควรติดต่อกับหรือสร้างความสัมพันธ์กับ ผู้อื่นอย่างไร หรือไม่สามารถทำตัวให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ในที่สุด เด็กวัยนี้จะเริ่มมีความสัมพันธ์กับครูหรือเพื่อนในโรงเรียนได้ดี เมื่ออายุประมาณ 4 ขวบ หลังจากนั้นความสัมพันธ์ของเด็กจะดีขึ้นเรื่อยๆ เมื่อเด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนหรือบุคคลอื่นมากขึ้น

4. พัฒนาการด้านสติปัญญา

เด็กในวัยนี้จะมีความสามารถในด้านการรับรู้ตลอดจนความคิดคำนึงเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ความสามารถที่เพิ่มขึ้นมาใหม่จะนำไปสู่ความสามารถในการแยกแยะความแตกต่างของวัตถุหรือรูปภาพ สามารถรู้ความใกล้เคียงของรูปภาพได้ดีขึ้น มีพัฒนาการความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัวอย่างรวดเร็ว สามารถในการคิดแก้ปัญหาต่างๆ ในสภาพแวดล้อมได้ถูกต้องมากขึ้น รู้จักผลของการกระทำต่างๆ ที่ตามมา มีความเข้าใจเกี่ยวกับเวลา ตัวเลข สามารถใช้ภาษาแทนความคิดหรือมโนภาพได้ สามารถจัดกลุ่มของสัตว์และสิ่งของ นอกจากนี้ยังอาจแสดงออกถึงความสามารถในการคิดคำนึงจากการมีเพื่อนสมมุติ นอกจากนี้ความสามารถในการคิดคำนึงของเด็กยังนำไปสู่ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เด็กประสบได้ดีกว่าสมัยเด็ก

รู้จักเริ่มมองสิ่งต่างๆ อย่างวิเคราะห์ วิจารณ์ รู้จักดูแลตัวเองให้พ้นจากสิ่งอันตรายต่างๆ และพยายามเข้าใจหลักธรรมชาติของโลก มีความสามารถในการใช้เหตุผลเบื้องต้น แต่ยังไม่สามารถรู้ (คิด) ย้อนทวนกลับหรือคิดมุกกลับได้ นอกจากนี้เด็กในวัยนี้ยังมีความสามารถทางสติปัญญาด้านอื่นๆ ที่ก้าวหน้ามากขึ้นกว่าวัยทารก เช่น การมีช่วงแห่งความสนใจมากขึ้น การมีความจำดีขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม การตัดสินใจของเด็กในวัยนี้เป็นการตัดสินใจจากสิ่งที่เด็กเห็น ไม่มีการคิดถึงเหตุผลมากเท่าที่ควร และประกอบกับเด็กวัยนี้มักจะยึดตนเองเป็นจุดศูนย์กลาง ไม่สามารถจะมองปัญหาต่างๆ ในแง่ของผู้อื่นได้ จึงทำให้ความคิดความเข้าใจของเด็กในวัยนี้ยังอยู่ในขอบเขตที่จำกัด และยังไม่สามารถเข้าใจได้อย่างผู้ใหญ่

ดังนั้น การที่จะทราบว่า เด็กมีพัฒนาการด้านต่างๆ ตามปกติหรือไม่ พ่อแม่และครูอาจสังเกตได้จากความสามารถและการแสดงออกของเด็กๆ ในกลุ่มอายุเดียวกัน เด็กที่มีลักษณะต่างไปจากกลุ่ม เป็นเด็กที่ควรได้รับความสนใจและการติดตามต่อไป การสังเกตพัฒนาการเด็ก มีทั้งการสังเกตแบบละเอียดและแบบง่าย ๆ อย่างน้อยที่สุดพ่อแม่และครู ควรทราบว่าถึงแม้เด็กแต่ละคนจะมีความแตกต่างกันบ้าง แต่โดยทั่วไปแล้วเด็กปกติจะมีพฤติกรรมและความสามารถตามวัยดังกล่าวข้างต้น

3.4.3 การส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก

วัยเด็กเล็กนี้เป็นวัยเริ่มต้นของการฝึกฝนความสามารถพื้นฐานต่างๆ เพื่อเตรียมตัวในการศึกษาอย่างมีระบบต่อไป ความสามารถพื้นฐานที่ควรจะมีการส่งเสริมพัฒนาการ เช่น ความสามารถในการใช้ภาษา ความสามารถในการฝึกประสาทสัมผัสทั้งห้า การฝึกการรู้สึกแยกแยะสิ่งต่างๆ ในสภาพแวดล้อม รวมถึงการให้ประสบการณ์ในการสร้างความคิดรวบยอดต่อสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก ตลอดจนการฝึกความรับผิดชอบต่อสังคมหรือกลุ่มเพื่อน การรู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตาม การรู้จักการให้และการรับ ตลอดจนการรู้จักการปฏิบัติตนในการที่จะอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม การส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในวัยนี้อาจทำได้ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน เราอาจส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในวัยนี้ในด้านต่างๆ ดังนี้

1. การส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย

พื้นฐานของการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายนั้น คือ การได้รับปริมาณสารอาหารครบถ้วนตามความต้องการของร่างกาย เพื่อให้อวัยวะทุกส่วนโดยเฉพาะสมองได้เจริญเติบโตอย่างปกติ ปริมาณของสารอาหารจึงมีความสำคัญต่อสมองของเด็กซึ่งเจริญเติบโตเร็วที่สุด การให้เด็กได้รับอาหารครบ 5 หมู่ อย่างเพียงพอ มีคุณภาพ และตรงต่อเวลา เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย การจัดอาหารว่างระหว่างมื้อให้แก่เด็ก จะช่วยให้เด็กเจริญเติบโตดีขึ้น เพราะเด็กในวัยนี้ใช้พลังงานในการเล่นและเคลื่อนไหวอยู่เสมอ นอกจากอาหารแล้วการออกกำลังกายและการพักผ่อนเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็กในวัยนี้เช่นกัน เมื่อเด็กเจ็บป่วยควรได้รับการดูแลและเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดจากผู้ใหญ่และพาไปรับการรักษาจากแพทย์ เพราะการเจ็บป่วยบ่อยๆ เป็นเหตุให้การเจริญเติบโตของเด็กจะชะงักได้ เด็กวัยนี้มักซุกซนอยากรู้อยากเห็น แต่ยังไม่มีความระมัดระวังดูแล

ตนเองเพียงพอ ผู้ใหญ่จึงต้องดูแลเด็กให้ปลอดภัยจากอันตรายและอุบัติเหตุต่างๆ ควรจะได้มีการชั่งน้ำหนักเด็กเป็นระยะๆ เป็นประจำ เพื่อจะได้ทราบว่าเด็กเจริญเติบโตตามวัยหรือไม่ เพื่อให้เด็กได้บรรลุถึงพัฒนาการทางกายและการควบคุมกล้ามเนื้อที่มีประสิทธิภาพตามที่ต้องการ พ่อแม่และครูควรปล่อยให้เด็กได้วิ่งเล่น กระโดด ปีนป่าย อย่างเป็นอิสระทุกวันในที่กว้าง ร่มรื่น และปลอดภัยมากเท่าๆ กับการได้ฝึกใช้นิ้วมือวาดภาพ ระบายสีภาพ ปั้น ตัดกระดาษ เขียนหนังสือ หรือทำกิจกรรมอื่นๆ ในเรื่องการช่วยตนเองด้วยตัวของเด็กเอง เช่น กลัดดุม รูดซิป ฯลฯ

2. การส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์และจิตใจ

เด็กที่ขาดความรักและความเอาใจใส่มักจะเป็นเด็กที่มีอารมณ์ไม่มั่นคง มีปัญหาทางพฤติกรรมต่าง ๆ เด็กทุกคนต้องการความรัก ความเข้าใจจากผู้ใหญ่ การที่จะส่งเสริมเด็กให้มีพัฒนาการทางอารมณ์ตามปกติ นั้น ผู้ใหญ่จึงต้องมีความเข้าใจที่ถูกต้องและปฏิบัติต่อเด็กอย่างเหมาะสมตามโอกาส เมื่อพบว่าเด็กมีปัญหาทางอารมณ์หรือจิตใจ ผู้ใหญ่ควรศึกษาสาเหตุของปัญหาก่อน จากนั้นควรหาวิธีการที่นุ่มนวลเพื่อแก้ปัญหาต่อไป อารมณ์ที่มั่นคงของผู้ใหญ่เป็นสิ่งที่จำเป็นในการที่จะทำให้เด็กประพฤติปฏิบัติอย่างถูกต้อง ผู้ใหญ่จะต้องคงเส้นคงวา จะทำให้เด็กทำตัวไม่ถูกและมีข้อขัดแย้งในจิตใจ ทำให้เด็กมีอารมณ์หงุดหงิด ผู้ใหญ่ไม่ควรวางระเบียบไว้มากเกินไป ควรจะดูให้เหมาะสมกับอายุของเด็ก เมื่อเด็กทำดีควรสนับสนุนด้วยการยกย่องชมเชย เมื่อต้องการให้เด็กทำอะไรควรใช้วิธีบอกอย่างดีๆ ด้วยถ้อยคำสุภาพ ไม่ควรออกคำสั่งด้วยอารมณ์ เพราะจะทำให้เด็กไม่พอใจและต่อต้านได้ การทำบรรยากาศในบ้านและห้องเรียนให้รื่นรมย์มีชีวิตชีวา จะช่วยให้เด็กมีอารมณ์แจ่มใส อารมณ์ขัน และการเป็นกันเองของพ่อแม่และครู จะช่วยให้เด็กคลายความเครียดและความกังวลลงได้มาก ถ้าเด็กมั่นใจได้ว่า ผลงานของเขาจะเป็นที่ยอมรับของพ่อแม่และครูเสมอ โดยปกติเด็กเล็กก็就会有ความเครียดที่เกิดจากความกังวลในขณะที่ทำกิจกรรมหรือแก้ปัญหาต่างๆ อยู่ เป็นธรรมดา ฉะนั้นพ่อแม่และครู ไม่ควรมีความคาดหวังในเด็กสูงเกินความสามารถของเด็ก เพราะจะเพิ่มความเครียดและความกังวลให้เด็กมากขึ้น อันจะเป็นอุปสรรคในการเรียนรู้และการพัฒนาต่อไป เด็กที่ได้รับการมองในแง่ดี ยอมรับความสามารถของเขาอย่างที่เขาทำได้ ได้รับคำชมเชย และให้กำลังใจอยู่เสมอ ฉะนั้นเด็กที่มั่นใจในตัวเอง เกิดแนวคิดที่ดีเกี่ยวกับตัวเอง การตำหนิเด็กบ่อยๆ หรือประณามเด็กวัยนี้จะก่อให้เกิดแนวคิดเกี่ยวกับตัวเองไปในทางด้านลบและจะทำให้เด็กยอมรับว่าตัวเองไม่ดี ไม่เก่ง ไม่สวย ฯลฯ ไปจริง ๆ

3. การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม

การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมที่ดีมีจุดเริ่มต้นที่การอบรมเลี้ยงดูเด็กตั้งแต่วัยทารก เปิดโอกาสให้เด็กช่วยเหลือตัวเองและแสดงความสามารถต่างๆ บ้าง ควรจะให้กำลังใจเมื่อเด็กทำดี ไม่ควรใช้วิธีบังคับ ขู่เข็ญ หรือลงโทษเด็ก ควรใช้วิธีการชักชวนแนะนำด้วยความรักและความนุ่มนวล การที่ผู้ใหญ่ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีควรจะช่วยให้เด็กเรียนรู้เรื่องบทบาทของตนเองและผู้อื่น การส่งเสริม การเข้าสังคมกับเด็กควรมีการจัดกิจกรรมให้เด็กรู้จักเล่นด้วยกันอย่างถูกต้อง ฝึกให้เด็กรู้จักอดทน มีระเบียบวินัย มีเหตุผลไม่เอาแต่ใจตน โดยจัดกิจกรรมและหรือ/ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมให้น่าอยู่น่าอาศัย และเป็นกันเองกับเด็ก กิจกรรมน่าสนใจควรฝึกให้เด็กเกิด

ความไว้วางใจในผู้อื่น อยู่ร่วมทำงานและเล่นร่วมกับผู้อื่นได้ จัดกิจกรรมการเล่นเกมที่ฝึกกฎเกณฑ์ กติกาต่างๆ สอนให้รู้จักการให้อภัย ให้รู้จักการให้และการรับ การเป็นผู้นำและผู้ตาม ตลอดจนสอน ให้รู้จักเคารพในสิทธิของผู้อื่นซึ่งเหล่านี้จะช่วยทำให้เด็กอยู่กับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างถูกต้องมาก ขึ้น เด็กจะเรียนรู้พฤติกรรม การเข้าสังคมจากการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในสังคม จะเรียนรู้ว่า พฤติกรรมใดสังคมยอมรับ และพฤติกรรมใดสังคมไม่ยอมรับจากการสังเกต การชี้แนะ การสั่งสอน อบรมของผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิดหรือครูอาจารย์ ฉะนั้นในการสร้างเสริมพัฒนาการควรเปิดโอกาสให้เขาได้ เข้าสังคมบ่อยๆ เพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์อย่างถาวรหรือให้เกิดเป็นนิสัย นิสัยที่ควรสร้าง เสริมในเด็กวัยนี้ คือ สังคมนิสัย เช่น การมีสัมมาคารวะ การรอคอย ไม่พูดปด ไม่ลักขโมย ฯลฯ สุข นิสัย เช่น การรู้จักรักษาความสะอาดส่วนต่างๆ ของร่างกายและเครื่องใช้ ฯลฯ กิจนิสัย เช่น การรู้จัก ช่วยเหลือตนเอง ขยัน อดทน และรับผิดชอบ ฯลฯ เป็นต้น

พ่อแม่และครูควรเข้าใจว่า วัยนี้เด็กเพิ่งเริ่มที่จะเรียนรู้จักสังคมในวงกว้างที่ออกไป นอกอาณาเขตของบ้านและครอบครัว เด็กก็ต้องปรับตัว ปรับใจมากอยู่แล้วในอันที่จะต้องยอมรับ กฎระเบียบต่างๆ ของสังคม และยังต้องทำตามคำสั่ง (กลุ่ม) ประารถอีกด้วย เด็กต้องลด ความต้องการของตนเอง และทำตามคำสั่งความต้องการให้มากขึ้นเรื่อยๆ เป็นลำดับ ฉะนั้นเด็กจึง ต้องการเวลาที่จะค่อยๆ ทำไป การควบคุมตนเองมิให้ประพฤติปฏิบัติทุกอย่างตามใจปรารถนา เป็น เรื่องต้องการกำลังใจและต้องการเวลา

4. การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา

พัฒนาการด้านสติปัญญา หมายถึง ความสามารถในการจำ การรู้จักคิด การให้เหตุผล และการแก้ปัญหา การที่เด็กจะมีความสามารถดังกล่าวได้จำเป็นต้องมีการพัฒนาไปตามขั้นตอน ซึ่ง เริ่มด้วยการรับรู้สิ่งต่างๆ ด้วยการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ การจับต้อง การเห็น การได้ยิน การรู้ รส และการได้กลิ่น เด็กทารกที่เกิดมามีร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง แต่ขาดการกระตุ้นเร้าจากบุคคล และสิ่งแวดล้อมต่างๆ ก็ไม่สามารถมีพัฒนาการตามปกติได้ ธรรมชาติของเด็กต้องการเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว อยู่ตลอดเวลา หากผู้ใหญ่ไม่ไปขัดขวางหรือทำให้เกิดความเบื่อหน่ายเสียก่อน เด็กจะมีการ พัฒนาทางสติปัญญาอย่างรวดเร็ว ถ้าผู้ใหญ่ไม่เข้าใจเด็กและใช้ระเบียบวินัยในการฝึกอบรมเด็ก อย่างเข้มงวด เด็กอาจจะไม่กล้าทำสิ่งต่างๆ และหมดความสนใจที่จะเรียนรู้หรือคิดสร้างสรรค์ ซึ่งทำ ให้เกิดการพัฒนาทางสติปัญญาช้ากว่าที่ควร

การกระตุ้นเร้าประสาทสัมผัสทั้ง 5 ของเด็ก เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางสติปัญญานั้น แตกต่างกันไปตามวัยของเด็ก เช่น เด็กแรกเกิดถึง 6 เดือนควรได้รับการกระตุ้นเร้าทางการสัมผัสจับ ต้อง การเห็นและการได้ยินมากๆ เด็กอายุ 6 – 12 เดือน เริ่มเรียนรู้จากการกระทำของตนเอง เด็ก อายุ 12 – 18 เดือน เรียนรู้จากการเล่นและสิ่งแวดล้อมต่างๆ มากขึ้น เด็กอายุ 18 เดือน – 3 ขวบ ควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาด้วยการพูดคุยซักถามเล่านิทาน ฟังเพลง ฯลฯ เด็กอายุ 3 – 6 ขวบ ควรได้รับการส่งเสริมให้เด็กเป็นตัวของตัวเอง ผู้ใหญ่ควรจัดสิ่งแวดล้อมและอุปกรณ์ ซึ่งเป็นของเล่นของใช้ภายในบ้าน และวัสดุเหลือใช้ให้เด็กเล่น

นอกจากนี้การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เป็นหัวใจสำคัญของการเรียนในวัยนี้ด้วย ซึ่งทำได้โดยการให้เด็กทำงานทางศิลปะต่างๆ เช่น การวาดภาพ ปั้น ประดิษฐ์ภาพ ประดิษฐ์เศษวัสดุ การแสดงออกทางดนตรี ละคร การเล่นน้ำ เล่นทราย การส่งเสริมจินตนาการโดยการเล่านิทาน การเล่นสมมุติตามมุม โดยสมมุติเป็นมุมบ้าน มุมพยาบาล ฯลฯ โดยการส่งเสริมให้เด็กสามารถหยิบอุปกรณ์ต่างๆ มาใช้ได้อย่างสะดวกตามความพอใจและจัดหาอุปกรณ์เท่าที่จะหาได้ เตรียมไว้ ซึ่งวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ไม่จำเป็นต้องซื้อหาด้วยราคาแพง อาจเป็นเศษวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว เช่น ฝากล่อง จุกน้ำหอม เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้เด็กได้ใช้วัสดุเหล่านั้นสร้างสรรค์สิ่งที่ตนต้องการ จุดประสงค์ที่สำคัญคือให้โอกาสเด็กทำงานตามที่ท่านพอใจ เปิดโอกาสให้เด็กคิด สร้างผลงานของตนเอง

การส่งเสริมพัฒนาการวัยเด็กเล็กนี้ จุดสำคัญก็คือ ไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมด้านใดก็ตาม ควรทำด้วยความอบอุ่น มีความเข้าใจพัฒนาการโดยทั่วๆ ไปของเด็กในวัยนี้ ตลอดจนควรพยายามใช้ภาษาที่ง่ายที่เด็กในวัยนี้สามารถจะเข้าใจได้ ทั้งนี้เพราะความคิดรวบยอดของเด็กในระยะนี้ยังพัฒนาไม่เต็มที่ต่อภาษาที่สลับซับซ้อนที่เด็กไม่เคยพบ อย่างไรก็ตามเด็กควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาการอย่างเต็มที่ในทุกๆ ด้านเพื่อจะได้มีพัฒนาการที่ดีและเป็นพื้นฐานสำคัญต่อพัฒนาการด้านต่างๆ เมื่อเด็กเติบโตขึ้น

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

4.1 ประวัติความเป็นมา

โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานพันธกิจการศึกษามูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย เริ่มก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2417 (ค.ศ. 1874) โดยมีชนนารีคณะเพรสไบทีเรียนมิชชันจากสหรัฐอเมริกา เดิมมีชื่อเรียกว่า โรงเรียนกุลสตรีวังหลัง ตั้งอยู่บริเวณพระราชวังหลัง ขณะนี้เป็นส่วนหนึ่งของโรงพยาบาลศิริราช เป็นโรงเรียนสตรีประจำและโรงเรียนอนุบาลแห่งแรกของประเทศไทย โดยมีซิสเตอร์ เอ็ม เฮาส์เป็นครูใหญ่คนแรก มีจุดมุ่งหมายจัดการเรียนการสอน ด้านการอ่าน เขียน การศึกษาคริสตจริยธรรมและวิชาเย็บปักถักร้อย ซึ่งเป็นวิชาสำหรับกุลสตรีสมัยนั้น ในปี พ.ศ. 2464 (ค.ศ. 1921) กิจการของโรงเรียนเจริญขึ้นทำให้สถานที่ตั้งโรงเรียนเดิมไม่สามารถรองรับจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นได้ มิสเอ็ดนา เซระ โคล ครูใหญ่ในขณะนั้นได้ย้ายโรงเรียนมาอยู่ในสถานที่ปัจจุบันและเปลี่ยนชื่อเป็น “วัฒนาวิทยาลัย” ในปีการศึกษา 2549 โรงเรียนมีอายุครบ 132 ปี กุลสตรีวังหลัง-วัฒนาวิทยาลัย ซึ่งเป็นมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย เป็นผู้รับใบอนุญาต โดยมี ดร. โสภา (ชูพิกุลชัย) ชปิลมันน์ ราชบัณฑิต เป็นผู้ลงนามแทนผู้รับใบอนุญาต และเป็นประธานคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียน

ผู้อำนวยการ นางเสริมศรี ไชยเศรษฐ์ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา (M.A.) จาก Vanderbilt University Nashville Tennessee U.S.A.

อาจารย์ใหญ่ นางพรรณมหา วุฒิโรภาส สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา (ศษ.ม.) จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4.2 ประเภทของโรงเรียน/สถานที่ตั้ง/ ระดับที่เปิดสอน

โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เป็นโรงเรียนสตรีภายใต้การกำกับดูแลของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เปิดสอนระดับปฐมวัย ถึงระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรับนักเรียนไป-กลับ ในระดับปฐมวัยถึงระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 และนักเรียนประจำในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 3-4 ตั้งอยู่เลขที่ 67 สุขุมวิท 19 แขวง คลองเตยเหนือ เขต วัฒนา กรุงเทพมหานคร มีเนื้อที่ 51 ไร่ 1 งาน 16 ตารางวา ซึ่งบริเวณโดยรอบเป็นชุมชนเมืองอันประกอบด้วย สถานศึกษา โรงพยาบาล โรงแรม ธนาคาร และโรงเรียนเซนต์ดอมินิก

4.3 ลักษณะเฉพาะโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย

เครื่องหมายโรงเรียน อักษรย่อโรงเรียน ว.ว.

เข็มโรงเรียน

รูปคบเพลิงอยู่ในสามเหลี่ยมใต้อักษร ว.ว. และชื่อโรงเรียนแสดง ถึงแสงสว่างนำทางชีวิต ปรัชญาโรงเรียน คุณธรรม นำ วิชาการ

เอกลักษณ์ของโรงเรียน ความเป็นกุลสตรี

ค่านิยม ความสัตย์ซื่อ ความรัก และการให้

สีประจำโรงเรียน ขาว-แดง

ขาว หมายถึง คุณธรรม

แดงแก่ก่ำ หมายถึง วิชาการ

ต้นไม้ประจำโรงเรียน ต้นมะขาม แสดงถึง ความอดทน

โครงสร้างบุคคลกรระดับปฐมวัย

นางวิลาวัลย์ มีตรกุล ผู้ช่วยผู้บริหาร -หัวหน้างานธุรการ-บุคลากร

นางมรกต ชูช่วย หัวหน้างานวิชาการ

นางสาวฉัตรสุตา ปานเจริญ หัวหน้างานกิจการนักเรียน

นางสาวสุวรรณภรณ์ อินทะโชติ รองหัวหน้างานวิชาการ

4.4 งานวิชาการ

4.4.1 งานจัดทำ / พัฒนาหลักสูตรและแผนการจัดประสบการณ์

- 1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยปี 2546
- 1.2 สำรวจความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน
 - นำผลข้อมูลและผลการสำรวจความต้องการของผู้ปกครองและชุมชนมาใช้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.4 ดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาการศึกษาปฐมวัย
- 1.5 จัดทำคู่มือหลักสูตรสถานศึกษาและแผนการจัดประสบการณ์
- 1.6 การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 1.7 ประเมินผลการใช้หลักสูตร
- 1.8 สรุปผลและรายงาน

4.4.2 งานวางแผนการจัดประสบการณ์

- ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา
- ระดมความคิดจากครูผู้สอนและเด็ก
- จัดทำแผนการจัดประสบการณ์สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก
- ตรวจแผนการจัดประสบการณ์และนำไปใช้
- บันทึกหลักการจัดกิจกรรม
- นำผลการบันทึกไปพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์

4.5 สารการเรียนรู้

สารการเรียนรู้เป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งนี้สารการเรียนรู้ประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ความรู้สำหรับเด็กอายุ 3 - 5 ปี จะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก บุคคลและสถานที่ที่แวดล้อม ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็กที่เด็กมีโอกาสใกล้ชิดหรือมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน และเป็นสิ่งที่เด็กสนใจ จะไม่เน้นเนื้อหา การท่องจำในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทักษะ หรือกระบวนการจำเป็นต้องบูรณาการทักษะที่สำคัญ และจำเป็นสำหรับเด็ก เช่น ทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะทางสังคม ทักษะการคิด ทักษะการใช้ภาษา คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ขณะเดียวกันควรปลูกฝังให้เด็กเกิดเจตคติที่ดี มีค่านิยมที่พึงประสงค์ เช่น ความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น รักการเรียนรู้ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และมีคุณธรรม จริยธรรมที่เหมาะสมกับวัย เป็นต้น ผู้สอน หรือผู้จัดการศึกษาอาจนำสารการเรียนรู้มาจัดในลักษณะหน่วยการสอนแบบบูรณาการ หรือเลือกใช้วิธีการที่สอดคล้องกับปรัชญาและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย สารการเรียนรู้กำหนดเป็น 2 ส่วน ดังนี้ สารที่ควรเรียนรู้ และ ประสบการณ์สำคัญ

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้วิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนอนุบาลหญิงชั้นปีที่1-3 และผู้ปกครองชั้นอนุบาล 1-3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 334 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนอนุบาลหญิงชั้นปีที่ 1-3 และผู้ปกครองชั้นอนุบาล 1-3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 182 คน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 (Yamane. 1970: 80-81) ที่ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากรโดยใช้ชั้นปีเป็นชั้น (Strata) โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ผู้วิจัยแบ่งประชากรนักเรียนอนุบาล 1-3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2550 จำนวน 3 ชั้นปี ดังนี้

อนุบาล 1	จำนวน 75 คน
อนุบาล 2	จำนวน 100 คน
อนุบาล 3	จำนวน 159 คน
รวมจำนวน 334 คน	

2. ผู้วิจัยประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้ 182 คน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 (Yamane. 1970: 80-81) ได้สัดส่วนประชากร : กลุ่มตัวอย่าง = 1.8 : 1 ได้ผลดังนี้

อนุบาล 1	จำนวน 41 คน
อนุบาล 2	จำนวน 54 คน
อนุบาล 3	จำนวน 87 คน
รวมจำนวน 182 คน	

ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง1 แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับชั้น

ระดับชั้น	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
อนุบาล 1	75	41
อนุบาล 2	100	54
อนุบาล 3	159	87
รวม	334	182

- กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองคือผู้ปกครองของนักเรียนอนุบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย มี 3 ชุด ได้แก่ แบบสอบถามของนักเรียนอนุบาล และแบบสอบถามของผู้ปกครอง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการจัดประสบการณ์แบบโครงการของนักเรียนอนุบาล แบ่งเป็น 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการจัดประสบการณ์แบบโครงการ

ชุดที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครอง แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ

ชุดที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการสอนโครงการของเด็กอนุบาล

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน ได้แก่ ระดับชั้น พัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ อารมณ์ สังคม จิตใจ สติปัญญา

คำชี้แจง แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ให้ตรงกับความจริงมากที่สุดโดยครูเป็นผู้ประเมิน

1. นักเรียนเรียนอยู่ชั้น

() อนุบาล 1

() อนุบาล 2

() อนุบาล 3

ชื่อ ด.ญ.อนุบาล1/.....

พฤติกรรม	มกราคม-กุมภาพันธ์				สรุป
	๔	๓	๒	๑	
กล้ามเนื้อใหญ่					
๑. โยนและรับลูกบอลได้					
๒. เดินสลับเท้าขึ้นบันได					
๓. กระโดดข้ามสิ่งกีดขวาง					
๔. วิ่งและหยุดได้					
๕. เคลื่อนไหวร่างกายได้ตามจังหวะเพลง , จังหวะดนตรี และ ตามคำสั่งได้					
๖. กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าได้ ๑-๒ ครั้ง					
๗. เดินทรงตัวตามเส้นตรงได้					
๘. สามารถใช้กล้ามเนื้อใหญ่ในการเคลื่อนไหวและเล่น เครื่องเล่นสนาม					
กล้ามเนื้อเล็ก					
๑. คลึงและปั้นแป้งได้เป็นก้อนกลม , แบน หรือเป็นเส้น ยาวได้					
๒. ใช้กรรไกรตัดกระดาษเป็นสองส่วนได้					
๓. ฉีกและปะกระดาษได้					
๔. ร้อยลูกปัดที่มีเส้นผ่าศูนย์กลาง ๓/๔ นิ้วได้					
๕. วาดภาพและระบายสีด้วยสีเทียนแท่งใหญ่อย่างอิสระ					
๖. ตัดและแกะกระดาษเมตได้ใหญ่ได้					
๗. รินน้ำจากภาชนะใบเล็กใส่ภาชนะใบใหญ่ได้					
ทักษะการใช้ประสาทสัมผัส					
๑. บอกภาพที่มี ๒ มิติได้					
๒. บอกระดับเสียงดัง ค่อยได้					
๓. บอกเสียงร้องของสัตว์ได้					
๔. บอกกลิ่นหอม กลิ่นเหม็นได้					
๕. บอกรสชาติหวาน เค็ม เปรี้ยวได้					
๖. บอกและจำแนกพื้นผิวง่าย ๆ ได้ เช่น แข็ง นุ่ม ขรุขระ เรียบ					

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ

แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการจัดประสบการณ์แบบโครงการของนักเรียนอนุบาล ผู้วิจัยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1.1 ผู้วิจัยศึกษาดำรงเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็น และการจัดประสบการณ์โครงการ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

1.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามแนวคิดที่ได้จากข้อ 1.1

1.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการสอนโครงการที่ได้จากข้อ 1.1 และ 1.2 โดยลักษณะของแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการสอนโครงการชนิดมาตราส่วนประมาณค่า ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert Scale) มี 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง น้อย

ตัวอย่างแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการสอนโครงการ

คำชี้แจง เมื่อครูอ่านข้อความนี้ให้นักเรียนตอบ แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ให้ตรงกับคำตอบที่เด็กตอบมากที่สุด

- ☐ หมายถึง ทุกครั้ง
☐ หมายถึง เป็นบางครั้ง
 หมายถึง ไม่เคยทำ

ข้อที่	คำถาม	1	2	3
0.	<u>หัวข้อที่เรียนโครงการ</u> หนูสนใจเรียนโครงการ.....มาก	☐	☐	<input type="triangle-up"/>
00.	<u>กระบวนการการเรียนรู้</u> หนูตั้งใจเรียนเวลาครูสอน	☐	☐	<input type="triangle-up"/>
000.	<u>บทบาทครู</u> ครูคอยให้กำลังใจหนูระหว่างทำกิจกรรม	☐	☐	<input type="triangle-up"/>

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจและให้คะแนนตามความหมายของคำถามในแต่ละข้อต่อไปนี้

มาก	ให้	3	คะแนน
ปานกลาง	ให้	2	คะแนน
น้อย	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนน

นำคะแนนมาหาเฉลี่ยแล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเทียบเกณฑ์เพื่อหาค่าดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.67 หมายความว่า นักเรียนอนุบาลมีความคิดเห็นต่อการสอน
โครงการในชั้นดีน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.68 – 2.35 หมายความว่า นักเรียนอนุบาลมีความคิดเห็นต่อการสอน
โครงการในชั้นดีปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 2.36 – 3.00 หมายความว่า นักเรียนอนุบาลมีความคิดเห็นต่อการสอน
โครงการในชั้นดี

ชุดที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการของผู้ปกครอง

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ปกครองเป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของ
ผู้ปกครองได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และอาชีพ

คำชี้แจง แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ปกครอง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ให้ตรงกับ

ความจริงมากที่สุด

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. อายุ

() 25-30 ปี

() 31-35 ปี

() 36-45 ปี

3. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

() ต่ำกว่าปริญญาตรี

() ปริญญาตรี

() สูงกว่าปริญญาตรี

4. ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง

() ต่ำกว่า 150,000 บาท / เดือน

() 150,001- 300,000 บาท / เดือน

() มากกว่า 30,000 บาท / เดือน

5. อาชีพของผู้ปกครอง

() รับราชการ

() พนักงานรัฐวิสาหกิจ

() ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว

() รับจ้าง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการจัดประสบการณ์แบบโครงการ

แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการจัดประสบการณ์แบบโครงการของผู้ปกครอง ผู้วิจัยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1.1 ผู้วิจัยศึกษาดำรงเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็น และการจัดประสบการณ์โครงการ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

1.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามแนวคิดที่ได้จากข้อ 1.1

1.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการสอนโครงการที่ได้จากข้อ 1.1 และ 1.2 โดยลักษณะของแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการสอนโครงการชนิดมาตราส่วนประมาณค่า ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตัวอย่างตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อโครงการ

คำชี้แจง เมื่อท่านอ่านข้อความนี้ให้ท่านตอบ แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ให้ตรงกับ

คำตอบของท่านให้มากที่สุด

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ข้อความตรงกับความคิดเห็นของท่านมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความตรงกับความคิดเห็นของท่านปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับความคิดเห็นของท่านน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับความคิดเห็นของท่านน้อยที่สุด

ข้อที่	คำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0.	หัวข้อที่เรียนโครงการ หัวข้อที่เรียนโครงการมีความเหมาะสมกับเด็กอนุบาล					
0.	กระบวนการการเรียนรู้ เด็กสามารถเล่าขั้นตอนในการทำกิจกรรมได้อย่างสนุกสนาน					
0.	บทบาทครู ครูจัดอุปกรณ์และสื่อ แหล่งการเรียนรู้ เพื่อให้ได้เด็กสืบค้นข้อมูลได้เหมาะสมกับความต้องการของเด็ก					

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจและให้คะแนนตามความหมายของคำถามในแต่ละข้อต่อไปนี้

	ข้อความทางบวก (คะแนน)	ข้อความทางลบ (คะแนน)
มากที่สุด	5	1
มาก	4	2
ปานกลาง	3	3
น้อย	2	4
น้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538: 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายความว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อการสอนโครงการในขั้นดีน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายความว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อการสอนโครงการในขั้นดีปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายความว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อการสอนโครงการในขั้นดีมาก

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 ผู้วิจัยศึกษาตำราเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็น และการจัดประสบการณ์โครงการ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

1.2 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามแนวคิดที่ได้จากข้อ 1.1

1.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการจัดประสบการณ์แบบโครงการที่สร้างขึ้นไปหาความเที่ยงตรงโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ เวณี กริทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสนคำเครือ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์ พิจารณาข้อความในแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

1.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและได้ปรับปรุงแล้วนั้นไปทดลอง (Try out) กับนักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 1-3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขต วัฒนา กรุงเทพมหานคร จำนวนกลุ่มละ 30 คน ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนเพื่อมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามโดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูง – กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t-test และคัดเลือกข้อที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ผลดังนี้

ชุดที่ 1. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนต่อการสอนแบบโครงการ

แบบสอบถามด้านหัวข้อโครงการ จำนวน 1 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 4.163

แบบสอบถามด้านกระบวนการเรียนรู้ จำนวน 7 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.181– 8.379

แบบสอบถามด้านบทบาทครู จำนวน 4 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.015 – 8.379

แบบสอบถามด้านการแสดงนิทรรศการ จำนวน 2 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.852 – 5.593

แบบสอบถามด้านบทบาทผู้ปกครอง จำนวน 2 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 4.175 – 5.199

แบบสอบถามด้านประโยชน์จากโครงการ จำนวน 5 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.852 – 5.199

ชุดที่ 2. แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการสอนแบบโครงการ

แบบสอบถามด้านหัวข้อโครงการ จำนวน 8 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.049 – 7.638

แบบสอบถามด้านกระบวนการเรียนรู้ จำนวน 14 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.346 – 10.482

แบบสอบถามด้านบทบาทครู จำนวน 14 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.260 – 15.556

แบบสอบถามด้านการแสดงนิทรรศการ จำนวน 2 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 5.376 – 10.482

แบบสอบถามด้านบทบาทผู้ปกครอง จำนวน 5 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.236 – 6.693

แบบสอบถามด้านประโยชน์จากโครงการ จำนวน 8 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.333 – 11.000

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วในข้อ 1.4 มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหา

ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ผลดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนต่อการสอนแบบโครงการ โดยแบ่งเป็น 6 ด้าน มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .9147

ชุดที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการสอนแบบ โดยแบ่งเป็น 6 ด้าน มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .9825

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ผู้วิจัยดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒไปขออนุญาตโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เพื่อนำขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองของนักเรียนและผู้ปกครองจำนวนอย่างละ 182 ฉบับ ได้คืนมาครบทุกฉบับ โดยเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2551 ถึงวันที่ 7 มีนาคม 2551
3. ผู้วิจัยคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ คือ ตอบครบทุกข้อ ปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับ จากนั้นนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการของนักเรียนอนุบาลปีที่1-3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบนักเรียนอนุบาลปีที่ 1-3 ตามตัวแปร ระดับชั้น และพัฒนาการด้านสติปัญญา
3. วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ปกครองของนักเรียนอนุบาลปีที่1-3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร
4. วิเคราะห์เปรียบเทียบผู้ปกครองของนักเรียนอนุบาลปีที่1-3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ตามตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา ฐานะเศรษฐกิจ อาชีพ

สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้วิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ได้แก่
 - 2.1 การหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถาม โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง – กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t-test
 - 2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)
 - 2.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้แบบโครงการโดยใช้ดัชนีความสอดคล้องของผู้สังเกตโดยใช้สูตร RAI
3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์สมมติฐาน
 - 3.1 วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนอนุบาลปีที่1-3ต่อการสอนแบบโครงการ โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 - 3.2 วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 - 3.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการของนักเรียนอนุบาลปีที่1-3 ตามตัวแปรระดับชั้น พัฒนาการ 4 ด้าน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ถ้าพบความแตกต่างของเจตคติต่อการสอนแบบโครงการ จะทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้การทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

3.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการของผู้ปกครอง อนุบาลปีที่1-3 ตามตัวแปรตาม อายุ อาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจ ระดับการศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ถ้าพบความแตกต่างของเจตคติ ต่อการสอนแบบโครงการจะทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้การทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการแปลความหมายดังนี้

n	แทน	จำนวนของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
X	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ใน t – distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ใน F – Distribution
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean of Squares)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว (Sum of Squares)
df	แทน	ชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลไปวิเคราะห์ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS. (Statistical Package for Social Science) ดังนี้

1. วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนอนุบาลปีที่1-3ต่อการสอนแบบโครงการ โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการของนักเรียนอนุบาลปีที่ 1-3 ตามตัวแปรระดับชั้น พัฒนาการ 4 ด้าน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ถ้าพบความแตกต่างของเจตคติต่อการสอนแบบโครงการจะทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้การทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

3. วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการของผู้ปกครองอนุบาลปีที่1-3 ตามตัวแปรตาม อายุ อาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจ ระดับการศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ถ้าพบความแตกต่างของเจตคติต่อการสอนแบบโครงการจะทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้การทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 เสนอผลการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ระดับชั้น และระดับพัฒนาการ และจำนวนและค่าร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือนและ อาชีพ

ตอนที่ 2 เสนอผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักเรียนต่อการสอนแบบโครงการ และ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการสอนแบบโครงการ

ตอนที่ 3 เสนอผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อการสอนแบบ

ตอนที่ 4 เสนอผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการสอนแบบโครงการ จำแนกตามเพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับชั้น และระดับพัฒนาการ ดังแสดงในตาราง 2

ข้อมูลส่วนตัวของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือนและอาชีพ ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละของ นักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม จำแนก ระดับชั้น และระดับพัฒนาการ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับชั้น		
อนุบาล 1	41	22.53
อนุบาล 2	54	29.67
อนุบาล 3	87	47.80
รวม	182	100.00
พัฒนาการ		
ดีมาก	19	10.44
ดี	110	60.44
พอใช้	53	29.12
รวม	182	100.00

จากตาราง 2 พบว่านักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนระดับอนุบาล 1 จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 22.53 ระดับอนุบาล 2 จำนวน 54 คิดเป็นร้อยละ 29.67 และระดับอนุบาล 3 จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 47.80

นักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มี ระดับพัฒนาการดี จำนวน 110 คน คิดเป็น ร้อยละ 60.44 ระดับพัฒนาการพอใช้ จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 29.12 คิดเป็นร้อยละ และ ระดับพัฒนาการดีมาก จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 10.44 คน

ตาราง 3 จำนวนและค่าร้อยละของ ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม จำแนก เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือนและ อาชีพ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	43	26.54
หญิง	119	73.46
รวม	162	100.00
อายุ		
ต่ำกว่า 35 ปี	19	11.73
อายุ 35 - 40 ปี	97	59.88
มากกว่า 40 ปีขึ้นไป	46	28.40
รวม	162	100.00
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	6	3.70
ปริญญาตรี	107	66.05
สูงกว่าปริญญาตรี	49	30.25
รวม	162	100.00
รายได้		
ต่ำกว่า 30,000 บาท	44	27.16
30,001-60,000 บาท	60	37.04
มากกว่า 60,000 บาทขึ้นไป	58	35.80
รวม	162	100.00
อาชีพ		
รับราชการ	12	7.41
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	14	8.64
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	85	52.47
รับจ้าง	51	31.48
รวม	162	100.00

จากตาราง 3 พบว่าผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 73.46 และเพศชาย มีจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 26.54

จำแนกตามอายุ พบว่า ส่วนใหญ่อายุ 35 - 40 ปี จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 59.88

รองลงมาอายุ มากกว่า 40 ปีขึ้นไป จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 28.40 และอายุต่ำกว่า 35 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 11.73

จำแนกตามระดับการศึกษา ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 66.05 รองลงมา ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 30.25 ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.70

จำแนกตาม รายได้ต่อเดือน ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 30,001-60,000 บาท จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 37.04 รองลงมา รายได้ มากกว่า 60,000 บาทขึ้นไป จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 35.80 และต่ำกว่า 30,000 บาท จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 27.16

จำแนกตามอาชีพ ส่วนใหญ่มีอาชีพ ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 52.47 รองลงมา ประกอบอาชีพ รับจ้าง จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 31.48 พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 8.64 และรับราชการ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 7.41

ตอนที่ 2 ระดับความคิดของนักเรียนและผู้ปกครอง ต่อการสอนแบบโครงการ

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้นำเสนอระดับความคิดเห็นของนักเรียนต่อการสอนแบบโครงการ ดังแสดงในตาราง 4

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้นำเสนอระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการสอนแบบโครงการ ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักเรียนต่อการสอน
แบบโครงการ

ข้อที่	คำถาม	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1	<u>หัวข้อที่เรียนโครงการ</u> ความสนใจเรียนโครงการ	2.75	.47	มาก
1	<u>กระบวนการการเรียนรู้</u> ความตั้งใจเรียนเวลาครูสอน	2.50	.53	มาก
2	การได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง	2.62	.59	มาก
3	ครูจัดกิจกรรมให้หนูได้สังเกต	2.79	.41	มาก
4	ครูจัดกิจกรรมให้หนูได้สำรวจ	2.79	.47	มาก
5	หนูแสดงความสงสัยและตั้งคำถามถามครู	2.24	.65	ปานกลาง
6	ครูจัดกิจกรรมให้หนูปฏิบัติได้	2.53	.61	มาก
7	ครูจัดกิจกรรมให้หนูสามารถเรียนรู้และค้นพบคำตอบด้วยตนเอง	2.26	.65	ปานกลาง
	รวม	2.53	.27	มาก
1	<u>บทบาทครู</u> ครูคอยให้กำลังใจหนูระหว่างทำกิจกรรม	2.26	.60	ปานกลาง
2	บรรยากาศในการเรียนสนุกและมีความสุข	2.68	.52	มาก
3	ขณะทำกิจกรรมครูเคยเรียกหนูมาทำกิจกรรมหน้าชั้นเรียน	2.08	.72	ปานกลาง
4	ครูจัดกิจกรรมให้หนูกล้าทำและกล้าพูด	2.36	.70	มาก
	รวม	2.34	.41	ปานกลาง

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อที่	คำถาม	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1	<u>การแสดงนิทรรศการ</u> นักเรียนส่วนร่วมในการจัดนิทรรศการ	2.48	.67	มาก
2	นักเรียนเชิญพ่อแม่มาชมนิทรรศการ	2.59	.57	มาก
	รวม	2.54	.46	มาก
1	<u>บทบาทผู้ปกครอง</u> พ่อแม่ช่วยหาหนังสือที่เกี่ยวข้องกับโครงการ	2.41	.67	มาก
2	พ่อแม่ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่หนูเรียน	2.59	.63	มาก
	รวม	2.50	.48	มาก
1	<u>ประโยชน์จากโครงการ</u> นักเรียนมีความสุขและสนุกกับการเรียนโครงการ	2.62	.56	มาก
2	นักเรียนสามารถเล่าเรื่องและแสดงกิจกรรมในโครงการได้	2.42	.67	มาก
3	นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับเพื่อนได้	2.46	.66	มาก
4	มีความสามารถในการแก้ปัญหา	2.47	.65	มาก
5	แสดงออกถึงความชื่นชมผลงานของตัวเอง	2.58	.59	มาก
	รวม	2.51	.35	มาก
รวมทั้งหมด		2.50	.24	มาก

จากตาราง 4 พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการสอนโดยใช้โครงการ อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50 และเมื่อพิจารณาแต่ละเรื่องมีดังนี้

หัวข้อที่เรียนโครงการ เห็นด้วยระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.75

กระบวนการการเรียนรู้ เห็นด้วยระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.53 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก สามอันดับแรก คือ ครูจัดกิจกรรมให้หนูได้สำรวจ มีค่าเฉลี่ย 2.79 ครูจัดกิจกรรมให้หนูได้สังเกต มีค่าเฉลี่ย 2.79 และการได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ย 2.62

บทบาทครู เห็นด้วยระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.34 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก คือ บรรยากาศในการเรียนสนุกและมีความสุข มีค่าเฉลี่ย 2.68 ครูจัดกิจกรรมให้หนูกล้าทำและกล้าพูด มีค่าเฉลี่ย 2.36

การแสดงนิทรรศการ เห็นด้วยระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.54 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก อันดับแรก คือ เชิญพ่อแม่มาชมนิทรรศการ มีค่าเฉลี่ย 2.59 และ ส่วนร่วมในการจัดนิทรรศการ มีค่าเฉลี่ย 2.48

บทบาทผู้ปกครอง เห็นด้วยระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก อันดับแรก คือ พ่อแม่ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่หนูเรียน มีค่าเฉลี่ย 2.59 พ่อแม่ช่วยหาหนังสือที่เกี่ยวข้องกับโครงการมีค่าเฉลี่ย 2.41

ประโยชน์ของการสอนแบบโครงการ เห็นด้วยระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.51 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับดี สามอันดับแรก คือ นักเรียนมีความสุขและสนุกกับการเรียนโครงการ มีค่าเฉลี่ย 2.62 นักเรียนแสดงออกถึงความชื่นชมผลงานของตัวเอง มีค่าเฉลี่ย 2.58 มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ย 2.47

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการสอนแบบโครงการ

ข้อที่	คำถาม	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
	หัวข้อที่เรียนโครงการ			
1	หัวข้อที่เรียนโครงการมีความเหมาะสมกับเด็กอนุบาล	3.98	.71	มาก
2	หัวข้อโครงการเป็นสิ่งที่เด็กส่วนใหญ่ของกลุ่มสนใจ	3.91	.73	มาก
3	หัวข้อที่โครงการสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของเด็กได้	3.88	.79	มาก
4	หัวข้อโครงการเหมาะสมที่จะค้นคว้าสำรวจในโรงเรียนมากกว่าที่บ้าน	3.66	.80	ปานกลาง
5	หัวข้อโครงการที่เรียนเป็นสิ่งที่ใกล้ตัวเด็ก	3.29	1.09	ปานกลาง
6	หัวข้อโครงการที่เด็กเรียนเด็กมีความรู้เดิมอยู่บ้าง	2.80	.88	ปานกลาง
7	เรื่องที่เรียนเป็นเรื่องที่เด็กสนใจอยากเรียนรู้	3.81	.84	มาก
8	หัวข้อโครงการเหมาะสมกับวัยของเด็ก	3.91	.92	มาก
	รวม	3.66	.49	ปานกลาง
	กระบวนการการเรียนรู้			
1	เด็กรู้จักการสังเกต และตั้งคำถาม	4.20	.68	มาก
2	เด็กสามารถเพิ่มทักษะการแก้ปัญหา การรู้จักถามตอบ	4.11	.68	มาก
3	เด็กรู้จักการทำงานเป็นขั้นตอนได้	3.88	.79	มาก
4	เด็กเกิดทักษะการสืบค้นที่ดีขึ้น	3.87	.79	มาก
5	เด็กเกิดกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ	3.91	.75	มาก
6	เด็กสามารถเล่าขั้นตอนในการทำกิจกรรมได้อย่างสนุกสนาน	4.12	.76	มาก
7	เด็กสามารถบอกหรือสื่อสารขั้นตอนการทำกิจกรรมที่โรงเรียนได้	1.75	.96	น้อย
8	เด็กได้เผชิญกับปัญหาและการแก้ปัญหาด้วยกระบวนการการเรียนรู้ของเด็ก	2.61	.91	ปานกลาง
9	แหล่งทรัพยากรที่เรียนในโครงการหาง่ายและราคาไม่แพง	2.05	1.05	น้อย

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	คำถาม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
10	แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่นมีเพียงพอที่จะจัดกิจกรรมในหัวข้อโครงการนี้ได้	4.03	.84	มาก
11	เป็นเรื่องที่เปิดโอกาสให้เด็กมีการร่วมมือกันในการทำงาน	2.23	1.02	น้อย
12	มีการเรียนแบบบูรณาการทุกวิชาเข้าด้วยกันทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และศิลปะ	4.14	.85	มาก
13	กิจกรรมที่เรียนรู้มีความหลากหลาย เช่น การศึกษา นอกสถานที่ การอภิปราย การสืบค้น การประกอบอาหาร การทดลอง	4.11	.84	มาก
14	กิจกรรมในโครงการสามารถทำให้เด็กเกิดทักษะและการเรียนรู้ได้เพิ่มขึ้น	4.00	.97	มาก
	รวม	3.45	.32	ปานกลาง
บทบาทครู				
1	ครูจัดอุปกรณ์และสื่อ แหล่งการเรียนรู้ เพื่อให้ได้เด็กสืบค้นข้อมูลได้เหมาะสมกับความต้องการของเด็ก	4.01	.86	ดี
2	ครูจัดบรรยากาศ สื่อ อุปกรณ์ได้หลากหลาย	3.85	.81	มาก
3	ครูจัดอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับวัยเด็ก	4.13	.77	มาก
4	ครูมีความเข้าใจวิธีการเรียนรู้และการสื่อความหมายของเด็ก	4.01	.81	ดี
5	ครูสนับสนุนให้เด็กได้เรียนรู้ในสิ่งที่สนใจอย่างเต็มศักยภาพและยอมรับและเคารพความคิดเห็นของเด็ก	3.93	.84	ดี
6	ครูมีการเสริมแรงเด็กเมื่อเด็กสามารถทำกิจกรรมได้	3.70	.99	ดี
7	ครูกระตุ้นให้เด็กสนใจและมีความกระตือรือร้นที่อยากรู้คำตอบและคิดหาวิธีการเพื่อให้ได้คำตอบ	2.40	.96	ปานกลาง
8	ครูดูแลเด็กทั่วถึงในการทำกิจกรรมโครงการ	2.67	.88	ปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	คำถาม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
9	ครูสังเกตและจดบันทึกการเรียนรู้ที่เกิดขณะทำกิจกรรมของเด็กแต่ละคนพร้อมเอาใจใส่ดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด โดยให้คำแนะนำ ชี้แนะอำนวยความสะดวกให้เด็กเสมอ	2.35	.97	ปานกลาง
10	ครูเป็นผู้เฝ้ารู้ตลอดเวลาปฏิบัติตนเป็นผู้สำรวจค้นคว้าเก็บข้อมูล	3.81	.81	ดี
11	ครูไม่มีวิธีการหรือความเชี่ยวชาญให้เด็กเกิดกระบวนการเรียนรู้	1.87	.78	น้อย
12	ครูเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กทั้งในการกระทำและการใช้ภาษา	3.74	.78	ดี
13	ครูประสานงานกับผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานอื่นในการส่งเสริมกิจกรรมตามโครงการ	3.79	.97	ดี
14	ครูมีการสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับโครงการให้กับผู้ปกครอง	3.98	1.05	ดี
	รวม	3.45	.32	ปานกลาง

จากตาราง 5 พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อการจัดการสอนโดยใช้โครงการ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 และเมื่อพิจารณาแต่ละเรื่องมีดังนี้

หัวข้อที่เรียนโครงการ เห็นด้วยระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก สามอันดับแรก คือ หัวข้อที่เรียนโครงการมีความเหมาะสมกับเด็กอนุบาล มีค่าเฉลี่ย 3.98 รองลงมา ได้แก่หัวข้อโครงการเป็นสิ่งที่เด็กส่วนใหญ่ของกลุ่มสนใจ มีค่าเฉลี่ย 3.91 และหัวข้อโครงการเหมาะสมกับวัยของเด็ก มีค่าเฉลี่ย 3.91

กระบวนการการเรียนรู้ เห็นด้วยระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก สามอันดับแรก คือ เด็กรู้จักการสังเกตและตั้งคำถาม มีค่าเฉลี่ย 4.20 มีการเรียนแบบบูรณาการทุกวิชาเข้าด้วยกันทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และศิลปะ มีค่าเฉลี่ย 4.14 และเด็กสามารถเล่าขั้นตอนในการทำกิจกรรมได้อย่างสนุกสนาน มีค่าเฉลี่ย 4.12

บทบาทครู เห็นด้วยระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก สามอันดับแรก คือ ครูจัดอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ เหมาะสมกับวัยเด็ก มีค่าเฉลี่ย 4.13 ครูจัดอุปกรณ์และสื่อ แหล่งการเรียนรู้ เพื่อให้ได้เด็กสืบค้น ข้อมูลได้เหมาะสมกับความต้องการของเด็ก มีค่าเฉลี่ย 4.01 และ ครูมีความเข้าใจวิธีการเรียนรู้ และการสื่อความหมายของเด็ก มีค่าเฉลี่ย 4.01

การแสดงนิทรรศการ เห็นด้วยระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก อันดับแรก คือ รูปแบบการแสดงนิทรรศการจัดได้ เหมาะสมและหลากหลาย มีค่าเฉลี่ย 4.19 รองลงมาคือ เด็กมีส่วนร่วมในการจัดนิทรรศการ มีค่าเฉลี่ย 4.14

บทบาทผู้ปกครอง เห็นด้วยระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก สามอันดับแรก คือ ช่วยลูกหาสื่อมาจัดที่ห้องเรียน มีค่าเฉลี่ย 4.18 เตรียมสื่อให้ลูกเสมอเวลาที่คุณครูให้นำสื่อมาเรียน มีค่าเฉลี่ย 4.16 และ มีเวลาในการจัดหาสื่อการเรียนในโครงการ มีค่าเฉลี่ย 3.77

ประโยชน์ของการสอนแบบโครงการ เห็นด้วยระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก สามอันดับแรก คือ เด็กมีความสนุกสนานและเกิดความคิดสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ย 4.45 เด็กเกิดกระบวนการเรียนรู้จากการลงมือกระทำทำให้เด็กเกิดกระบวนการการเรียนรู้การมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวของเด็กมีค่าเฉลี่ย 4.37 โครงการต่างๆ มีกระบวนการคิดค้นหาคำตอบอย่างมีระบบ เป็นการฝึกการคิดแก้ปัญหาด้วยตัวเองมีค่าเฉลี่ย 4.23

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดของนักเรียนต่อการสอนแบบโครงการ

ตาราง 6 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อการสอนแบบโครงการ
จำแนกตามระดับชั้น

	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
หัวข้อที่เรียนโครงการ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.215	.608	2.675
	ภายในกลุ่ม	179	40.658	.227	
	รวม	181	41.874		
กระบวนการการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	0.940	.470	3.703**
	ภายในกลุ่ม	179	12.544	.70	
	รวม	181	13.484		
บทบาทครู	ระหว่างกลุ่ม	2	1.096	.548	3.456*
	ภายในกลุ่ม	179	28.386	.159	
	รวม	181	29.482		
บทบาทของผู้ปกครอง	ระหว่างกลุ่ม	2	2.068	1.034	5.172**
	ภายในกลุ่ม	179	35.785	.200	
	รวม	181	37.853		
การจัดนิทรรศการ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.308	.654	2.895
	ภายในกลุ่ม	179	40.440	.226	
	รวม	181	41.749		
ประโยชน์ของการสอน แบบโครงการ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.760	.880	7.705**
	ภายในกลุ่ม	179	20.442	.114	
	รวม	181	22.202		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.077	.539	9.894**
	ภายในกลุ่ม	179	9.747	.054	
	รวม	181	10.824		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 พบว่า นักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้านหัวข้อที่เรียนโครงการ และการจัดนิทรรศการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านกระบวนการการเรียนรู้ บทบาทของผู้ปกครอง และประโยชน์ของการสอนแบบโครงการ นักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการด้านกระบวนการการเรียนรู้ บทบาทของผู้ปกครอง และประโยชน์ของการสอนแบบโครงการ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้านบทบาทครู นักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการด้านบทบาทครู และการจัดนิทรรศการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของนักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกันกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนแบบโครงการภาพรวม

ระดับชั้น	$\bar{X}$	อนุบาล 1	อนุบาล 3	อนุบาล 2
		2.39	2.48	2.60
อนุบาล 1	2.39	-	-.212*	-.099
อนุบาล 3	2.48		-	-0.113*
อนุบาล 2	2.60			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 7 พบว่า นักเรียนระดับอนุบาล 3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนแบบโครงการภาพรวมมากกว่านักเรียนระดับอนุบาล 1 และนักเรียนระดับอนุบาล 2 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนแบบโครงการภาพรวมมากกว่านักเรียนระดับอนุบาล 3

ตาราง 8 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของนักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกันกับ
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนแบบโครงการด้านกระบวนการการเรียนรู้

ระดับชั้น	$\bar{X}$	อนุบาล 1	อนุบาล 3	อนุบาล 2
		2.41	2.54	2.61
อนุบาล 1	2.41	-	-.198*	-.135*
อนุบาล 3	2.54		-	-0.06
อนุบาล 2	2.61			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 8 พบว่า นักเรียนระดับอนุบาล 3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนแบบโครงการด้านกระบวนการเรียนรู้มากกว่านักเรียนระดับอนุบาล 1 และนักเรียนระดับอนุบาล 2 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนแบบโครงการด้านกระบวนการเรียนรู้มากกว่านักเรียนระดับอนุบาล 1

ตาราง 9 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของนักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกัน
กับความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการด้านบทบาทครู

ระดับชั้น	$\bar{X}$	อนุบาล 3	อนุบาล 1	อนุบาล 2
		2.28	2.34	2.46
อนุบาล 3	2.28	-	-.066	-.181*
อนุบาล 1	2.34		-	-.115
อนุบาล 2	2.46			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 พบว่า นักเรียนระดับอนุบาล 2 มีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการด้านบทบาทครูมากกว่านักเรียนระดับอนุบาล 3

ตาราง 10 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของนักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกัน
กับความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการด้านบทบาทผู้ปกครอง

ระดับชั้น	$\bar{x}$	อนุบาล 1 2.31	อนุบาล 3 2.54	อนุบาล 2 2.67
อนุบาล 1	2.37	-	-0.297*	-0.167
อนุบาล 3	2.54		-	-0.129
อนุบาล 2	2.67			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 พบว่า นักเรียนระดับอนุบาล 2 มีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ
ด้านบทบาทผู้ปกครองมากกว่านักเรียนระดับอนุบาล 1

ตาราง 11 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของนักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกัน
กับความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการด้านประโยชน์ของการสอนแบบโครงการ

ระดับชั้น	$\bar{x}$	อนุบาล 1 2.35	อนุบาล 3 2.51	อนุบาล 2 2.62
อนุบาล 1	2.35	-	-0.274*	-0.161*
อนุบาล 3	2.51			0.133
อนุบาล 2	2.62			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 พบว่า นักเรียนระดับอนุบาล 3 มีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ
ด้านประโยชน์ของการสอนแบบโครงการมากกว่านักเรียนระดับอนุบาล 1 และนักเรียนระดับ
อนุบาล 2 มีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการด้านประโยชน์ของการสอนแบบโครงการ
มากกว่านักเรียนระดับอนุบาล 1

ตาราง 12 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อการสอนแบบโครงการ
จำแนกตามระดับพัฒนาการ

	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
หัวข้อที่เรียนโครงการ	ระหว่างกลุ่ม	2	.250	125	.538
	ภายในกลุ่ม	179	41.624	.233	
	รวม	181	41.874		
กระบวนการการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	.338	.169	2.299
	ภายในกลุ่ม	179	13.146	.073	
	รวม	181	13.484		
บทบาทครู	ระหว่างกลุ่ม	2	1.590	.795	5.103**
	ภายในกลุ่ม	179	27.892	.156	
	รวม	181	29.482		
บทบาทของผู้ปกครอง	ระหว่างกลุ่ม	2	.145	.073	.345
	ภายในกลุ่ม	179	37.708	.211	
	รวม	181	37.853		
การจัดนิทรรศการ	ระหว่างกลุ่ม	2	.271	.135	.584
	ภายในกลุ่ม	179	41.478	.232	
	รวม	181	41.749		
ประโยชน์ของการสอน แบบโครงการ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.044	.022	.179
	ภายในกลุ่ม	179	22.158	.124	
	รวม	181	22.202		
ประโยชน์ของการสอน แบบโครงการ	ระหว่างกลุ่ม	2	.216	.108	1.821
	ภายในกลุ่ม	179	10.608	.059	
	รวม	181	10.824		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 12 พบว่า นักเรียนที่มีระดับพัฒนาการต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ ในภาพรวม และรายด้าน ในแง่เรื่องหัวข้อที่เรียนโครงการ ด้านกระบวนการการเรียนรู้ บทบาทของผู้ปกครอง และประโยชน์ของการสอนแบบโครงการและการจัดนิทรรศการไม่แตกต่างกัน นอกจากด้านบทบาทครู นักเรียนที่มีระดับพัฒนาการต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ดังแสดงในตาราง 13

ตาราง 13 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของนักเรียนที่มีระดับพัฒนาการต่างกัน เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการด้านบทบาทครู

ระดับพัฒนาการ	$\bar{X}$	พอใช้	ดี	ดีมาก
พอใช้	2.07	-	-0.293*	-0.322*
ดี	2.37		-	.028
ดีมาก	2.40		-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 พบว่า นักเรียนที่มีระดับพัฒนาการในระดับดี มีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการด้านบทบาทครู มากกว่านักเรียนที่มีระดับพัฒนาการในระดับพอใช้ และนักเรียนที่มีระดับพัฒนาการในระดับดีมาก มีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการด้านบทบาทครู มากกว่านักเรียนที่มีระดับพัฒนาการในระดับพอใช้

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความคิดของผู้ปกครองต่อการสอนแบบโครงการ

การวิเคราะห์ตอนที่ 4 ผู้วิจัยนำค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการสอนแบบโครงการ มาเปรียบเทียบกับกัน แยกตามตัวแปร เพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตาราง 14 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการสอนแบบโครงการ
จำแนกตามเพศ

รายการ	t – test for Equality of Means			
	เพศ	$\bar{X}$	S.D.	t
หัวข้อที่เรียนโครงการ	ชาย	3.59	.39	-.97
	หญิง	3.68	.52	
กระบวนการการเรียนรู้	ชาย	3.42	.27	-.74
	หญิง	3.46	.34	
บทบาทครู	ชาย	3.42	.37	-.53
	หญิง	3.45	.31	
การจัดนิทรรศการ	ชาย	4.10	.59	-.68
	หญิง	4.18	.69	
บทบาทของผู้ปกครอง	ชาย	3.90	.53	.41
	หญิง	3.86	.57	
ประโยชน์ของการสอนแบบโครงการ	ชาย	3.99	.53	-1.33
	หญิง	4.12	.55	
รวม	ชาย	3.62	.30	-.91
	หญิง	3.67	.34	

จากตาราง 14 พบว่า ผู้ปกครองชายและผู้ปกครองหญิงมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ ภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน

ตาราง 15 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการสอนแบบโครงการ
จำแนกตามอายุ

	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
หัวข้อที่เรียนโครงการ	ระหว่างกลุ่ม	2	.038	.019	.077
	ภายในกลุ่ม	159	38.925	.245	
	รวม	161	38.963		
กระบวนการการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	.080	.040	.381
	ภายในกลุ่ม	159	16.758	.105	
	รวม	161	16.838		
บทบาทครู	ระหว่างกลุ่ม	2	.114	.057	.541
	ภายในกลุ่ม	159	16.673	.105	
	รวม	161	16.786		
บทบาทของผู้ปกครอง	ระหว่างกลุ่ม	2	.066	.033	.074
	ภายในกลุ่ม	159	70.849	.446	
	รวม	161	70.915		
การจัดนิทรรศการ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.126	.563	1.823
	ภายในกลุ่ม	159	49.127	.309	
	รวม	161	50.253		
ประโยชน์ของการสอน แบบโครงการ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.169	.084	.278
	ภายในกลุ่ม	159	48.184	.303	
	รวม	161	48.353		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.019	.010	.086
	ภายในกลุ่ม	159	17.839	.112	
	รวม	161	17.858		

จากตาราง 15 พบว่า ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ
ภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณารายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน

ตาราง 16 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการสอนแบบโครงการ
จำแนกตามเพศ จำแนกตามระดับการศึกษา

	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
หัวข้อที่เรียนโครงการ	ระหว่างกลุ่ม	2	.208	.104	.426
	ภายในกลุ่ม	159	38.755	.244	
	รวม	161	38.963		
กระบวนการการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	.024	.012	.113
	ภายในกลุ่ม	159	16.814	.106	
	รวม	161	16.838		
บทบาทครู	ระหว่างกลุ่ม	2	.019	.009	.089
	ภายในกลุ่ม	159	16.767	.105	
	รวม	161	16.786		
บทบาทของผู้ปกครอง	ระหว่างกลุ่ม	2	.043	.022	.049
	ภายในกลุ่ม	159	70.872	.446	
	รวม	161	70.915		
การจัดนิทรรศการ	ระหว่างกลุ่ม	2	.085	.043	.135
	ภายในกลุ่ม	159	50.168	.316	
	รวม	161	50.253		
ประโยชน์ของการสอน แบบโครงการ	ระหว่างกลุ่ม	2	.538	.269	.894
	ภายในกลุ่ม	159	47.815	.301	
	รวม	161	48.353		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.010	.005	.043
	ภายในกลุ่ม	159	17.849	.112	
	รวม	161	17.858		

จากตาราง 16 พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ ภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณารายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน

ตาราง 17 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการสอนแบบโครงการ
จำแนกตามเพศ จำแนกตามรายได้

	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
หัวข้อที่เรียนโครงการ	ระหว่างกลุ่ม	2	.666	.333	1.383
	ภายในกลุ่ม	159	38.296	.241	
	รวม	161	38.963		
กระบวนการการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	.016	.008	.074
	ภายในกลุ่ม	159	16.823	.106	
	รวม	161	16.838		
บทบาทครู	ระหว่างกลุ่ม	2	.011	.006	.054
	ภายในกลุ่ม	159	16.775	.106	
	รวม	161	16.786		
บทบาทของผู้ปกครอง	ระหว่างกลุ่ม	2	1.198	.599	1.367
	ภายในกลุ่ม	159	69.717	.438	
	รวม	161	70.915		
การจัดนิทรรศการ	ระหว่างกลุ่ม	2	.033	.016	.052
	ภายในกลุ่ม	159	50.220	.316	
	รวม	161	50.253		
ประโยชน์ของการสอน แบบโครงการ	ระหว่างกลุ่ม	2	.606	.303	1.009
	ภายในกลุ่ม	159	47.747	.300	
	รวม	161	48.353		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.009	.004	.039
	ภายในกลุ่ม	159	17.850	.112	
	รวม	161	17.858		

จากตาราง 17 พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ ภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณารายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน

ตาราง 18 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการสอนแบบโครงการ
จำแนกตามเพศ จำแนกตามอาชีพ

	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
หัวข้อที่เรียนโครงการ	ระหว่างกลุ่ม	3	.676	.225	.930
	ภายในกลุ่ม	158	38.286	.242	
	รวม	161	38.963		
กระบวนการการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	3	.550	.183	1.780
	ภายในกลุ่ม	158	16.288	.103	
	รวม	161	16.838		
บทบาทครู	ระหว่างกลุ่ม	3	.224	.075	.711
	ภายในกลุ่ม	158	16.563	.105	
	รวม	161	16.786		
บทบาทของผู้ปกครอง	ระหว่างกลุ่ม	3	1.517	0.506	1.151
	ภายในกลุ่ม	158	69.398	0.439	
	รวม	161	70.915		
การจัดนิทรรศการ	ระหว่างกลุ่ม	3	.990	.330	1.058
	ภายในกลุ่ม	158	49.263	.312	
	รวม	161	50.253		
ประโยชน์ของการสอน แบบโครงการ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.607	.202	.669
	ภายในกลุ่ม	158	47.746	.302	
	รวม	161	48.353		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	.198	.066	.592
	ภายในกลุ่ม	158	17.660	.112	
	รวม	161	17.858		

จากตาราง 18 พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณารายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครองต่อการสอนแบบโครงการ โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อการสอนแบบโครงการ ตามตัวแปร ระดับชั้น และพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการสอนแบบโครงการ ตามตัวแปร อายุ เพศ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการแตกต่างกัน
2. นักเรียนที่มีพัฒนาการทั้ง 4 ด้านต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการแตกต่างกัน
3. ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการแตกต่างกัน
4. ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการแตกต่างกัน
5. ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการแตกต่างกัน
6. ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการแตกต่างกัน
7. ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการแตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้วิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนอนุบาลหญิงชั้นปีที่ 1-3 และผู้ปกครองชั้นอนุบาล 1-3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 334 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนอนุบาลหญิงชั้นปีที่ 1-3 และผู้ปกครองชั้นอนุบาล 1-3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 182 คน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 (Yamane, 1970: 80-81) ที่ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากร โดยใช้ชั้นปีเป็นชั้น (Strata)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1.1 นักเรียน ได้แก่ ระดับชั้น และพัฒนาการทั้ง 4 ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม

สติปัญญา

1.2 ผู้ปกครอง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และ อาชีพ

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน อนุบาลและผู้ปกครองต่อการสอนแบบโครงการ จังหวัดกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนอนุบาลต่อการสอนโครงการแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน ได้แก่ ระดับชั้น และระดับพัฒนาการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนต่อการสอนโครงการ แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ หัวข้อโครงการ กระบวนการการเรียนรู้ บทบาทครู การแสดงนิทรรศการ บทบาทผู้ปกครอง และประโยชน์ของการสอนโครงการ

ชุดที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนอนุบาลต่อการสอนโครงการ แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ปกครอง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการสอนโครงการ แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ หัวข้อโครงการ กระบวนการการเรียนรู้ บทบาทครู การแสดงนิทรรศการ บทบาทผู้ปกครอง และประโยชน์ของการสอนโครงการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ผู้วิจัยดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒไปขออนุญาต โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เพื่อนำขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองของนักเรียนและผู้ปกครองจำนวนอย่างละ 182 ฉบับ ได้คืนมาครบทุกฉบับ โดยเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2551 ถึงวันที่ 7 มีนาคม 2551

3. ผู้วิจัยคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ คือ ตอบครบทุกข้อ ปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับ จากนั้น นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลไปวิเคราะห์ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS. (Statistical Package for Social Science) ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยการคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการของนักเรียนอนุบาลปีที่ 1-3 ตามตัวแปรระดับชั้น พัฒนาการ 4 ด้าน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ถ้าพบความแตกต่างความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการจะทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้การทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe's Method)
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการของผู้ปกครองอนุบาลปีที่ 1-3 ตามตัวแปรตามเพศ ใช้การทดสอบ t-test
4. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการของผู้ปกครองอนุบาลปีที่ 1-3 ตามตัวแปรตาม อายุ อาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจ ระดับการศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ถ้าพบความแตกต่างของเจตคติต่อการสอนแบบโครงการจะทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้การทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้อภิปรายผลได้ดังนี้

1. นักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ ในภาพรวมแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านหัวข้อที่เรียนโครงการ และการจัดนิทรรศการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านกระบวนการการเรียนรู้ บทบาทของผู้ปกครอง และประโยชน์ของการสอนแบบโครงการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ ด้านบทบาทครูแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่มีระดับพัฒนาการต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ ในภาพรวม และรายด้าน ในแง่เรื่องหัวข้อที่เรียนโครงการ ด้านกระบวนการการเรียนรู้ บทบาทของผู้ปกครอง และประโยชน์ของการสอนแบบโครงการและการจัดนิทรรศการไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากด้านบทบาทครูที่นักเรียนความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ มีแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ผู้ปกครองชายและหญิงมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
4. ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการแตกต่างกัน ไม่กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
6. ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
7. ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้อภิปรายผลได้ดังนี้

1. นักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านหัวข้อที่เรียนโครงการ และการจัดนิทรรศการไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ด้านกระบวนการการเรียนรู้ บทบาทของผู้ปกครอง และประโยชน์ของการสอนแบบโครงการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่มีระดับชั้นแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ ด้านบทบาทครูแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 นักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ ด้านหัวข้อที่เรียนและการจัดนิทรรศการไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะ การเรียนแบบโครงการเป็นการเลือกเรื่องที่ตนเองสนใจ หรืออยากเรียนรู้ซึ่งเด็กทุกคนเรียนด้วยความสมัครใจ หรืออาจเป็นเพราะว่าเมื่อเรียนไปแล้วเรื่องที่เรียนเป็นเรื่องที่แปลกใหม่ มีประสบการณ์ที่ท้าทาย ทำให้เด็กเกิดความชอบสนใจอยากเรียน และครูก็มีกระบวนการที่หลากหลายที่ทำให้เด็กเกิดความอยากเรียนรู้ ดังที่ นันทา โพธิ์คำ (2544: 8) กล่าวว่า ลักษณะการจัดในรูปหัวข้อโครงการ โดยมีเกณฑ์ในการเลือกหัวข้อดังนี้ เป็นหัวข้อที่เด็กทุกคนนักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ หรือคนกลุ่มใหญ่สนใจ มีแหล่งทรัพยากรในท้องถิ่นเพียงพอ เด็กมีประสบการณ์เดิมอยู่บ้าง เด็กมีโอกาสใช้ทักษะต่างๆ ในการเรียนรู้ เป็นเรื่องที่เปิดโอกาสให้มีความร่วมมือในการทำงาน หัวข้อโครงการเด็กสามารถใช้ประสบการณ์ตรงในการค้นคว้าข้อมูล ข้อเท็จจริงได้ และในเรื่องการจัดนิทรรศการ ครูจะคอยเป็นผู้กระตุ้นให้เด็กรู้สึกว่าการจัดนิทรรศการเป็นการแสดงผลงานให้ผู้ปกครองชื่นชมทำให้เด็กอยากมีส่วนร่วมในการจัดนิทรรศการ ต้องการแสดงถึงความสามารถของตนเอง

1.2 ด้านกระบวนการเรียนรู้ บทบาทของผู้ปกครอง ประโยชน์ของการสอนโครงการ และด้านบทบาทครูแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เพราะ เด็กในแต่ละระดับชั้นมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่แตกต่างกันตามอายุ และเป็นไปตามความยากง่ายของวัยเด็ก ซึ่งเด็กที่มีอายุมากจะมีความพร้อมทางด้านต่างๆมากกว่าดังที่ทัศน บุญทอง (2533: 190) กล่าวว่า วัฏอายุของบุคคลเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับระดับวุฒิภาวะ เมื่อพิจารณาคุณภาพชีวิตการทำงานในเรื่องการทำงานที่ดีมีคุณภาพแล้ว บุคคลที่อายุมากขึ้น ระดับวุฒิภาวะจะเจริญขึ้นตามวัย และมี

การจัดระเบียบการรับรู้สิ่งเร้าต่างๆ เข้าสู่โครงสร้างความคิดความเข้าใจ มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมมากขึ้นทั้งที่เป็นวัตถุทางกายภาพและคน และการที่เด็กมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับคนจะช่วยให้ได้รับข้อมูล ความคิดตลอดจนประสบการณ์ใหม่ๆ เข้าสู่โครงสร้างความคิด ความเข้าใจของตนได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งส่งผลให้เด็กมีความคิดเห็นต่อการสอนด้านที่กล่าวมาแตกต่างกัน

ด้านกระบวนการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะการสอนแบบโครงการโดยเฉพาะกับเด็กเล็กให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี ควรใช้กิจกรรมที่เป็นนามธรรม เพราะเด็กเล็กจะเรียนรู้ได้เร็วถ้าได้จากการเห็นของจริง ซึ่งการเรียนรู้นอกสถานที่ที่เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบหนึ่งที่ช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ดังที่ สมสิทธิ์ จิตรสถาพร (2535:12) กล่าวว่า การศึกษานอกสถานที่เป็นการได้ดู ได้เห็น ได้ยิน หรือได้สัมผัสจากประสบการณ์ตรงนอกห้องเรียนปกติของผู้เรียนที่ช่วยให้การศึกษามีคุณค่าและสร้างความสนใจของผู้เรียน ซึ่งการจัดกิจกรรมการศึกษานอกสถานที่ตรงตามทฤษฎีของ เอ็ดการ์เดล (Edgar Dale) ที่กล่าวไว้ว่า เป็นการเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นรูปธรรมไปสู่สิ่งที่เป็นนามธรรม มีการการสังเกตและสำรวจ สัมผัส อย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ได้เรียนรู้จากสิ่งที่เป็นนามธรรม ซึ่งรูปแบบการสอนแบบโครงการเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ลงมือปฏิบัติจริง โดยผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้ากับสื่อที่เป็นของจริง สอดคล้องกับ สมสิทธิ์ จิตรสถาพร (2536 : 133-135) ที่ศึกษาถึงการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยว่า เด็กมีการเรียนรู้ ทั้งที่ผ่านการรับรู้ของประสาทสัมผัสและที่สร้างขึ้นด้วยตนเอง ฉะนั้น การเปิดโอกาสให้เด็กได้มีประสบการณ์และวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายก็จะสามารถช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดี และที่สำคัญโรงเรียนได้มีเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและสอดคล้องกับสมองของเด็ก (BBL) ร่วมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยกระบวนการ DLP (Discovery Learning Process) โดยใช้ 7 ส คือ การสงสัย การสังเกต การสำรวจ การสัมผัส การสืบค้นการสังสม การสรุป เป็นกรอบในการจัดกิจกรรม ในการให้เด็กได้แสดงออกทางความคิด ค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง ฝึกปฏิบัติและลงมือกระทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง และผู้ปกครองได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการร่วมทำกิจกรรมกับทางโรงเรียน

ด้านบทบาทผู้ปกครอง พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะนักเรียนมีความคิดเห็นว่าผู้ปกครองให้ความสำคัญต่อการเรียนของเด็ก ไม่ว่าจะเป็นผู้เชี่ยวชาญและผู้ช่วยเหลือในการจัดหาสื่อวัสดุ อุปกรณ์ให้เด็ก หรือเป็นบุคคลที่สำคัญในการให้ข้อมูลและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเด็ก เมื่อนักเรียนต้องการผู้ปกครองจะช่วยพยายามหาสื่อที่เกี่ยวข้องกับโครงการให้ลูก เด็กจะอยู่ใกล้ชิดกับผู้ปกครอง เมื่อมีคำถามที่เด็กสงสัยเด็กก็จะสอบถามผู้ใกล้ชิด เพราะเป็นธรรมชาติของวัยนี้ที่อยากรู้อยากเห็น ซึ่งเมื่อผู้ปกครองได้คำถามจากเด็กส่วนใหญ่จะให้คำตอบเด็ก มีการเรียนรู้ร่วมกับเด็กสิ่งต่างๆ ที่เด็กได้พบเห็นรอบตัว ตอบคำถามหรือข้อสงสัยต่างๆ ของเด็กโดยไม่แสดงความรำคาญหรือเบื่อหน่าย จัดหาหนังสือที่ช่วยเสริมความรู้ให้กับเด็ก พาเด็กไปเที่ยวที่เกี่ยวกับการเรียนในโครงการเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทำให้เด็กรู้สึกทึ่งว่าพ่อแม่ให้ความสำคัญและเห็นคุณค่าในตัวของตัวเอง

ด้านประโยชน์จากโครงการ พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะ การที่เด็กได้เรียนโครงการอย่างมีความสุขและสนุกสนานในการเรียนโครงการ ทำให้เด็กเกิดเกิด ความกล้าแสดงออก โดยการที่เด็กชื่นชมผลงานผลการกระทำของตนกับเพื่อน โดยการเรียกเพื่อนมาดู ผลงานตนเองหรือบางทีนำผลงานไปอวดเพื่อนหรือครู หัวเราะและยิ้มเมื่อครูเข้ามาดูผลงานของ เด็ก เป็นการสร้าง ความเชื่อมั่นในตนเอง ทำให้เด็กกล้าที่จะชื่นชมผลงานของตนเองเกิดความ ภูมิใจในผลงานของตนเอง ซึ่งเป็นสิ่งที่ดี เพราะจะเป็นส่วนหนึ่งที่เป็นแรงบัลดาลใจให้เด็กทำ กิจกรรมต่างๆประสบความสำเร็จ และครูก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เด็กมีความสุขและสนุกในโครงการ ถ้าครูเข้าใจถึงพัฒนาการตามวัยของเด็ก วิธีการเรียนสนุก ไม่เบื่อ และตอบสนองความสนใจใคร่รู้ ของนักเรียน การนำเสนอเป็นไปตามธรรมชาติ ไม่ยัดเยียดหรือกดดัน เนื้อหาที่เรียนไม่มากเกินไป จนนักเรียนหมดความสนใจและเข้าใจถึงการสอนแบบโครงการ ที่เน้นให้อิสระเด็กในการคิด การ ทำกิจกรรมสิ่งเหล่านี้ ก็ล้วนแล้วแต่สร้างบรรยากาศที่ดีให้แก่เด็ก ทำให้เด็กอยากเรียนรู้ เกิด ความสุขและสนุกสนาน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จะต้องจัดการเรียนการสอนให้มีความสุข สนุกสนาน มีความแปลกใหม่ชวนให้ตื่นเต้น จูงใจให้ติดตามตลอดเวลา โรงเรียนที่มีบรรยากาศที่ให ความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน จะทำให้นักเรียนเกิดความพึงใจ มีความรู้สึกรักโรงเรียน อยากมา โรงเรียน ซึ่งเกิดขึ้นกับเด็กทุกคนทุกวัย องค์ประกอบของการเรียนที่มีความสุข คือผู้เรียน ทุกคนได้รับการยอมรับมีสิทธิที่จะเป็นตัวของตัวเอง มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีความคิด ความสามารถ มีจุดเด่น จุดด้อยที่แตกต่างจากคนอื่น ผู้เรียนมีโอกาสเลือกเรียนตามความถนัด และ ความสนใจของเขา นักเรียนแต่ละคนได้มีโอกาสเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ เพื่อจะได้ พบกับความสามารถของตนเอง ครูมีเมตตา จริงใจ และอ่อนโยนต่อนักเรียนทุกคนโดยทั่วถึง มี ความเข้าใจในความรู้สึกของนักเรียน และครูจะต้องเอาใจใส่ต่อนักเรียนอย่างเท่าเทียมกัน มีความ ยุติธรรม และวางตัวเป็นแบบอย่างที่ดี การเรียนสนุกแปลกใหม่จูงใจให้ติดตามและเร้าใจอยาก ค้นคว้า หาความรู้เพิ่มเติม ด้วยตนเองในสิ่งที่ตนเองสนใจ รู้จักพัฒนาความคิดจากความรู้ที่ได้รับ ขยายวงไปสู่ความรู้ใหม่ เกิดความอยากรู้อยากเห็น อยากทดลองเพื่อให้ได้ผลที่สมจริง อยากศึกษา ให้ลึกซึ้งเพิ่มเติม เกิดความตื่นเต้นและภูมิใจในข้อค้นพบใหม่ๆ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ และสามารถ ถ่ายทอดความคิดเหล่านี้ให้ผู้อื่นทราบด้วยความภาคภูมิใจ และเห็นประโยชน์ของการเรียน ซึ่ง ไม่ได้มีขีดจำกัดอยู่แต่ห้องเรียน แต่อาจสัมพันธ์กับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งเป็นไปได้ในชีวิต และปรากฏการณ์ต่างๆที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตในแต่ละท้องถิ่น

ด้านบทบาทครูที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันทั้งนี้เพราะครูอนุบาลจะเป็นผู้ที่มีอิทธิพลกับ เด็กในวัยนี้มาก เพราะเด็กจะใช้เวลาส่วนใหญ่ของแต่ละวันอยู่ที่โรงเรียนกับครู ดังนั้นครูจึงมีบทบาท สำคัญในการดูแลช่วยเหลือกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับเด็ก โดยเฉพาะกับเด็กอนุบาล 1 ที่ต้องการ ความรักความอบอุ่น การกอด การดูแลใกล้ชิดกับครู เพราะเป็นวัยเริ่มแรกที่เพิ่งเข้าโรงเรียน ยัง ต้องการความปลอดภัย ต้องการการได้รับความกำลังใจจากครูแต่เมื่อเด็กเริ่มขึ้นระดับชั้นที่สูงขึ้น ประสบการณ์มีมากขึ้น มีสังคมร่วมกับเพื่อนมากขึ้น มีความใกล้ชิดเพื่อนมาก ทำให้มีการติดเพื่อน และต้องการการยอมรับจากเพื่อนมาก ทำให้การใกล้ชิดครูน้อยลงไป ทำให้ด้านบทบาทครูแตกต่างกัน

2. นักเรียนที่มีระดับพัฒนาการต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ ในภาพรวม และรายด้าน ในแง่เรื่องหัวข้อที่เรียนโครงการ ด้านกระบวนการการเรียนรู้ บทบาทของผู้ปกครอง และประโยชน์ของการสอนแบบโครงการและการจัดนิทรรศการไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านบทบาทครูแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 นักเรียนที่มีระดับพัฒนาการต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนโครงการ เรื่องหัวข้อโครงการ กระบวนการเรียนรู้ การแสดงนิทรรศการ บทบาทผู้ปกครอง ประโยชน์จากโครงการไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะการจัดประสบการณ์ด้วยสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่คล้ายคลึงกัน มีการให้กระบวนการสอนแบบโครงการซึ่งมีรูปแบบเดียวกัน การฝึกฝน การอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง จากสิ่งเหล่านี้ทำให้เด็กส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการสอนโครงการไม่แตกต่างกัน

2.2 นักเรียนที่มีระดับพัฒนาการต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนโครงการในด้านบทบาทครูแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เพราะความแตกต่างระหว่างบุคคล ถึงแม้ว่าเด็กทุกคนจะมีแบบแผนของการพัฒนาเหมือนกันและพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน แต่ความสามารถในการพัฒนาให้ไปถึงจุดเดียวกันเมื่ออายุเท่ากันหรือแตกต่างกันได้ เนื่องจากระดับวุฒิภาวะที่กำหนดโดยพันธุกรรม และประสบการณ์ที่ได้รับจากสภาพแวดล้อม จะเป็นตัวกระตุ้นหรือขัดขวางศักยภาพการแสดงความสามารถของเด็กแต่ละคน และเด็กที่มีพัฒนาการต่างกันความต้องการในการช่วยเหลือจากครูแตกต่างกัน เด็กที่มีพัฒนาการที่น้อยกว่าอาจต้องการการใกล้ชิด กำลังใจ ความเชื่อมั่นจากครูมากกว่าเด็กที่มีพัฒนาการที่ดี ทำให้บทบาทครูแตกต่างกัน

3. ผู้ปกครองชายและหญิงมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ ไม่แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เพราะ ผู้ปกครองชายและหญิงต่างก็มีความรัก ความห่วงใย เอาใจใส่ และคำนึงถึงพัฒนาการในการเรียนรู้ต่อลูกหรือบุตรของตนเองเหมือนกันและเนื่องจากสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน บทบาทผู้ปกครองหญิงและชายมีความเท่าเทียมกัน สังคมเปิดโอกาสให้ทั้งผู้หญิงและผู้ชายแสดงความคิดเห็นได้เต็มที่ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จารูวรรณ นามพรหม (2545: 56) ศึกษาเรื่อง การศึกษาอัตมโนทัศน์ของนิสิตโครงการจุฬาฯ-ชนบท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยพบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงมองเห็นความสำคัญของตนเอง หรือ มีความรู้สึกนึกคิดต่อตนเองในด้านต่างๆ ไม่มีความแตกต่างกัน และผู้ปกครองหญิงและชายมีหน้าที่การงานที่เท่าเทียมกัน ผู้หญิงต้องทำงานนอกบ้าน และมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบต่อตนเองและครอบครัวเช่นเดียวกับผู้ชาย ดังนั้นผู้หญิงและผู้ชายจึงมีความเสมอภาคกันทั้งในด้านต่างๆ เช่น การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การเข้าร่วมกิจกรรมกับโรงเรียน การทำหน้าที่เลี้ยงดูบุตรด้วยกันไม่ใช่หน้าที่ของพ่อหรือแม่ใครคนหนึ่ง จึงทำให้มีความคิดเห็นต่อการสอนโครงการไม่แตกต่างกัน

4. ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ ไม่แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เพราะถึงแม้ว่าอายุของบุคคลเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับพัฒนาการและระดับวุฒิภาวะ ซึ่งในคนปกติเมื่อมีอายุมากขึ้น ระดับวุฒิภาวะจะเจริญขึ้นตามวัย และบุคลิกภาพทั้งทางด้านความคิดและการกระทำ โดยจะค่อยปรับเปลี่ยนไปตามวัย บุคคลที่มีอายุมากขึ้นได้ทำงานหลายอย่าง มองโลกกว้างไกล ครอบคลุมและลึกซึ้งทำให้วุฒิภาวะเพิ่ม

(นวลอนงค์ ศรีธัญรัตน์. 2534: 32) แต่โดยทั่วไปของผู้ปกครองในโรงเรียนต่างก็มีสภาพแวดล้อมที่คล้ายคลึงกัน และอยู่ที่ประสบการณ์การมีลูกเข้าอยู่ภายในโรงเรียนมาก่อน ผู้ปกครองมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและปรึกษากันในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับลูกหลานโดยไม่ได้มองถึงอายุ ดังนั้นอายุจึงไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความคิดเห็นต่อการสอนโครงการแต่อายุเป็นแค่ตัวกำหนดฐานะทางสังคมเท่านั้น

5. ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ ไม่แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เพราะโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยเป็นโรงเรียนที่เก่าแก่ มีชื่อเสียงทำให้เป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป ซึ่งผู้ปกครองส่วนใหญ่ที่ส่งลูกเข้ามารับการศึกษาในโรงเรียนแห่งนี้จะมีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปและเคยเป็นศิษย์เก่าของโรงเรียนนี้มาก่อน หรือมีบุคคลที่ใกล้ชิดเคยมาับการศึกษาในโรงเรียนแห่งนี้มาก่อน ทำให้มีการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสอนแบบโครงการ และเนื่องจากผู้ปกครองมีการศึกษาสูงจึงมีความเข้าใจต่อการสอนอนุบาล มีความเอาใจใส่สนับสนุนเกี่ยวกับการสอนของครูเพื่อที่จะให้ลูกของตนเองได้รับการศึกษาที่ดีที่สุด และจากที่ส่วนใหญ่ผู้ปกครองที่มีการศึกษามักมีการแสวงหาความรู้จากแหล่งต่างๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบโครงการได้หลากหลาย ทำให้ผู้ปกครองเชื่อมั่นและเข้าใจระบบการสอนแบบโครงการของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี ทำให้ความคิดเห็นต่อการสอนโครงการไม่มีความแตกต่างกัน

6. ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ ภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณารายด้าน ไม่แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองส่วนใหญ่ที่นำบุตรมาเข้าโรงเรียนแห่งนี้ส่วนใหญ่มีรายได้สูง ทำให้ผู้ปกครองมีโอกาสหาซื้อหรือหนังสือที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบโครงการมาอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการเรียนการสอนของลูกให้เข้าใจเสียก่อน และโรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ การให้ความรู้ หรือการพูดคุยสื่อสารกับครูประจำชั้นเมื่อผู้ปกครองมีปัญหาไม่เข้าใจต่อการสอนโครงการ มีการใช้หนังสือข่าวสาร แผ่นพับ เพื่อให้ผู้ปกครองอ่านรูปแบบการสอนโครงการ ดังนั้นรายได้แทบไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความคิดเห็นน้อยเลย ทำให้ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการสอนโครงการจึงไม่มีความแตกต่างกัน

7. ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสอนแบบภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณารายด้าน ไม่แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เพราะอาชีพผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคล้ายคลึงกัน สภาพแวดล้อมลักษณะการทำงานที่คล้ายๆ กัน หรือมีทัศนคติใกล้เคียงกันอันเกิดจากการที่ผู้ปกครองได้พบพูดคุยสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันและกัน และเนื่องจากการสอนแบบโครงการมีการให้ผู้ปกครองทุกอาชีพเข้ามามีบทบาทในการทำกิจกรรมเกี่ยวกับโครงการ ไม่ว่าจะเป็นอาชีพใดๆ ก็มีโอกาสนเป็นผู้เชี่ยวชาญ แนะนำให้ความรู้กับเด็ก ทำให้ผู้ปกครองมีความเข้าใจในการสอนแบบโครงการมากขึ้น ดังที่ นันทา โพธิ์ดำ (2549: 3) ได้กล่าวว่า บทบาทผู้ปกครองจะเป็นกำลังใจที่สำคัญในการทำโครงการและทำให้ผู้ปกครองได้เข้าใจบทบาทของครูผู้สอนในการทำโครงการ ทำให้อาชีพไม่มีผลต่อความคิดเห็นต่อการสอนโครงการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางนโยบายต่อการการสอนแบบโครงการ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อครู และโรงเรียนในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นต่อไป
2. จากการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนอนุบาลที่มีระดับชั้นและพัฒนาการแตกต่างกัน ความคิดเห็นต่อการสอนโครงการ เรื่องบทบาทครูมีความแตกต่างกัน ดังนั้นควรศึกษาถึงการมีพัฒนาการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้ใหญ่และเด็ก

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูร่วมด้วยเพื่อดูความสอดคล้องระหว่างนักเรียนอนุบาลและครู
2. ควรมีแบบสังเกตพฤติกรรมในการเรียนรู้ของเด็กอนุบาลเพื่อความชัดเจนเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการสอนแบบโครงการ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กันยา สุวรรณแสง. (2538). การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว. กรุงเทพฯ: บำรุงสาส์น.
- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. (2528). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิรภรณ์ วสุวัต. (2540). การพัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมจริยธรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาลตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์โดยใช้การจัดประสบการณ์แบบโครงการ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ถ่ายเอกสาร.
- จิตตินันท์ เดชะคุปต์; และคณะ. (2542). ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดบริการสถานรับเลี้ยงเด็กในเขตกรุงเทพมหานคร : ความต้องการ รูปแบบ และคุณภาพ. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์.
- ฉัตรชุตตา เรียงปรีชา. (2543). การจัดประสบการณ์โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสถาบันราชภัฏจันทรเกษม. กรุงเทพฯ.
- ชาญศักดิ์ เสงี่ยมบูรณ์. (2533). ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นันทา โพธิ์คำ. (2544). การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแบบโครงการสำหรับเด็กปฐมวัย. วารสารครูร้อยเอ็ด. 14(110) :8
- ปัทมา ศุภกานี. (2545). การศึกษาพฤติกรรมด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เปลว ปุริสาร. (2543). การศึกษาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- พัชรี ผลโยธิน. (2542). การสอนแบบโครงการในการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย(3-5ปี) : แนวความคิดของกลุ่มนักการศึกษา. กรุงเทพฯ: เซเว่น พรินติ้ง กรุ๊ป.
- พรรณณี ช.เจนจิต. (2538). จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่4. กรุงเทพฯ คอมแพคพรีน.
- ลำดวล ปันสันเทียะ. (2545). ผลการจัดประสบการณ์แบบโครงการที่มีต่อทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วรนาท รักสกุลไทย. (2542, กุมภาพันธ์-มีนาคม). บทสรุปของ Project Approach นิตยสารรักลูก. 17(202):128.

- วัฒนา มัคคสมัน. (2544). ตัวอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามรูปแบบการสอนโครงการสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ศิลป์ชัย เทศนา. (2527). ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2531). เอกสารชุดอบรมบุคลากรระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชน. หน่วยที่ 2. กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์; และธิดา พิทักษ์สินสุข. (2543). การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย : ตามแนวคิดเรกจิโอเอมีเลีย. กรุงเทพฯ: พรทิหวาน กราฟฟิค.
- หลวงวิเชียร แพทยาคม. (2509). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อุทัย บุญโท. (2544). การศึกษาพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- อภิรมย์ กระแสร์ฉาย. (2549). ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับอิทธิพลของรายการโทรทัศน์ที่มีต่อเด็กปฐมวัยในเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Best, J.W. (1977). *Research in Education*. 3ed. Englewood Cliffs. New Jersey: Prentice Hall.
- Bruner, J.S. (1969, May). The Process of Education. Press. *Dissertation abstracts international*. New York : Harvard University 9(37) : 5688-A
- Buford, Juanita Faye. (1997, March). Parents perceptions of early childhood education. *Dissertation abstracts international*. 9(37) : 5688-A.
- Dewey , J. (1933). *How We Think*. Boston D.C. : Heath and Co.
- Edwards, C .P . Gandini, L.; & Forman, G. (1994). *The hundred languages of children : Reggio Emilia approach to early education*. Nj :Albex
- Evans Joel R; & Barry. (1995). *Principle of Marketing*. 3ed. New Jersey: Prentice Hall
- Feidman, M.P. (1971). *Psychology in the Industrial Environment*. London: Butter Worth and Co, Ltd.
- Gardner, H. (1989). Zero-based arts education : An introduction to arts preple. *Studies in Art Education*. 30 : 71-83.
- Hartman, A.J. (1995, August). Project work : Supporting children : *Supporting children's need for children Education International*. 7(3) : 93
- Katz, L.G.; & Chard,S.C. (1994). Engaging Children's Minds : *The Project Approach*. Norwood, NJ: Ablex.

- Kolasa B.J. (1969). *Introduction to Behavior Science for Business*. New York : McGraw-Hill.
- Kotter Philip. (2000). *Analysis Planning Implementation and Control Marketing*. 9ed
New Jersey : A Simon and Schuster Company.
- Knoll , M. (1996). Faking a dissertation : Ellsworth Collings, William H. Kilpatrick , and the “ Project Curriculum, “ Curriculum Studies. 28(2) :193-223.
- Maier,Norman R.F. (1995). *Psychology Industry*. Boston: houghton mifflin.
- Mclean, L.D. (1992). Cooperative learning : Theory to practice in the yong child's Classroom. Abstract from : Tennessee Item : ED 343667.
- Rabitti, G. (1992). Preschool at “La Villetta “ Master of arts thesis. University of Illinois at Urbana champaign.
- Trepanier- Stree, M. (1993, June). What 's so new about the project approach?
Youg children. 70 (1) : 25-28
- Morgan, Chifford T. ; & King, Richard A (1971). *Introduction to Psychology*. Tokyo: McGraw-Hill.
- Webster. (1976). *Webster's New world Dictionary*. New York: Compact S Chool the World Publishing.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความร่วมมือแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ที่ ศร 0519.12/ 0830

(สำเนา)

บัณฑิตวิทยาลัย

ครุฑ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

23 ธันวาคม 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรพรรณรัตน์ พลอยล้อมแสง

เนื่องด้วย นางสาวเดือนฉาย แซ่ปั่ว นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการของนักเรียนอนุบาลและผู้ปกครองในโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์มรกต ชูช่วย เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการของนักเรียนอนุบาลและผู้ปกครองในโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวเดือนฉาย แซ่ปั่ว และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-6495063, 02-6641000 ต่อ 5731 , 5646

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081-4446062

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ครุฑ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5646 , 5731

ที่ ศธ 0519.12/ 0829

วันที่ 23 ธันวาคม 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวเดือนฉาย แซ่ปั่ว นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการของนักเรียนอนุบาลและผู้ปกครองในโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์เวชนี กรีทอง และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการของนักเรียนอนุบาลและผู้ปกครองในโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวเดือนฉาย แซ่ปั่ว และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศร 0519.12/ 0831

(สำเนา)

บัณฑิตวิทยาลัย

ครุฑ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

23 ธันวาคม 2550

เรื่อง ขอมูลความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย

เนื่องด้วย นางสาวเดือนฉาย แซ่ปั่ว นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการของนักเรียนอนุบาลและผู้ปกครองในโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร” โดยมีศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นอนุบาล1-3 จำนวน 212 คน และผู้ปกครองจำนวน 212 คน ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการของนักเรียนอนุบาลและผู้ปกครองในโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือน มกราคม 2550 – เดือนกุมภาพันธ์ 2551

จึงเรียนมาเพื่อขอมูลความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวเดือนฉาย แซ่ปั่ว ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-6495063, 02-6641000 ต่อ 5731 , 5646

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081-4446062

แบบสอบถาม

เรื่อง ความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการของนักเรียนอนุบาลและผู้ปกครองในโรงเรียน
วัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง ในการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการของนักเรียนอนุบาล
และผู้ปกครอง แบ่งออกเป็น 2 ชุด คือ นักเรียนอนุบาล และ ผู้ปกครองโดยตอบให้ตรงกับ
ข้อเท็จจริงของนักเรียนอนุบาลและผู้ปกครองให้มากที่สุด มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการซึ่งแบ่งออกเป็น 6

ด้าน คือ

- 1 หัวข้อโครงการ
- 2 กระบวนการเรียนรู้
- 3 บทบาทครู
- 4 การแสดงนิทรรศการ
- 5 บทบาทผู้ปกครอง
- 6 ประโยชน์จากโครงการ

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนอนุบาลและ
ผู้ปกครองต่อการสอนแบบโครงการของโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา จังหวัด
กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยขอความกรุณาให้ท่านตอบครบทุกข้อ

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

นางสาวเดือนฉาย แซ่ปั่ว

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน ได้แก่ ระดับชั้น พัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ อารมณ์ สังคม จิตใจ สติปัญญา

คำชี้แจง แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ให้ตรงกับความจริงมากที่สุดโดยครูเป็นตอบและผู้ประเมิน

1. นักเรียนเรียนอยู่ชั้น

() อนุบาล 1

() อนุบาล 2

() อนุบาล 3

ชื่อ ค.ญ.อนุบาล1/.....

ครูประจำชั้น.....ประเมิน

ประเมินพัฒนาการด้านร่างกาย

พฤติกรรม	มกราคม-กุมภาพันธ์				สรุป
	๔	๓	๒	๑	
กล้ามเนื้อใหญ่					
๑. โยนและรับลูกบอลได้					
๒. เดินสลับเท้าขึ้นบันได					
๓. กระโดดข้ามสิ่งกีดขวาง					
๔. วิ่งและหยุดได้					
๕. เคลื่อนไหวร่างกายได้ตามจังหวะเพลง , จังหวะดนตรี และตามคำสั่งได้					
๖. กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าได้ ๑-๒ ครั้ง					
๗. เดินทรงตัวตามเส้นตรงได้					
๘. สามารถใช้กล้ามเนื้อใหญ่ในการเคลื่อนไหวและเล่น เครื่องเล่นสนาม					
กล้ามเนื้อเล็ก					
๑. คลึงและปั้นแป้งได้เป็นก้อนกลม,แบน หรือเป็นเส้นยาวได้					
๒. ใช้กรรไกรตัดกระดาษเป็นสองส่วนได้					
๓. นึกและปะกระดาษได้					
๔. ร้อยลูกปัดที่มีเส้นผ่าศูนย์กลาง ๓/๔ นิ้วได้					
๕. วาดภาพและระบายสีด้วยสีเทียนแท่งใหญ่อย่างอิสระ					
๖. ตัดและแกะกระดาษเม็ดยักษ์ได้					
๗. รินน้ำจากภาชนะใบเล็กใส่ภาชนะใบใหญ่ได้					
ทักษะการใช้ประสาทสัมผัส					
๑. บอกภาพที่มี ๒ มิติได้					
๒. บอกระดับเสียงดัง ค่อยได้					
๓. บอกเสียงร้องของสัตว์ได้					
๔. บอกกลิ่นหอม กลิ่นเหม็นได้					
๕. บอกรสชาติหวาน เค็ม เปรี้ยวได้					
๖. บอกและจำแนกพื้นผิวต่างๆ ได้ เช่น แข็ง นุ่ม ขรุขระ เรียบ					
๗. บอกความรู้สึกร้อน เย็นได้					
๘. สามารถสังเกตและจำแนกสิ่งต่าง ๆ ด้วยประสาทสัมผัส ทั้ง ๕ ได้					

ประเมินพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ

พฤติกรรม	มกราคม-กุมภาพันธ์				สรุป
	๔	๓	๒	๑	
สุขนิสัยและสุขภาพจิต					
๑. ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร					
๒. ล้างมือก่อนและหลังการใช้ห้องส้วม					
๓. รับประทานอาหารที่มีประโยชน์					
๔. รู้จักระมัดระวังตนเองไม่ให้เกิดอันตราย					
๕. แปรงฟันทุกครั้งหลังรับประทานอาหาร					
๖. รู้จักเกี่ยวกับความไม่ดีของสิ่งเสพติด และสิ่งมอมเมา					
๗. มีความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม					
๘. แสดงความชื่นชมความสามารถของผู้อื่น					
๙. รู้จักวิธีปฏิบัติต่อตนเองและต่อผู้อื่นอย่างเหมาะสมตามวัย					
๑๐. อารมณ์ร่าเริงแจ่มใส					
๑๑. แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมตามวัย					
๑๒. มีความสุขในการเล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น					
สุนทรียภาพ					
๑. สนใจธรรมชาติ และสิ่งสวยงาม					
๒. สนใจและมีความสุขในงานศิลปะ					
๓. สนใจและมีความสุขกับเพลงและดนตรี					
๔. สามารถเคลื่อนไหวได้ตามเพลงและจังหวะ					
๕. สนใจและเข้าร่วมกิจกรรมเกมการละเล่นและการออกกำลังกาย					
๖. สร้างข้อตกลงวิธีเล่นใหม่ ๆ ได้ตามวัย					
๗. สนใจและมีความสุขกับการฟังนิทาน ละครสำหรับเด็ก					
๘. มีความสุขกับการสร้างสรรค์ผลงานด้านศิลปะได้ตามจินตนาการ					
๙. นำเสนอความคิดและผลงานศิลปะที่หลากหลายอย่างภาคภูมิใจ					
๑๐. สนุกมีความสุขกับการแสดงท่าทางประกอบการเล่าเรื่องนิทาน					

ประเมินพัฒนาการด้านสังคม

พฤติกรรม	มกราคม-กุมภาพันธ์				สรุป
	๔	๓	๒	๑	
การมีคุณธรรม-จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์					
๑. จัดเก็บของเล่นและของใช้เข้าที่ได้					
๒. เข้าแถวรอคอยตามลำดับก่อน-หลัง					
๓. ปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกันของแต่ละห้องเรียน					
๔. รู้จักแยกแยะของตนเองและผู้อื่น ได้อย่างเหมาะสมกับวัย					
๕. ไม่พุดและยอมรับเมื่อทำความผิด					
๖. ไม่นำสิ่งของผู้อื่นไปโดยไม่ได้รับอนุญาต					
๗. เก็บของได้แล้วนำส่งคืนเจ้าของหรือมอบให้ครู					
๘. รักเคารพพ่อ แม่ ผู้ปกครอง และแสดงออกซึ่งการตอบแทน พระคุณได้อย่างเหมาะสม					
๙. ระลึกถึงพระคุณของครูบาอาจารย์ และแสดงออกซึ่งการ ตอบแทนพระคุณได้อย่างเหมาะสม					
๑๐. ปฏิบัติตนและแสดงออกซึ่งความรักชาติ เช่น ยืนตรงเมื่อได้ ยินเพลงชาติ และเพลงสรรเสริญพระบารมี					
๑๑. ไม่รังแกเพื่อน สัตว์ และไม่ทำลายต้นไม้					
๑๒. รู้จักแบ่งปันของเล่น สิ่งของแก่เพื่อนและผู้อื่น					
๑๓. รู้จักให้ความช่วยเหลือผู้อื่นอย่างเหมาะสมตามวัย					
๑๔. ทำงานที่ได้รับมอบหมายได้					
๑๕. ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน					
๑๖. ปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามครรลองของศาสนา					
ประหยักรู้จักใช้และรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม					
๑. รับประทานอาหารและดื่มนมไม่เหลือทิ้ง					
๒. ไม่ทิ้งขว้างหรือทำลายสิ่งของเครื่องใช้					
๓. รู้จักใช้สิ่งของเครื่องใช้ น้ำ ไฟ อย่างประหยัดและปลอดภัย					
๔. เห็นคุณค่าของเงินและการออม					
๕. ไม่ทำลายสภาพแวดล้อมในห้องเรียนและในโรงเรียน					
๖. ทิ้งขยะให้ถูกที่					
๗. ช่วยรักษาความสะอาดในห้องเรียน					
๘. เก็บรักษาส่งของเครื่องใช้ส่วนตัวได้					
๙. ใช้สิ่งของส่วนรวมได้					
๑๐. มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาต้นไม้ภายในบริเวณโรงเรียน					

พฤติกรรม	มกราคม-กุมภาพันธ์				สรุป
	๔	๓	๒	๑	
มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย					
๑. มีมารยาทในการพูดและการฟัง					
๒. มีมารยาทในการไหว้และแสดงความเคารพผู้ใหญ่ได้อย่างเหมาะสม					
๓. มีมารยาทในการรับประทานอาหาร					
๔. มีมารยาทในการนั่ง					
๕. มีมารยาทในการเล่น					
๖. ปฏิบัติตนตามมารยาทและประเพณีไทยได้เหมาะสมกับวัย					
ความเป็นกุลสตรีวัฒนา					
๑. มีคุณธรรมและจริยธรรม					
๒. มีกิริยามารยาทงดงาม					
๓. มีความเป็นผู้นำที่มีคุณภาพ					
๔. มีความเป็นไทย					
มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และสิ่งแวดล้อม					
๑. สนใจธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบตัว					
๒. บอกประโยชน์ของสิ่งแวดล้อมรอบตัวได้					
๓. ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมรอบตัว					
๔. ช่วยดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมรอบตัว					
๕. มีความสนใจเข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมโครงการอนุรักษ์พัฒนาสิ่งแวดล้อม					
ทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น					
๑. ทำกิจกรรมได้ตามลำดับขั้นตอน					
๒. ทำงานจนเสร็จและภูมิใจในผลงาน					
๓. ชื่นชมในผลงานของตนเอง					
๔. ให้ความร่วมมือกับเพื่อนและผู้อื่นในการเล่น และการทำกิจกรรมร่วมกัน					
๕. เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี					
๖. สนใจ ตั้งใจและแสดงความอยากรู้ อยากรู้เห็นในการทำกิจกรรมประจำวัน					
๗. ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น					
๘. แสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นประสบความสำเร็จ					
๙. ปฏิบัติตามข้อตกลงและแนวปฏิบัติของกลุ่มได้					

พฤติกรรม	มกราคม-กุมภาพันธ์				สรุป
	๔	๓	๒	๑	
มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต					
๑. บอกความแตกต่างของอาชีพสุจริตและไม่สุจริตได้					
๒. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอาชีพสุจริตและไม่สุจริตได้					
ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง					
๑. เล่นได้ถูกวิธีและปลอดภัย โดยรู้ขีดความสามารถของตนเอง					
๒. ใช้ช้อนส้อมในการรับประทานอาหารด้วยตนเองได้ถูกต้อง					
๓. ดูแลตนเองในการขับถ่ายและทำความสะอาดได้อย่างถูกต้อง					
๔. แต่งตัวได้ด้วยตนเอง					
๕. รักษาความสะอาดของเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย					
การอยู่ร่วมกันในสังคม					
๑. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองและผู้อื่น ได้เหมาะสมกับวัย					
๒. เข้าร่วมกิจกรรมและเล่นร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข					
๓. ยอมรับความจริงในสิ่งที่ตนได้กระทำ					
๔. ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น					
๕. มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนทั้งคำพูดและการกระทำ					
๖. ชื่นชมผู้อื่นด้วยคำพูดและการกระทำ					
๗. บอกวิธีการปฏิบัติตนต่อตนเองและผู้อื่น ได้อย่างเหมาะสมตามวัย					
ความเป็นผู้นำ					
๑. มีความมั่นใจในตนเองและกล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้อง					
๒. เป็นที่ยอมรับของเพื่อน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี					
๓. เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
๔. เป็นที่พึ่งของเพื่อนได้ มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น					
๕. ยอมรับในมติของกลุ่ม					
๖. แบ่งหน้าที่ในการทำงานร่วมกัน					

ประเมินพัฒนาการด้านสติปัญญา

พฤติกรรม	มกราคม-กุมภาพันธ์				สรุป
	๔	๓	๒	๑	
มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดจากเรียนรู้					
๑. บอกถึงคุณลักษณะ จัดประเภทและคุณสมบัติของสิ่งต่าง ๆ ได้					
๒. เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ได้ตามวัย					
๓. บอกความเหมือนความต่างของสิ่งต่าง ๆ ได้					
๔. ชี้และบอกสิ่งต่าง ๆ รอบตัวที่เป็นของส่วนตัวได้					
๕. บอกการเกิดและการเปลี่ยนแปลงธรรมชาติ วัตถุสิ่งของได้					
การแก้ปัญหา					
๑. คิดและแก้ปัญหาในการเล่นและทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผลตามวัย					
๒. บอกวิธีแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล					
๓. ทำกิจวัตรประจำวันของตนเองได้					
มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์					
๑. เล่าเรื่องตามความคิดจินตนาการของตนเองได้					
๒. สร้างสรรค์ผลงานแปลกใหม่ หลากหลายตามความคิดของตนเองได้					
๓. เคลื่อนไหวร่างกายโดยใช้จินตนาการของตนเองตามเพลงและท่าประกอบได้					
๔. การเล่นที่ใช้จินตนาการและมีความคิดสร้างสรรค์					
ทักษะในการสื่อสาร					
๑. บอกเรื่องราวความรู้สึก และความต้องการของตนเองได้					
๒. กล่าวพูด กล่าวแสดงออกได้เหมาะสมกับวัยและสถานการณ์					
๓. เล่าสิ่งที่พบเห็นได้					
๔. ใช้คำถามและตอบคำถามใคร อะไร ทำไม ที่ไหน ได้					
๕. สนทนาโต้ตอบประโยคสั้น ๆ ได้					
ทักษะในการสังเกตและสำรวจ					
๑. บอกสภาพภายในโรงเรียนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม บุคคล และสิ่งของต่าง ๆ ได้					
๒. บอกสภาพภายนอกโรงเรียนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม บุคคล และสิ่งของต่าง ๆ ได้					
๓. บอกสิ่งที่พบเห็นในภาพได้					

พฤติกรรม	มกราคม-กุมภาพันธ์				สรุป
	๔	๓	๒	๑	
ทักษะในเรื่องมิติสัมพันธ์					
๑. บอกตำแหน่ง ทิศทางและระยะทางได้ตามวัย					
๒. สื่อความหมายของมิติสัมพันธ์ด้วยอุปกรณ์การเล่น และกิจกรรมศิลปะได้ตามวัย					
๓. กรอกร้าน-ทรายใส่ขวดที่มีปากกว้างได้					
๔. บอกความสัมพันธ์ของตำแหน่งบน-ล่าง , ข้างหน้า-ข้างหลัง , ใกล้-ไกล					
ทักษะในเรื่องจำนวน ปริมาณ น้ำหนักและการกะประมาณ					
๑. รู้ค่าจำนวน ๑-๕ ได้					
๒. แบ่งของเป็นสองส่วนได้					
๓. บอกจำนวนเท่ากัน มากกว่า น้อยกว่าได้					
๔. บอกความแตกต่างของน้ำหนักหนัก-เบาได้					
๕. เปรียบเทียบขนาดใหญ่-เล็ก , สูง-ต่ำได้					
๖. บอกเวลา เช้า กลางวัน เย็น ได้					
การเชื่อมโยงความรู้และทักษะต่าง ๆ					
๑. มีความรู้เรื่องของตนเอง และครอบครัว					
๒. รู้จักบุคคลและสถานที่					
๓. มีความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ และสิ่งต่าง ๆ รอบตัว					
มีความสนใจ ใฝ่รู้ รักการอ่าน และพัฒนาตนเอง					
๑. เด็กรู้จักใช้คำถามในสิ่งที่สงสัย หรือสนใจเพื่อนำไปสู่การค้นหาคำตอบได้					
๒. เด็กสนใจเรียนรู้ผ่านกิจกรรม และสื่อที่หลากหลาย					
๓. เด็กใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือ					
๔. สนใจซักถามอยากรู้อยากเห็นสิ่งรอบตัว					
๕. เด็กทำกิจกรรมด้วยความสนใจ และมีความสุข					
๖. มีความสนใจป้าญาติทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน					
๗. เด็กทำกิจกรรมในมุมประสบการณ์ด้วยความสนใจ					

ชื่อ ค.ญ. อนุบาล 2/.....

ครูประจำชั้น.....ผู้ประเมิน

ประเมินพัฒนาการด้านร่างกาย

พฤติกรรม	มกราคม-กุมภาพันธ์				สรุป
	๔	๓	๒	๑	
กล้ามเนื้อใหญ่					
๑. สามารถใช้กล้ามเนื้อใหญ่ในการเคลื่อนไหวและเล่นเครื่องเล่นสนาม					
๒. เดินสลับเท้าขึ้นบันไดได้					
๓. เดินบนกระดานทรงตัวได้					
๔. โยนและรับลูกบอลได้					
๕. สามารถรับลูกบอลที่กระดอนจากพื้นได้					
๖. วิ่งอย่างรวดเร็วและหยุดได้					
๗. กระโดดข้ามสิ่งกีดขวางที่สูงจากพื้น ๓๐ ซม. ได้					
๘. กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าได้ ๓-๔ ครั้ง					
๙. เคลื่อนไหวร่างกายได้ตามจังหวะเพลง , จังหวะดนตรีและตามคำสั่งได้ถูกต้อง					
กล้ามเนื้อเล็ก					
๑. สามารถใช้กล้ามเนื้อเล็กอย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กันในการเล่นเครื่องเล่นสัมผัส การเขียนภาพระบายสี การปั้น และการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน					
๒. ใช้กรรไกรตัดตามแนวเส้นตรงและหยักได้					
๓. นึกกระดาษตามแบบที่กำหนด					
๔. ตัดและแกะกระดาษได้					
ทักษะการใช้ประสาทสัมผัส					
๑. รู้จักสังเกตและจำแนกสิ่งต่าง ๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้					
๒. บอกเสียงของวัตถุและเสียงร้องของสัตว์ได้					
๓. บอกกลิ่นและความรู้สึกที่มีต่อกลิ่นได้อย่างน้อย ๓ อย่าง					
๔. บอกรสชาติหวาน เค็ม เปรี้ยว เผ็ด ขมได้					
๕. จำแนกพื้นผิวหยาบ แข็ง เรียบ ขรุขระได้					
๖. บอกความรู้สึกร้อน อุ่น เย็นได้					

ประเมินพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ

พฤติกรรม	มกราคม-กุมภาพันธ์				สรุป
	๔	๓	๒	๑	
สุขภาพจิตและสุขนิสัย					
๑. ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร , ล้างมือก่อนและหลังการใช้ห้องส้วม					
๒. รู้จักเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์					
๓. รู้จักระมัดระวังตนเองไม่ให้เกิดอันตราย					
๔. รู้จักเกี่ยวกับความไม่ดีของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมาได้					
๕. มีความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม					
๖. แสดงความชื่นชมความสามารถของผู้อื่น					
๗. รู้จักวิธีการปฏิบัติต่อตนเองและต่อผู้อื่นอย่างเหมาะสมตามวัย					
๘. มีความร่าเริงแจ่มใส และแสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมตามวัย					
๙. มีความสุขในการเล่นและการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น					
สุนทรียภาพ					
๑. สนใจธรรมชาติและสิ่งสวยงามต่าง ๆ					
๒. สนใจและมีความสุขในงานศิลปะ					
๓. สนใจและมีความสุขกับเพลงและดนตรี					
๔. สามารถเคลื่อนไหวได้ตามเพลงและจังหวะ					
๕. สนใจและเข้าร่วมกิจกรรม เกมการละเล่นและการออกกำลังกาย					
๖. สร้างข้อตกลง วิธีเล่นใหม่ ๆ ได้ตามวัย					
๗. สนใจและมีความสุขกับการฟังนิทาน ละครสำหรับเด็ก					
๘. มีความสุขกับการสร้างสรรค์ผลงานด้านศิลปะได้ตามจินตนาการ					
๙. นำเสนอความคิดและผลงานศิลปะอย่างภาคภูมิใจ					
๑๐. สนุกมีความสุขกับการแสดงท่าทางประกอบการเล่าเรื่องนิทาน					

ประเมินพัฒนาการด้านสังคม

พฤติกรรม	มกราคม-กุมภาพันธ์				สรุป
	๔	๓	๒	๑	
การมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์					
๑. จัดเก็บของเล่นและของใช้เข้าที่					
๒. เข้าแถวรอคอยตามลำดับก่อน-หลัง					
๓. ปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกันของแต่ละห้องเรียน					
๔. รู้จักแยกแยะของของคนหรือของผู้อื่นตามวัย					
๕. ไม่พุดปดและยอมรับเมื่อทำความผิด					
๖. ไม่นำสิ่งของผู้อื่นไปโดยไม่ได้รับอนุญาต					
๗. เก็บสิ่งของได้แล้วคืนให้เจ้าของหรือมอบให้ครู					
๘. รัก เคารพ พ่อแม่ ผู้ปกครองและแสดงออกซึ่งการตอบแทนพระคุณอย่างเหมาะสม					
๙. ระลึกถึงพระคุณของครูบาอาจารย์และแสดงออกถึงการตอบแทนพระคุณอย่างเหมาะสม					
๑๐. ปฏิบัติตนและแสดงออกซึ่งความรักชาติได้ตามวัย เช่น ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ , เพลงสรรเสริญพระบารมี					
๑๑. ไม่รังแกเพื่อน สัตว์ และไม่ทำลายต้นไม้					
๑๒. รู้จักแบ่งปันของเล่น สิ่งของแก่เพื่อนและผู้อื่น					
๑๓. รู้จักให้ความช่วยเหลือผู้อื่นอย่างเหมาะสมตามวัย					
๑๔. ทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างสม่ำเสมอ					
๑๕. ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน					
๑๖. ปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามครรลองของศาสนา					
ประหยัดรู้จักใช้และรักษาทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม					
๑. รับประทานอาหารและดื่มนมไม่เหลือทิ้ง					
๒. ไม่ทิ้งขว้างหรือทำลายสิ่งของเครื่องใช้					
๓. รู้จักใช้สิ่งของเครื่องใช้ น้ำ ไฟอย่างประหยัดและปลอดภัย					
๔. รู้จักประหยัดและอดออม					
๕. ไม่ทำลายสภาพแวดล้อมในห้องเรียน และในโรงเรียน					
๖. ทิ้งขยะให้ถูกที่					
๗. ช่วยรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน					
๘. เก็บรักษาสິงของเครื่องใช้ส่วนตัวได้					
๙. เก็บรักษาสິงของส่วนรวมได้อย่างถูกต้อง					
๑๐. มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาต้นไม้ภายในบริเวณโรงเรียน					

พฤติกรรม	มกราคม-กุมภาพันธ์				สรุป
	๔	๓	๒	๑	
มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย					
๑. มีมารยาทในการพูดและการฟัง					
๒. มีมารยาทในการไหว้ และแสดงความเคารพผู้ใหญ่อย่างเหมาะสม					
๓. มีมารยาทในการรับประทานอาหาร					
๔. มีมารยาทในการนั่ง					
๕. มีมารยาทในการเล่น					
๖. ปฏิบัติตามมารยาทและประเพณีไทยได้เหมาะสมกับวัย					
มีความเป็นกุลสตรีตามแบบวัฒนา					
๑. มีคุณธรรมและจริยธรรม					
๒. มีกิริยามารยาทงดงาม					
๓. มีความเป็นผู้ที่มีคุณภาพ					
๔. มีความเป็นไทย					
มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม					
๑. สนใจธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบตัว					
๒. บอกประโยชน์ของสิ่งแวดล้อมรอบตัวได้					
๓. ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมรอบตัว					
๔. ช่วยดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมรอบตัว					
๕. มีความสนใจ เข้าร่วม หรือมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมโครงการอนุรักษ์พัฒนาสิ่งแวดล้อม					
สามารถทำงานจนเสร็จ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต					
๑. ทำกิจกรรมได้ตามลำดับขั้นตอน					
๒. ชื่นชมในผลงานของตนเอง					
๓. ร่วมมือกับเพื่อนและผู้อื่นในการเล่นและการทำกิจกรรมร่วมกัน					
๔. เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี					
๕. บอกความแตกต่างของอาชีพสุจริตและไม่สุจริตได้					
๖. แสดงความคิดเห็นอาชีพสุจริตและไม่สุจริตได้					
๗. สนใจ ตั้งใจในการทำกิจกรรมประจำวัน					
๘. ทำกิจกรรมอย่างมีความสุข					
๙. ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นได้					
๑๐. แสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นประสบความสำเร็จ					
๑๑. ปฏิบัติตามข้อตกลงและแนวปฏิบัติของกลุ่มได้					

ประเมินพัฒนาการด้านสติปัญญา

พฤติกรรม	มกราคม-กุมภาพันธ์				สรุป
	๔	๓	๒	๑	
มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดจากการเรียนรู้					
๑. บอกคุณลักษณะ จัดประเภท และคุณสมบัติของสิ่งต่าง ๆ ได้					
๒. สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ได้ตามวัย					
๓. บอกความเหมือน ความต่างของสิ่งต่าง ๆ ได้ตามวัย					
๔. ชี้และบอกสิ่งต่าง ๆ รอบตัวที่เป็นของส่วนตัวและส่วนรวมได้					
๕. บอก หรืออธิบายการเปลี่ยนแปลงธรรมชาติ วัตถุสิ่งของได้					
แก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย					
๑. คิดและแก้ปัญหาในการเล่น และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ อย่างมีเหตุผลตามวัย					
๒. บอกวิธีการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล					
๓. นำความรู้มาใช้ในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเองได้					
๔. นำประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงในการเรียนรู้สิ่งใหม่					
มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์					
๑. เล่าเรื่องตามความคิดจินตนาการของตนเองได้					
๒. รู้จักสร้างสรรค์ผลงานแปลกใหม่ หลากหลาย ตามความคิด ของตนเองได้					
๓. สร้างผลงานศิลปะตามความคิดและจินตนาการของตนเองได้					
๔. เคลื่อนไหวร่างกายโดยใช้จินตนาการของตนเองตามเพลง และท่าทำประกอบได้					
๕. การเล่นที่ใช้จินตนาการและมีความคิดสร้างสรรค์					
๖. แสดงท่าทางความคิดและจินตนาการได้					
ทักษะในการสื่อสาร					
๑. บอกเรื่องราวความรู้สึกและความต้องการของตนเองได้					
๒. กล่าวพูด กล่าวแสดงออกได้เหมาะสมกับวัยและสถานการณ์					
๓. เล่าเรื่องราวสิ่งที่กระทำ					
๔. ใช้คำถามและตอบคำถามใคร ทำไม ที่ไหน อย่างไรได้					
๕. สนทนาและแสดงความคิดเห็นต่อผลงานของตนเองได้					

พฤติกรรม	มกราคม-กุมภาพันธ์				สรุป
	๔	๓	๒	๑	
การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง					
๑. เล่นได้ถูกวิธี และปลอดภัยโดยรู้ขีดความสามารถของตนเอง					
๒. ใช้ช้อนส้อมในการรับประทานอาหารด้วยตนเองได้ถูกต้อง					
๓. ดูแลตนเองในการขับถ่ายและทำความสะอาดได้ถูกต้อง					
๔. แต่งตัวได้ด้วยตนเอง					
การอยู่ร่วมกันในสังคม					
๑. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองได้เหมาะสมกับวัย					
๒. เข้าร่วมกิจกรรมและเล่นกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข					
๓. ยอมรับความจริงในสิ่งที่ตนได้กระทำ					
๔. ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น					
๕. มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ทั้งคำพูดและการกระทำ					
๖. ชื่นชมผู้อื่นด้วยคำพูดและการกระทำ					
๗. รู้จักวิธีการปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่นอย่างเหมาะสมตามวัย					
ความเป็นผู้นำ					
๑. มีความมั่นใจในตนเองและกล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้อง					
๒. เป็นที่ยอมรับของเพื่อน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี					
๓. เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
๔. เป็นที่พึ่งของเพื่อนได้ มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น					
๕. ยอมรับในมติของกลุ่ม					
๖. แบ่งหน้าที่ในการทำงานร่วมกัน					

พฤติกรรม	มกราคม-กุมภาพันธ์				สรุป
	๔	๓	๒	๑	
ทักษะในการสังเกตและสำรวจ					
๑. บอกสภาพภายในโรงเรียนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม บุคคล และสิ่งของต่าง ๆ ได้					
๒. บอกสภาพภายนอกโรงเรียนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม บุคคล และสิ่งของต่าง ๆ ได้					
๓. บอกสิ่งผิดปกติ สิ่งที่ขาดหายไป					
๔. เล่าเรื่องราวสิ่งที่พบเห็นได้					
๕. บันทึกสิ่งที่สังเกตเป็นสัญลักษณ์ได้					
ทักษะในเรื่องมิติสัมพันธ์					
๑. บอกตำแหน่งทิศทาง และระยะทางได้ตามวัย					
๒. สื่อความหมายของมิติสัมพันธ์ด้วยอุปกรณ์การเล่นและกิจกรรมศิลปะได้ตามวัย					
๓. กรอกร้าน-ทรายใส่ขวดได้					
๔. วัดขนาดของสิ่งต่าง ๆ และบันทึกเป็นสัญลักษณ์ได้					
๕. เปรียบเทียบขนาดใหญ่-กลาง-เล็ก , สูง-ต่ำได้					
๖. บอกทิศตะวันออก-ตะวันตกได้ถูกต้อง					
๗. บอกความสัมพันธ์ของตำแหน่งข้างหน้า-ข้างหลัง , ข้าง ๆ , บน-ล่าง , ซ้าย-ขวาได้					
๘. บอกระยะทางใกล้-ไกลได้					
มีทักษะในเรื่องจำนวน ปริมาณ น้ำหนัก และการกะประมาณ					
๑. รู้ค่าจำนวน ๑-๒๐ ได้					
๒. แบ่งของสองส่วนเท่า ๆ กันได้					
๓. บอกได้ว่ากลุ่มใดมีจำนวนเท่ากัน มากกว่า น้อยกว่าได้ โดยการกะประมาณและการเปรียบเทียบน้ำหนัก					
๔. เปรียบเทียบและบอกความแตกต่างของน้ำหนัก หนัก-เบา ที่เป็นวัสดุชนิดเดียวกันและต่างชนิดกันได้					
๗. วัดสิ่งของที่เป็นขนาดสูง-ต่ำ , สั้น-ยาว					
๘. เปรียบเทียบขนาดใหญ่ กลาง เล็กได้					

การเชื่อมโยงความรู้และทักษะต่าง ๆ					
๑. มีความรู้ในเรื่องของตนเอง และครอบครัว					
๒. รู้จักบุคคลและสถานที่					
๓. มีความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ และสิ่งต่าง ๆ รอบตัว					
๔. นำประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงในการเรียนรู้สิ่งใหม่					

พฤติกรรม	มกราคม-กุมภาพันธ์				สรุป
	๔	๓	๒	๑	
มีความสนใจ ใฝ่รู้ รักการอ่าน และพัฒนาตนเอง					
๑. เด็กรู้จักใช้คำถามในสิ่งที่สงสัย หรือสนใจเพื่อนำไปสู่การค้นหาคำตอบได้					
๒. เด็กสนใจเรียนรู้ผ่านกิจกรรมและสื่อที่หลากหลาย					
๓. เด็กใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือ					
๔. สนใจซักถามอยากรู้อยากเห็นสิ่งรอบตัว					
๕. เด็กทำกิจกรรมด้วยความสนใจ และมีความสุข					
๖. มีความสนใจปฏิกิริยาทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน					
๗. ทำกิจกรรมในมุมประสบการณ์ด้วยความสนใจ					

ชื่อ ค.ญ. อนุบาล 3/.....

ครูประจำชั้น.....ประเมิน

ประเมินพัฒนาการด้านร่างกาย

พฤติกรรม	มกราคม-กุมภาพันธ์				สรุป
	๔	๓	๒	๑	
กล้ามเนื้อใหญ่					
๑. สามารถโยนและรับลูกบอลจากเพื่อนได้					
๒. เดินสลับเท้าขึ้น-ลงบันไดได้อย่างคล่องแคล่ว					
๓. กระโดดข้ามสิ่งกีดขวางที่สูงจากพื้น ๔๐ ซม. ได้					
๔. วิ่งอย่างรวดเร็วและหยุดได้โดยไม่เสียการทรงตัว					
๕. เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะเพลง , จังหวะดนตรี และตามคำสั่งได้อย่างคล่องแคล่ว					
๖. กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องได้					
๗. สามารถรับลูกบอลที่กระดอนจากพื้นด้วยมือทั้งสองได้					
๘. เดินบนกระดานทรงตัวได้อย่างคล่องแคล่ว					
๙. เล่นเครื่องเล่นสนามได้อย่างคล่องแคล่ว					
กล้ามเนื้อเล็ก					
๑. ปั่นแปรงโดยใช้วัสดุประกอบการปั่นได้					
๒. ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามรูปต่าง ๆ ได้					
๓. นึกกระดาษตามแบบที่กำหนดและตามจินตนาการได้					
๔. ร้อยลูกปัดและวัสดุอื่น ๆ ตามแบบที่กำหนดได้					
๕. วาดภาพโดยใช้สีเทียนและสีน้ำตามจินตนาการได้					
๖. ตัดและแกะกระดาษได้คล่องแคล่ว					
ทักษะการใช้ประสาทสัมผัส					
๑. บอกภาพที่มี ๓ มิติได้					
๒. บอกเสียงสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวได้					
๓. บอกกลิ่นของสิ่งที่ดมได้อย่างน้อย ๖ อย่าง และบอกความรู้สึกที่มีต่อกลิ่นนั้นได้					
๔. บอกรสชาติหวาน เค็ม เปรี้ยว เผ็ด ขมและจืดได้					
๕. จำแนกพื้นผิวที่ง่าย ๆ ได้ เช่น นุ่ม แข็ง เรียบ ขรุขระได้					
๖. บอกความรู้สึกที่ได้สัมผัสของต่าง ๆ และบอกความรู้สึกเย็น ร้อนได้					

ประเมินพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ

พฤติกรรม	มกราคม-กุมภาพันธ์				สรุป
	๔	๓	๒	๑	
สุขนิสัยและสุขภาพจิต					
๑๓. ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร					
๑๔. ล้างมือก่อนและหลังการใช้ห้องส้วม					
๑๕. รับประทานอาหารที่มีประโยชน์					
๑๖. รู้จักระมัดระวังตนเองไม่ให้เกิดอันตราย					
๑๗. แปรงฟันทุกครั้งหลังรับประทานอาหาร					
๑๘. รู้จักเกี่ยวกับความไม่ดีของสิ่งเสพติด และสิ่งมอมเมา					
๑๙. มีความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม					
๒๐. แสดงความชื่นชมความสามารถของผู้อื่น					
๒๑. รู้จักวิธีปฏิบัติต่อตนเองและต่อผู้อื่นอย่างเหมาะสมตามวัย					
๒๒. อารมณ์ร่าเริงแจ่มใส					
๒๓. แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมตามวัย					
๒๔. มีความสุขในการเล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น					
สุนทรียภาพ					
๑๑. สนใจธรรมชาติ และสิ่งสวยงาม					
๑๒. สนใจและมีความสุขในงานศิลปะ					
๑๓. สนใจและมีความสุขกับเพลงและดนตรี					
๑๔. สามารถเคลื่อนไหวได้ตามเพลงและจังหวะ					
๑๕. สนใจและเข้าร่วมกิจกรรมเกมการเล่นและการออกกำลังกาย					
๑๖. สร้างข้อตกลงวิธีเล่นใหม่ ๆ ได้ตามวัย					
๑๗. สนใจและมีความสุขกับการฟังนิทาน ละครสำหรับเด็ก					
๑๘. มีความสุขกับการสร้างสรรค์ผลงานด้านศิลปะได้ตามจินตนาการ					
๑๙. นำเสนอความคิดและผลงานศิลปะที่หลากหลายอย่างภาคภูมิใจ					
๒๐. สนุกมีความสุขกับการแสดงท่าทางประกอบการเล่าเรื่องนิทาน					

ประเมินพัฒนาการด้านสังคม

พฤติกรรม	มกราคม-กุมภาพันธ์				สรุป
	๔	๓	๒	๑	
การมีคุณธรรม-จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์					
๑๗. จัดเก็บของเล่นและของใช้เข้าที่					
๑๘. เข้าแถวรอคอยตามลำดับก่อน-หลัง					
๑๙. ปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกันของแต่ละห้องเรียน					
๒๐. รู้จักแยกแยะของตนเองและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมกับวัย					
๒๑. ไม่พูดปดและยอมรับเมื่อทำความผิด					
๒๒. ไม่นำสิ่งของผู้อื่นไปโดยไม่ได้รับอนุญาต					
๒๓. เก็บของได้แล้วนำส่งคืนเจ้าของหรือมอบให้ครู					
๒๔. รักเคารพพ่อ แม่ ผู้ปกครอง และแสดงออกซึ่งการตอบแทนพระคุณได้อย่างเหมาะสม					
๒๕. ระลึกถึงพระคุณของครูบาอาจารย์ และแสดงออกซึ่งการตอบแทนพระคุณได้อย่างเหมาะสม					
๒๖. ปฏิบัติตนและแสดงออกซึ่งความรักชาติ เช่น ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ และเพลงสรรเสริญพระบารมี					
๒๗. ไม่รังแกเพื่อน สัตว์ และไม่ทำลายต้นไม้					
๒๘. รู้จักแบ่งปันของเล่น สิ่งของแก่เพื่อนและผู้อื่น					
๒๙. รู้จักให้ความช่วยเหลือผู้อื่นอย่างเหมาะสมตามวัย					
๓๐. มีความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย					
๓๑. ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน					
๓๒. ปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามครรลองของศาสนา					
ประหยักรู้จักใช้และรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม					
๓. รับประทานอาหารและดื่มนมไม่เหลือทิ้ง					
๔. ไม่ทิ้งขว้างหรือทำลายสิ่งของเครื่องใช้					
๕. รู้จักใช้สิ่งของเครื่องใช้ น้ำ ไฟ อย่างประหยัดและปลอดภัย					
๑๐. เห็นคุณค่าของเงินและการออม					
๑๑. ไม่ทำลายสภาพแวดล้อมในห้องเรียนและในโรงเรียน					
๑๒. ทิ้งขยะให้ถูกที่					
๑๓. ช่วยรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน					
๑๔. เก็บรักษาสีของเครื่องใช้ส่วนตัวได้					
๑๕. ใช้และเก็บรักษาสีของส่วนรวมได้อย่างถูกวิธี					
๑๖. มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาต้นไม้ภายในบริเวณโรงเรียน					

พฤติกรรม	มกราคม-กุมภาพันธ์				สรุป
	๔	๓	๒	๑	
มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย					
๑. มีมารยาทในการพูดและการฟัง					
๒. มีมารยาทในการไหว้และแสดงความเคารพผู้ใหญ่ได้อย่างเหมาะสม					
๑๗. มีมารยาทในการรับประทานอาหาร					
๑๘. มีมารยาทในการนั่ง					
๑๙. มีมารยาทในการเล่น					
๒๐. ปฏิบัติตนตามมารยาทและประเพณีไทยได้เหมาะสมกับวัย					
ความเป็นกุลสตรีพัฒนา					
๕. มีคุณธรรมและจริยธรรม					
๖. มีกิริยามารยาทงดงาม					
๗. มีความเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ					
๘. มีความเป็นไทย					
มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และสิ่งแวดล้อม					
๖. สนใจธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบตัว					
๗. บอกประโยชน์ของสิ่งแวดล้อมรอบตัวได้					
๘. ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมรอบตัว					
๙. ช่วยดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมรอบตัว					
๑๐. มีความสนใจเข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมโครงการอนุรักษ์พัฒนาสิ่งแวดล้อม					
ทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น					
๑๐. ทำกิจกรรมได้ตามลำดับขั้นตอน					
๑๑. ทำงานจนเสร็จและภูมิใจในผลงาน					
๑๒. ชื่นชมในผลงานของตนเอง					
๑๓. ให้ความร่วมมือกับเพื่อนและผู้อื่นในการเล่น และการทำกิจกรรมร่วมกัน					
๑๔. เป็นผู้ฟังและผู้ตามที่ดี					
๑๕. สนใจ ตั้งใจและแสดงความอยากรู้ อยากรู้เห็นในการทำกิจกรรมประจำวัน					
๑๖. ขอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น					
๑๗. แสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นประสบความสำเร็จ					
๑๘. ปฏิบัติตามข้อตกลงและแนวปฏิบัติของกลุ่มได้					

พฤติกรรม	มกราคม-กุมภาพันธ์				สรุป
	๔	๓	๒	๑	
มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต					
๓. บอกความแตกต่างของอาชีพสุจริตและไม่สุจริตได้					
๔. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอาชีพสุจริตและไม่สุจริตได้					
ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง					
๖. เล่นได้ถูกวิธีและปลอดภัย โดยรู้ขีดความสามารถของตนเอง					
๗. ใช้ข้อสื่อสารในการรับประทานอาหารด้วยตนเองได้ถูกต้อง					
๘. ดูแลตนเองในการขับถ่ายและทำความสะอาดได้อย่างถูกต้อง					
๙. แต่งตัวได้ด้วยตนเอง					
๑๐. รักษาความสะอาดของเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย					
การอยู่ร่วมกันในสังคม					
๘. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองและผู้อื่นได้เหมาะสมกับวัย					
๙. เข้าร่วมกิจกรรมและเล่นร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข					
๑๐. ยอมรับความจริงในสิ่งที่ตนได้กระทำ					
๑๑. ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น					
๑๒. มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ไม่ทำให้อื่นเดือดร้อนทั้งคำพูดและการกระทำ					
๑๓. ชื่นชมผู้อื่นด้วยคำพูดและการกระทำ					
๑๔. บอกวิธีการปฏิบัติตนต่อตนเองและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมตามวัย					
ความเป็นผู้นำ					
๑. มีความมั่นใจในตนเองและกล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้อง					
๓. เป็นที่ยอมรับของเพื่อน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี					
๘. เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
๙. เป็นที่พึ่งของเพื่อนได้ มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น					
๑๐. ยอมรับในมติของกลุ่ม					
๑๑. แบ่งหน้าที่ในการทำงานร่วมกัน					

พฤติกรรม	มกราคม-กุมภาพันธ์				สรุป
	๔	๓	๒	๑	
มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต					
๕. บอกความแตกต่างของอาชีพสุจริตและไม่สุจริตได้					
๖. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอาชีพสุจริตและไม่สุจริตได้					
ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง					
๑๑. เล่นได้ถูกวิธีและปลอดภัย โดยรู้จักความสามารถของตนเอง					
๑๒. ใช้ช้อนส้อมในการรับประทานอาหารด้วยตนเองได้ถูกต้อง					
๑๓. ดูแลตนเองในการขับถ่ายและทำความสะอาดได้อย่างถูกต้อง					
๑๔. แต่งตัวได้ด้วยตนเอง					
๑๕. รักษาความสะอาดของเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย					
การอยู่ร่วมกันในสังคม					
๑๕. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองและผู้อื่น ได้เหมาะสมกับวัย					
๑๖. เข้าร่วมกิจกรรมและเล่นร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข					
๑๗. ยอมรับความจริงในสิ่งที่ตนได้กระทำ					
๑๘. ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น					
๑๙. มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนทั้งคำพูดและการกระทำ					
๒๐. ชื่นชมผู้อื่นด้วยคำพูดและการกระทำ					
๒๑. บอกวิธีการปฏิบัติตนต่อตนเองและผู้อื่น ได้อย่างเหมาะสมตามวัย					
ความเป็นผู้นำ					
๑. มีความมั่นใจในตนเองและกล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้อง					
๑๒. เป็นที่ยอมรับของเพื่อน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี					
๑๓. เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
๑๔. เป็นที่พึ่งของเพื่อนได้ มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น					
๑๕. ยอมรับในมติของกลุ่ม					
๑๖. แบ่งหน้าที่ในการทำงานร่วมกัน					

ประเมินพัฒนาการด้านสติปัญญา

พฤติกรรม	มกราคม-กุมภาพันธ์				สรุป
	๔	๓	๒	๑	
มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดจากการเรียนรู้					
๑. บอกถึง คุณลักษณะจัดประเภท และคุณสมบัติของสิ่งต่าง ๆ ได้					
๒. เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ได้ตามวัย					
๓. บอกความเหมือน ความต่างของสิ่งต่าง ๆ ได้					
๔. ชี้และบอกสิ่งต่าง ๆ รอบตัวที่เป็นของส่วนตัวและส่วนรวมได้					
๕. บอก อธิบาย ปรากฏการณ์การเกิดหรือการเปลี่ยนแปลงธรรมชาติ วัตถุสิ่งของ					
การแก้ปัญหา					
๑. คิดและแก้ปัญหาในการเล่น และทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผลตามวัย					
๒. บอกวิธีแก้ปัญหามีเหตุผล					
๓. สร้างข้อตกลงวิธีการเล่นใหม่ ๆ ได้					
๔. นำประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงในการเรียนรู้สิ่งใหม่					
มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์					
๑. เล่าเรื่องตามความคิดจินตนาการของตนเองได้					
๒. สร้างสรรค์ผลงานแปลกใหม่ หลากหลาย ตามความคิดของตนเองได้					
๓. เคลื่อนไหวร่างกายโดยใช้จินตนาการของตนเอง					
๔. การเล่นที่ใช้จินตนาการและมีความคิดสร้างสรรค์					
๕. นำเสนอผลงานตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ของตนเองได้					
ทักษะในการสื่อสาร					
๑. บอกเรื่องราวความรู้สึก และบอกความต้องการของตนเองได้					
๒. กล่าวพูด กล่าวแสดงออกได้เหมาะสมกับวัยและสถานการณ์					
๓. ใช้คำถามและตอบคำถามใคร อะไร ทำไม ที่ไหน อย่างไรได้					
๔. สนทนาและแสดงความคิดเห็นต่อผลงานของตนเองและผู้อื่นได้					
ทักษะในการสังเกตและสำรวจ					
๑. บอกสภาพภายในโรงเรียนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม บุคคลและสิ่งของต่าง ๆ ได้					
๒. บอกสภาพภายนอกโรงเรียนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม บุคคลและสิ่งของต่าง ๆ ได้					
๓. บอกสิ่งผิดปกติ สิ่งที่หายไป สิ่งที่เกิดขึ้นมาและสิ่งที่ผิดธรรมชาติได้					

พฤติกรรม	มกราคม-กุมภาพันธ์				สรุป
	๔	๓	๒	๑	
๔. เล่าเรื่องราวและบันทึกสิ่งที่พบเห็นเป็นภาพได้					
๕. สรุปข้อมูลจากการสังเกตและสำรวจเป็นแผนภูมิความคิดได้					
๖. บอกความเหมือน ความต่างของสิ่งต่าง ๆ					
ทักษะในเรื่องมิติสัมพันธ์					
๑. บอกตำแหน่ง ทิศทาง และระยะทางได้ตามวัย					
๒. สื่อความหมายของมิติสัมพันธ์ด้วยอุปกรณ์การเล่น และกิจกรรมศิลปะได้ตามวัย					
๓. กรอกร้าน-ทรายใส่ขวดได้					
๔. วัดขนาดของสิ่งต่าง ๆ และบันทึกเป็นตัวเลขได้					
๕. บอกระยะทางใกล้-ไกลได้					
๕. มีทักษะในการเล่นเกมการศึกษา มิติสัมพันธ์					
มีทักษะในเรื่องจำนวน ปริมาณ น้ำหนัก และการกะประมาณ					
๕. รู้ค่าจำนวน ๑-๒๐ ได้					
๖. แบ่งของสองส่วนเท่า ๆ กันได้					
๗. บอกได้ว่ากลุ่มใดมีจำนวนเท่ากัน มากกว่า น้อยกว่าได้ โดยการกะประมาณและการเปรียบเทียบน้ำหนัก					
๘. เปรียบเทียบและบอกความแตกต่างของน้ำหนัก หนัก-เบา ที่เป็นวัสดุชนิดเดียวกันและต่างชนิดกันได้					
๙. วัดสิ่งของที่เป็นขนาดสูง-ต่ำ, สั้น-ยาว					
๑๐. เปรียบเทียบขนาดใหญ่ กลาง เล็กได้					
การเชื่อมโยงความรู้และทักษะต่าง ๆ					
๕. มีความรู้ในเรื่องของตนเอง และครอบครัว					
๖. รู้จักบุคคลและสถานที่					
๗. มีความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ และสิ่งต่าง ๆ รอบตัว					
๘. นำประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงในการเรียนรู้สิ่งใหม่					
มีความสนใจ ใฝ่รู้ รักการอ่าน และพัฒนานตนเอง					
๘. เด็กรู้จักใช้คำถามในสิ่งที่สงสัย หรือสนใจเพื่อนำไปสู่การค้นหาคำตอบได้					
๙. เด็กสนใจเรียนรู้ผ่านกิจกรรมและสื่อที่หลากหลาย					

๑๐. เด็กใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือ					
๑๑. สนใจซักถามอยากรู้อยากเห็นสิ่งรอบตัว					
๑๒. เด็กทำกิจกรรมด้วยความสนใจ และมีความสุข					
๑๓. มีความสนใจป้าขนิเทศทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน					
๑๔. ทำกิจกรรมในมุมประสบการณ์ด้วยความสนใจ					

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการมี 6 ด้าน ได้แก่ หัวข้อโครงการ

กระบวนการการเรียนรู้ บทบาทครู การแสดงนิทรรศการ บทบาทผู้ปกครอง

ประโยชน์จากโครงการ

คำชี้แจง เมื่อครูอ่านข้อความนี้ให้นักเรียนตอบ แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ให้ตรงกับคำตอบที่นักเรียนตอบมากที่สุด

☐ หมายถึง ทุกครั้ง

☐ หมายถึง เป็นบางครั้ง

หมายถึง ไม่เคยทำ

ข้อที่	คำถาม	1	2	3
1	<u>หัวข้อที่เรียนโครงการ</u> หนูสนใจเรียนโครงการ.....มาก	☐	☐	<input type="triangle"/>
1	<u>กระบวนการการเรียนรู้</u> หนูตั้งใจเรียนเวลาครูสอน	☐	☐	<input type="triangle"/>
2	หนูได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง	☐	☐	<input type="triangle"/>
3	ครูจัดกิจกรรมให้หนูได้สังเกต	☐	☐	<input type="triangle"/>
4	ครูจัดกิจกรรมให้หนูได้สำรวจ	☐	☐	<input type="triangle"/>
5	หนูแสดงความสงสัยและตั้งคำถามถามครู	☐	☐	<input type="triangle"/>

ข้อที่	คำถาม	1	2	3
6	ครูจัดกิจกรรมให้หนูปฏิบัติได้	☐	☐	<input type="triangle"/>
7	ครูจัดกิจกรรมให้หนูสามารถเรียนรู้และค้นพบคำตอบด้วยตนเอง	☐	☐	<input type="triangle"/>
1	<u>บทบาทครู</u> ครูคอยให้กำลังใจหนูระหว่างทำกิจกรรม	☐	☐	<input type="triangle"/>
2	บรรยากาศในการเรียนสนุกและมีความสุข	☐	☐	<input type="triangle"/>
3	ขณะทำกิจกรรมครูเคยเรียกหนูมาทำกิจกรรมหน้าชั้นเรียน	☐	☐	<input type="triangle"/>
4	ครูจัดกิจกรรมให้หนูกล้าทำและกล้าพูด	☐	☐	<input type="triangle"/>
1	<u>การแสดงนิทรรศการ</u> หนูมีส่วนร่วมในการจัดนิทรรศการ	☐	☐	<input type="triangle"/>
2	หนูเชิญพ่อแม่มาชมนิทรรศการ	☐	☐	<input type="triangle"/>
1	<u>บทบาทผู้ปกครอง</u> พ่อแม่ช่วยหนูหาสื่อที่เกี่ยวข้องกับโครงการ	☐	☐	<input type="triangle"/>
2	พ่อแม่ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่หนูเรียน	☐	☐	<input type="triangle"/>
1	<u>ประโยชน์จากโครงการ</u> หนูมีความสุขและสนุกกับการเรียนโครงการ	☐	☐	<input type="triangle"/>
2	หนูสามารถเล่าเรื่องและแสดงกิจกรรมในโครงการได้	☐	☐	<input type="triangle"/>
3	หนูสามารถทำงานร่วมกับเพื่อนได้	☐	☐	<input type="triangle"/>

ข้อที่	คำถาม	1	2	3
4	เมื่อหนูมีปัญหาหนูทำอะไร			
5	หนูกล้าชื่นชมผลงานของตนเอง			

คู่มือการใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของเด็กอนุบาลต่อการสอนแบบโครงการ คำแนะนำ

ในการใช้แบบสอบถามให้มีประสิทธิภาพ ผู้ที่จะใช้แบบสอบถามต้องทำความเข้าใจใน
วิธีการใช้แบบสอบถามต่อการสอนแบบโครงการของเด็กเล็กก่อน

ลักษณะแบบสอบถาม

แบบสอบถามชุดนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการตามแบบ
ลิเคอร์ท (Likert Scale) มี 3 ระดับ คือ ทุกครั้ง เป็นบางครั้ง ไม่เลยทำ โดยแบ่งแบบสอบถาม
การสอนแบบโครงการเป็น 6 ด้าน คือ

1 หัวข้อโครงการ	1	ข้อ
2 กระบวนการการเรียนรู้	6	ข้อ
3 บทบาทครู	4	ข้อ
4 การแสดงนิทรรศการ	2	ข้อ
5 บทบาทผู้ปกครอง	2	ข้อ
6 ประโยชน์จากโครงการ	5	ข้อ

อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำแบบสอบถามแบบโครงการ

1. แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ

2. ดินสอ (นักเรียนอนุบาล1 ครูเป็นผู้ถามประโยคคำถามและครูเป็นผู้เขียนคำตอบให้ นักเรียน
อนุบาล 2 และนักเรียนอนุบาล 3 ครูเป็นผู้ถามคำถามและนักเรียนจะเป็นผู้คำตอบเอง)

วิธีการใช้แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการของนักเรียน

1. ครูอธิบายความหมาย ☐ ☐ ให้นักเรียนฟังแต่ละข้ออย่างชัดเจน
2. ครูเป็นผู้เขียนชื่อในแบบสอบถามให้แก่เด็กนักเรียนที่ได้รับการสุ่มตามจำนวนที่กำหนด
3. ครูเป็นผู้อ่านคำถามให้แก่เด็กนักเรียน จากนั้นให้เวลานักเรียนในการคิดคำตอบ

ตอนที่ 2 แบบอธิบายความหมายของแบบสอบถามนักเรียนอนุบาล1- นักเรียนอนุบาล3 การแสดง
ความคิดเห็นต่อการสอนแบบโครงการ

หัวข้อที่เรียนโครงการ

1. หนูสนใจเรียนโครงการ....มาก

☐ หมายถึง หนูอยากเรียนโครงการ.....

☐ หมายถึง หนูสนใจเรียนตามเพื่อน

หมายถึง หนูไม่อยากจะเรียนโครงการ.....

กระบวนการการเรียนรู้

1. หนูตั้งใจเรียนเวลาครูสอน

☐ หมายถึง หนูฟังครูสอนทุกครั้ง

☐ หมายถึง หนูฟังเมื่อครูเรียกถาม

หมายถึง หนูไม่ได้ฟังครูสอน

2. หนูได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง

☐ หมายถึง หนูได้ลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเองทุกครั้ง

☐ หมายถึง ครูหรือเพื่อนช่วยหนูทำกิจกรรมเป็นบางครั้ง

หมายถึง ครูหรือเพื่อนช่วยหนูทำกิจกรรมทุกครั้ง

3. ครูจัดกิจกรรมให้หนูได้สังเกต

☐ หมายถึง ครูจัดกิจกรรมให้หนูได้ ดู ฟัง และสัมผัส

☐ หมายถึง ครูจัดกิจกรรมให้หนู ดู หรือ ฟัง

หมายถึง ครูไม่เคยจัดกิจกรรมให้หนูเลย

4.ครูจัดกิจกรรมให้หนูได้สำรวจ

- ☐ หมายถึง ครูพาหนูไปทัศนศึกษาและใช้แบบสอบถาม
- ☐ หมายถึง ครูพาหนูทัศนศึกษาหรือใช้แบบสอบถาม
- หมายถึง ครูไม่เคยพาหนูไปทัศนศึกษาและใช้แบบสอบถาม

5.หนูแสดงความสงสัยและตั้งคำถามถามคุณครู

- ☐ หมายถึง หนูสงสัยแล้วถามครูทุกครั้ง
- ☐ หมายถึง หนูสงสัยแล้วถามครูบางครั้ง
- หมายถึง หนูสงสัยแต่ไม่กล้าถามครู

6.ครูจัดกิจกรรมให้หนูปฏิบัติได้

- ☐ หมายถึง หนูปฏิบัติได้ทุกครั้ง
- ☐ หมายถึง หนูทำได้เป็นบางครั้ง
- หมายถึง หนูทำไม่ได้เลย

7.ครูจัดกิจกรรมให้หนูสามารถเรียนรู้และค้นพบคำตอบด้วยตนเอง

- ☐ หมายถึง หนูตอบคำถามของครูหลังการทำกิจกรรมได้ทุกครั้ง
- ☐ หมายถึง หนูตอบคำถามตามที่เพื่อนตอบ
- หมายถึง หนูตอบคำถามครูไม่ได้

บทบาทครู**1. ครูคอยให้กำลังใจหนูระหว่างทำกิจกรรม**

- ☐ หมายถึง ครูกล่าวชื่นชมหนูขณะทำกิจกรรมทุกครั้ง
- ☐ หมายถึง ครูกล่าวคำชื่นชมหนูขณะทำกิจกรรมเป็นบางครั้ง
- หมายถึง ครูไม่กล่าวคำชื่นชมหนูขณะทำกิจกรรม

2.บรรยากาศในการเรียนสนุกและมีความสุข

- ☐ หมายถึง สนุกและมีความสุขทุกครั้ง
- ☐ หมายถึง สนุกและมีความสุขเป็นบางครั้ง
- หมายถึง ไม่สนุกและไม่มีความสุข

3.ขณะทำกิจกรรมครูเคยเรียกหนูมาทำกิจกรรมหน้าชั้นเรียน

- ☐ หมายถึง ครูเคยเรียกหนูทำกิจกรรมหน้าชั้นเรียนทุกครั้ง
- ☐ หมายถึง ครูเรียกหนูทำกิจกรรมหน้าชั้นเรียนเป็นบางครั้ง
- หมายถึง ครูไม่เคยเรียกหนูทำกิจกรรมหน้าชั้นเรียนเลย

4. ครูจัดกิจกรรมให้หนูกล้าทำและกล้าพูด

- ☐ หมายถึง หนูกล้าทำและกล้าพูดทุกครั้ง
- ☐ หมายถึง หนูกล้าทำและกล้าพูดแต่ต้องมีเพื่อน
- หมายถึง หนูไม่กล้าทำและกล้าพูด

การแสดงนิทรรศการ

1. หนูมีส่วนร่วมในการจัดนิทรรศการ

☐ หมายถึง หนูเข้าไปช่วยครูจัดนิทรรศการ

☐ หมายถึง หนูช่วยครูจัดนิทรรศการเมื่อครูเรียก

หมายถึง หนูไม่ได้ช่วยครูจัดนิทรรศการ

2. หนูเชิญพ่อแม่มาชมนิทรรศการ

☐ หมายถึง หนูบอกพ่อแม่ให้มาชมนิทรรศการด้วยตนเอง

☐ หมายถึง หนูบอกพ่อแม่ให้มาชมนิทรรศการตามที่ครูบอก

หมายถึง ไม่บอกพ่อแม่ให้มาชมนิทรรศการ

บทบาทผู้ปกครอง

1. พ่อแม่ช่วยหนูหาสื่อที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

☐ หมายถึง พ่อแม่ช่วยหนูหาสื่อทุกครั้ง

☐ หมายถึง พ่อแม่หาสื่อให้เป็นบางครั้ง

หมายถึง พ่อแม่ไม่เคยหาสื่อให้หนู

2. พ่อแม่ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่หนูเรียน

- ☐ หมายถึง พ่อแม่พูดคุยเกี่ยวกับเรื่องที่หนูเรียนและตอบคำถามที่หนูสงสัย
- ☐ หมายถึง พ่อแม่พูดคุยเรื่องที่เรียนเมื่อหนูมีคำถาม
- หมายถึง พ่อแม่ไม่พูดคุยกับเรื่องที่หนูเรียนและไม่ตอบคำถามสิ่งที่หนูสงสัย

ประโยชน์จากโครงการ

1. หนูมีความสุขและสนุกกับการเรียน โครงการ

- ☐ หมายถึง หนูมีความสุขและสนุกกับการเรียน โครงการทุกครั้ง
- ☐ หมายถึง หนูมีความสุขและสนุกกับการเรียน โครงการเป็นบางครั้ง
- หมายถึง หนูไม่มีความสุขและไม่สนุกกับการเรียน โครงการ

2. หนูสามารถเล่าเรื่องและแสดงกิจกรรมในโครงการที่เรียนได้

- ☐ หมายถึง หนูเล่าเรื่องและแสดงกิจกรรมได้ทุกกิจกรรม
- ☐ หมายถึง หนูเล่าเรื่องและแสดงกิจกรรมได้บางกิจกรรม
- หมายถึง หนูเล่าเรื่องและแสดงกิจกรรมไม่ได้เลย

3. หนูสามารถทำงานร่วมกับเพื่อนได้

- ☐ หมายถึง หนูทำงานร่วมกับเพื่อนไม่เคยทะเลาะกัน
- ☐ หมายถึง เวลาทำงานทะเลาะกับเพื่อนเป็นบางครั้ง
- หมายถึง หนูทำงานร่วมกับเพื่อนและทะเลาะกับเพื่อนทุกครั้ง

4. เมื่อหนูมีปัญหาหนูทำอะไร

☐ หมายถึง แก้ปัญหาด้วยตนเอง

☐ หมายถึง บอกครูให้ช่วยแก้ปัญหา

หมายถึง แก้ปัญหาไม่ได้

5. หนูกล้าชื่นชมผลงานของตนเอง

☐ หมายถึง ชมตัวเองทุกครั้ง

☐ หมายถึง เป็นบางครั้ง

หมายถึง ไม่กล้าบอก

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ปกครองได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และอาชีพ

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. อายุ

() 25-30 ปี

() 31-35 ปี

() 36-45 ปี

3. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

() ต่ำกว่าปริญญาตรี

() ปริญญาตรี

() สูงกว่าปริญญาตรี

4. ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง

() ต่ำกว่า 150,000 บาท / เดือน

() 150,001- 300,000 บาท / เดือน

() มากกว่า 300,000 บาท / เดือน

5. อาชีพของผู้ปกครอง

() รับราชการ

() พนักงานรัฐวิสาหกิจ

() ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว

() รับจ้าง

คำชี้แจง เมื่อท่านอ่านข้อความนี้ให้ท่านตอบ แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ให้ตรงกับคำตอบของท่านให้มากที่สุด

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ข้อความตรงกับความคิดเห็นของท่านมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความตรงกับความคิดเห็นของท่านปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับความคิดเห็นของท่านน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับความคิดเห็นของท่านน้อยที่สุด

ข้อที่	คำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	หัวข้อที่เรียนโครงการ					
1	หัวข้อที่เรียนโครงการมีความเหมาะสมกับเด็กอนุบาล					
2	หัวข้อโครงการเป็นสิ่งที่เด็กส่วนใหญ่ของกลุ่มสนใจ					
3	หัวข้อที่เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของเด็กได้					
4	หัวข้อโครงการเหมาะสมที่จะค้นคว้าสำรวจในโรงเรียนมากกว่าที่บ้าน					
5	หัวข้อโครงการที่เรียนเป็นสิ่งที่ใกล้ตัวเด็ก					
6	หัวข้อโครงการที่เด็กเรียนเด็กมีความรู้เดิมอยู่บ้าง					
7	เรื่องที่เรียนเป็นเรื่องที่เด็กสนใจอยากเรียนรู้					
8	หัวข้อโครงการไม่เหมาะสมกับวัยของเด็ก					
	กระบวนการการเรียนรู้					
1	เด็กรู้จักการสังเกต และตั้งคำถาม					
2	เด็กไม่สามารถเพิ่มทักษะการแก้ปัญหา การรู้จักถามตอบ					
3	การทำงานเป็นขั้นตอนได้					
4	เด็กเกิดทักษะการสืบค้นที่ดีขึ้น					
5	เด็กไม่เกิดกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ					
6	เด็กสามารถเล่าขั้นตอนในการทำกิจกรรมได้อย่างสนุกสนาน					

7	เด็กไม่สามารถบอกหรือสื่อสารขั้นตอนการทำกิจกรรมที่ ที่โรงเรียนได้				
8	เด็กได้เผชิญกับปัญหาและการแก้ปัญหาด้วยกระบวนการ การเรียนรู้ของเด็ก				
9	แหล่งทรัพยากรที่เรียนในโครงการหายากและมีราคาแพง				
10	มีแหล่งทรัพยากรในห้องอื่นเพียงพอที่จะจัดกิจกรรมใน หัวข้อโครงการนี้ได้				
11	เป็นเรื่องที่เปิดโอกาสให้เด็กมีการร่วมมือกันในการ ทำงาน				
12	มีการเรียนแบบบูรณาการทุกวิชาเข้าด้วยกันทั้ง ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และศิลปะ				
13	กิจกรรมที่เรียนรู้มีความหลากหลาย เช่น การศึกษานอก สถานที่ การอภิปราย การสืบค้น				
14	กิจกรรมในโครงการไม่สามารถทำให้เด็กเกิดทักษะ กระบวนการเรียนรู้ได้เพิ่มขึ้น				
	<u>บทบาทครู</u>				
1	ครูจัดอุปกรณ์และสื่อ แหล่งการเรียนรู้ เพื่อให้ได้เด็ก สืบค้นข้อมูลได้เหมาะสมกับความต้องการของเด็ก				
2	ครูจัดบรรยากาศ สื่อ อุปกรณ์ได้หลากหลาย				
3	ครูจัดอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับวัยเด็ก				
4	ครูมีความเข้าใจวิธีการเรียนรู้และการสื่อความหมายของ เด็ก				
5	ครูสนับสนุนให้เด็กได้เรียนรู้ในสิ่งที่สนใจอย่างเต็ม ศักยภาพและยอมรับและเคารพความคิดเห็นของเด็ก				
6	ครูไม่มีการเสริมแรงเด็กเมื่อเด็กไม่สามารถทำกิจกรรมได้				

ข้อที่	คำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย
7	ครูกระตุ้นให้เด็กสนใจและมีความกระตือรือร้นที่อยากรู้				
8	คำตอบและคิดหาวิธีการเพื่อให้ได้คำตอบ				
9	ครูดูแลเด็กไม่ทั่วถึงในการทำกิจกรรมโครงการ				
10	ครูสังเกตและจดบันทึกการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นขณะทำกิจกรรมของเด็กแต่ละคนพร้อมเอาใจใส่ดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดโดยให้คำแนะนำ ชี้แนะอำนวยความสะดวกให้เด็กเสมอ				
11	ครูเป็นผู้เฝ้ารู้ตลอดเวลาปฏิบัติตนเป็นผู้สำรวจค้นคว้าเก็บข้อมูล				
12	ครูไม่มีวิธีการหรือความเชี่ยวชาญให้เด็กเกิดกระบวนการเรียนรู้				
13	ครูเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กทั้งในการกระทำและการใช้ภาษา				
14	ครูประสานงานกับผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานอื่นในการส่งเสริมกิจกรรมตามโครงการ				
15	ครูไม่มีการสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับโครงการให้กับผู้ปกครอง				
	<u>การแสดงผลนิทรรศการ</u>				
1	เด็กมีส่วนร่วมในการจัดนิทรรศการ				
2	รูปแบบการแสดงผลนิทรรศการจัดได้เหมาะสมและหลากหลาย				
	<u>บทบาทผู้ปกครอง</u>				
1	ท่านช่วยลูกหาสื่อมาจัดที่ห้องเรียน				
2	ท่านเตรียมสื่อให้ลูกเสมอเวลาที่ลูกครูให้นำสื่อมาเรียน				

ข้อที่	คำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย
3	ท่านคอยอธิบายเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนให้ลูกได้				
4	ท่านไม่มีเวลาในการจัดหาสื่อการเรียนในโครงการ				
5	ท่านและลูกช่วยกันประดิษฐ์สิ่งเกี่ยวกับโครงการ				
	<u>ประโยชน์ของการสอนแบบโครงการ</u>				
1	ช่วยให้เด็กมีโอกาที่จะใช้ทักษะที่มีอยู่(การแก้ปัญหาการทำงานแบบเป็นขั้นตอน)				
2	แสดงให้เห็นถึงความสามารถและความถนัดของเด็ก				
3	เด็กได้ความรู้จากการบอกเล่าของครูและการท่องจำเพียงเท่านั้น				
4	เด็กได้รับการส่งเสริมให้รู้จักการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น				
	ยอมรับความจริงที่เกิดขึ้นและผู้ใหญ่ยอมรับในความต้องการ				
5	ของเด็กเด็กเกิดทักษะต่างๆได้ดี เช่น ทักษะการสังเกตการสำรวจ				
6	โครงการต่างๆมีกระบวนการคิดค้นหาคำตอบอย่างมีระบบเป็นการฝึกการคิดแก้ปัญหาด้วยตัวเด็กเอง				
7	เด็กเกิดกระบวนการเรียนรู้จากการลงมือกระทำ				
	ทำให้เด็กเกิดกระบวนการการเรียนรู้การมีปฏิสัมพันธ์กับ				
	สิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวของเด็ก				
8	เด็กมีความสนุกสนานและเกิดความคิดสร้างสรรค์				
	เด็กไม่สามารถนำสิ่งที่เรียนในโครงการไปใช้ในชีวิตประจำวันได้				

เกณฑ์การประเมินพัฒนาการ 4 ด้าน อนุบาล 1

พัฒนาการด้านร่างกาย กล้ามเนื้อใหญ่

1. โยนและรับลูกบอลได้ (โยนและรับ 5 ครั้ง)
 - 1 = โยนและรับลูกบอลไม่ได้
 - 2 = โยนและรับลูกบอลได้ 2 ลูก
 - 3 = โยนและรับลูกบอลได้ 3 ลูก
 - 4 = โยนและรับลูกบอลได้ 4 – 5 ลูก
2. เดินสลับเท้าขึ้นบันไดได้
 - 1 = เดินและพักเท้าทุกขั้นบันได
 - 2 = เดินสลับเท้าขึ้นบันไดได้เป็นบางขั้น
 - 3 = เดินสลับเท้าขึ้นบันไดได้เกือบทุกขั้น
 - 4 = ก้าวสลับเท้าทุกขั้นบันไดได้
3. กระโดดข้ามสิ่งกีดขวาง
 - 1 = กระโดดข้ามสิ่งกีดขวางไม่ได้
 - 2 = ข้ามสิ่งกีดขวางโดยการเดิน
 - 3 = กระโดดข้ามสิ่งกีดขวางได้โดยหยุดชะงัก
 - 4 = กระโดดข้ามสิ่งกีดขวางได้โดยไม่หยุดชะงักและไม่เสียการทรงตัว
4. วิ่งและหยุดได้
 - 1 = ไม่วิ่ง
 - 2 = วิ่งและไม่สามารถหยุดได้
 - 3 = วิ่งและหยุดได้แต่เสียการทรงตัว
 - 4 = วิ่งและหยุดได้แต่ไม่เสียการทรงตัว
5. เคลื่อนไหวร่างกายได้ตามจังหวะเพลง จังหวะดนตรีและตามคำสั่งได้
 - 1 = ไม่เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะเพลง จังหวะดนตรีและไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง
 - 2 = เคลื่อนไหวร่างกายได้ตามจังหวะเพลง จังหวะดนตรีแต่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง
 - 3 = เคลื่อนไหวร่างกายได้ตามจังหวะเพลง จังหวะดนตรีและปฏิบัติตามคำสั่งได้เป็นบางครั้ง
 - 4 = สามารถเคลื่อนไหวร่างกายได้ตามจังหวะเพลง จังหวะดนตรีและปฏิบัติตามคำสั่งได้ทุกครั้ง
6. กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าได้ 1 – 2 ครั้ง
 - 1 = ไม่สามารถกระโดดขาเดียวไปข้างหน้าได้
 - 2 = สามารถยืนขาเดียวได้แต่ไม่สามารถกระโดดได้
 - 3 = กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าได้ 1 ครั้ง
 - 4 = กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าได้ 2 ครั้ง

7. เดินทรงตัวตามเส้นตรงได้

- 1 = ไม่สามารถเดินทรงตัวตามเส้นตรงได้
- 2 = เดินตามเส้นตรงได้แต่เสียการทรงตัว
- 3 = เดินตามเส้นตรงได้ ไม่เสียการทรงตัวแต่ไม่คล่องแคล่ว (ย่อง ๆ)
- 4 = เดินทรงตัวตามเส้นตรงได้อย่างคล่องแคล่ว โดยไม่เสียการทรงตัว

8. สามารถใช้กล้ามเนื้อใหญ่ในการเคลื่อนไหวและเล่นเครื่องเล่นสนาม

- 1 = ไม่สามารถปีนป่ายเครื่องเล่นสนามได้
- 2 = สามารถปีนป่ายเครื่องเล่นสนามได้แต่ขาดความมั่นใจต้องให้ครูช่วยเหลือ
- 3 = สามารถปีนป่ายเครื่องเล่นสนามได้ ค่อย ๆ ทำไป
- 4 = สามารถปีนป่ายเครื่องเล่นสนามได้อย่างคล่องแคล่ว

กล้ามเนื้อเล็ก

1. คลึงและปั้นแป้งได้เป็นก้อนกลม แบน หรือเส้นยาวได้

- 1 = เล่นคลึง ขยำได้ แต่ไม่สามารถปั้นได้เป็นรูปทรง
- 2 = สามารถปั้นได้เป็นรูปทรงอย่างใดอย่างหนึ่ง
- 3 = สามารถปั้นได้ 2 รูปทรง
- 4 = สามารถปั้นได้ทั้ง 3 รูปทรง

2. ใช้กรรไกรตัดกระดาษเป็นสองส่วนได้

- 1 = ไม่สามารถใช้กรรไกรได้
- 2 = สามารถใช้กรรไกรตัดกระดาษให้มีรอยกรรไกรตัดได้
- 3 = ใช้กรรไกรตัดกระดาษขาดเป็นสองส่วนได้ แต่แนวกระดาษไม่เรียบตรง
- 4 = ใช้กรรไกรตัดกระดาษเป็นสองส่วนได้ แนวกระดาษเรียบตรง

3. ฉีกและปะกระดาษได้

- 1 = ฉีกกระดาษไม่เป็น ไม่ได้
- 2 = ฉีกกระดาษได้ แต่ไม่สามารถฉีกให้เป็นชิ้นเล็ก ๆ ได้
- 3 = ฉีกกระดาษเป็นชิ้นเล็ก ๆ และนำไปติดได้ (ติดห่าง ๆ)
- 4 = ฉีกกระดาษเป็นชิ้นเล็ก ๆ และนำไปติดอย่างเป็นระเบียบสวยงาม

4. ร้อยลูกปัดที่มีเส้นผ่าศูนย์กลาง $\frac{3}{4}$ นิ้วได้

- 1 = ไม่สามารถร้อยลูกปัดที่มีเส้นผ่าศูนย์กลาง $\frac{3}{4}$ นิ้วได้
- 2 = สามารถร้อยลูกปัดได้ โดยมีครูช่วยเหลือ
- 3 = สามารถร้อยลูกปัดได้เองแต่ไม่คล่องแคล่ว
- 4 = สามารถร้อยลูกปัดได้เองอย่างคล่องแคล่ว

5. วาดภาพและระบายสีด้วยสีเทียนแท่งใหญ่ได้อิสระ

- 1 = วาดภาพไม่ได้แต่ระบายสีได้ น้ำหนักและเส้นสีไม่ชัดเจน
- 2 = วาดภาพระบายสีได้แต่เส้นไม่ชัดเจน (เบา)
- 3 = วาดภาพระบายสีได้ มีเส้นและสีที่ชัดเจน แต่จับไม่ถูกวิธี
- 4 = วาดภาพระบายสีได้ มีเส้นที่ชัดเจน และจับได้ถูกวิธี

6. ตัดและแกะกระดาษเมตใหญ่ได้

- 1 = ตัดและแกะไม่ได้เลย
- 2 = แกะได้แต่ตัดไม่ได้
- 3 = ตัดและแกะกระดาษได้ 3 – 4 เม็ด
- 4 = ตัดและแกะกระดาษได้ 5 เม็ด

7. รินน้ำจากภาชนะใบเล็กใส่ภาชนะใบใหญ่ได้

- 1 = ไม่สามารถรินน้ำใส่ขวดได้
- 2 = รินน้ำใส่ขวดได้แต่หก
- 3 = รินน้ำได้ ไม่หกแต่ใช้เวลามาก
- 4 = รินน้ำได้แต่ไม่หกอย่างรวดเร็ว

ทักษะการใช้ประสาทสัมผัส

1. บอกภาพที่มี 2 มิติได้

- 1 = บอกไม่ได้
- 2 = บอกได้เพียงบางภาพ
- 3 = บอกได้ครบทุกภาพแต่ไม่แม่นยำ
- 4 = บอกได้ครบทุกภาพถูกต้องอย่างแม่นยำ

2. บอกระดับเสียงดัง ค่อยได้

- 1 = ไม่สามารถแยกได้
- 2 = บอกได้อย่างใดอย่างหนึ่ง
- 3 = บอกได้แต่ไม่มั่นใจ
- 4 = บอกระดับเสียงได้ทั้ง 2 เสียง ได้ทันทีอย่างมั่นใจ

3. บอกเสียงร้องของสัตว์ได้

- 1 = บอกเสียงร้องของสัตว์ได้ต่ำกว่า 3 ชนิด
- 2 = บอกเสียงร้องของสัตว์ได้ ตั้งแต่ 3 - 5 ชนิด
- 3 = บอกเสียงร้องของสัตว์ได้ ตั้งแต่ 5 - 7 ชนิด
- 4 = บอกเสียงร้องของสัตว์ได้มากกว่า 7 ชนิดขึ้นไป

4. บอกกลิ่นหอม กลิ่นเหม็นได้
 - 1 = ไม่สามารถบอกกลิ่นหอม กลิ่นเหม็นได้
 - 2 = บอกกลิ่นหอม กลิ่นเหม็นได้อย่างใดอย่างหนึ่ง
 - 3 = บอกกลิ่นหอม กลิ่นเหม็นได้แต่ยังไม่มั่นใจ
 - 4 = บอกกลิ่นหอม กลิ่นเหม็นได้อย่างมั่นใจ
5. บอกรสชาติหวาน เค็ม เปรี้ยวได้
 - 1 = ไม่สามารถบอกรสชาติหวาน เค็ม เปรี้ยวได้
 - 2 = สามารถบอกได้ 2 รส
 - 3 = สามารถบอกได้ 3 รส อย่างไม่มั่นใจ
 - 4 = บอกรสชาติหวาน เค็ม เปรี้ยวได้อย่างถูกต้องแม่นยำ
6. บอกและจำแนกพื้นผิวง่าย ๆ ได้ เช่น แข็ง นุ่ม ขรุขระ เรียบ
 - 1 = ไม่สามารถจำแนกได้
 - 2 = สามารถบอกได้ แต่จำแนกไม่ได้
 - 3 = สามารถบอกและจำแนกได้แต่ยังไม่มั่นใจ
 - 4 = บอกและจำแนก สิ่งของได้ว่าอะไรแข็ง อะไรนิ่ม
7. บอกความรู้สึกร้อน เย็น ได้
 - 1 = ไม่สามารถบอกได้
 - 2 = บอกความรู้สึกได้อย่างใดอย่างหนึ่ง
 - 3 = บอกได้แต่ไม่มั่นใจ
 - 4 = บอกความรู้สึกร้อน เย็น ได้อย่างมั่นใจ
8. สามารถสังเกตและจำแนกสิ่งต่าง ๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้
 - 1 = ไม่สามารถบอกสิ่งที่เห็นได้ว่าเป็นอะไร
 - 2 = สามารถบอกสิ่งที่สังเกตเห็นได้
 - 3 = สามารถบอกและจำแนกได้บางอย่างหรือบางชนิด
 - 4 = สามารถบอกและจำแนกได้ทุกชนิด

พัฒนาการด้านอารมณ์ - จิตใจ

สุขภาพจิตและสุขนิสัย

1. อารมณ์ดี ร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใส
 - 1 = ร้องไห้อยู่เป็นประจำ
 - 2 = ไม่แสดงอารมณ์ (เฉย ๆ)
 - 3 = อารมณ์ร่าเริง แจ่มใส
 - 4 = แสดงอารมณ์อยู่เป็นประจำสม่ำเสมอ

2. แสดงอารมณ์ตามสถานการณ์ได้เหมาะสมกับวัย
 - 1 = ไม่แสดงอารมณ์
 - 2 = แสดงอารมณ์ไม่ตรงกับสถานการณ์
 - 3 = แสดงอารมณ์ได้บ้าง บางสถานการณ์
 - 4 = แสดงอารมณ์ตามสถานการณ์ได้เหมาะสม
3. เล่นและทำกิจกรรมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข
 - 1 = ไม่เล่น ไม่ทำกิจกรรมกับคนอื่นเลย
 - 2 = เล่นและกิจกรรมกับผู้อื่นเป็นบางกิจกรรม
 - 3 = เล่นและทำกิจกรรมทุกกิจกรรม (เล่นแบบเฉย ๆ)
 - 4 = เล่นและทำกิจกรรมได้ทุกกิจกรรมอย่างยิ้มแย้มแจ่มใส
4. ตีมนมและรับประทานกล้วยน้ำว้าเป็นประจำโดยไม่เหลือทิ้ง
 - 1 = ไม่ดื่ม / ไม่กิน
 - 2 = ตีมนม / ไม่กินกล้วยน้ำว้า
 - 3 = กินกล้วยน้ำว้า ตีมนมไม่หมด
 - 4 = กินกล้วยน้ำว้า ตีมนมหมดทุกอย่าง
5. รับประทานอาหารที่มีประโยชน์
 - 1 = ไม่รับประทานอาหารเลย
 - 2 = รับประทานอาหารได้แต่ต้องมีครูกระตุ้น
 - 3 = รับประทานอาหารได้ทุกชนิด แต่ไม่หมดจาน
 - 4 = รับประทานอาหารได้ทุกชนิดและหมดจาน
6. ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ
 - 1 = ไม่ออกกำลังกาย
 - 2 = ออกกำลังกายเมื่อครูกระตุ้นหรือชักชวน
 - 3 = ออกกำลังกายเป็นบางครั้ง
 - 4 = ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอและกระตือรือร้น
7. ล้างมือทุกครั้งหลังทำกิจกรรมต่าง ๆ และก่อนรับประทานอาหาร
 - 1 = ไม่ล้างมือ ครูต้องบอกทุกครั้ง
 - 2 = ล้างมือก่อนรับประทานอาหารแต่ไม่ล้างมือหลังทำกิจกรรม
 - 3 = ล้างมือทุกครั้งเมื่อครูเรียกเตือน
 - 4 = ล้างมือทุกครั้งโดยไม่มีครูเตือน
8. แปรงฟันทุกครั้งหลังรับประทานอาหาร
 - 1 = ไม่แปรงฟันหลังรับประทานอาหาร
 - 2 = แปรงฟันหลังรับประทานอาหาร บางครั้งเมื่อครูมาเตือน
 - 3 = แปรงฟันทุกครั้งหลังรับประทานอาหารทุกครั้งเมื่อครูเตือน
 - 4 = แปรงฟันทุกครั้งหลังรับประทานอาหาร

9. ทำความสะอาดทุกครั้งหลังขับถ่าย

- 1 = ไม่ทำความสะอาดหลังขับถ่าย
- 2 = ทำความสะอาดบางครั้งหลังขับถ่าย เมื่อครุคอยขึ้นน้ำ
- 3 = ทำความสะอาดด้วยตนเองบางครั้งหลังขับถ่าย
- 4 = ทำความสะอาดทุกครั้งหลังขับถ่าย

10. รู้จักระมัดระวังตนเองไม่ให้เกิดอันตราย

- 1 = ไม่รู้จักระมัดระวังตนเอง
- 2 = ระมัดระวังตนเอง บางครั้งเมื่อมีครุขึ้นน้ำ
- 3 = ระมัดระวังตนเองได้ด้วยตนเองในบางครั้ง
- 4 = ระมัดระวังตนเองไม่ให้เกิดอันตราย

11. รู้จักเกี่ยวกับสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา

- 1 = ไม่รู้จักเกี่ยวกับความไม่ดีของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา
- 2 = รู้จักเกี่ยวกับความไม่ดีของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา บอกโทษได้ อย่างน้อย 1 อย่าง
- 3 = รู้จักเกี่ยวกับความไม่ดีของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา บอกโทษได้ อย่างน้อย 2 อย่าง
- 4 = รู้จักเกี่ยวกับความไม่ดีของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา บอกโทษได้ อย่างน้อย 3 อย่าง

สุนทรียภาพ

1. สนใจธรรมชาติและสิ่งสวยงาม

- 1 = ไม่สนใจธรรมชาติและสิ่งสวยงาม
- 2 = แสดงความสนใจธรรมชาติและสิ่งสวยงาม โดยมีผู้อื่นแนะนำทุกครั้ง
- 3 = สนใจธรรมชาติและสิ่งสวยงามโดยพูดขึ้นชมด้วยตนเอง และมีผู้อื่นชื่นชมในบางครั้ง
- 4 = แสดงความสนใจธรรมชาติและสิ่งสวยงาม

2. สนใจและมีความสุขในงานศิลปะ

- 1 = ไม่สนใจในงานศิลปะ
- 2 = สนใจและมีความสุขในงานศิลปะโดยได้รับแรงกระตุ้น
- 3 = ทำงานศิลปะได้สำเร็จแต่แสดงออกทางอารมณ์เป็นบางครั้ง
- 4 = ขณะที่ทำกิจกรรมศิลปะ

3. สนใจและมีความสุขกับเพลงและดนตรี

- 1 = ไม่สนใจและไม่มีความสุขกับเพลงและดนตรี
- 2 = สนใจและมีความสุขกับเพลงและดนตรีโดยได้รับการชักชวนจากเพื่อนและครู
- 3 = สนใจและมีความสุขกับเพลงและดนตรีด้วยตนเองบางครั้ง
- 4 = สนใจและมีความสุขกับเพลงและดนตรีด้วยตนเอง ทุกครั้ง

4. สนใจและมีความสุขกับการฟังนิทาน ละครสำหรับ
 - 1 = ไม่ตั้งใจฟังนิทานและการชมละครสำหรับเด็ก
 - 2 = สนใจและมีความสุขกับการฟังนิทาน แต่คุยกับเพื่อนระหว่างฟังนิทาน
 - 3 = มีความตั้งใจและยิ้มแย้มแจ่มใสกับการฟังนิทานและชมละครสำหรับเด็กเป็นครั้ง
 - 4 = มีความตั้งใจและยิ้มแย้มแจ่มใสกับการฟังนิทานและชมละครสำหรับเด็กทุกครั้ง
5. สนใจและสนุกกับการเคลื่อนไหว การละเล่นและกิจกรรมพื้นฐานทางกีฬา
 - 1 = ไม่ร่วมเล่นและทำกิจกรรมพื้นฐานทางกีฬา
 - 2 = ร่วมเล่นและทำกิจกรรมพื้นฐานทางกีฬาโดยมีผู้ชักชวน
 - 3 = ร่วมเล่นและทำกิจกรรมพื้นฐานทางกีฬาอย่างมีความสุขสนุกสนานด้วยตนเองเป็นบางครั้ง
 - 4 = ร่วมเล่นและทำกิจกรรมพื้นฐานทางกีฬาอย่างมีความสุขสนุกสนานด้วยตนเองเป็นทุกครั้ง
6. สร้างข้อตกลงวิธีเล่นใหม่ๆ ได้ตามวัย
 - 1 = ไม่สามารถสร้างข้อตกลงวิธีเล่นใหม่ๆ ได้ตามวัย
 - 2 = สร้างข้อตกลงวิธีเล่นใหม่ๆ ได้ตามวัยอย่างน้อย 1 ข้อ
 - 3 = สร้างข้อตกลงวิธีเล่นใหม่ๆ ได้ตามวัยอย่างน้อย 2 ข้อ และสามารถปฏิบัติตามได้
 - 4 = สร้างข้อตกลงวิธีเล่นใหม่ๆ ได้ตามวัยอย่างน้อย 3 ข้อ และสามารถปฏิบัติตามได้
7. มีความสุขกับการสร้างสรรค์ผลงานด้านศิลปะได้ตามจินตนาการ
 - 1 = ไม่มีความสุขกับการสร้างสรรค์ผลงาน
 - 2 = มีความสุขกับกิจกรรมสร้างสรรค์โดยมีผู้ชี้แนะ
 - 3 = มีความสุขกับการสร้างสรรค์ผลงานตามจินตนาการได้ด้วยตนเองในบางครั้ง
 - 4 = มีความสุขกับการสร้างสรรค์ผลงานตามจินตนาการได้ด้วยตนเองโดยตั้งใจทุกครั้ง
8. เสนอผลงานศิลปะอย่างภาคภูมิใจ
 - 1 = ไม่สามารถนำเสนอผลงานศิลปะของตนเองได้
 - 2 = นำเสนอผลงานศิลปะของตนเองได้โดยได้รับแรงเสริม
 - 3 = นำเสนอผลงานศิลปะของตนเองได้อย่างภาคภูมิใจในบางครั้ง
 - 4 = นำเสนอผลงานศิลปะของตนเองได้อย่างภาคภูมิใจทุกครั้ง
9. สนุกมีความสุขกับการแสดงท่าทางประกอบเพลง และจังหวะได้ตามจินตนาการ
 - 1 = ไม่สนุกและไม่มีความสุขกับการแสดงท่าทางประกอบเพลง
 - 2 = สนุกและมีความสุขกับการแสดงท่าทางประกอบเพลง เมื่อมีผู้อื่นมาชักชวน
 - 3 = สนุกและมีความสุขกับการแสดงท่าทางประกอบเพลงได้ด้วยตนเองในบางครั้ง
 - 4 = สนุกและมีความสุขกับการแสดงท่าทางประกอบเพลงได้ด้วยตนเองทุกครั้ง
10. สนุกมีความสุขกับการแสดงท่าทางประกอบการเล่าเรื่อง
 - 1 = ไม่สนใจการแสดงท่าทางประกอบการเล่าเรื่อง
 - 2 = สนใจการแสดงท่าทางประกอบการเล่าเรื่อง โดยมีผู้อื่นชักชวน
 - 3 = สนใจการแสดงท่าทางประกอบการเล่าเรื่อง ด้วยตนเองแต่มีอาการอายไม่มั่นใจ
 - 4 = สนใจการแสดงท่าทางประกอบการเล่าเรื่อง ด้วยตนเองได้อย่างมั่นใจ

พัฒนาการด้านสังคม

การมีคุณธรรม

1. เก็บของเล่นและของใช้เข้าที่

- 1 = ไม่เก็บของเล่นของใช้เข้าที่เดิมแม้ได้รับการเตือน
- 2 = เก็บของเล่นของใช้เข้าที่เดิมได้ เมื่อได้รับการเตือน
- 3 = เก็บของเล่นของใช้เข้าที่เดิมได้ด้วยตนเอง และได้รับการเตือนบางครั้ง
- 4 = เก็บของเล่นของใช้เข้าที่เดิมได้ด้วยตนเองทุกครั้ง

2. รอคอยตามลำดับก่อนหลังได้

- 1 = ไม่เข้าแถวรอคอยลำดับก่อน - หลัง
- 2 = เข้าแถวรอคอยลำดับก่อน - หลังได้ แต่มีการแทรกแถวในบางครั้ง
- 3 = เข้าแถวรอคอยลำดับก่อน - หลังได้ด้วยตนเองได้โดยมีครูคอยเตือนในบางครั้ง
- 4 = เข้าแถวรอคอยลำดับก่อน - หลังได้ด้วยตนเองทุกครั้ง

3. ทำงานที่ได้รับมอบหมายได้

- 1 = ไม่ทำงานที่ได้รับมอบหมาย
- 2 = ทำงานที่ได้รับมอบหมายได้แต่ไม่สำเร็จ
- 3 = ทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จโดยมีครูแนะนำ
- 4 = ทำงานที่ได้รับมอบหมายได้และเสร็จตามกำหนด

4. ปฏิบัติตนร่วมกันตามข้อตกลงของแต่ละห้องเรียน

- 1 = ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน
- 2 = ปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียนได้ โดยมีครูแนะนำ
- 3 = ปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียนได้ด้วยตนเองเป็นบางครั้ง
- 4 = ปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียนได้ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ

5. ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน (มาสาย, ผมยว , นำขนมขบเคี้ยวมาโรงเรียน)

- 1 = ไม่สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนได้
- 2 = ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนได้อย่างน้อย 1 ข้อ
- 3 = ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนได้อย่างน้อย 2 ข้อ
- 4 = ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนได้ถูกต้องทุกข้อ

6. ปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามครรลองศาสนา

- 1 = ไม่ร่วมกิจกรรมและปฏิบัติตนตามครรลองศาสนาที่ตนนับถือ
- 2 = ร่วมกิจกรรมและปฏิบัติตนตามครรลองศาสนาที่ตนนับถือเมื่อมีความจำเป็นเท่านั้น
(เช่น จะ ไปวัดเมื่อมีงาน)
- 3 = ร่วมกิจกรรมและปฏิบัติตนตามครรลองศาสนาที่ตนนับถือเป็นบางครั้ง
- 4 = ร่วมกิจกรรมและปฏิบัติตนตามครรลองศาสนาได้ถูกต้องตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ

7. รู้จักแยกแยะของตนเองหรือของผู้อื่นตามวัย
 - 1 = ไม่รู้จักแยกแยะของตนเองหรือของผู้อื่น
 - 2 = รู้จักแยกแยะของตนเองหรือของผู้อื่นเมื่อครูแนะนำ
 - 3 = รู้จักแยกแยะของตนเองหรือของผู้อื่นด้วยตนเองในบางครั้ง
 - 4 = รู้จักแยกแยะของตนเองหรือของผู้อื่นด้วยตนเองอย่างถูกต้องตามวัย
8. ไม่พูดปด / ยอมรับเมื่อทำความผิด
 - 1 = พูดปดและไม่ยอมรับเมื่อทำความผิด
 - 2 = ไม่พูดปดและยอมรับเมื่อทำความผิดโดยมีครูแนะนำ
 - 3 = ไม่พูดปดและยอมรับเมื่อทำความผิดด้วยตนเองในบางครั้ง
 - 4 = ไม่พูดปดและยอมรับเมื่อทำความผิดด้วยตนเองทุกครั้ง
9. ไม่หยิบของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง
 - 1 = หยิบของผู้อื่นมาเป็นของตนเองเป็นประจำ
 - 2 = ไม่หยิบของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง โดยมีครูแนะนำ
 - 3 = ไม่หยิบของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง
 - 4 = ไม่หยิบของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง และสามารถหาเจ้าของคืนได้ถูกต้อง
10. คืนของที่เก็บได้ให้เจ้าของหรือมอบให้ครู
 - 1 = ไม่คืนของที่เก็บได้ให้เจ้าของหรือครู
 - 2 = คืนของที่เก็บได้ให้เจ้าของหรือครู เมื่อทวงถาม
 - 3 = คืนของที่เก็บได้ให้เจ้าของหรือครู เป็นบางครั้ง
 - 4 = คืนของที่เก็บได้ให้เจ้าของหรือครูทุกครั้ง
11. รักเคารพพ่อแม่ ผู้ปกครองและแสดงซึ่งการตอบแทนพระคุณอย่างเหมาะสม
 - 1 = ไม่สวัสดี คุณพ่อคุณแม่ / ผู้ปกครองเมื่อมารับมาส่ง
 - 2 = สวัสดี คุณพ่อคุณแม่ / ผู้ปกครองเมื่อมารับมาส่งโดยมีครูคอยเรียกเตือน
 - 3 = สวัสดี คุณพ่อคุณแม่ / ผู้ปกครองเมื่อมารับมาส่งได้เองในบางครั้ง
 - 4 = สวัสดี คุณพ่อคุณแม่ / ผู้ปกครองเมื่อมารับมาส่งทุกครั้ง
12. ระลึกถึงพระคุณของครูบาอาจารย์และแสดงซึ่งการตอบแทนพระคุณอย่างเหมาะสม
 - 1 = ไม่กล่าวคำสวัสดิ์ / ขอบพระคุณ
 - 2 = กล่าวคำสวัสดิ์ / ขอบพระคุณ โดยครูเรียกเตือนทุกครั้ง
 - 3 = กล่าวคำสวัสดิ์ / ขอบพระคุณ ในบางครั้ง
 - 4 = กล่าวคำสวัสดิ์ / ขอบพระคุณ ทุกครั้ง
13. ปฏิบัติตนและแสดงออกซึ่งความรักชาติได้ตามวัย
 - 1 = เมื่อได้ยินเพลงชาติหรือเพลงสรรเสริญพระบารมี ไม่ยืนตรง
 - 2 = เมื่อได้ยินเพลงชาติหรือเพลงสรรเสริญพระบารมี ยืนตรงโดยครูเรียกเตือนทุกครั้ง
 - 3 = เมื่อได้ยินเพลงชาติหรือเพลงสรรเสริญพระบารมี ยืนตรงได้ด้วยตัวเองในบางครั้ง
 - 4 = เมื่อได้ยินเพลงชาติหรือเพลงสรรเสริญพระบารมี ยืนตรงได้ด้วยตัวเองทุกครั้ง

14. ไม่รังแกเพื่อน สัตว์ และไม่ทำลายต้นไม้

- 1 = รังแกเพื่อน สัตว์ และทำลายต้นไม้
- 2 = ไม่รังแกเพื่อน สัตว์ และทำลายต้นไม้ โดยมีครูชี้แนะเป็นส่วนมาก
- 3 = ไม่รังแกเพื่อน สัตว์ และทำลายต้นไม้ โดยมีครูชี้แนะเป็นบางส่วน
- 4 = ไม่รังแกเพื่อน สัตว์ และทำลายต้นไม้

การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง

1. เล่นได้ถูกวิธี

- 1 = เล่นไม่ถูกวิธี
- 2 = เล่นได้ถูกวิธีแต่ไม่ระวังความปลอดภัยของตนเองเป็นส่วนมาก
- 3 = เล่นได้ถูกวิธีแต่ต้องมีครูคอยแนะนำเป็นบางครั้ง
- 4 = เล่นได้ถูกวิธีและเหมาะสมกับของเล่นแต่ละชนิด

2. ใช้ช้อนส้อมในการรับประทานอาหารได้

- 1 = จับช้อนโดยวิธีกำช้อน และไม่ตรงตามความถนัดของตนเอง
- 2 = จับช้อนโดยวิธีกำช้อน แต่ตรงตามความถนัดของตนเอง
- 3 = จับช้อนได้ถูกวิธีตามความถนัดแต่ครูต้องคอยเรียกเตือนในบางครั้ง
- 4 = จับช้อนได้ถูกวิธีตามความถนัดของตนเอง

3. รับประทานอาหารได้หลายชนิด

- 1 = ไม่รับประทานอาหาร
- 2 = รับประทานอาหารที่ทางโรงเรียนจัดให้ได้ โดยเลือกเป็นบางชนิด
- 3 = รับประทานอาหารที่ทางโรงเรียนจัดให้ได้ทุกชนิด แต่ไม่หมดจาน
- 4 = รับประทานอาหารที่ทางโรงเรียนจัดให้ได้ทุกชนิดและหมดจาน

4. ดูแลตนเองในการเข้าห้องน้ำห้องส้วมได้

- 1 = ดูแลตนเองในการเข้าห้องน้ำห้องส้วมไม่ได้
- 2 = ดูแลตนเองในการเข้าห้องน้ำห้องส้วมได้แต่ต้องมีครูคอยช่วยเหลือเป็นส่วนมาก
- 3 = ดูแลตนเองในการเข้าห้องน้ำห้องส้วมได้แต่มีครูคอยแนะนำ / บอกเป็นบางครั้ง
- 4 = ดูแลตนเองในการเข้าห้องน้ำห้องส้วมได้เอง

5. ใส่เสื้อผ้าเองได้

- 1 = ไม่สามารถแต่งตัวได้ด้วยตนเอง (ครูต้องทำให้)
- 2 = ใส่เสื้อผ้าแต่งตัวเองได้แต่ไม่ถูกต้องครูต้องคอยช่วยเหลือเป็นส่วนมาก
- 3 = ใส่เสื้อผ้าแต่งตัวเองได้แต่ไม่ถูกต้องครูต้องคอยช่วยเหลือในบางครั้ง
- 4 = ใส่เสื้อผ้าแต่งตัวเองได้อย่างเรียบร้อย

การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

1. ใช้วาจาสุภาพ ไพเราะ และรู้จักใช้คำพูดตามมารยาทไทย
 - 1 = พูดโดยไม่มีคำลงท้าย
 - 2 = พูดมีคำลงท้ายโดยที่ครูคอยเรียกเตือนทุกครั้ง
 - 3 = พูดมีคำลงท้ายโดยที่ครูคอยเรียกเตือนในบางครั้ง
 - 4 = พูดมีคำลงท้ายทุกครั้ง
2. มีมารยาทในการพูดและการฟัง
 - 1 = พูดคุยขณะที่ผู้อื่นพูด
 - 2 = ฟังขณะที่ผู้อื่นพูดได้โดยมีครูคอยเรียกเตือน
 - 3 = ฟังขณะที่ผู้อื่นพูดในบางครั้ง
 - 4 = ตั้งใจฟังขณะที่ผู้อื่นพูด
3. มีมารยาทในการไหว้ตามแบบวัฒนธรรม
 - 1 = พบครูแล้วไม่ไหว้
 - 2 = พบครูแล้วไหว้โดยครูคอยเรียกเตือน
 - 3 = ไหว้ครูแต่ไม่ถูกต้องตามแบบวัฒนธรรม
 - 4 = ไหว้ครูได้ถูกต้องตามแบบวัฒนธรรม
4. มีมารยาทในการนั่ง
 - 1 = ไม่นั่งพับเพียบ
 - 2 = นั่งพับเพียบเรียบร้อยโดยมีครูคอยแนะนำทุกครั้ง
 - 3 = นั่งพับเพียบเรียบร้อยโดยมีครูคอยแนะนำเป็นบางครั้ง
 - 4 = นั่งพับเพียบเรียบร้อย
5. มีมารยาทในการรับประทานอาหาร
 - 1 = คอยและเล่นในขณะที่รับประทานอาหารทุกครั้ง
 - 2 = คอยและเล่นในขณะที่รับประทานอาหารเป็นส่วนมาก
 - 3 = คอยและเล่นในขณะที่รับประทานอาหารเป็นบางครั้ง
 - 4 = ไม่คอยและเล่นในขณะที่รับประทานอาหารเลย
6. มีมารยาทในการเล่น
 - 1 = ไม่แบ่งปันและไม่รู้จักการรอคอย
 - 2 = รู้จักแบ่งปันของเล่นและรู้จักการรอคอยตามลำดับก่อน-หลัง โดยมีครูคอยชี้นำเป็นส่วนมาก
 - 3 = รู้จักแบ่งปันของเล่นและรู้จักการรอคอยตามลำดับก่อน-หลัง โดยมีครูคอยชี้นำในบางครั้ง
 - 4 = รู้จักแบ่งปันของเล่นและรู้จักการรอคอยตามลำดับก่อน-หลัง

7. ปฏิบัติตามมารยาทและประเพณีไทยได้เหมาะสมกับวัย (การนั่ง การเดิน การแสดงความเคารพ)

- 1 = ไม่ปฏิบัติตามมารยาทที่เหมาะสม
- 2 = ปฏิบัติตามมารยาทโดยมีการชี้นำตักเตือน
- 3 = ปฏิบัติตามมารยาทได้ด้วยตนเองเป็นบางครั้ง
- 4 = ปฏิบัติตามมารยาทได้ด้วยตนเองทุกครั้ง

การอยู่ร่วมกันในสังคม

1. แสดงความคิดเห็นได้เหมาะสมกับวัย

- 1 = ไม่โต้ตอบและไม่แสดงความคิดเห็น
- 2 = โต้ตอบแต่ไม่แสดงความคิดเห็น
- 3 = โต้ตอบและแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ครูสอนในบางครั้ง
- 4 = โต้ตอบและแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ครูสอนทุกครั้ง

2. เข้าร่วมกิจกรรมและเล่นกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

- 1 = ไม่เข้าร่วมกับเพื่อนเลย
- 2 = เล่นกับเพื่อนได้แต่มีทะเลาะในบางครั้ง
- 3 = เล่นกับเพื่อนได้แต่ไม่แสดงออกทางอารมณ์
- 4 = เล่นกับเพื่อนได้และมีอารมณ์สนุกสนานหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส

3. ยอมรับความจริงในสิ่งที่ตนกระทำ

- 1 = ไม่ยอมรับในสิ่งที่ตนเองกระทำ
- 2 = ยอมรับความจริงได้ด้วยการให้คำกระตุ้นจากครู
- 3 = ยอมรับความจริงเป็นบางครั้ง
- 4 = ยอมรับในสิ่งที่ตนเองกระทำ

4. ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

- 1 = ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- 2 = ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นโดยมีครูคอยแนะนำเป็นส่วนมาก
- 3 = ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นโดยมีครูคอยแนะนำในบางครั้ง
- 4 = ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยความเต็มใจ

5. มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนทั้งคำพูดและการกระทำ

- 1 = ไม่แสดงความรู้สึกสงสารเพื่อนขณะที่เพื่อนได้รับความเดือดร้อน
- 2 = แสดงความรู้สึกสงสารเพื่อนขณะที่เพื่อนได้รับความเดือดร้อนโดยมีครูคอยชี้นำ
- 3 = แสดงความรู้สึกสงสารเพื่อนขณะที่เพื่อนได้รับความเดือดร้อนในบางครั้ง
- 4 = แสดงความรู้สึกสงสารเพื่อนขณะที่เพื่อนได้รับความเดือดร้อน

6. แสดงความชื่นชมความสามารถของผู้อื่น

- 1 = ไม่ชื่นชมเพื่อนทั้งคำพูดและการกระทำ
- 2 = แสดงความชื่นชมเพื่อนโดยมีครูคอยกระตุ้น
- 3 = แสดงความชื่นชมเพื่อนด้วยคำพูดหรือการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง
- 4 = ชื่นชมเพื่อนโดยการปรบมือและกล่าวคำชม เช่น เก่งมาก สวยมาก ดีมาก

7. รู้จักแบ่งปันของเล่น / สิ่งของแก่เพื่อนและผู้อื่น

- 1 = ไม่รู้จักแบ่งปันของเล่น
- 2 = รู้จักแบ่งปันของเล่นโดยมีครูคอยแนะนำ
- 3 = รู้จักแบ่งปันของเล่นในบางครั้ง
- 4 = รู้จักแบ่งปันของเล่นด้วยความเต็มใจ

8. รู้จักให้ความช่วยเหลือผู้อื่นอย่างเหมาะสมตามวัย

- 1 = ไม่รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น
- 2 = รู้จักช่วยเหลือผู้อื่นโดยมีครูคอยแนะนำ
- 3 = รู้จักช่วยเหลือผู้อื่นในบางครั้ง
- 4 = รู้จักช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ

การอนุรักษ์ทรัพยากร

1. ทิ้งขยะให้ถูกที่

- 1 = ทิ้งขยะไม่ถูกที่
- 2 = ทิ้งขยะได้ถูกที่แต่ต้องมีครูคอยแนะนำเป็นส่วนใหญ่
- 3 = ทิ้งขยะได้ถูกที่แต่ต้องมีครูคอยแนะนำเป็นบางครั้ง
- 4 = ทิ้งขยะได้ถูกที่ได้ด้วยตนเอง

2. ช่วยรักษาความสะอาดในห้องเรียน

- 1 = ไม่ช่วยรักษาความสะอาดในห้องเรียน
- 2 = ช่วยรักษาความสะอาดในห้องเรียนแต่ครูต้องให้คำแนะนำ
- 3 = ช่วยรักษาความสะอาดในห้องเรียนเป็นบางครั้ง
- 4 = ช่วยรักษาความสะอาดในห้องเรียน

3. ใช้และเก็บรักษาสิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัวได้

- 1 = ไม่รู้จักใช้และเก็บรักษาสิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัวได้
- 2 = รู้จักใช้แต่ไม่เก็บของใช้ส่วนตัว
- 3 = ใช้และเก็บของใช้ส่วนตัวเข้าที่ได้ในบางครั้ง
- 4 = ใช้และเก็บของใช้ส่วนตัวได้เข้าที่ถูกต้อง

4. ใช้สิ่งของส่วนรวมได้

- 1 = ใช้สิ่งของส่วนรวมได้ไม่ถูกวิธี
- 2 = ใช้สิ่งของส่วนรวมได้ โดยมีครูแนะนำ
- 3 = ใช้สิ่งของส่วนรวมได้ โดยมีครูแนะนำเป็นบางครั้ง
- 4 = ใช้สิ่งของส่วนรวมได้อย่างถูกวิธีด้วยตนเอง

5. ไม่ทิ้งขว้าง/ทำลายสิ่งของเครื่องใช้

- 1 = ดูแลสิ่งของเครื่องใช้ได้ไม่ถูกวิธี
- 2 = รักษาและดูแลสิ่งของเครื่องใช้ของตนเองได้ โดยมีครูแนะนำ เป็นส่วนมาก
- 3 = รักษาและดูแลสิ่งของเครื่องใช้ของตนเองได้ โดยมีครูแนะนำ เป็นบางครั้ง
- 4 = รักษาและดูแลสิ่งของเครื่องใช้ของตนเองได้อย่างถูกวิธี

6. รู้จักใช้สิ่งของเครื่องใช้ น้ำ ไฟ อย่างประหยัดและปลอดภัย

- 1 = ไม่ปิดน้ำ ปิดไฟและใช้สิ่งของเครื่องใช้ไม่ถูกวิธี
- 2 = ใช้ น้ำ ไฟ และสิ่งของเครื่องใช้ได้
- 3 = ปิดน้ำ ไฟ และสิ่งของเครื่องใช้ อย่างประหยัด ปลอดภัย โดยมีครูแนะนำ
- 4 = ปิดน้ำ ไฟ และสิ่งของเครื่องใช้ อย่างประหยัด ปลอดภัย ได้อย่างถูกวิธีด้วยตนเอง

7. มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาต้นไม้ภายในบริเวณโรงเรียน

- 1 = เติบโตต้นไม้ ใบไม้ ของโรงเรียน
- 2 = ไม่เติบโตต้นไม้ ใบไม้
- 3 = ไม่เติบโตต้นไม้ ใบไม้ และช่วยดูแลรดน้ำต้นไม้
- 4 = ไม่เติบโตต้นไม้ ใบไม้ ช่วยดูแลรดน้ำต้นไม้ และตักเตือนเพื่อนไม่ให้เติบโตต้นไม้ ใบไม้

8. รับประทานอาหารได้หมด

- 1 = ไม่รับประทานอาหารที่โรงเรียน
- 2 = รับประทานอาหารได้ไม่หมดจาน
- 3 = รับประทานอาหารได้ หมดจานเป็นบางวัน
- 4 = รับประทานอาหารได้หมดจานทุกวัน

9. ไม่ทำลายสภาพแวดล้อมในห้องเรียนและในโรงเรียน

- 1 = ทำลายสภาพแวดล้อมในห้องเรียน และในโรงเรียนแม้มีผู้ตักเตือน
- 2 = ไม่ทำลายสภาพแวดล้อมในห้องเรียน และในโรงเรียนเมื่อได้รับการตักเตือน
- 3 = ดูแลรักษาสภาพแวดล้อมในห้องเรียน และในโรงเรียนได้ โดยมีครูแนะนำ เป็นบางครั้ง
- 4 = ดูแลรักษาสภาพแวดล้อมในห้องเรียนและในโรงเรียนได้/ตักเตือนผู้อื่นไม่ให้ทำลายสภาพแวดล้อม

ความเป็นกุลสตรีตามแบบวัฒนา

1. การยืนไหว

- 1 = ไม่รู้จักการไหว้ครู
- 2 = รู้จักไหว้เมื่อพบครูแต่ยังไม่ถูกต้องตามแบบวัฒนา
- 3 = สามารถยืนไหว้ตามแบบวัฒนาได้โดยมีครูแนะนำ
- 4 = สามารถยืนไหว้ตามแบบวัฒนาได้ถูกต้อง

2. การนั่งไหว

- 1 = ไม่รู้จักการนั่งไหว
- 2 = รู้จักการนั่งไหวแต่ยังไม่ถูกต้องตามแบบวัฒนา
- 3 = สามารถนั่งไหว้ตามแบบวัฒนาได้โดยมีครูคอยแนะนำ
- 4 = สามารถนั่งไหว้ตามแบบวัฒนาได้ถูกต้อง

3. การทำความเคารพครูในชั้นเรียน

- 1 = ไม่ไหว้คุณครู
- 2 = รู้จักการไหว้ครูในชั้นเรียนแต่ยังไม่ถูกต้องตามแบบวัฒนา
- 3 = สามารถไหว้ครูในชั้นเรียนได้โดยมีครูคอยแนะนำ
- 4 = สามารถไหว้ตามแบบวัฒนาได้ถูกต้อง

4. การเดิน (การเดินผ่านผู้ใหญ่)

- 1 = เดินเสียงดังและเล่นขณะเดิน เดินผ่านผู้ใหญ่ไม่ก้มศีรษะ
- 2 = เดินเสียงดังแต่ไม่เล่นขณะเดิน
- 3 = เดินไม่ลากเท้าและไม่เล่น ขณะเดินผ่านผู้ใหญ่ก้มศีรษะ โดยมีครูแนะนำ
- 4 = เดินเบา ๆ ไม่ลากเท้าและไม่เล่น ขณะเดินผ่านผู้ใหญ่จะก้มศีรษะ

5. การนั่ง (พับเพียบ)

- 1 = นั่งหลังงอ หรือเอนตัว ไม่พับเพียบ
- 2 = นั่งพับเพียบ แต่หลังงอ
- 3 = นั่งพับเพียบ หลังตรง กระโปรงปิดเข้า โดยมีครูคอยชี้แนะ
- 4 = นั่งพับเพียบ หลังตรง กระโปรงปิดเข้าด้วยตนเอง

6. การพูด

- 1 = พูดโดยไม่มีคำลงท้าย
- 2 = พูดมีคำลงท้าย แต่ต้องมีครูคอยเรียกเตือน
- 3 = พูดมีคำลงท้าย แต่ต้องมีครูคอยชี้แนะ
- 4 = พูดมีคำลงท้ายทุกครั้ง

7. การรับของจากผู้ใหญ่

- 1 = ไม่ยกมือไหว้และไม่กล่าวคำขอบคุณ
- 2 = ยกมือไหว้แต่ไม่กล่าวคำขอบคุณ
- 3 = ยกมือไหว้และกล่าวคำขอบคุณ โดยมีครูคอยชี้แนะ
- 4 = ยกมือไหว้และกล่าวคำขอบคุณ เมื่อรับของ

8. การส่งของให้ผู้ใหญ่

- 1 = ส่งของให้ผู้ใหญ่ด้วยกิริยาไม่สุภาพ
- 2 = ส่งของให้ผู้ใหญ่ด้วยความสุภาพอ่อนน้อม โดยมีครูคอยแนะนำ
- 3 = ส่งของให้ผู้ใหญ่ด้วยความสุภาพอ่อนน้อม โดยมีครูคอยแนะนำ เป็นบางครั้ง
- 4 = ส่งของให้ผู้ใหญ่ด้วยความสุภาพอ่อนน้อม ด้วยตนเอง

ความเป็นผู้นำ

1. มีความมั่นใจในตนเองและกล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้อง
 - 1 = ไม่พูดไม่แสดงออก
 - 2 = กล้าแสดงออก แต่ไม่กล้าพูด
 - 3 = กล้าพูด กล้าแสดงออก โดยมีครูชี้แนะ
 - 4 = กล้าพูด กล้าแสดงออก
2. เป็นที่ยอมรับของเพื่อนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
 - 1 = ไม่พูดคุยและไม่เล่นกับเพื่อน
 - 2 = เล่นกับเพื่อน แต่ไม่พูดคุย
 - 3 = พูดคุยกับเพื่อน และเล่นกับเพื่อนได้ โดยมีครูชี้แนะ
 - 4 = พูดคุยกับเพื่อน และเล่นกับเพื่อนได้ดี
3. แก้ปัญหาเมื่อเผชิญกับอุปสรรคในการทำกิจกรรมต่าง ๆ
 - 1 = ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง
 - 2 = สามารถแก้ปัญหาได้ โดยมีครูคอยแนะนำ
 - 3 = สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง เป็นบางครั้ง
 - 4 = สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง
4. เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์
 - 1 = ไม่เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เลย
 - 2 = เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยมีครูคอยแนะนำ
 - 3 = เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์บ้างเป็นบางครั้ง
 - 4 = เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เสมอ
5. เป็นที่พึ่งของเพื่อนได้ มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น
 - 1 = ไม่ช่วยเหลือเพื่อน
 - 2 = ช่วยเหลือเพื่อน โดยมีครูชี้แนะ
 - 3 = ช่วยเหลือเพื่อนบ้างเป็นบางครั้ง
 - 4 = ช่วยเหลือเพื่อนด้วยความเต็มใจ

6. มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

- 1 = ไม่มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- 2 = มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยมีครูย้ำเตือน
- 3 = มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย บ้างเป็นบางครั้ง
- 4 = มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายสม่ำเสมอ

7. ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม

- 1 = ไม่ร่วมกิจกรรมเลย
- 2 = ทำกิจกรรมโดยมีครูชักชวน
- 3 = ทำกิจกรรมเป็นบางครั้ง
- 4 = ทำกิจกรรมทุกครั้ง

8. ยอมรับในมติของกลุ่ม

- 1 = ไม่ปฏิบัติตามความคิดเห็นส่วนใหญ่ของเพื่อน
- 2 = ยอมปฏิบัติตามโดยมีครูคอยชี้แนะ
- 3 = ยอมปฏิบัติตามเป็นบางครั้ง
- 4 = ยอมรับและปฏิบัติตามความคิดเห็นของเสียงส่วนมาก

9. มีอารมณ์ร่าเริงแจ่มใส

- 1 = ร้องไห้งอแง
- 2 = ร้องไห้บ้าง เมื่อหยุดแล้วจะเฉย ๆ ไม่ยิ้มแย้ม
- 3 = อารมณ์ดี ร่าเริงแจ่มใสเป็นบางครั้ง
- 4 = อารมณ์ดี ร่าเริงแจ่มใส

10. แบ่งหน้าที่ในการทำงานร่วมกัน

- 1 = ไม่ทำงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- 2 = ทำงานกลุ่มในหน้าที่ได้ โดยมีครูคอยชี้แนะ
- 3 = ทำงานกลุ่มในหน้าที่ได้เป็นบางครั้ง
- 4 = ทำงานกลุ่มในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้

11. รู้จักวิธีการปฏิบัติต่อตนเองและต่อผู้อื่นอย่างเหมาะสมตามวัย

- 1 = ไม่รู้จักวิธีการปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่น
- 2 = รู้จักดูแลตนเองในการทำสิ่งต่าง ๆ ได้โดยต้องตักเตือนบางครั้ง
- 3 = รู้จักดูแลตนเองในการทำสิ่งต่าง ๆ ได้ดีโดยไม่ต้องตักเตือน
- 4 = รู้จักดูแลตนเองในการทำสิ่งต่าง ๆ ได้ดีและคอยช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ

ทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

1. สนใจในการทำกิจกรรมประจำวัน 6 กิจกรรม
 - 1 = ไม่เข้าร่วมกิจกรรม
 - 2 = เข้าร่วมกิจกรรมบางกิจกรรม
 - 3 = เข้าร่วมกิจกรรมทุกกิจกรรมแต่ไม่มีความตั้งใจ
 - 4 = เข้าร่วมกิจกรรมทุกกิจกรรมด้วยความตั้งใจ
2. ทำกิจกรรมอย่างมีความสุข
 - 1 = ไม่ทำกิจกรรมหรือร้องไห้ไม่อยากทำกิจกรรม
 - 2 = เฉย ๆ ไม่ยิ้มเลยขณะทำกิจกรรม
 - 3 = ยิ้มแย้ม สนุกสนาน ขณะทำกิจกรรมเป็นบางครั้ง
 - 4 = ยิ้มแย้ม สนุกสนาน ขณะทำกิจกรรมเสมอ
3. ทำงานได้ตามขั้นตอน
 - 1 = ทำงานไม่สำเร็จ
 - 2 = สามารถทำงานได้สำเร็จแต่ไม่ตามขั้นตอน
 - 3 = สามารถทำงานได้สำเร็จตามขั้นตอนโดยคำแนะนำจากครู
 - 4 = สามารถทำงานได้สำเร็จตามขั้นตอนได้ด้วยตนเอง
4. แก้ปัญหาในการทำงานอย่างง่าย ๆ ได้
 - 1 = ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง
 - 2 = สามารถแก้ไขปัญหาได้ตามคำแนะนำจากครู
 - 3 = รู้จักแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเองในบางครั้ง
 - 4 = รู้จักแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง
5. บอกเล่าความภูมิใจในงานของตนได้
 - 1 = ไม่เล่าและไม่นำผลงานมาแสดง
 - 2 = สามารถเล่าผลงานได้แต่ไม่ได้นำมาเสนอคุณครู (คุณครูต้องเข้าไปถาม)
 - 3 = นำผลงานมาแสดงแต่ไม่สามารถเล่ารายละเอียดถึงผลงานนั้นได้
 - 4 = นำผลงานมาแสดงและเล่ารายละเอียดถึงผลงานนั้น
6. เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้
 - 1 = ไม่เล่นและไม่ทำกิจกรรม (ติดครู)
 - 2 = เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนโดยมีข้อขัดแย้งบ่อยครั้ง
 - 3 = เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนโดยมีข้อขัดแย้งเป็นบางครั้ง
 - 4 = เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนโดยไม่มีข้อขัดแย้งหรือไม่ทะเลาะกัน

7. เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

- 1 = ไม่กล้าแสดงออกในการเป็นผู้นำและผู้ตาม ไม่สามารถเป็นผู้นำและผู้ตามได้
- 2 = กล้าแสดงออกในการเป็นผู้นำและผู้ตามในบางครั้ง เป็นผู้ตามที่ดีแต่ไม่ยอมเป็น
- 3 = กล้าแสดงออกในการเป็นผู้นำ แต่ไม่สามารถปฏิบัติตามผู้นำได้
- 4 = เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี โดยให้การยอมรับเมื่อผู้อื่นเป็นผู้นำและผู้ตาม

8. ปฏิบัติตามข้อตกลงได้

- 1 = ไม่สามารถปฏิบัติตามข้อตกลงได้
- 2 = สามารถปฏิบัติตามข้อตกลงได้ โดยคอยมีครูคอยตักเตือน
- 3 = สามารถปฏิบัติตามข้อตกลงได้เป็นบางครั้ง
- 4 = สามารถปฏิบัติตามข้อตกลงได้ด้วยตนเอง

9. ให้ความร่วมมือในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

- 1 = ไม่ร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น
- 2 = ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้ โดยมีครูคอยชักจูง
- 3 = ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้เป็นบางครั้ง
- 4 = ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้ โดยไม่มีข้อขัดแย้ง

พัฒนาการด้านสติปัญญา

ทักษะในการสื่อสาร

1. เล่าสิ่งที่พบเห็นได้

- 1 = ไม่เล่าสิ่งที่พบเห็น
- 2 = เล่าสิ่งที่พบเห็นได้ โดยคุณครูคอยชักถาม
- 3 = เล่าสิ่งที่พบเห็นได้แต่ไม่ต่อเนื่อง
- 4 = เล่าสิ่งที่พบเห็นได้เป็นเรื่องราว

2. ใช้คำถามและตอบคำถามใคร อะไร ทำไม ที่ไหนได้

- 1 = ไม่ถาม ไม่ตอบ เฉย ๆ
- 2 = เด็กรู้จักถาม รู้จักตอบโดยการกระตุ้นจากครู
- 3 = เด็กรู้จักถาม รู้จักตอบเป็นบางครั้ง
- 4 = เด็กรู้จักถาม รู้จักตอบ

3. แสดงท่าทางตามคำสั่ง ตามความคิดและจินตนาการ

- 1 = ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตามความคิดและจินตนาการ
- 2 = ปฏิบัติตามสัญญาณและแสดงท่าทางประกอบเพลง โดยมีครูคอยให้คำแนะนำ
- 3 = ปฏิบัติตามสัญญาณและแสดงท่าทางประกอบเพลงได้ด้วยตนเองเป็นบางครั้ง
- 4 = ปฏิบัติตามสัญญาณและแสดงท่าทางประกอบเพลงได้ด้วยตนเอง

4. สนทนาโต้ตอบประโยคสั้น ๆ ได้

- 1 = ไม่สนทนา
- 2 = สนทนาโต้ตอบโดยมีครูคอยกระตุ้น
- 3 = สนทนาโต้ตอบเป็นบางครั้ง
- 4 = สนทนาโต้ตอบกับครูเป็นประจำ

5. บอกเรื่องราวความรู้สึกและความต้องการของตนเองได้

- 1 = ไม่สามารถบอกเรื่องราวความรู้สึกและความต้องการของตนเองได้
- 2 = สามารถบอกเรื่องราวความรู้สึกและความต้องการของตนเองได้ แต่ไม่ชัดเจน
- 3 = สามารถบอกเรื่องราวความรู้สึกและความต้องการของตนเองได้อย่างชัดเจนในบางครั้ง
- 4 = สามารถบอกเรื่องราวความรู้สึกและความต้องการของตนเองได้อย่างชัดเจนทุกครั้ง

6. กล่าวพูด กล่าวแสดงออกได้เหมาะสมกับวัยและสถานการณ์

- 1 = ไม่กล่าวพูด ไม่กล่าวแสดงออกแม้ได้รับการกระตุ้น
- 2 = กล่าวพูดแต่ไม่กล่าวแสดงออก แม้ได้รับการกระตุ้น
- 3 = กล่าวพูดและกล่าวแสดงออก โดยได้รับการกระตุ้น
- 4 = กล่าวพูดและกล่าวแสดงออกไม่เหมาะสมกับสถานการณ์

ทักษะในการสังเกตและสำรวจ

1. สามารถบอกสิ่งที่เหมือนและแตกต่างได้

- 1 = บอกไม่ถูกต้อง
- 2 = บอกได้ถูกต้องโดยมีคุณครูแนะนำ
- 3 = บอกได้ถูกต้องอย่างใดอย่างหนึ่ง
- 4 = บอกความเหมือนและความแตกต่างได้ถูกต้อง

2. บอกสิ่งที่พบเห็นในภาพได้

- 1 = ไม่สามารถบรรยายภาพที่เห็นได้
- 2 = บอกสิ่งที่พบเห็นได้โดยคุณครูซักถาม
- 3 = บอกสิ่งที่พบเห็นได้เป็นอย่างดี ๆ
- 4 = บรรยายภาพที่เห็นได้

3. บอกสภาพภายในโรงเรียน

- 1 = ไม่สามารถบอกสภาพภายในโรงเรียนได้
- 2 = สามารถบอกสภาพภายในโรงเรียนได้ แต่ไม่มีรายละเอียดมาก
- 3 = สามารถบอกสภาพภายในโรงเรียนได้ มีรายละเอียดแต่ไม่ครบถ้วน
- 4 = สามารถบอกสภาพภายในโรงเรียนได้ โดยมีรายละเอียดอย่างชัดเจน

4. บอกสภาพภายนอกโรงเรียน

- 1 = ไม่สามารถบอกสภาพภายนอกโรงเรียนได้
- 2 = สามารถบอกสภาพภายนอกโรงเรียนได้ แต่ไม่มีรายละเอียดมาก
- 3 = สามารถบอกสภาพภายนอกโรงเรียนได้ มีรายละเอียดแต่ไม่ครบถ้วน
- 4 = สามารถบอกสภาพภายนอกโรงเรียนได้ โดยมีรายละเอียดอย่างชัดเจน

การเชื่อมโยงความรู้และการแก้ปัญหา

1. ทำกิจวัตรประจำวันของตนเองได้

- 1 = ไม่สามารถทำกิจวัตรของตนเองได้
- 2 = สามารถทำกิจวัตรประจำวันของตนเองได้ โดยมีครูคอยช่วยเหลือ
- 3 = สามารถทำกิจวัตรประจำวันของตนเองได้ แต่ใช้เวลานาน
- 4 = ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวันได้

2. แก้ปัญหาในการเล่นและการทำกิจกรรมได้อย่างมีเหตุผลตามวัย

- 1 = ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง
- 2 = รู้จักแก้ปัญหาได้ โดยขอคำแนะนำจากครู
- 3 = รู้จักแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองเป็นบางครั้ง
- 4 = รู้จักแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง

3. บอกวิธีการแก้ปัญหอย่างมีเหตุผล

- 1 = ร้องไห้ไม่รู้จักแก้ปัญหา
- 2 = ขอความช่วยเหลือในผู้อื่นแก้ปัญหาให้
- 3 = ขอคำแนะนำจากผู้อื่นและนำคำแนะนำมาแก้ปัญหาเอง
- 4 = แก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง

มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดจากการเรียนรู้

1. ชี้และบอกสิ่งต่าง ๆ รอบตัวที่เป็นของส่วนตัวได้

- 1 = ไม่รู้จักของที่เป็นของใช้ส่วนตัว (ไม่สามารถบอกได้)
- 2 = บอกได้ 1 – 2 อย่าง
- 3 = บอกได้ 3 – 4 อย่าง
- 4 = บอกได้ 5 อย่างขึ้นไป

2. บอกประโยชน์และลักษณะของสิ่งต่าง ๆ รอบตัวที่เป็นของส่วนตัวได้

- 1 = ไม่สามารถบอกได้
- 2 = บอกได้ 1 – 2 อย่าง
- 3 = บอกได้ 3 – 4 อย่าง
- 4 = บอกได้ 5 อย่างขึ้นไป

3. บอกการเกิดและการเปลี่ยนแปลงธรรมชาติ วัตถุสิ่งของได้
 - 1 = ไม่สามารถบอกได้
 - 2 = บอกได้ โดยได้รับการชี้แนะจากผู้อื่น
 - 3 = บอกได้ด้วยตนเอง แต่ได้รับการชี้แนะในบางครั้ง
 - 4 = บอกได้ด้วยตนเองอย่างมีเหตุผล
4. บอกคุณลักษณะ จัดประเภทและคุณสมบัติของสิ่งต่าง ๆ ได้
 - 1 = ไม่สามารถบอกและจัดประเภทได้
 - 2 = สามารถบอกได้ แต่ไม่สามารถจัดประเภทได้
 - 3 = สามารถบอกและจัดประเภทได้เมื่อมีครูแนะนำในบางครั้ง
 - 4 = สามารถบอกและจัดประเภทได้ด้วยตนเองอย่างถูกต้องแม่นยำ
5. เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ได้ตามวัย (สิ่งของเครื่องใช้ + การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน)
(กินข้าวต้องใช้จาน , นอนต้องใส่ชุดนอน , ฝนตกต้องใช้ร่ม เป็นต้น)
 - 1 = ไม่สามารถบอกความสัมพันธ์ได้
 - 2 = สามารถบอกความสัมพันธ์ได้เมื่อมีครูคอยชี้แนะ
 - 3 = สามารถบอกความสัมพันธ์ได้ด้วยตนเองในบางครั้ง
 - 4 = สามารถบอกความสัมพันธ์ได้ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ
6. มีความรู้ในเรื่องของตนเองและครอบครัว
 - 1 = ไม่สามารถบอกความสัมพันธ์ของตนเองและบุคคลในครอบครัวได้
 - 2 = บอกความสัมพันธ์ของตนเองและบุคคลในครอบครัวได้เป็นบางคน
 - 3 = บอกความสัมพันธ์ของตนเองและบุคคลในครอบครัวได้ครบทุกคน แต่ไม่มั่นใจ
 - 4 = บอกความสัมพันธ์ของตนเองและบุคคลในครอบครัวได้ครบทุกคน อย่างมั่นใจ
7. รู้จักบุคคลและสถานที่ (อาชีพ / สถานที่ทำงาน)
 - 1 = ไม่สามารถบอกได้
 - 2 = บอกได้อย่างใดอย่างหนึ่ง
 - 3 = บอกได้ทั้งชื่อและสถานที่ แต่ไม่ชัดเจน (ไม่มั่นใจ)
 - 4 = บอกได้ทั้งชื่อ และสถานที่ได้อย่างถูกต้องชัดเจน
8. มีความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งต่าง ๆ รอบตัว
 - 1 = อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับธรรมชาติและสิ่งต่าง ๆ รอบตัวยังไม่ได้ แม้มีผู้ชี้แนะ
 - 2 = อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับธรรมชาติและสิ่งต่าง ๆ รอบตัวได้โดยมีผู้ชี้แนะเป็นส่วนมาก
 - 3 = อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับธรรมชาติและสิ่งต่าง ๆ รอบตัวได้ โดยมีผู้ชี้แนะบ้าง
 - 4 = อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับธรรมชาติและสิ่งต่าง ๆ รอบตัวได้ด้วยตนเอง

มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

1. สร้างสรรค์ผลงานแปลกใหม่ หลากหลายตามความคิดของตนเองได้
 - 1 = ไม่สามารถสร้างสรรค์ผลงานแปลกใหม่ หลากหลาย ตามความคิดของตนเองได้แม้มีผู้ช่วยเหลือ
 - 2 = สามารถสร้างสรรค์ผลงานแปลกใหม่ หลากหลาย ตามความคิดของตนเองได้ โดยมีผู้ช่วยเหลือเป็นส่วนมาก
 - 3 = สามารถสร้างสรรค์ผลงานแปลกใหม่ หลากหลายตามความคิดของตนเองได้ โดยมีผู้ช่วยเหลือเป็นบางครั้ง
 - 4 = สามารถสร้างสรรค์ผลงานแปลกใหม่ หลากหลายตามความคิดของตนเองได้ด้วยตนเอง
2. เคลื่อนไหวร่างกายโดยใช้จินตนาการของตนเองตามเพลงและท่าท่าประกอบได้
 - 1 = ไม่สามารถเคลื่อนไหวร่างกายโดยใช้จินตนาการของตนเองตามเพลงและท่าท่าประกอบได้
 - 2 = เคลื่อนไหวร่างกายตามจินตนาการตามเพลงและท่าท่าประกอบได้ โดยมีครูแนะนำเป็นส่วนมาก
 - 3 = เคลื่อนไหวร่างกายตามจินตนาการตามเพลงและท่าท่าประกอบได้ โดยมีครูแนะนำเป็นบางครั้ง
 - 4 = เคลื่อนไหวร่างกายโดยคิดท่าทางประกอบการเต้นขึ้นมาเอง
3. การเล่นที่ใช้จินตนาการและมีความคิดสร้างสรรค์
 - 1 = ไม่เข้าร่วมในการเล่นกิจกรรม
 - 2 = เล่นไปตามลักษณะของการเล่น เช่น ต่อบล็อกต่อแบบไม่มีจุดหมาย
 - 3 = เล่นไปตามลักษณะของการเล่น เมื่อครูแนะนำสามารถเล่นต่อเองได้
 - 4 = มีจินตนาการและมีความคิดสร้างสรรค์ในการเล่นตามมุมต่าง ๆ โดยไม่ต้องมีครูแนะนำ
4. เล่าเรื่องตามความคิดจินตนาการของตนเองได้
 - 1 = ยังไม่สามารถเล่าเรื่องตามความคิดจินตนาการของตนเองได้
 - 2 = เล่าเรื่องและนำเสนอผลงานโดยเลียนแบบผู้อื่นเป็นประจำ
 - 3 = เล่าเรื่องตามความคิดของตนเองได้บางครั้ง
 - 4 = เล่าเรื่องตามความคิดของตนเองได้โดยมีเรื่องราวใหม่ ๆ อยู่เสมอ

ทักษะในเรื่องมิติสัมพันธ์

1. บอกตำแหน่ง ทิศทางและระยะทางได้ตามวัย
 - 1 = ไม่สามารถบอกได้
 - 2 = บอกได้โดยมีครูชี้แนะเป็นส่วนมาก
 - 3 = บอกได้โดยมีครูชี้แนะบ้าง
 - 4 = บอกได้ด้วยตนเองอย่างถูกต้อง

2. บอกความสัมพันธ์ของตำแหน่งบน – ล่าง , ข้างหน้า – ข้างหลัง , ใกล้ - ไกล
 - 1 = บอกความสัมพันธ์ไม่ได้ แม้มีครูชี้แนะ
 - 2 = บอกความสัมพันธ์ของตำแหน่งได้ 1 คู่
 - 3 = บอกความสัมพันธ์ของตำแหน่งได้ 2 คู่
 - 4 = บอกได้ถูกต้อง ทุกตำแหน่งอย่างแม่นยำ
3. กรอก น้ำ ทราย ใส่ขวดที่มีปากกว้างได้
 - 1 = กรอกไม่ได้
 - 2 = กรอกได้แต่หกเป็นส่วนมาก
 - 3 = กรอกได้แต่มีหกบ้างเล็กน้อย
 - 4 = กรอกได้โดยไม่หก
4. เปรียบเทียบขนาดใหญ่ – เล็ก , สูงต่ำ ได้
 - 1 = ไม่สามารถเปรียบเทียบได้
 - 2 = สามารถเปรียบเทียบได้อย่างใดอย่างหนึ่ง
 - 3 = สามารถเปรียบเทียบได้ 2 อย่าง แต่ไม่มั่นใจ
 - 4 = สามารถเปรียบเทียบขนาดได้ถูกต้องแม่นยำ
5. สื่อความหมายของมิติสัมพันธ์ด้วยอุปกรณ์การเล่น และกิจกรรมศิลปะได้ตามวัย
(อธิบายตำแหน่งของสิ่งต่างๆ ที่สัมพันธ์กัน เช่น ก้อนเมฆอยู่บนฟ้า , ปลาอยู่ในน้ำ เป็นต้น)
 - 1 = ไม่สามารถบอกได้
 - 2 = สามารถบอกได้ เมื่อมีครูคอยแนะนำ
 - 3 = สามารถบอกได้ด้วยตนเองในบางครั้ง
 - 4 = สามารถบอกได้ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ

คณิตศาสตร์

1. รู้ค่าจำนวน 1 – 5 ได้
 - 1 = แสดงจำนวน 1 – 5 ไม่ได้ แม้มีผู้ชี้แนะ
 - 2 = แสดงจำนวน 1 – 5 ได้ โดยครูชี้แนะเป็นส่วนมาก
 - 3 = แสดงจำนวน 1 – 5 ได้ โดยครูชี้แนะบ้าง
 - 4 = แสดงจำนวน 1 – 5 ได้ด้วยตนเอง
2. แบ่งสิ่งของเป็นสองส่วน
 - 1 = ไม่สามารถแบ่งสิ่งของเป็นสองส่วนได้
 - 2 = สามารถแบ่งสิ่งของเป็นสองส่วนได้ โดยมีครูชี้แนะเป็นส่วนมาก
 - 3 = สามารถแบ่งสิ่งของเป็นสองส่วนได้ โดยมีครูชี้แนะบ้างบางครั้ง
 - 4 = สามารถแบ่งสิ่งของเป็นสองส่วนได้ด้วยตนเอง

3. บอกจำนวนเท่ากัน มากกว่า น้อยกว่าได้

- 1 = ไม่สามารถบอกจำนวนเท่ากัน มากกว่า น้อยกว่าได้
- 2 = สามารถบอกจำนวนเท่ากัน มากกว่า น้อยกว่าได้ โดยมีครูชี้แนะเป็นส่วนมาก
- 3 = สามารถบอกจำนวนเท่ากัน มากกว่า น้อยกว่าได้ โดยมีครูชี้แนะบ้างบางครั้ง
- 4 = สามารถบอกจำนวนเท่ากัน มากกว่า น้อยกว่าได้ด้วยตนเอง

4. บอกความแตกต่างของน้ำหนัก หนัก – เบาได้

- 1 = ไม่สามารถบอกความแตกต่างของน้ำหนัก หนัก-เบาได้
- 2 = สามารถบอกความแตกต่างของน้ำหนัก หนัก-เบาได้ โดยมีครูชี้แนะ
- 3 = สามารถบอกความแตกต่างของน้ำหนัก หนัก-เบาได้ ด้วยตนเองแต่ไม่แม่นยำ
- 4 = สามารถบอกความแตกต่างของน้ำหนัก หนัก – เบาได้ ด้วยตนเองอย่างถูกต้อง

รักการเรียนรู้

1. มีความสนใจเกี่ยวกับป้ายนิเทศทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน

- 1 = ไม่สนใจเกี่ยวกับป้ายนิเทศทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน
- 2 = สนใจเกี่ยวกับป้ายนิเทศทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เมื่อได้รับการชักชวน
- 3 = สนใจเกี่ยวกับป้ายนิเทศทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนด้วยตนเองหรือได้รับการชี้ชวนเป็นบางครั้ง
- 4 = สนใจเกี่ยวกับป้ายนิเทศทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนโดยการชักถามเกี่ยวกับป้ายนิเทศ

เสมอ

2. สนใจเรียนรู้ผ่านกิจกรรมและสิ่งที่หลากหลาย

- 1 = ไม่สนใจเรียนรู้ผ่านกิจกรรมและสิ่งที่หลากหลาย
- 2 = สนใจเรียนรู้ผ่านกิจกรรมและสิ่งที่หลากหลาย เมื่อได้รับการชักชวน
- 3 = สนใจเรียนรู้ผ่านกิจกรรมและสิ่งที่หลากหลายเป็นส่วนมาก
- 4 = สนใจเรียนรู้ผ่านกิจกรรมและสิ่งที่หลากหลายอย่างสม่ำเสมอ

3. ทำกิจกรรมในมุมประสบการณ์ด้วยความสนใจ

- 1 = ไม่สนใจทำกิจกรรม
- 2 = ร่วมทำกิจกรรมในมุม เมื่อได้รับการชักชวนจากเพื่อนและครู
- 3 = ร่วมทำกิจกรรมในบางมุมที่ชอบ
- 4 = ทำกิจกรรมในมุมประสบการณ์ด้วยความสนใจอย่างสม่ำเสมอ

4. ใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือ

- 1 = ไม่ใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือ
- 2 = ใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือ เมื่อครูกล่าวเตือน
- 3 = ใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือด้วยตนเองบางครั้ง
- 4 = ใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสืออย่างสนใจ

5. บอกหนังสือที่ชื่นชอบได้

- 1 = ไม่สามารถบอกหนังสือที่ชื่นชอบได้
- 2 = สามารถบอกหนังสือที่ชื่นชอบได้ 1 เล่ม
- 3 = สามารถบอกหนังสือที่ชื่นชอบได้ 2 เล่ม
- 4 = สามารถบอกหนังสือที่ชื่นชอบได้ 3 เล่ม

6. เก็บหนังสือได้ถูกวิธี

- 1 = ไม่เก็บ / เก็บไม่ได้หรือผิดวิธี
- 2 = เก็บหนังสือได้ถูกวิธีโดยมีครูชี้แนะ
- 3 = เก็บหนังสือได้ถูกวิธีด้วยตนเองเป็นบางครั้ง
- 4 = เก็บหนังสือได้ถูกวิธีด้วยตนเองทุกครั้ง

มีทักษะในการแสวงหาความรู้

1. สนใจหาความรู้ตามความเหมาะสมกับวัย

- 1 = ไม่สนใจหาความรู้
- 2 = สนใจหาความรู้เมื่อมีครูแนะนำ
- 3 = สนใจหาความรู้ด้วยตนเองเป็นบางครั้ง
- 4 = สนใจหาความรู้ตามความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ

2. สนใจซักถามอย่างรู้ยากเห็นสิ่งรอบตัว

- 1 = ไม่สนใจ
- 2 = สนใจ เมื่อมีครูแนะนำ
- 3 = สนใจซักถามด้วยตนเองเป็นบางครั้ง
- 4 = สนใจซักถามด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ

เกณฑ์การประเมินพัฒนาการ 4 ด้าน อนุบาล 2

กล้ามเนื้อใหญ่ (ด้านร่างกาย)

1. โยนลูกบอลได้ แต่ไม่สามารถรับลูกบอลได้	= 1
โยนลูกบอลได้ แต่สามารถรับลูกบอลได้ 2-3 ครั้ง	= 2
โยนและรับลูกบอลได้ 3-4 ครั้ง	= 3
โยนและรับลูกบอลได้ทุกครั้งอย่างคล่องแคล่ว จำนวน 5 ครั้งขึ้นไป	= 4
2. เดินขึ้นบันไดโดยพักเท้าทุกขั้น	= 1
เดินขึ้นบันไดโดยมีการพักเท้าบางครั้ง	= 2
เดินสลับเท้าขึ้นบันไดได้แต่ยังไม่คล่องแคล่ว	= 3
เดินสลับเท้าขึ้นบันไดได้อย่างคล่องแคล่ว	= 4
3. ไม่สามารถกระโดดข้ามสิ่งกีดขวางได้	= 1
สามารถกระโดดข้ามสิ่งกีดขวาง โดยสะดุดหรือชนสิ่งกีดขวาง	= 2
กระโดดข้ามสิ่งกีดขวางโดยชะงัก แต่ไม่ชนสิ่งกีดขวาง	= 3
สามารถกระโดดข้ามสิ่งกีดขวางได้อย่างคล่องแคล่ว	= 4
4. ไม่สามารถวิ่งอย่างรวดเร็ว หรือหยุดได้	= 1
สามารถวิ่งอย่างรวดเร็ว แต่ไม่สามารถหยุดได้ทันที	= 2
สามารถวิ่งได้อย่างรวดเร็ว แต่เสียการทรงตัวเมื่อหยุด	= 3
สามารถวิ่งและหยุดอย่างรวดเร็วได้ โดยมีเสียการทรงตัว	= 4
5. ไม่สามารถเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะเพลง หรือดนตรีได้	= 1
เคลื่อนไหวร่างกายได้ แต่ลื้มและไม่ถูกต้องตามจังหวะเพลง ดนตรี	= 2
เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะเพลง ดนตรี และตามคำสั่งได้ถูกต้องแต่ลื้ม	= 3
เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะเพลง ดนตรี และตามคำสั่งได้ถูกต้อง	= 4
6. ไม่สามารถกระโดดขาเดียวไปข้างหน้าได้	= 1
สามารถกระโดดขาเดียวไปข้างหน้าได้ 1-2 ครั้ง โดยไม่ลื้ม	= 2
กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าได้ 3-4 ครั้ง โดยสะดุดหรือเสียการทรงตัว	= 3
กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าได้ 3-4 ครั้ง อย่างคล่องแคล่วโดยไม่เสียการทรงตัว	= 4
7. ไม่สามารถรับบอลที่กระดอนจากพื้นได้	= 1
สามารถรับลูกบอลที่กระดอนจากพื้นได้ 1-2 ครั้ง โดยมีอาการหวาดกลัว	= 2
สามารถรับลูกบอลที่กระดอนจากพื้นได้ 3-4 ครั้ง โดยมีอาการหวาดกลัว	= 3
สามารถรับลูกบอลที่กระดอนจากพื้นได้ทุกครั้งอย่างคล่องแคล่ว ตั้งแต่ 5 ครั้งขึ้นไป	= 4
8. ไม่สามารถเดินบนกระดานทรงตัวได้	= 1
เดินบนกระดานทรงตัวโดยมีผู้อื่นช่วยจับมือขณะเดิน	= 2
เดินบนกระดานทรงตัวโดยกางแขนเพื่อช่วยในการทรงตัว	= 3
เดินบนกระดานทรงตัวด้วยตนเองอย่างคล่องแคล่ว โดยไม่ต้องกางแขนเพื่อช่วยในการทรงตัว	= 4

กล้ำเนื้อเล็ก

1. ปั่นแป้ง ดินน้ำมันไม่เป็นรูปทรง ไม่สามารถบอกเล่าได้ = 1
 ปั่นแป้ง ดินน้ำมันเป็นรูปวงกลมหรือเส้นยาวและเล่าเรื่องได้ = 2
 ปั่นแป้ง ดินน้ำมันเป็นรูปหลากหลาย แต่ไม่สามารถเล่าเรื่องได้ = 3
 สามารถปั้นแป้ง ดินน้ำมันตามจินตนาการได้เป็นรูปร่างหลากหลายและเล่าเรื่องได้ = 4
2. ไม่สามารถใช้กรรไกรได้ = 1
 ใช้กรรไกรตัดตามแนวเส้นตรงได้ แต่ตัดเส้นหยักไม่ได้ = 2
 ใช้กรรไกรตัดตามแนวเส้นตรงและหยักได้แต่ไม่ตรงตามแนวเส้น = 3
 ใช้กรรไกรตัดตามแนวเส้นตรงและหยักได้ตรงตามแนว = 4
3. ไม่สามารถฉีกกระดาษตามแบบที่กำหนดได้ = 1
 ฉีกกระดาษตามแบบที่กำหนดได้แต่รูปทรงไม่ชัดเจน = 2
 ฉีกกระดาษตามแบบที่กำหนดได้ แต่ช้า = 3
 ฉีกกระดาษตามแบบที่กำหนดได้อย่างคล่องแคล่ว = 4
4. ไม่สามารถร้อยลูกปัดและวัสดุอื่นได้ = 1
 ร้อยลูกปัดและวัสดุอื่น ๆ ได้ช้าโดยต้องช่วย = 2
 ร้อยลูกปัดและวัสดุอื่น ๆ ได้ช้า ไม่คล่องแคล่ว = 3
 ร้อยลูกปัดและวัสดุอื่น ๆ ได้คล่องแคล่ว = 4
5. วาดภาพระบายสีตามจินตนาการโดยเป็นรูปสัญลักษณ์ขึ้นขีดเขียน = 1
 วาดภาพระบายสีตามจินตนาการโดยมีรูปทรงและลายเส้นหลากหลาย = 2
 วาดภาพระบายสีตามจินตนาการได้เป็นรูปร่าง แต่ระบายสีไม่ชัดเจน = 3
 วาดภาพระบายสีตามจินตนาการได้เป็นรูปร่างสวยงามชัดเจน = 4
6. ตัดและแกะกระดาษไม่ได้ = 1
 ตัดกระดาษไม่ได้ แต่แกะกระดาษได้ = 2
 ตัดและแกะกระดาษได้ช้า ไม่คล่องแคล่ว = 3
 ตัดและแกะกระดาษได้คล่องแคล่ว = 4
7. ไม่สามารถกรอกน้ำใส่ขวดได้ = 1
 กรอกน้ำใส่ขวดได้โดยน้ำหกออกนอกขวดมาก = 2
 กรอกน้ำใส่ขวดได้ แต่น้ำหกเล็กน้อย = 3
 กรอกน้ำใส่ขวดได้โดยน้ำไม่หก = 4

ทักษะการใช้ประสาทสัมผัส

1. บอกภาพที่มี 3 มิติไม่ได้ = 1
 บอกภาพที่มี 3 มิติได้โดยได้รับการชี้แนะ = 2
 บอกภาพที่มี 3 มิติได้แต่ใช้เวลานาน ไม่มั่นใจ = 3
 บอกภาพที่มี 3 มิติได้ด้วยตนเองอย่างรวดเร็ว = 4
2. ไม่สามารถบอกเสียงของวัตถุและเสียงร้องของสัตว์ได้ = 1
 บอกเสียงของวัตถุและเสียงร้องของสัตว์ได้โดยได้รับการชี้แนะ = 2
 บอกเสียงของวัตถุและเสียงร้องของสัตว์ได้ แต่ใช้เวลาจินตนาการ = 3
 บอกเสียงของวัตถุและเสียงร้องของสัตว์ได้ทันทีหลังได้ยินเสียง = 4

3. ไม่สามารถบอกกลิ่นและความรู้สึกที่มีต่อกลิ่นได้ = 1
 บอกกลิ่นได้ แต่ไม่สามารถบอกความรู้สึกที่มีต่อกลิ่นได้ = 2
 บอกกลิ่นและความรู้สึกที่มีต่อกลิ่นได้โดยได้รับการชี้แนะ = 3
 บอกกลิ่นและความรู้สึกที่มีต่อกลิ่นได้ด้วยตนเอง = 4
4. ไม่สามารถบอกรสชาติของอาหารได้ = 1
 บอกรสชาติได้ 1-2 รส = 2
 บอกรสชาติได้อย่างน้อย 3 รส = 3
 บอกรสชาติหวาน เค็ม เปรี้ยว เผ็ด ขมได้ถูกต้องทุกรส = 4
5. ไม่สามารถจำแนกพื้นผิวได้ = 1
 จำแนกพื้นผิวต่าง ๆ ได้อย่างน้อย 2 ประเภท = 2
 จำแนกพื้นผิวต่าง ๆ ได้อย่างน้อย 3 ประเภท = 3
 จำแนกพื้นผิวนิ่ม แข็ง เรียบ ขรุขระได้ชัดเจน = 4
6. ไม่สามารถบอกบอกความรู้สึกร้อน อุ่น เย็น ได้ = 1
 บอกความรู้สึกร้อน เย็นได้ = 2
 บอกความรู้สึกร้อน อุ่น เย็น ได้โดยได้รับการชี้แนะ = 3
 บอกความรู้สึกร้อน อุ่น เย็น ได้ชัดเจนด้วยตนเองอย่างมั่นใจ = 4

สุขภาพจิตและสุขนิสัย (ด้านอารมณ์-จิตใจ)

1. อารมณ์เฉยเมย ไม่ยิ้มแย้มกับเพื่อน = 1
 อารมณ์เฉยเมย และรำเริงยิ้มแย้มแจ่มใสบางเวลา = 2
 อารมณ์ดี รำเริง ยิ้มแย้มแจ่มใส เฉพาะกับเพื่อนสนิท = 3
 อารมณ์ดี รำเริง ยิ้มแย้มแจ่มใสเสมอกับทุกคน = 4
2. เฉยเมย ไม่แสดงออกทางอารมณ์ = 1
 แสดงอารมณ์ตามสถานการณ์ แต่จะมีอาการหวาดระแวงไม่แสดงออกเต็มที่ เมื่อรู้สึกว่ามีคนมอง = 2
 ก็จะหยุดแสดงอารมณ์ = 3
 แสดงอารมณ์ตามสถานการณ์ แต่เมื่อมีคนมองก็จะหยุดแสดงอารมณ์ = 4
 แสดงอารมณ์ตามสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม = 4
3. ชอบเล่นตามลำพังคนเดียว ถึงแม้จะได้รับการชักชวนจากเพื่อน = 1
 เกิดมีปัญหาขัดแย้งกับเพื่อน บางครั้งขณะเล่นและทำกิจกรรมกับผู้อื่น = 2
 เล่นและทำกิจกรรมกับเพื่อน โดยได้รับการชักชวนและไม่ขัดแย้งกับเพื่อน = 3
 เล่นและทำกิจกรรมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขเสมอ = 4
4. ไม่ยอมตีมนมและรับประทานกล้วยน้ำว้า = 1
 ตีมนมหมด แต่รับประทานกล้วยน้ำว้าไม่หมด = 2
 ตีมนมและรับประทานกล้วยน้ำว้าหมดโดยได้รับการกระตุ้น = 3
 ตีมนมและรับประทานกล้วยน้ำว้าหมดทุกครั้งด้วยตนเอง = 4
5. ไม่ยอมรับประทานอาหารที่มีประโยชน์แม้จะได้รับการกระตุ้น = 1
 รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ได้บ้างในปริมาณน้อย โดยได้รับการกระตุ้น = 2
 รับประทานอาหารที่มีประโยชน์โดยได้รับการกระตุ้น = 3
 รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ได้ด้วยตนเอง = 4

6. ไม่ออกกำลังกายแม้จะได้รับการชักชวน	= 1
ออกกำลังกายโดยได้รับการชักชวนทุกครั้ง	= 2
ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ บางครั้งต้องชักชวน	= 3
ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ด้วยความเต็มใจ	= 4
7. ไม่ล้างมือหลังจากทำกิจกรรมต่าง ๆ และก่อนรับประทานอาหารแม้ได้รับการเตือน	= 1
ล้างมือบางครั้ง หลังจากทำกิจกรรมต่าง ๆ และก่อนรับประทานอาหารโดยได้รับการเตือน	= 2
ล้างมือทุกครั้งหลังจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ และก่อนรับประทานอาหารโดยได้รับการเตือน	= 3
ล้างมือทุกครั้งหลังจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ และก่อนรับประทานอาหารด้วยตนเอง	= 4
8. ไม่แปรงฟันหลังรับประทานอาหาร แม้จะได้รับการเตือน	= 1
แปรงฟันหลังรับประทานอาหารบางครั้ง โดยได้รับการเตือน	= 2
แปรงฟันหลังรับประทานอาหารทุกครั้ง โดยได้รับการเตือน	= 3
แปรงฟันหลังรับประทานอาหารทุกครั้งด้วยตนเอง	= 4
9. ไม่ยอมทำความสะอาดหลังการขับถ่าย	= 1
ทำความสะอาดหลังการขับถ่ายบางครั้ง โดยมีคนคอยช่วยเหลือ	= 2
ทำความสะอาดหลังการขับถ่ายด้วยตนเองบางครั้ง	= 3
ทำความสะอาดหลังการขับถ่ายด้วยตนเองทุกครั้ง	= 4
10. ไม่สามารถบอกโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมาได้	= 1
บอกโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมาได้ 1 ประเภท	= 2
บอกโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมาได้ 2 ประเภท	= 3
บอกโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมาได้ 3 ประเภทขึ้นไป	= 4

สุนทรียภาพ

1. ไม่สนใจธรรมชาติ และสิ่งสวยงามแม้จะมีผู้อื่นชักชวน	= 1
สนใจธรรมชาติ และสิ่งสวยงามโดยมีผู้อื่นชักชวนทุกครั้ง	= 2
สนใจธรรมชาติ และสิ่งสวยงามโดยพุดชื่นชมด้วยตนเอง และมีผู้อื่นชื่นชมบางครั้ง	= 3
สนใจธรรมชาติ และสิ่งสวยงามโดยพุดชื่นชมด้วยตนเองทุกครั้ง	= 4
2. ไม่สนใจงานศิลปะ และไม่ตั้งใจสร้างผลงาน	= 1
สนใจและมีความสุขในงานศิลปะโดยได้รับแรงกระตุ้น และมีผลงานสวยงามบางครั้ง	= 2
สนใจและมีความสุขในงานศิลปะโดยตั้งใจสร้างผลงาน และมีผลงานสวยงามบางครั้ง	= 3
สนใจและมีความสุขในงานศิลปะโดยตั้งใจสร้างผลงาน และมีผลงานสวยงามทุกครั้ง	= 4
3. ไม่สนใจและไม่มีความสุขกับการร้องเพลง และทำท่าหรือปรบมือประกอบจังหวะดนตรี	= 1
สนใจและมีความสุขกับเพลงและดนตรี โดยร้องเพลง ปรบมือหรือทำท่าประกอบจังหวะ โดยได้รับการชักชวน	= 2
สนใจและมีความสุขกับเพลงและดนตรี โดยร้องเพลง ปรบมือหรือทำท่าประกอบจังหวะ ด้วยตนเองบางครั้ง	= 3
สนใจและมีความสุขกับเพลงและดนตรี โดยร้องเพลง ปรบมือหรือทำท่าประกอบจังหวะ ด้วยตนเองทุกครั้ง	= 4

4. ไม่สนใจและไม่มีความสุขกับการฟังนิทาน ละครสำหรับเด็ก = 1
 สนใจและไม่มีความสุขกับการฟังนิทาน ละครสำหรับเด็กโดยคุยกับเพื่อนระหว่างฟังนิทาน = 2
 สนใจและไม่มีความสุขกับการฟังนิทาน ละครสำหรับเด็กโดยตั้งใจฟังและคุยกับเพื่อนบางครั้ง = 3
 สนใจและไม่มีความสุขกับการฟังนิทาน ละครสำหรับเด็กโดยตั้งใจฟังและไม่คุยระหว่างฟัง = 4
5. ไม่สนใจและไม่สนุกกับการเคลื่อนไหว การละเล่นและกิจกรรมพื้นฐานกีฬา = 1
 สนใจและไม่สนุกกับการเคลื่อนไหว การละเล่นและกิจกรรมพื้นฐานกีฬาโดยมีผู้ชักชวนทุกครั้ง = 2
 สนใจและไม่สนุกกับการเคลื่อนไหว การละเล่นและกิจกรรมพื้นฐานกีฬาด้วยตนเองบางครั้ง = 3
 สนใจและไม่สนุกกับการเคลื่อนไหว การละเล่นและกิจกรรมพื้นฐานกีฬาด้วยตนเองทุกครั้ง = 4
6. ไม่มีความสุขกับการสร้างสรรค์ผลงานด้านศิลปะได้ตามจินตนาการ = 1
 มีความสุขกับการสร้างสรรค์ผลงานด้านศิลปะได้ตามจินตนาการโดยมีผู้ชี้แนะ = 2
 มีความสุขกับการสร้างสรรค์ผลงานด้านศิลปะโดยตั้งใจสร้างสรรค์ผลงานตามจินตนาการด้วยตนเองบางครั้ง = 3
 มีความสุขกับการสร้างสรรค์ผลงานด้านศิลปะโดยตั้งใจสร้างสรรค์ผลงานตามจินตนาการด้วยตนเอง = 4
7. นำเสนอความคิดและผลงานศิลปะโดยมีอาจารย์กังวลแม้จะได้รับแรงเสริม = 1
 นำเสนอความคิดและผลงานศิลปะอย่างภาคภูมิใจโดยได้รับแรงเสริม = 2
 นำเสนอความคิดและผลงานศิลปะอย่างภาคภูมิใจบางครั้ง = 3
 นำเสนอความคิดและผลงานศิลปะอย่างภาคภูมิใจในผลงานทุกครั้ง = 4
8. ไม่สนุกและไม่มีความสุขกับแสดงท่าทางประกอบเพลงและจังหวะตามจินตนาการ = 1
 สนุกและมีความสุขกับแสดงท่าทางประกอบเพลงและจังหวะตามจินตนาการเมื่อมีผู้อื่นชักชวน = 2
 มีความสุขเมื่อแสดงท่าทางประกอบเพลงและจังหวะตามจินตนาการ ได้ด้วยตนเองบางครั้ง = 3
 มีความสุขเมื่อแสดงท่าทางประกอบเพลงและจังหวะตามจินตนาการ ได้ด้วยตนเองทุกครั้ง = 4
9. ไม่สนุกและไม่มีความสุขกับการแสดงท่าทางประกอบการเล่าเรื่อง แม้จะได้รับการชักชวน = 1
 มีความสุขกับการแสดงท่าทางประกอบการเล่าเรื่องและนิทาน โดยมีผู้อื่นชักชวน = 2
 มีความสุขกับการแสดงท่าทางประกอบการเล่าเรื่องและนิทานด้วยตนเอง โดยมีอาจารย์ = 3
 มีความสุขกับการแสดงท่าทางประกอบการเล่าเรื่องและนิทานได้อย่างมั่นใจ = 4
10. ไม่สามารถสร้างข้อตกลง วิธีเล่นใหม่ ๆ ได้ = 1
 สร้างข้อตกลง วิธีเล่นใหม่ ๆ โดยได้รับการชี้แนะ = 2
 สร้างข้อตกลง วิธีเล่นใหม่ ๆ ด้วยตนเองบางครั้ง = 3
 สร้างข้อตกลง วิธีเล่นใหม่ ๆ ด้วยตนเองเป็นประจำ = 4

การมีคุณธรรม (ด้านสังคม)

1. ไม่เก็บของเล่น / ของใช้เข้าที่แม้จะได้รับการตักเตือน = 1
 เก็บของเล่น/ของใช้เข้าที่เมื่อได้รับการตักเตือน = 2
 เก็บของเล่น/ของใช้เข้าที่ได้ด้วยตนเอง และได้รับการเตือนบางครั้ง = 3
 เก็บของเล่น/ของใช้เข้าที่ได้ด้วยตนเองทุกครั้ง = 4
2. ไม่เก็บและรักษาของใช้ส่วนตัวได้ = 1
 เก็บและรักษาของใช้เมื่อมีผู้อื่นคอยช่วยเหลือเสมอ = 2
 เก็บและรักษาของใช้ด้วยตนเอง และมีผู้อื่นคอยเตือนบางครั้ง = 3
 เก็บและรักษาของใช้ด้วยตนเองอย่างเรียบร้อยทุกครั้ง = 4

3. ไม่เข้าแถวรอคอยตามลำดับก่อน-หลัง = 1
เข้าแถวรอคอยตามลำดับก่อน-หลัง โดยมีผู้อื่นคอยเตือนทุกครั้ง = 2
เข้าแถวรอคอยตามลำดับก่อน-หลัง โดยแทรกแถวบางครั้ง = 3
เข้าแถวรอคอยตามลำดับก่อน-หลัง ด้วยตนเองทุกครั้ง = 4
4. ไม่ยอมทำงานที่ได้รับมอบหมาย = 1
ทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ โดยได้รับการชักจูงจากผู้อื่นทุกครั้ง = 2
ทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ด้วยตนเองและได้รับการเตือนบางครั้ง = 3
ทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ = 4
5. ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกันของห้อง = 1
ปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกันของห้องเมื่อได้รับการย้ำเตือน = 2
ปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกันของห้องได้ด้วยตนเองบางครั้ง = 3
ปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกันของห้องได้ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ = 4
6. ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน = 1
ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน เมื่อได้รับการเตือน = 2
ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนด้วยตนเองบางครั้ง = 3
ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนด้วยตนเองทุกครั้ง = 4
7. ไม่ปฏิบัติตามครรลองของศาสนาแม้จะมีผู้อื่นชักจูง = 1
ปฏิบัติตามครรลองของศาสนาโดยมีผู้อื่นชักจูง = 2
ปฏิบัติตามครรลองของศาสนา = 3
ปฏิบัติตามครรลองของศาสนาได้ถูกต้องตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ = 4
8. ไม่สามารถแยกแยะของตนเองหรือผู้อื่นได้แม้จะมีผู้อื่นชี้แนะ = 1
รู้จักแยกแยะของตนเองหรือของผู้อื่นเมื่อมีผู้ชี้แนะ = 2
รู้จักแยกแยะของตนเองหรือของผู้อื่นด้วยตนเองในบางครั้ง = 3
รู้จักแยกแยะของตนเองหรือของผู้อื่นได้อย่างถูกต้องตามวัย = 4
9. มักจะหยิบของผู้อื่นมาเป็นของตนเองเป็นประจำแม้จะได้รับการเตือน = 1
หยิบของผู้อื่นไปและนำมาคืนเมื่อได้รับการทวงถาม = 2
หยิบของผู้อื่นไปและนำมาคืนด้วยตนเองบางครั้ง = 3
ไม่หยิบของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง = 4
10. เก็บสิ่งของได้ แต่ไม่คืนให้เจ้าของหรือมอบให้ครูแม้จะทวงถาม = 1
เก็บสิ่งของได้ แล้วคืนให้เจ้าของหรือมอบให้ครูเมื่อทวงถาม = 2
เก็บสิ่งของได้ แล้วคืนให้เจ้าของหรือมอบให้ครูบางครั้งต้องทวงถาม = 3
เก็บสิ่งของได้ แล้วคืนให้เจ้าของหรือมอบให้ครูทันทีที่เก็บได้ = 4
11. ไม่รัก เคารพพ่อแม่ ผู้ปกครองและไม่แสดงออกซึ่งการตอบแทนพระคุณ = 1
รัก เคารพพ่อแม่ ผู้ปกครองและแสดงออกซึ่งการตอบแทนพระคุณด้วยการไหว้เมื่อมีผู้อื่นตักเตือน = 2
รัก เคารพพ่อแม่ ผู้ปกครองและแสดงออกซึ่งการตอบแทนพระคุณด้วยการไหว้ ด้วยตนเอง และต้องเตือนบางครั้ง = 3
รัก เคารพพ่อแม่ ผู้ปกครองและแสดงออกซึ่งการตอบแทนพระคุณด้วยการไหว้ด้วยตนเองทุกครั้ง = 4

12. ไม่ระลึกถึงพระคุณของครูบาอาจารย์ และไม่แสดงออกถึงการตอบแทนพระคุณ = 1
 ระลึกถึงพระคุณของครูบาอาจารย์ และแสดงออกถึงการตอบแทนพระคุณ ด้วยการไหว้และ
 ให้ความช่วยเหลือเมื่อมีผู้อื่นตกเดือน = 2
 ระลึกถึงพระคุณของครูบาอาจารย์ และแสดงออกถึงการตอบแทนพระคุณ ด้วยการไหว้และ
 ให้ความช่วยเหลือด้วยตนเอง และเมื่อมีผู้อื่นตกเดือนบางครั้ง = 3
 ระลึกถึงพระคุณของครูบาอาจารย์ และแสดงออกถึงการตอบแทนพระคุณ ด้วยการไหว้และ
 ให้ความช่วยเหลือเมื่อด้วยตนเองทุกครั้ง = 4
13. ไม่มีความรักเมตตาต่อผู้อื่น = 1
 มีความรักเมตตาต่อผู้อื่นโดยรู้จักช่วยเหลือแบ่งปันเมื่อมีการร้องขอ = 2
 มีความรักเมตตาต่อผู้อื่นโดยรู้จักช่วยเหลือแบ่งปันด้วยตนเองบางครั้ง ต้องมีการร้องขอ = 3
 มีความรักเมตตาต่อผู้อื่นโดยรู้จักช่วยเหลือแบ่งปันด้วยตนเองอยู่เสมอ = 4

ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง

1. เล่นไม่ถูกวิธี และไม่รู้จักความสามารถของตนเอง = 1
 เล่นได้ถูกวิธี แต่ยังไม่ระมัดระวังความปลอดภัยของตนเอง = 2
 เล่นได้ถูกวิธีและปลอดภัย แต่ยังต้องคอยชี้แนะให้รู้ขีดความสามารถของตนเองบางครั้ง = 3
 เล่นได้ถูกวิธีและปลอดภัย โดยรู้ขีดความสามารถของตนเอง = 4
2. ไม่สามารถจับซ้อนส้อมในการรับประทานอาหารด้วยตนเองได้ = 1
 ใช้ซ้อนส้อมในการรับประทานอาหารได้ แต่จับไม่ถูกวิธีและยังต้องช่วยป้อน = 2
 ใช้ซ้อนส้อมในการรับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง แต่จับซ้อนส้อมไม่ถูกวิธี = 3
 ใช้ซ้อนส้อมในการรับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง แต่จับซ้อนส้อมถูกวิธี = 4
3. ไม่ยอมรับประทานอาหารที่โรงเรียนจัดเตรียม = 1
 เลือกรับประทานอาหารบางชนิดที่ชอบ = 2
 ยอมรับประทานอาหารหลายชนิดเมื่อได้รับการชักจูง = 3
 ยอมรับประทานอาหารหลายชนิดด้วยตนเองและรับประทานหมด = 4
4. ไม่สามารถดูแลตนเองในการขับถ่ายและทำความสะอาดได้ = 1
 สามารถดูแลตนเองในการขับถ่าย แต่ไม่สามารถทำความสะอาดด้วยตนเองได้ = 2
 สามารถดูแลตนเองในการขับถ่าย และทำความสะอาดโดยมีผู้อื่นคอยช่วยเหลือ = 3
 สามารถดูแลตนเองในการขับถ่าย และทำความสะอาดด้วยตนเองได้ถูกต้อง = 4
5. ไม่สามารถแต่งตัวด้วยตนเองได้ = 1
 แต่งตัวได้ด้วยตนเอง โดยมีผู้อื่นคอยช่วยเหลือเสมอ = 2
 แต่งตัวได้ด้วยตนเอง แต่ช้าใช้เวลานาน = 3
 แต่งตัวได้ด้วยตนเอง อย่างคล่องแคล่วเรียบร้อย = 4

การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

1. ใช้วาจาไม่ไพเราะ แม้จะได้รับการตักเตือน = 1
 ใช้วาจาสุภาพ ไพเราะได้เหมาะสมตามวัย และรู้จักใช้คำพูดตามมารยาทไทยเมื่อมีผู้ตักเตือน = 2
 ใช้วาจาสุภาพ ไพเราะได้เหมาะสมตามวัย และรู้จักใช้คำพูดตามมารยาทไทยด้วยตนเองบางครั้ง = 3
 ใช้วาจาสุภาพ ไพเราะได้เหมาะสมตามวัย และรู้จักใช้คำพูดตามมารยาทไทยด้วยตนเองทุกครั้ง = 4

2. ไม่มีมารยาทในการฟัง พุดแทรกเมื่อผู้อื่นพูด = 1
 มีมารยาทในการฟัง แต่พุดคุยเวลาฟังโดยไม่ต้องเตือนเป็นประจำ = 2
 มีมารยาทในการฟัง แต่พุดคุยเวลาฟังบางครั้ง = 3
 มีมารยาทในการฟัง ตั้งใจฟัง ไม่พุดคุยเวลาฟังด้วยตนเอง = 4
3. ไม่มีมารยาทในการไหว้ตามแบบวัฒนธรรม แม้จะได้รับการเตือน = 1
 มีมารยาทในการไหว้ตามแบบวัฒนธรรม เมื่อได้รับการเตือนเสมอ = 2
 มีมารยาทในการไหว้ตามแบบวัฒนธรรม ด้วยตนเองและต้องเตือนบางครั้ง = 3
 มีมารยาทในการไหว้ตามแบบวัฒนธรรม ด้วยตนเองและถูกต้องสวยงาม = 4
4. ไม่มีมารยาทในการนั่ง นั่งไม่เรียบร้อย แม้จะได้รับการตักเตือน = 1
 มีมารยาทในการนั่ง นั่งเรียบร้อยโดยไม่ต้องตักเตือน = 2
 มีมารยาทในการนั่ง นั่งเรียบร้อยด้วยตนเอง และต้องเตือนในบางครั้ง = 3
 มีมารยาทในการนั่ง นั่งเรียบร้อย กระโปรงปิดเข้าด้วยตนเองเสมอ = 4
5. พุดคุย-เล่น และทำอาหารหกเลอะเทอะระหว่างรับประทานอาหาร แม้จะได้รับการเตือน = 1
 พุดคุย-เล่นขณะรับประทานอาหารและทำอาหารหกบ้างบางครั้ง = 2
 ไม่พุดคุย-เล่น ไม่ทำอาหารหกเลอะเทอะเมื่อรับประทานอาหารเสร็จต้องเตือนให้เก็บภาชนะ = 3
 ไม่พุดคุย-เล่น ไม่ทำอาหารหกเลอะเทอะเมื่อรับประทานอาหารเสร็จเก็บภาชนะได้เรียบร้อยด้วยตนเอง = 4
6. ไม่รอคอย เมื่อมีผู้อื่นเล่น และมักจะแย่งของเล่น = 1
 รอคอย/แบ่งปันเมื่อได้รับการเตือนเสมอ = 2
 รู้จักรอคอย/แบ่งปัน และชวนเพื่อนเล่นบ้างบางครั้ง = 3
 รู้จักรอคอย/แบ่งปัน และชวนเพื่อนเล่นด้วยตนเอง = 4
7. ไม่กล่าวทักทายหรือลาด้วยการไหว้ตามมารยาทและประเพณีไทย แม้จะได้รับการเตือน = 1
 กล่าวทักทาย หรือลาด้วยการไหว้ตามมารยาทและประเพณีไทย เมื่อได้รับการเตือนเท่านั้น = 2
 กล่าวทักทาย หรือลาด้วยการไหว้ตามมารยาทและประเพณีไทย โดยต้องเตือนบางครั้ง = 3
 กล่าวทักทาย หรือลาด้วยการไหว้ตามมารยาทและประเพณีไทย ด้วยตนเองอย่างเต็มที่ = 4

การอยู่ร่วมกันในสังคม

1. ไม่พุด แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง = 1
 พุด แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง แต่ไม่มั่นใจ แม้จะได้รับการกระตุ้น = 2
 พุด แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองได้ แต่ไม่มั่นใจ = 3
 พุด แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองได้ อย่างมั่นใจ = 4
2. มักจะปลีกตัวไม่เข้าร่วมกิจกรรมและเล่นกับผู้อื่น = 1
 เข้าร่วมกิจกรรมและเล่นกับผู้อื่นเมื่อมีเพื่อนชวน แต่ยังมีอาการเขินอาย ไม่มั่นใจ = 2
 เข้าร่วมกิจกรรมและเล่นกับผู้อื่นเมื่อมีเพื่อนชวน ด้วยตนเองแต่ยังมีอาการเขินอาย ไม่มั่นใจ = 3
 เข้าร่วมกิจกรรมและเล่นกับผู้อื่นเมื่อมีเพื่อนชวน ด้วยตนเองอย่างมั่นใจและมีความสุข = 4
3. ไม่ยอมรับความจริงในสิ่งที่ตนได้กระทำ = 1
 ยอมรับความจริงในสิ่งที่ตนได้กระทำ เมื่อมีพยานและมักโต้แย้งแบบไม่มีเหตุผล = 2
 ยอมรับความจริงในสิ่งที่ตนได้กระทำด้วยตนเอง และมักโต้แย้งแบบไม่มีเหตุผล = 3
 ยอมรับความจริงในสิ่งที่ตนได้กระทำด้วยตนเอง และมีเหตุผล = 4

4. ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นแม้จะมีการชี้แจง = 1
 ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น โดยมีเงื่อนไข และต้องชี้แจงทุกครั้ง = 2
 ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ด้วยตนเองและมีเงื่อนไขบางครั้ง = 3
 ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ด้วยตนเองอย่างเต็มที่ = 4
5. ไม่เห็นอกเห็นใจผู้อื่น มักจะพูดให้ผู้อื่นเสียใจ และทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน = 1
 มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น โดยพูดและทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนบางครั้ง เมื่อได้รับการชี้แจงก็จะขอโทษ = 2
 มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น โดยพูดและทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนบางครั้ง และขอโทษด้วยตนเอง = 3
 มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ไม่พูดและทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน = 4
6. ไม่ชื่นชมผู้อื่นด้วยคำพูดและการกระทำแม้จะมีผู้อื่นชักนำ = 1
 ชื่นชมผู้อื่นด้วยการปรบมือ เมื่อมีผู้อื่นชักนำ = 2
 ชื่นชมผู้อื่นด้วยการปรบมือ และพูดชมเชยด้วยตนเองบางครั้ง = 3
 ชื่นชมผู้อื่นด้วยการพูดชมเชย และปรบมือให้เพื่อนพร้อมยิ้มให้กำลังใจด้วยตนเอง = 4
7. ไม่รู้จักแบ่งปันและให้ความช่วยเหลือผู้อื่นแม้จะมีผู้บอกหรือขอร้อง = 1
 รู้จักแบ่งปันและให้ความช่วยเหลือผู้อื่น เมื่อมีผู้บอกหรือขอร้อง = 2
 รู้จักแบ่งปันและให้ความช่วยเหลือผู้อื่น โดยอาสาด้วยตนเองบางครั้ง = 3
 รู้จักแบ่งปันให้ความช่วยเหลือผู้อื่นโดยอาสาด้วยตนเองอย่างเต็มใจอยู่เสมอ = 4
8. ไม่รู้จักแบ่งปันของเล่น สิ่งของกับเพื่อนและผู้อื่น แม้จะได้รับการขอร้อง = 1
 รู้จักแบ่งปันของเล่น สิ่งของกับเพื่อนและผู้อื่นโดยต้องมีการอธิบายเหตุผล = 2
 รู้จักแบ่งปันของเล่น สิ่งของกับเพื่อนและผู้อื่นด้วยตนเองเมื่อมีผู้ขอ = 3
 รู้จักแบ่งปันของเล่น สิ่งของกับเพื่อนและผู้อื่นโดยแบ่งให้ด้วยตนเองและชวนเพื่อนด้วยตนเอง = 4
9. ไม่รู้จักวิธีการปฏิบัติต่อตนเอง โดยต้องเตือนให้ดูแลตนเองและมักจะวุ่นวาย เมื่อเพื่อน = 1
 ยังทำสิ่งต่าง ๆ ไม่เรียบร้อย = 1
 รู้จักวิธีปฏิบัติต่อตนเองโดยผู้ดูแลตนเองในการทำสิ่งต่าง ๆ ได้โดยไม่ต้องตักเตือนบางครั้ง = 2
 รู้จักวิธีปฏิบัติต่อตนเองโดยดูแลตนเองในการทำสิ่งต่าง ๆ ได้ดีโดยไม่ต้องเตือน = 3
 รู้จักวิธีปฏิบัติต่อตนเองโดยดูแลตนเองในการทำสิ่งต่าง ๆ ได้ดีและคอยช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ = 4

การอนุรักษ์ทรัพยากร

1. ไม่ทิ้งขยะลงถัง แม้จะได้รับการเตือน = 1
 ทิ้งขยะลงถังโดยได้รับการเตือน = 2
 ทิ้งขยะลงถังโดยยอมเก็บขยะของตนเองเท่านั้น = 3
 ทิ้งขยะลงถังและเก็บขยะที่หล่นพื้นลงถัง = 4
2. ไม่ช่วยรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน = 1
 ช่วยรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียนโดยเก็บเศษใบไม้บริเวณสนามเด็กเล่นเมื่อได้รับการชักชวน = 2
 ช่วยรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียนโดยเก็บเศษใบไม้บริเวณสนามเด็กเล่นด้วยตนเองบางครั้ง = 3
 ช่วยรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียนโดยเก็บเศษใบไม้บริเวณสนามเด็กเล่นด้วยตนเองเสมอ = 4
3. ใช้แต่ไม่เก็บรักษาสິงของเครื่องใช้ส่วนตัว = 1
 ใช้และเก็บรักษาสິงของเครื่องใช้ส่วนตัวแต่ยังไม่ประหยัดและเก็บไม่เป็นระเบียบ = 2
 ใช้และเก็บรักษาสິงของเครื่องใช้ส่วนตัวโดยใช้อย่างประหยัด แต่เก็บไม่เป็นระเบียบ = 3
 ใช้และเก็บรักษาสິงของเครื่องใช้ส่วนตัวโดยใช้อย่างประหยัดและเก็บเป็นระเบียบ = 4

4. ใช้แต่ไม่เก็บรักษาสิ่งของส่วนรวม	= 1
ใช้และเก็บรักษาสิ่งของส่วนรวมไม่ถูกวิธี	= 2
ใช้และเก็บรักษาสิ่งของส่วนรวมอย่างถูกวิธี แต่ยังไม่เรียบร้อย	= 3
ใช้และเก็บรักษาสิ่งของส่วนรวมอย่างถูกวิธี และเรียบร้อย	= 4
5. ไม่ให้ความร่วมมือในการใช้น้ำและไฟอย่างประหยัด	= 1
ให้ความร่วมมือในการใช้น้ำและไฟอย่างประหยัด โดยได้รับการเตือน	= 2
ให้ความร่วมมือในการใช้น้ำและไฟอย่างประหยัดด้วยตนเอง	= 3
ให้ความร่วมมือในการใช้น้ำและไฟอย่างประหยัดด้วยตนเอง และเตือนผู้อื่นให้ช่วยประหยัดด้วย	= 4
6. ไม่มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาต้นไม้ภายในบริเวณโรงเรียน	= 1
มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาต้นไม้ภายในบริเวณโรงเรียนโดยไม่เด็ดดอกไม้	= 2
มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาต้นไม้ภายในบริเวณโรงเรียนโดยไม่เด็ดดอกไม้ และช่วยรดน้ำต้นไม้เมื่อร้องขอ	= 3
มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาต้นไม้ภายในบริเวณโรงเรียนโดยไม่เด็ดดอกไม้ และช่วยรดน้ำต้นไม้โดยอาสาช่วยเหลือ	= 4
7. รับประทานอาหารไม่หมดจาน	= 1
รับประทานอาหารได้หมดจานโดยต้องดูแลใกล้ชิดและคอยช่วยเหลือ	= 2
รับประทานอาหารได้หมดจานด้วยตนเองโดยได้รับการกระตุ้น	= 3
รับประทานอาหารได้หมดจานด้วยตนเอง	= 4
8. ไม่รู้จักการประหยัดและอดออม	= 1
รู้จักการประหยัดและอดออม เมื่อได้รับการชักจูง	= 2
รู้จักการประหยัดและอดออม โดยต้องมีเหตุผลในการออกบางครั้ง	= 3
รู้จักการประหยัดและอดออม โดยรู้จักหยอดกระปุกด้วยตนเอง	= 4
9. มักจะทำลายสภาพแวดล้อมในห้องเรียนและโรงเรียนแม้จะมีผู้ตักเตือน	= 1
ไม่ทำลายสภาพแวดล้อมในห้องเรียนและในโรงเรียนเมื่อได้รับการตักเตือน	= 2
ไม่ทำลายสภาพแวดล้อมในห้องเรียนและในโรงเรียน	= 3
ไม่ทำลายสภาพแวดล้อมในห้องเรียนและในโรงเรียน และตักเตือนผู้อื่นไม่ให้ทำลายสภาพแวดล้อม	= 4

ความเป็นกุลสตรีตามแบบวัฒนา

1. ยืนไหวยังไม่ถูกต้องตามแบบวัฒนา	= 1
ยืนไหวตามแบบวัฒนาเมื่อครูแนะนำเท่านั้น	= 2
ยืนไหวได้ถูกต้องตามแบบวัฒนา แต่ยังไม่สวยงาม	= 3
ยืนไหวได้ถูกต้องสวยงามตามแบบวัฒนา	= 4
2. นั่งไหวไม่ถูกต้องตามแบบวัฒนา	= 1
นั่งไหวได้ถูกต้องตามแบบวัฒนาโดยครูต้องคอยแนะนำทุกครั้ง	= 2
นั่งไหวได้ถูกต้องตามแบบวัฒนา แต่ยังไม่สวยงามครูคอยแนะนำบ้างเป็นบางครั้ง	= 3
นั่งไหวได้ถูกต้องสวยงามตามแบบวัฒนา	= 4

- 3 ไม่ทำความเคารพครูในชั้นเรียน แม้จะได้รับการเตือน = 1
 ทำความเคารพครูต่อเมื่อครูคอยเตือนเท่านั้น = 2
 ทำความเคารพครูโดยมีครูหรือผู้ปกครองคอยเตือนเป็นบางครั้ง = 3
 ทำความเคารพครูได้ด้วยตนเอง = 4
- 4 เดินผ่านผู้ใหญ่โดยไม่ก้มศีรษะ = 1
 เดินผ่านผู้ใหญ่โดยก้มศีรษะ เมื่อมีครูเตือนหรือชี้หน้าบ่อยครั้ง = 2
 เดินผ่านผู้ใหญ่ก้มศีรษะโดยมีครูคอยเตือนบ้างเป็นบางครั้ง = 3
 เดินผ่านผู้ใหญ่ก้มศีรษะได้ด้วยตนเอง = 4
- 5 นั่งไม่เรียบร้อย มักจะแกว่งขาหรือยกขาเวลานั่ง = 1
 นั่งเรียบร้อยเข้าชิด กระโปรงปิดเข้าเมื่อนั่งเก้าอี้ และนั่งพับเพียบเมื่อนั่งกับพื้นโดยมีครูคอยตักเตือน = 2
 นั่งเรียบร้อยเข้าชิด กระโปรงปิดเข้าเมื่อนั่งเก้าอี้ และนั่งพับเพียบเมื่อนั่งกับพื้นได้ด้วยตนเองบางครั้ง = 3
 นั่งเรียบร้อยเข้าชิด กระโปรงปิดเข้าเมื่อนั่งเก้าอี้ และนั่งพับเพียบเมื่อนั่งกับพื้นได้ด้วยตนเองทุกครั้ง = 4
- 6 พูดไม่ไพเราะ ไม่มีหางเสียงแม้จะมีครูเตือน = 1
 พูดไพเราะ มีหางเสียงเมื่อมีครูเตือน = 2
 พูดไพเราะ มีหางเสียงด้วยตนเองและต้องเตือนบางครั้ง = 3
 พูดไพเราะ มีหางเสียงทุกครั้งด้วยตนเอง = 4
- 7 ครูต้องคอยเตือนให้ไหวพร้อมกล่าวขอบคุณทุกครั้งเมื่อรับของ = 1
 ครูต้องคอยเตือนให้ไหวพร้อมกล่าวขอบคุณบางครั้งเมื่อรับของ = 2
 ไหวแต่ไม่กล่าวคำขอบคุณเมื่อรับของ = 3
 ไหวและกล่าวคำขอบคุณทุกครั้งที่ได้รับของ = 4
- 8 ส่งของให้ผู้ใหญ่โดยวางไว้ไม่บอกกล่าวแล้วรีบเดินหนีไป = 1
 ส่งของให้ผู้ใหญ่โดยรับส่งให้แล้วรีบเดินจากไป = 2
 ส่งของให้ผู้ใหญ่โดยบอกกล่าว แต่ทำที่ไม่อ่อนน้อม = 3
 ส่งของให้ผู้ใหญ่ด้วยท่าทีสุภาพอ่อนน้อมและบอกกล่าว = 4

ความเป็นผู้นำ

1. ไม่มีความมั่นใจในตนเอง ไม่กล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้อง แม้จะได้รับการกระตุ้น = 1
 กล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้อง แต่ยังขาดความมั่นใจโดยได้รับการกระตุ้น = 2
 กล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้อง แต่ยังมีอาการเขินอายในบางครั้ง = 3
 มีความมั่นใจในตนเอง และกล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้อง = 4
2. ไม่เป็นที่ยอมรับของเพื่อน ขาดมนุษยสัมพันธ์ที่ดี = 1
 เป็นที่ยอมรับของเพื่อน เพื่อนชวนให้ร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่มบางครั้ง = 2
 เป็นที่ยอมรับของเพื่อน เพื่อนชวนให้เข้าร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่มบ่อยครั้ง = 3
 เป็นที่ยอมรับของเพื่อน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เพื่อนอยากเข้าร่วมทำกิจกรรมกลุ่มด้วยทุกครั้ง = 4
3. ร้องไห้เมื่อเผชิญกับอุปสรรคในการทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยครูต้องถามถึงปัญหา = 1
 ขอความช่วยเหลือผู้อื่นทุกครั้งเมื่อเผชิญกับอุปสรรคในการทำกิจกรรมต่าง ๆ = 2
 ขอความช่วยเหลือผู้อื่นบางครั้งเมื่อเผชิญกับอุปสรรคในการทำกิจกรรมต่าง ๆ = 3
 แก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง เมื่อเผชิญกับอุปสรรคในการทำกิจกรรมต่าง ๆ = 4

4. มักจะเลียนแบบผู้อื่น = 1
 มักจะเลียนแบบผู้อื่น แต่เพิ่มเติมรายละเอียดใหม่ = 2
 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แต่ยังไม่มีความแปลกใหม่ = 3
 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความแปลกใหม่ = 4
5. ไม่ให้ความช่วยเหลือ แม้จะได้รับการร้องขอ = 1
 เป็นที่พึ่งของเพื่อน และมีน้ำใจช่วยเหลือเมื่อได้รับการร้องขอ = 2
 เป็นที่พึ่งของเพื่อน และมีน้ำใจช่วยเหลือด้วยตนเองบางครั้ง = 3
 เป็นที่พึ่งของเพื่อน และมีน้ำใจช่วยเหลือโดยอาสาช่วยด้วยตนเอง = 4
6. ไม่มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่แม้จะได้รับการตักเตือน = 1
 มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่เมื่อได้รับการตักเตือน = 2
 มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ด้วยตนเองบางครั้ง = 3
 มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ด้วยตนเองโดยไม่ต้องเตือน = 4
7. ไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมแม้ได้รับการร้องขอ = 1
 ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเมื่อได้รับการร้องขอเท่านั้น = 2
 ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมด้วยตนเองบางครั้ง = 3
 ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมด้วยตนเองอย่างเต็มที่ = 4
8. ไม่ยอมรับข้อตกลงของกลุ่ม แม้จะอธิบายเหตุผล = 1
 ยอมรับข้อตกลงของกลุ่ม เมื่อได้รับคำอธิบายเหตุผล = 2
 ยอมรับข้อตกลงของกลุ่มได้ด้วยตนเอง โดยครูไม่ต้องแนะนำบ่อยครั้ง = 3
 ยอมรับข้อตกลงของกลุ่มเต็มที่ = 4
9. ไม่ร่าเริง มีอารมณ์เฉยเมยเมื่อร่วมกิจกรรม = 1
 มีอารมณ์ร่าเริงแจ่มใส เมื่อเข้าร่วมกิจกรรมโดยได้รับการชี้ชวนทุกครั้ง = 2
 มีอารมณ์ร่าเริงแจ่มใส เมื่อเข้าร่วมกิจกรรมเฉพาะกิจกรรมที่ชอบเท่านั้น = 3
 มีอารมณ์ร่าเริงแจ่มใส เมื่อเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจทุกกิจกรรม = 4
10. ไม่แบ่งหน้าที่ในการทำงานร่วมกัน = 1
 แบ่งหน้าที่ในการทำงาน เมื่อได้รับการกระตุ้น = 2
 แบ่งหน้าที่ในการทำงานได้เองบางครั้ง = 3
 แบ่งหน้าที่ในการทำงานร่วมกันได้ด้วยตนเอง = 4

ทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

1. ไม่สนใจในการทำกิจกรรมประจำวัน = 1
 สนใจและตั้งใจในการทำกิจกรรมประจำวัน โดยต้องคอยชักชวนอยู่เสมอ = 2
 สนใจและตั้งใจในการทำกิจกรรมประจำวัน ด้วยตนเองในกิจกรรมที่ชอบ = 3
 สนใจและตั้งใจในการทำกิจกรรมประจำวัน ด้วยตนเองอย่างกระตือรือร้น = 4
2. ไม่มีความสุขในการทำกิจกรรมกับเพื่อน และมักจะหงุดหงิดเวลาทำกิจกรรม = 1
 ยิ้มแย้มแจ่มใสและพูดคุยกับเพื่อนขณะทำกิจกรรมโดยที่เพื่อนชักชวน = 2
 ยิ้มแย้มแจ่มใสและพูดคุยกับเพื่อนขณะทำกิจกรรมด้วยตนเองบางครั้ง = 3
 ยิ้มแย้มแจ่มใสและพูดคุยกับเพื่อนขณะทำกิจกรรมด้วยตนเองอย่างเต็มที่ = 4

3. ทำงานไม่เสร็จและไม่ถูกตามขั้นตอน แม้จะชี้แนะ = 1
 ทำงานไม่เสร็จได้แต่ถูกขั้นตอนโดยมีครูชี้แนะใกล้ชิด = 2
 ทำงานจนเสร็จและถูกตามขั้นตอนโดยมีครูชี้แนะบางครั้ง = 3
 ทำงานจนเสร็จและถูกตามขั้นตอนด้วยตนเอง = 4
4. แก้ปัญหาในการทำงานร่วมกับเพื่อนไม่ได้ = 1
 แก้ปัญหาในการทำงานร่วมกับเพื่อนได้เมื่อได้รับการชี้แนะทุกครั้ง = 2
 แก้ปัญหาในการทำงานร่วมกับเพื่อนได้ด้วยตนเองบางครั้งต้องได้รับการชี้แนะ = 3
 แก้ปัญหาในการทำงานร่วมกับเพื่อนได้ด้วยตนเองอย่างเหมาะสม = 4
5. ไม่สามารถบอกเล่าแสดงความรู้สึกต่อผลงานของตนเองได้ = 1
 บอกเล่าแสดงความรู้สึกต่อผลงานของตนเองได้แต่ไม่ชัดเจน ไม่มั่นใจ และต้องช่วยกระตุ้น = 2
 บอกเล่าแสดงความรู้สึกต่อผลงานของตนเองได้แต่ขาดความมั่นใจ = 3
 บอกเล่าแสดงความรู้สึกต่อผลงานของตนเองได้อย่างชัดเจนและมั่นใจ = 4
6. ไม่เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น = 1
 เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นเมื่อได้รับการชักชวนเท่านั้น = 2
 เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นด้วยตนเองบางครั้ง = 3
 เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นด้วยตนเองได้ทุกกิจกรรม = 4
7. ไม่ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น = 1
 ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นเมื่อได้รับคำแนะนำจากครูเท่านั้น = 2
 ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยตนเองบางครั้ง = 3
 ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยความเต็มใจ = 4
8. ไม่เป็นผู้นำผู้ตามที่ดีได้ = 1
 เป็นผู้นำผู้ตามที่ดี แต่ไม่ยอมเป็นผู้นำเมื่อได้รับเลือก = 2
 เป็นผู้นำผู้ตามที่ดี แต่บางครั้งชอบเป็นผู้นำมากกว่าผู้ตาม = 3
 เป็นผู้นำผู้ตามที่ดี โดยให้การยอมรับเมื่อผู้อื่นเป็นผู้นำและผู้ตาม = 4
9. ไม่แสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นประสบความสำเร็จ = 1
 แสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นประสบความสำเร็จด้วยการปรบมือ เมื่อมีผู้อื่นเตือน = 2
 แสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นประสบความสำเร็จโดยการยืมและปรบมือด้วยตนเอง = 3
 แสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นประสบความสำเร็จโดยการยืมและปรบมือและพูดชมเชยด้วยตนเอง = 4
10. ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงและแนวปฏิบัติของกลุ่ม = 1
 ปฏิบัติตามข้อตกลงและแนวปฏิบัติของกลุ่มเมื่อมีผู้ชักชวน = 2
 ปฏิบัติตามข้อตกลงและแนวปฏิบัติของกลุ่มได้บางครั้งด้วยตนเอง = 3
 ปฏิบัติตามข้อตกลงและแนวปฏิบัติของกลุ่มได้ทุกข้อตกลงด้วยตนเอง = 4
11. ไม่ให้ความร่วมมือในการทำงานร่วมกับผู้อื่น = 1
 ให้ความร่วมมือในการทำงานร่วมกับผู้อื่นเมื่อมีครูคอยแนะนำ = 2
 ให้ความร่วมมือในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ด้วยตนเองบางครั้ง = 3
 ให้ความร่วมมือในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ด้วยตนเองอย่างเต็มที่ = 4

ทักษะในการสื่อสาร (ด้านสติปัญญา)

1. ไม่สามารถเล่าเรื่องราวที่กระทำและพบเห็นได้ = 1
 สามารถเล่าเรื่องราวที่กระทำและพบเห็นได้บ้างช่วง และลำดับเหตุการณ์ไม่ได้ = 2
 สามารถเล่าเรื่องราวที่กระทำและพบเห็นได้โดยลำดับเหตุการณ์ได้แต่ไม่ชัดเจน = 3
 สามารถเล่าเรื่องราวที่กระทำและพบเห็นได้โดยลำดับเหตุการณ์ได้ต่อเนื่องชัดเจน = 4
2. ไม่สามารถใช้คำถามและตอบคำถามได้ = 1
 สามารถใช้คำถามและตอบคำถามได้แต่ไม่ถูกต้อง = 2
 ใช้คำถามและตอบคำถามได้ถูกต้องแต่ไม่ชัดเจน = 3
 ใช้คำถามและตอบคำถามได้ถูกต้องและชัดเจน = 4
3. ไม่สามารถแสดงท่าทางตามคำสั่ง ความคิดและจินตนาการได้ = 1
 สามารถแสดงท่าทางตามคำสั่ง ความคิดและจินตนาการได้โดยเลียนแบบผู้อื่น = 2
 สามารถแสดงท่าทางตามคำสั่ง ความคิดและจินตนาการได้โดยเลียนแบบและมีท่าทางเพิ่มเติม = 3
 สามารถแสดงท่าทางตามคำสั่ง ความคิดและจินตนาการได้โดยมีท่าทางแปลกใหม่จากผู้อื่น = 4
4. ไม่สามารถสนทนาและแสดงความเห็นต่อผลงานของตนเองได้ = 1
 สามารถสนทนาและแสดงความเห็นต่อผลงานของตนเองได้เป็นประโยคสั้น ๆ ไม่ลำดับเรื่องราว = 2
 สามารถสนทนาและแสดงความเห็นต่อผลงานของตนเองได้เป็นประโยคที่สมบูรณ์ต่อเนื่องสั้น ๆ = 3
 สนทนาและแสดงความเห็นต่อผลงานของตนเองได้เป็นเรื่องราวที่สัมพันธ์กัน = 4
5. ไม่กล้าพูด ไม่กล้าแสดงออกแม้ได้รับการกระตุ้น = 1
 กล้าพูด แต่ไม่กล้าแสดงออกแม้ได้รับการกระตุ้น = 2
 กล้าพูด และกล้าแสดงออกโดยได้รับการกระตุ้น = 3
 กล้าพูด และกล้าแสดงออกด้วยตนเองอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ = 4
6. ไม่สามารถบอกเรื่องราวความรู้สึก และความต้องการของตนเองได้ = 1
 ไม่สามารถบอกเรื่องราวความรู้สึกของตนเอง แต่บอกความต้องการของตนเองได้แต่ยังไม่ชัดเจน = 2
 สามารถบอกเรื่องราวความรู้สึก และความต้องการของตนเองได้ แต่ไม่ชัดเจน = 3
 สามารถบอกเรื่องราวความรู้สึก และความต้องการของตนเองได้อย่างชัดเจน เข้าใจง่าย = 4

ทักษะในการสังเกตและสำรวจ

1. บอกสิ่งผิดปกติ สิ่งที่ขาดหายไปไม่ได้ = 1
 บอกสิ่งผิดปกติ สิ่งที่ขาดหายไปได้ แต่ไม่ครบทุกส่วน แม้จะได้รับการชี้แนะ = 2
 บอกสิ่งผิดปกติ สิ่งที่ขาดหายไปได้ครบทุกส่วน โดยได้รับการชี้แนะ = 3
 บอกสิ่งผิดปกติ สิ่งที่ขาดหายไปได้ครบทุกส่วนด้วยตนเอง = 4
2. ไม่สามารถเล่าเรื่องราวที่พบเห็นได้ = 1
 สามารถเล่าเรื่องราวที่พบเห็นได้โดยต้องซักถามรายละเอียด = 2
 สามารถเล่าเรื่องราวที่พบเห็นได้โดยมีรายละเอียดหรือลักษณะของสิ่งที่พบเห็นบางส่วน = 3
 สามารถเล่าเรื่องราวที่พบเห็นได้โดยมีรายละเอียดหรือลักษณะของสิ่งที่พบเห็นครบถ้วน = 4
3. ไม่สามารถบันทึกสิ่งที่สังเกตเป็นสัญลักษณ์ได้ = 1
 สามารถบันทึกสิ่งที่สังเกตเป็นสัญลักษณ์ได้แต่ไม่เข้าใจสัญลักษณ์ = 2
 สามารถบันทึกสิ่งที่สังเกตเป็นสัญลักษณ์ได้โดยผู้อื่นเข้าใจสัญลักษณ์บางส่วน = 3
 สามารถบันทึกสิ่งที่สังเกตเป็นสัญลักษณ์ได้โดยผู้อื่นเข้าใจสัญลักษณ์ได้ง่าย = 4

4. ไม่สามารถบอกสภาพสิ่งแวดล้อม บุคคลและสิ่งของต่าง ๆ ภายในโรงเรียนได้ = 1
 สามารถบอกสภาพสิ่งแวดล้อม บุคคลและสิ่งของต่าง ๆ ภายในโรงเรียนได้แต่ไม่มีรายละเอียดมาก = 2
 สามารถบอกสภาพสิ่งแวดล้อม บุคคลและสิ่งของต่าง ๆ ภายในโรงเรียนได้โดยมีรายละเอียด แต่ไม่ครบถ้วน = 3
 สามารถบอกสภาพสิ่งแวดล้อม บุคคลและสิ่งของต่าง ๆ ภายในโรงเรียนได้โดยมีรายละเอียดชัดเจน = 4
5. ไม่สามารถบอกสภาพสิ่งแวดล้อม บุคคลและสิ่งของต่าง ๆ ภายนอกโรงเรียนได้ = 1
 สามารถบอกสภาพสิ่งแวดล้อม บุคคลและสิ่งของต่าง ๆ ภายนอกโรงเรียนได้แต่ไม่มีรายละเอียดมาก = 2
 สามารถบอกสภาพสิ่งแวดล้อม บุคคลและสิ่งของต่าง ๆ ภายนอกโรงเรียนได้โดยมีรายละเอียด แต่ไม่ครบถ้วน = 3
 สามารถบอกสภาพสิ่งแวดล้อม บุคคลและสิ่งของต่าง ๆ ภายนอกโรงเรียนได้โดยมีรายละเอียดชัดเจน = 4

การเชื่อมโยงความรู้และการแก้ปัญหา

1. ไม่สามารถนำความรู้มาใช้ในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเองได้ = 1
 สามารถนำความรู้มาใช้ในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเองได้เมื่อได้รับคำแนะนำ = 2
 สามารถนำความรู้มาใช้ในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเองได้ด้วยตนเองบางครั้ง = 3
 สามารถนำความรู้มาใช้ในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเองได้ด้วยตนเอง = 4
2. ไม่สามารถนำประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงในการเรียนรู้สิ่งใหม่ได้ = 1
 สามารถนำประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงในการเรียนรู้สิ่งใหม่ได้เมื่อได้รับคำแนะนำ = 2
 สามารถนำประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงในการเรียนรู้สิ่งใหม่ได้ด้วยตนเองบางครั้ง = 3
 สามารถนำประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงในการเรียนรู้สิ่งใหม่ได้ด้วยตนเองอย่างรวดเร็ว = 4
3. ร้องไห้เมื่อเกิดปัญหาในการเล่นและทำกิจกรรมต่าง ๆ = 1
 ขอความช่วยเหลือให้ผู้อื่นแก้ปัญหาในการเล่นและทำกิจกรรมให้ = 2
 ขอคำแนะนำในการแก้ปัญหาในการเล่นและทำกิจกรรม = 3
 แก้ปัญหาในการเล่นและทำกิจกรรมด้วยตนเอง และให้คำแนะนำผู้อื่นด้วย = 4
4. ไม่สามารถบอกวิธีการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผลได้ = 1
 บอกวิธีแก้ปัญหาได้แต่ไม่มีเหตุผลที่สมควร = 2
 บอกวิธีแก้ปัญหาได้อย่างมีเหตุผล แต่ยังไม่เหมาะสม = 3
 บอกวิธีแก้ปัญหาได้อย่างมีเหตุผลเหมาะสม = 4

มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดจากการเรียนรู้

1. ไม่สามารถบอกสิ่งต่าง ๆ รอบตัวที่เป็นของส่วนตัวและส่วนรวมได้ = 1
 บอกสิ่งต่าง ๆ รอบตัวที่เป็นของส่วนตัวและส่วนรวมได้ ประเภทละ 1-2 อย่าง = 2
 บอกสิ่งต่าง ๆ รอบตัวที่เป็นของส่วนตัวและส่วนรวมได้ ประเภทละ 3-4 อย่าง = 3
 บอกสิ่งต่าง ๆ รอบตัวที่เป็นของส่วนตัวและส่วนรวมได้ ประเภทละ 5 อย่างขึ้นไป = 4
2. ไม่สามารถบอกคุณสมบัติ คุณประโยชน์ คุณลักษณะของสิ่งของส่วนตัวและส่วนรวมได้ = 1
 สามารถบอกคุณสมบัติ คุณประโยชน์ คุณลักษณะของสิ่งของส่วนตัวส่วนรวมได้ 1-2 อย่าง = 2
 สามารถบอกคุณสมบัติ คุณประโยชน์ คุณลักษณะของสิ่งของส่วนตัวส่วนรวมได้ 3-4 อย่าง = 3
 สามารถบอกคุณสมบัติ คุณประโยชน์ คุณลักษณะของสิ่งของส่วนตัวส่วนรวมได้ 5 อย่างขึ้นไป = 4

3. ไม่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงธรรมชาติ วัตถุสิ่งของได้ = 1
 สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงธรรมชาติ วัตถุสิ่งของได้โดยได้รับการชี้แนะจากผู้อื่น = 2
 สามารถบอก อธิบายการเปลี่ยนแปลงธรรมชาติ วัตถุสิ่งของได้ด้วยตนเองและได้รับการชี้แนะบางครั้ง = 3
 สามารถบอก อธิบายการเปลี่ยนแปลงธรรมชาติ วัตถุสิ่งของได้ด้วยตนเองอย่างมีเหตุผล = 4
4. ไม่สามารถบอกความเหมือน ความต่างของสิ่งต่าง ๆ ได้ = 1
 บอกความเหมือนความต่างของสิ่งต่าง ๆ ได้ แต่บอกเหตุผลไม่ได้ว่าเหมือนหรือต่างเพราะอะไร = 2
 บอกความเหมือนความต่างของสิ่งต่าง ๆ ได้ แต่บอกเหตุผลได้บางครั้ง = 3
 บอกความเหมือนความต่างของสิ่งต่าง ๆ ได้ แต่บอกเหตุผลได้ทุกครั้ง = 4

รู้เรื่องตนเอง บุคคลที่เกี่ยวข้อง ธรรมชาติและสิ่งต่าง ๆ ได้ตามวัย

1. ไม่มีความรู้ในเรื่องตนเอง และครอบครัว = 1
 มีความรู้ในเรื่องตนเองและครอบครัวโดยบอกสมาชิกในครอบครัวได้ 2 คน = 2
 มีความรู้ในเรื่องตนเองและครอบครัวโดยบอกสมาชิกในครอบครัวได้ 4 คน = 3
 มีความรู้ในเรื่องตนเองและครอบครัวโดยบอกสมาชิกในครอบครัวได้ 6 คนขึ้นไป = 4
2. ไม่รู้จักบุคคลและสถานที่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพต่าง ๆ = 1
 รู้จักบุคคลและสถานที่ต่าง ๆ โดยบอกอาชีพและสถานที่ทำงานของแต่ละอาชีพได้ 3 อาชีพ = 2
 รู้จักบุคคลและสถานที่ต่าง ๆ โดยบอกอาชีพและสถานที่ทำงานของแต่ละอาชีพได้ 5 อาชีพ = 3
 รู้จักบุคคลและสถานที่ต่าง ๆ โดยบอกอาชีพและสถานที่ทำงานของแต่ละอาชีพได้ 7 อาชีพขึ้นไป = 4
3. ไม่มีความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งต่าง ๆ รอบตัว = 1
 มีความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งต่าง ๆ รอบตัวโดยจำแนกสิ่งที่เป็นธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นได้ 3 ชนิด = 2
 มีความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งต่าง ๆ รอบตัวโดยจำแนกสิ่งที่เป็นธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นได้ 5 ชนิด = 3
 มีความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งต่าง ๆ รอบตัวโดยจำแนกสิ่งที่เป็นธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นได้ 7 ชนิดขึ้นไป = 4

มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

1. ไม่สามารถสร้างผลงานศิลปะตามความคิดและจินตนาการได้ = 1
 สามารถสร้างผลงานศิลปะตามความคิดและจินตนาการได้โดยมีผู้อื่นช่วยเหลือเป็นส่วนใหญ่ = 2
 สามารถสร้างผลงานศิลปะตามความคิดและจินตนาการได้โดยมีผู้อื่นช่วยเหลือบ้าง = 3
 สามารถสร้างผลงานศิลปะตามความคิดและจินตนาการได้ด้วยตนเอง = 4
2. ไม่สามารถเคลื่อนไหวร่างกายตามเพลงและทำท่าประกอบเพลงตามจินตนาการได้ = 1
 สามารถเคลื่อนไหวร่างกายตามเพลงและทำท่าประกอบเพลงโดยเลียนแบบผู้อื่น = 2
 สามารถเคลื่อนไหวร่างกายตามเพลงและทำท่าประกอบเพลงด้วยตนเองและเลียนแบบผู้อื่นบางครั้ง = 3
 สามารถเคลื่อนไหวร่างกายตามเพลงและทำท่าประกอบเพลงด้วยตนเองและมีท่าทางแปลกแตกต่างจากผู้อื่น = 4

3. ไม่เข้าร่วมกิจกรรมการเล่น	= 1
เล่นแบบเดิม ไม่มีวิธีการเล่นที่แปลกใหม่ แม้จะได้รับการแนะนำ	= 2
มีวิธีการเล่นที่แปลกใหม่มากขึ้นเมื่อได้รับการแนะนำ	= 3
มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ในการเล่นตามมุมต่าง ๆ	= 4
4. ไม่สามารถบอกเล่านำเสนอผลงานตามความคิดและจินตนาการของตนเองได้	= 1
เล่านำเสนอผลงานโดยเลียนแบบผู้อื่นเป็นประจำ	= 2
เล่านำเสนอผลงานตามความคิดและจินตนาการของตนเองได้บางครั้ง	= 3
เล่านำเสนอผลงานตามความคิดและจินตนาการของตนเองได้โดยมีเรื่องราวใหม่ ๆ อยู่เสมอ	= 4

ทักษะในเรื่องมิติสัมพันธ์

1. ไม่สามารถบอกทิศตะวันออก-ตะวันตกได้ถูกต้อง	= 1
สามารถบอกทิศตะวันออก-ตะวันตกได้โดยมีผู้ชี้ทุกครั้ง	= 2
สามารถบอกทิศตะวันออก-ตะวันตกได้ด้วยตนเองและต้องชี้บ้างบางครั้ง	= 3
สามารถบอกทิศตะวันออก-ตะวันตกได้ด้วยตนเองอย่างถูกต้อง	= 4
2. ไม่สามารถบอกความสัมพันธ์ของตำแหน่งได้	= 1
บอกความสัมพันธ์ของตำแหน่งบน-ล่าง , หน้า-หลังได้	= 2
บอกความสัมพันธ์ของตำแหน่งบน-ล่าง , หน้า-หลัง , ข้าง ๆ , ซ้าย-ขวาได้แต่ยังไม่แม่นยำ	= 3
บอกความสัมพันธ์ของตำแหน่งบน-ล่าง , หน้า-หลัง , ข้าง ๆ , ซ้าย-ขวาได้อย่างแม่นยำ	= 4
3. ไม่สามารถรอกน้ำ-ทรายใส่ขวดได้	= 1
สามารถรอกน้ำ-ทรายใส่ขวดได้แต่หกเป็นส่วนมาก	= 2
สามารถรอกน้ำ-ทรายใส่ขวดได้และหกบ้างเล็กน้อย	= 3
สามารถรอกน้ำ-ทรายใส่ขวดได้โดยไม่หก	= 4
4. ไม่สามารถวัดขนาดของสิ่งต่าง ๆ และบันทึกเป็นสัญลักษณ์ได้	= 1
สามารถวัดขนาดของสิ่งต่าง ๆ ได้แต่บันทึกเป็นสัญลักษณ์ไม่ได้	= 2
สามารถวัดขนาดของสิ่งต่าง ๆ ได้และบันทึกเป็นสัญลักษณ์ได้แต่ไม่ชัดเจน	= 3
สามารถวัดขนาดของสิ่งต่าง ๆ ได้และบันทึกเป็นสัญลักษณ์ได้อย่างชัดเจน	= 4
5. ไม่สามารถเปรียบเทียบขนาดได้เลย	= 1
สามารถเปรียบเทียบขนาดใหญ่-กลาง-เล็ก , สูง-ต่ำได้โดยมีผู้ชี้แนะ	= 2
สามารถเปรียบเทียบขนาดใหญ่-กลาง-เล็ก , สูง-ต่ำได้ด้วยตนเองบางครั้ง	= 3
สามารถเปรียบเทียบขนาดใหญ่-กลาง-เล็ก , สูง-ต่ำได้ด้วยตนเองอย่างแม่นยำ	= 4
6. ไม่สามารถบอกระยะทางใกล้-ไกลได้แม้จะมีผู้ชี้แนะ	= 1
บอกระยะทางใกล้-ไกลได้โดยมีผู้ชี้แนะ	= 2
บอกระยะทางใกล้-ไกลได้ด้วยตนเองแต่ยังไม่แม่นยำ	= 3
บอกระยะทางใกล้-ไกลได้ด้วยตนเองอย่างแม่นยำ	= 4
7. ไม่สามารถบอกความหมายของมิติสัมพันธ์ได้	= 1
บอกความหมายของมิติสัมพันธ์ด้วยอุปกรณ์การเล่นและกิจกรรมเมื่อได้รับการชี้แนะได้	= 2
บอกความหมายของมิติสัมพันธ์ด้วยอุปกรณ์การเล่นและกิจกรรมเมื่อได้ด้วยตนเองบางครั้ง	= 3
บอกความหมายของมิติสัมพันธ์ด้วยอุปกรณ์การเล่นและกิจกรรมเมื่อได้ด้วยตนเองอย่างมั่นใจ	= 4

คณิตศาสตร์

1. ไม่รู้ค่าจำนวน 1-10 = 1
 - รู้ค่าจำนวน 1-3 = 2
 - รู้ค่าจำนวน 1-5 = 3
 - รู้ค่าจำนวน 1-10 = 4
2. ไม่สามารถแบ่งของเท่า ๆ กันได้ = 1
 - สามารถแบ่งของสองส่วนได้โดยมีผู้ชี้แนะ = 2
 - สามารถแบ่งของสองส่วนและสี่ส่วนเท่า ๆ กันได้โดยมีผู้ชี้แนะ = 3
 - สามารถแบ่งของสองส่วนและสี่ส่วนเท่า ๆ กันด้วยตนเอง = 4
3. ไม่สามารถบอกจำนวนเท่ากัน มากกว่า น้อยกว่าได้โดยการกะประมาณ = 1
 - สามารถบอกจำนวนเท่ากัน มากกว่า น้อยกว่าได้โดยการกะประมาณเมื่อมีผู้ชี้แนะ = 2
 - สามารถบอกจำนวนเท่ากัน มากกว่า น้อยกว่าได้โดยการกะประมาณได้ด้วยตนเองแต่ไม่แม่นยำ = 3
 - สามารถบอกจำนวนเท่ากัน มากกว่า น้อยกว่าได้โดยการกะประมาณได้ด้วยตนเองอย่างแม่นยำ = 4
4. ไม่สามารถบอกความแตกต่างของน้ำหนัก หนัก-เบา ด้วยสายตาได้ = 1
 - สามารถบอกความแตกต่างของน้ำหนัก หนัก-เบา ด้วยสายตาได้โดยมีผู้ชี้แนะ = 2
 - สามารถบอกความแตกต่างของน้ำหนัก หนัก-เบา ด้วยสายตาได้ด้วยตนเอง แต่ไม่แม่นยำ = 3
 - สามารถบอกความแตกต่างของน้ำหนัก หนัก-เบา ด้วยสายตาได้ด้วยตนเองอย่างแม่นยำ = 4

รักการเรียนรู้

1. ไม่มีความสนใจเกี่ยวกับป้ายนิเทศทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน = 1
 - มีความสนใจเกี่ยวกับป้ายนิเทศทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนเมื่อได้รับการชี้ชวน = 2
 - มีความสนใจเกี่ยวกับป้ายนิเทศทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนด้วยตนเองและได้รับการชี้ชวนบางครั้ง = 3
 - มีความสนใจเกี่ยวกับป้ายนิเทศทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนด้วยตนเองและซักถามเกี่ยวกับป้ายนิเทศ เสมอ = 4
2. ไม่สนใจทำกิจกรรมในมุมประสบการณ์ = 1
 - สนใจในการทำกิจกรรมในมุมประสบการณ์เมื่อได้รับการชักชวน = 2
 - สนใจทำกิจกรรมในมุมประสบการณ์บางมุมที่ชอบ = 3
 - สนใจทำกิจกรรมในมุมประสบการณ์อย่างหลากหลาย = 4
3. ไม่สามารถบอกหนังสือที่สนใจและชื่นชอบได้ = 1
 - สามารถบอกหนังสือที่สนใจและชื่นชอบได้ 2 เล่ม = 2
 - สามารถบอกหนังสือที่สนใจและชื่นชอบได้ 4 เล่ม = 3
 - สามารถบอกหนังสือที่สนใจและชื่นชอบได้ 5 เล่มขึ้นไป = 4
4. ใช้หนังสือแต่ไม่เก็บหนังสือเข้าที่ หรือเก็บผิดวิธี = 1
 - ใช้และเก็บหนังสืออย่างถูกวิธีเมื่อมีผู้ชี้แนะ = 2
 - ใช้และเก็บหนังสืออย่างถูกวิธีด้วยตนเองบางครั้ง = 3
 - ใช้และเก็บหนังสืออย่างถูกวิธีด้วยตนเองทุกครั้ง = 4

5. ไม่ใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือ	= 1
ใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือเมื่อครุดักเตือน	= 2
ใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือด้วยตนเองบางครั้ง	= 3
ใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือด้วยตนเองอย่างสนใจ	= 4

มีทักษะในการแสวงหาความรู้

1. ไม่แสวงหาความรู้	= 1
สนใจแสวงหาความรู้ด้วยวิธีการสังเกต ทดลอง ปฏิบัติจริงเมื่อได้รับการชี้แนะ	= 2
สนใจแสวงหาความรู้ด้วยวิธีการสังเกต ทดลอง ปฏิบัติจริงด้วยตนเองบางครั้ง	= 3
สนใจแสวงหาความรู้ด้วยวิธีการสังเกต ทดลอง ปฏิบัติจริงด้วยตนเองอย่างกระตือรือร้น	= 4
2. ไม่สนใจซักถามอยากรู้อยากเห็นสิ่งรอบตัว	= 1
สนใจซักถามอยากรู้อยากเห็นสิ่งรอบตัวเมื่อได้รับการชี้แนะ	= 2
สนใจซักถามอยากรู้อยากเห็นสิ่งรอบตัวด้วยตนเองบางครั้ง	= 3
สนใจซักถามอยากรู้อยากเห็นสิ่งรอบตัวด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ	= 4

เกณฑ์การประเมินพัฒนาการ 4 ด้าน ระดับอนุบาล 3

กล้ามเนื้อใหญ่

1. สามารถโยนและรับลูกบอลจากเพื่อนได้ 1-2 ลูก	= 1
สามารถโยนและรับลูกบอลจากเพื่อนได้ 2-3 ลูก	= 2
สามารถโยนและรับลูกบอลจากเพื่อนได้ 3-4 ลูก	= 3
สามารถโยนและรับลูกบอลจากเพื่อนได้ 4-5 ลูก	= 4
2. เดินขึ้น-ลงพังกเท้าจับราวบันได	= 1
เดินขึ้น-ลงพังกเท้า ไม่จับราวบันได	= 2
เดินขึ้น-ลงไม่พังกเท้า ไม่จับราวบันได ไม่มั่นใจ	= 3
เดินสลับเท้าขึ้น-ลงบันไดได้อย่างคล่องแคล่ว	= 4
3. ไม่ยอมกระโดดข้าม	= 1
ชนสิ่งกีดขวางล้ม	= 2
ข้ามได้แต่ไม่มั่นใจ , หยุดชะงัก	= 3
ข้ามได้อย่างคล่องแคล่ว สูงจากพื้น 40 ซม.	= 4
4. ไม่ยอมวิ่ง	= 1
วิ่งช้าและหยุดไม่ได้	= 2
วิ่งได้ หยุดเสียการทรงตัว	= 3
วิ่งอย่างรวดเร็วและหยุดได้โดยไม่เสียการทรงตัว	= 4
5. แสดงท่าทางไม่เข้าจังหวะ	= 1
แสดงท่าทางเข้าจังหวะ แต่ไม่ต่อเนื่อง	= 2
แสดงท่าทางเข้าจังหวะอย่างต่อเนื่อง เป็นบางครั้ง	= 3
แสดงท่าทางเข้าจังหวะอย่างต่อเนื่อง และตามคำสั่งได้อย่างคล่องแคล่ว	= 4
6. กระโดดขาเดียวไม่ได้	= 1
กระโดดได้ไม่ต่อเนื่อง	= 2
กระโดดได้ แต่เสียการทรงตัว	= 3
กระโดดขาเดียวได้อย่างต่อเนื่อง	= 4
7. ส่งลูกบอลแต่ไม่ตรงทิศทาง	= 1
ส่งลูกบอลไม่กระดอนจากพื้น	= 2
ส่งลูกบอลกระดอนจากพื้นได้เป็นบางครั้ง	= 3
ส่งลูกบอลกระดอนจากพื้นได้ด้วยมือทั้งสอง	= 4

8. เดินบนกระดานทรงตัวไม่ได้	= 1
เดินบนกระดานทรงตัวได้ แต่วางเท้าไม่ถูกวิธี	= 2
เดินได้ แต่ใช้แขนช่วยทรงตัว	= 3
เดินได้ถูกวิธีและคล่องแคล่ว	= 4
9. เล่นเครื่องเล่นสนามไม่ได้	= 1
เล่นได้แต่ไม่ถูกวิธี	= 2
เล่นเครื่องเล่นเป็นบางชนิด	= 3
เล่นได้ทุกชนิด และถูกวิธี	= 4

กล้ามเนื้อเล็ก

1. บั่นแบ่งอิสระสื่อความหมายไม่ได้	= 1
บั่นแบ่งโดยใช้วัสดุแต่ไม่สื่อความหมาย	= 2
บั่นแบ่งโดยใช้วัสดุ แต่ไม่ถูกประเภท	= 3
บั่นแบ่งโดยใช้วัสดุและอุปกรณ์ประกอบได้	= 4
2. จับกรรไกรไม่ถูกต้อง	= 1
จับกรรไกรไม่ถูกต้อง ไม่ตรงทิศทาง	= 2
ตัดได้ถูกต้อง ตัดไม่ถูกแบบ	= 3
ตัดตามรูปต่าง ๆ ได้ถูกต้อง	= 4
3. ฉีกกระดาษไม่ถูกวิธี	= 1
ฉีกกระดาษไม่ตรงตามข้อตกลง	= 2
ฉีกกระดาษได้ถูกวิธีเป็นบางครั้ง	= 3
ฉีกกระดาษได้ตามแบบ และตามจินตนาการ	= 4
4. ร้อยวัสดุต่าง ๆ ไม่ได้	= 1
ร้อยวัสดุต่าง ๆ ตามความสนใจ	= 2
ร้อยวัสดุต่าง ๆ ได้เป็นบางชนิด	= 3
ร้อยวัสดุต่าง ๆ ได้ทุกชนิดตามแบบที่กำหนด	= 4
5. วาดภาพโดยใช้สีเทียนและสีน้ำไม่สื่อความหมาย	= 1
วาดภาพขนาดไม่ชัดเจน (ไม่สื่อความหมาย)	= 2
วาดภาพได้รายละเอียดไม่ครบถ้วน	= 3
วาดภาพโดยใช้สีน้ำและสีเทียนตามจินตนาการได้	= 4
6. ตัดและแกะกระดาษไม่ได้	= 1
ตัดได้แต่ไม่ตรงตำแหน่ง	= 2
ตัดและแกะกระดาษช้ากว่ากำหนด	= 3
ตัดและแกะกระดาษได้ถูกต้องรวดเร็ว	= 4

7. กรอกน้ำไม่ลงขวด	= 1
กรอกน้ำได้ปริมาณ 1/4 ของขวด	= 2
กรอกน้ำได้ปริมาณ 1/2 ของขวด	= 3
กรอกน้ำได้เต็มขวด และแม่นยำ	= 4

ทักษะการใช้ประสาทสัมผัส

1. บอกมิติของภาพไม่ได้	= 1
บอกตำแหน่งของภาพได้เล็กน้อย	= 2
บอกตำแหน่งได้ แต่บอกขนาดไม่ได้	= 3
บอกตำแหน่ง ขนาด ระยะได้	= 4
2. บอกเสียงต่าง ๆ ได้ 1-3 เสียง	= 1
บอกเสียงต่าง ๆ ได้ 3-5 เสียง	= 2
บอกเสียงต่าง ๆ ได้ 5-7 เสียง	= 3
บอกเสียงต่าง ๆ ได้ 7-9 เสียง	= 4
3. บอกกลิ่นของสิ่งที่ดมได้ 1-2 อย่าง	= 1
บอกกลิ่นของสิ่งที่ดมได้ 2-4 อย่าง	= 2
บอกกลิ่นของสิ่งที่ดมได้ 4-6 อย่าง	= 3
บอกกลิ่นของสิ่งที่ดมได้ 6-8 อย่าง	= 4
4. บอกรสชาติได้ 1-2 อย่าง	= 1
บอกรสชาติได้ 2-4 อย่าง	= 2
บอกรสชาติได้ 4-6 อย่าง	= 3
บอกรสชาติได้ 6-8 อย่าง	= 4
5. จำแนกพื้นผิวต่าง ๆ ได้ 1-2 อย่าง	= 1
จำแนกพื้นผิวต่าง ๆ ได้ 2-3 อย่าง	= 2
จำแนกพื้นผิวต่าง ๆ ได้ 3-4 อย่าง	= 3
จำแนกพื้นผิวต่าง ๆ ได้ 4-5 อย่าง	= 4
6. บอกความรู้สึกที่ได้สัมผัสได้ 1-2 อย่าง	= 1
บอกความรู้สึกที่ได้สัมผัสได้ 2-3 อย่าง	= 2
บอกความรู้สึกที่ได้สัมผัสได้ 3-4 อย่าง	= 3
บอกความรู้สึกที่ได้สัมผัสได้ 4-5 อย่าง	= 4

สุขภาพจิตและสุขนิสัย

1. ร้องไห้ หงุดหงิดง่าย = 1
 เจ็บ ๆ เหนื่อย ไม่แสดงอารมณ์ = 2
 แสดงอารมณ์ไม่ถูกกาลเทศะ = 3
 อารมณ์ดี ร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใส = 4
2. ไม่แสดงอารมณ์ใด ๆ = 1
 แสดงอารมณ์ไม่ตรงตามสถานการณ์ = 2
 แสดงอารมณ์แปรปรวน ควบคุมไม่ได้ = 3
 แสดงอารมณ์ตามสถานการณ์ได้เหมาะสมกับวัย = 4
3. ไม่เข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น = 1
 เข้าร่วมกลุ่มกิจกรรมกับผู้อื่นเป็นบางครั้ง = 2
 เข้าร่วมกิจกรรมกับเพื่อนที่ตนชอบ = 3
 เข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข = 4
4. ไม่ยอมตีมนมและไม่ทานกล้วยน้ำว่า = 1
 ตีมนมแต่ไม่ทานกล้วย = 2
 ตีมนมและรับประทานกล้วยน้ำว่าไม่หมด = 3
 ตีมนมและรับประทานกล้วยน้ำว่าเป็นประจำ = 4
5. ไม่ยอมทานอาหาร ต้องคอยตักเตือน = 1
 ทานอาหารได้แต่ได้น้อย = 2
 ทานอาหารได้แต่ไม่หมดเป็นประจำ = 3
 ทานอาหารได้หมดทุกอย่างเป็นประจำ = 4
6. ไม่ชอบเล่นออกกำลังกาย = 1
 ออกกำลังกายได้เมื่อครูบอกให้ทำ = 2
 ออกกำลังกายแต่เป็นครั้งคราว = 3
 ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ = 4
7. ไม่ชอบล้างมือ = 1
 ล้างมือเป็นครั้งคราว = 2
 ล้างมือเมื่อถูกตักเตือน = 3
 ล้างมือทุกครั้งหลังจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ และก่อนรับประทานอาหาร = 4
8. ไม่ยอมแปรงฟัน = 1
 แปรงฟันเมื่อถูกตักเตือน = 2
 แปรงฟันเป็นบางครั้ง = 3
 แปรงฟันหลังรับประทานอาหารอย่างสม่ำเสมอ = 4

9. ไม่ทำความสะอาดหลังการขับถ่าย	= 1
ทำความสะอาดเมื่อถูกตักเตือน	= 2
ทำความสะอาดเป็นบางครั้ง	= 3
ทำความสะอาดทุกครั้งอย่างสม่ำเสมอ	= 4

สุนทรียภาพ

1. ไม่สนใจสิ่งต่าง ๆ รอบตัว	= 1
สนใจตามผู้อื่น	= 2
สนใจแต่ให้ความหมายไม่ได้	= 3
สนใจและสื่อได้ถึงความสุขงาม	= 4
2. ไม่สนใจในงานศิลปะ	= 1
สนใจงานศิลปะตามผู้อื่น	= 2
สนใจเป็นครั้งคราว บางสิ่งบางอย่าง	= 3
สนใจและมีความสุขในงานศิลปะ	= 4
3. ไม่ชอบและไม่สนใจเพลงและดนตรี	= 1
สนใจตามผู้อื่น	= 2
สนใจเป็นบางครั้ง เมื่อถูกใจ	= 3
สนใจและมีความสุขทุกครั้ง เมื่อได้ร้องเพลงและเล่นดนตรี	= 4
4. ไม่ชอบฟังนิทาน	= 1
ฟังนิทานหรือดูละคร แต่ไม่รู้เรื่อง สื่อไม่ได้	= 2
ฟังนิทาน ดูละครตามผู้อื่น	= 3
ฟังนิทาน ดูละครอย่างมีความสุข	= 4
5. เคลื่อนไหวโดยไม่มีทิศทาง	= 1
เคลื่อนไหวได้ตามข้อตกลง	= 2
เคลื่อนไหวอิสระอย่างสนุกสนานโดยไม่มีทักษะ	= 3
เคลื่อนไหวอย่างสนุกสนานกับกิจกรรมพื้นฐานกีฬา	= 4
6. ไม่ชอบงานสร้างสรรค์	= 1
ทำกิจกรรมเมื่อต้องบอกให้ทำ	= 2
ทำเป็นครั้งคราวเมื่ออยากทำ	= 3
ทำกิจกรรมสร้างสรรค์ได้ตามจินตนาการ	= 4
7. ไม่พูด นำเสนอไม่ได้	= 1
นำเสนอได้เป็นบางครั้ง	= 2
นำเสนอได้ตรงความหมาย	= 3
นำเสนอเรื่องราวและผลงานที่หลากหลาย	= 4

8. ไม่ชอบทำท่าทางประกอบเพลง	= 1
ทำท่าทางได้แต่ไม่ถูกจังหวะ	= 2
ปฏิบัติได้ถูกจังหวะ แต่ขาดความตั้งใจ	= 3
ปฏิบัติได้ถูกจังหวะ และทำท่าทางได้อย่างมั่นใจ	= 4
9. ไม่แสดงออก นิ่งเฉย	= 1
แสดงออกได้เมื่อถูกชักชวน	= 2
แสดงออกและร่วมกิจกรรมเฉพาะที่สนใจ	= 3
เข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้งอย่างมีความสุข	= 4

การมีคุณธรรม

1. เล่นและไม่เก็บ	= 1
เล่นและเก็บไม่ถูกที่	= 2
เล่นและเก็บเมื่อถูกตักเตือน	= 3
เล่นและเก็บเข้าที่เรียบร้อยทุกครั้ง	= 4
2. ใช้แล้วไม่เก็บ	= 1
เก็บเมื่อถูกตักเตือน	= 2
เก็บเรียบร้อยเป็นบางครั้ง	= 3
เก็บเข้าที่ได้เรียบร้อย	= 4
3. เข้าแถวรอคอยไม่เป็น	= 1
เข้าแถวรอคอยได้เป็นบางครั้ง	= 2
เข้าแถวแต่ไม่เรียบร้อย	= 3
เข้าแถวรอคอยตามลำดับได้ดีทุกครั้ง	= 4
4. ไม่มีความรับผิดชอบ	= 1
มีความรับผิดชอบเป็นบางครั้ง	= 2
มีความรับผิดชอบ แต่ขาดความเรียบร้อย/สมบูรณ์	= 3
มีความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายเสมอ	= 4
5. ไม่รู้จักข้อตกลงของห้องเรียน	= 1
รู้จักแต่ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง	= 2
ปฏิบัติตามข้อตกลงได้เป็นบางครั้ง	= 3
ปฏิบัติตามข้อตกลงได้อย่างสม่ำเสมอ	= 4
6. ไม่รู้จักกฎระเบียบของโรงเรียน	= 1
รู้จักแต่ไม่ปฏิบัติตาม	= 2
รู้จักปฏิบัติได้เป็นบางครั้ง	= 3
ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนได้อย่างสม่ำเสมอ	= 4

7. ไม่รู้วิธีการปฏิบัติตามศาสนาที่ตนนับถือ = 1
 ปฏิบัติตามผู้อื่น = 2
 ปฏิบัติตนได้เองโดยไม่ต้องเตือน = 3
 ปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามครรลองของศาสนา = 4
8. ไม่รู้จักสิ่งของของตนเอง = 1
 รู้จักของตนเอง ไม่รู้จักของผู้อื่น = 2
 บอกสิ่งของตนเองได้ และของผู้อื่นได้เป็นบางอย่าง = 3
 บอกและแยกแยะของตนเอง , ของผู้อื่นได้ = 4
9. ไม่รู้ว่าตนเองผิดและพุดปิด = 1
 พุดปิดเมื่อตักเตือนแล้วยังปฏิบัติอยู่ = 2
 รู้ว่าตนเองผิด ยอมรับเมื่อถูกตักเตือน = 3
 ไม่พุดปิด และยอมรับเมื่อทำความผิดทุกครั้ง = 4
10. หยิบของผู้อื่น = 1
 หยิบของเพื่อน และไม่คืนเมื่อเพื่อทวงถาม = 2
 คืนของให้เพื่อนเมื่อถูกทวงถาม = 3
 ไม่หยิบของเพื่อนเลยโดยที่เพื่อนไม่อนุญาต = 4
11. เก็บของได้แล้วเก็บไว้ใช้ส่วนตัว = 1
 เก็บได้แล้วคืนเพื่อนเป็นบางครั้ง = 2
 เก็บได้แล้วให้ครูถามหาเจ้าของ = 3
 เก็บได้แล้วส่งคืนเพื่อนหรือส่งให้ครู = 4
12. ไม่ชอบทำความเคารพเลย = 1
 ทำความเคารพเมื่อบอกให้ทำ = 2
 ทำความเคารพเป็นบางครั้ง = 3
 รู้จักทำความเคารพผู้อื่น , ครู , พ่อแม่ได้อย่างเหมาะสม = 4
13. ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ได้ = 1
 ปฏิบัติเมื่อถูกชี้แนะซ้ำ ๆ = 2
 ปฏิบัติได้เองเป็นบางครั้ง = 3
 ให้ความเคารพ , รักครูอาจารย์ได้อย่างเหมาะสม = 4
14. ไม่แสดงความเคารพเมื่อได้ยินเสียงเพลง = 1
 ปฏิบัติตามผู้อื่นเมื่อเห็นผู้อื่นปฏิบัติ = 2
 ปฏิบัติได้เองเป็นบางครั้ง = 3
 ปฏิบัติทุกครั้งเมื่อได้ยินเสียงเพลงและสัญญาณต่าง ๆ = 4

ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง

1. เล่นไม่ถูกวิธี และก่อให้เกิดอันตรายต่อตัวเอง = 1
เล่นแล้วทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน = 2
เล่นไม่รู้ขีดความสามารถของตนเอง = 3
เล่นได้ถูกวิธีและปลอดภัยโดยรู้ขีดความสามารถของตนเอง = 4
2. ใช้ช้อนส้อมไม่เป็น = 1
จับช้อนส้อมไม่ถูกวิธี = 2
จับช้อนส้อมไม่ถนัด = 3
ใช้ช้อนส้อมได้อย่างถูกวิธี = 4
3. ไม่ยอมรับประทานอาหารแปลกใหม่ = 1
ยอมรับประทานอาหารเมื่อครูเตือน = 2
รับประทานอาหารได้เองเป็นบางครั้ง = 3
ยอมรับประทานอาหารได้หลายชนิด = 4
4. ดูแลรักษาความสะอาดไม่ได้ = 1
ดูแลตนเองได้บ้างเมื่อครูบอก = 2
ดูแลตนเองได้บ้างเป็นบางครั้งโดยไม่ต้องบอก = 3
ดูแลทำความสะอาดตนเองได้อย่างถูกต้อง = 4
5. ช่วยเหลือแต่งตัวเองไม่ได้ = 1
ช่วยเหลือตนเองได้ แต่งตัวได้แต่ต้องบอก = 2
ช่วยเหลือตนเองได้ แต่งตัวได้ แต่ไม่เรียบร้อย = 3
ช่วยเหลือตนเองได้ แต่งตัวได้รวดเร็วเรียบร้อย = 4
6. ไม่รู้จักรักษาความสะอาด = 1
รักษาความสะอาดเมื่อบอกให้ทำ = 2
รักษาความสะอาดได้เป็นบางครั้ง = 3
รักษาความสะอาดเสื้อผ้าอย่างสม่ำเสมอ = 4

การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

1. ไม่ใช้วาจา คำพูดที่สุภาพ = 1
ใช้วาจาสุภาพได้เมื่อถูกตักเตือน = 2
ใช้วาจาสุภาพได้เองเป็นบางครั้ง = 3
ใช้วาจา คำพูดสุภาพไพเราะได้อย่างเหมาะสม = 4
2. ไม่มีมารยาทในการฟัง = 1
มีมารยาทในการฟังเป็นบางครั้ง เมื่อถูกตักเตือน = 2
มีมารยาทในการฟังดีเป็นบางครั้ง = 3
มีมารยาทในการฟังเรื่องราวต่างๆ ที่ดี = 4

3. ไหว้ตามแบบวัฒนาไม่ได้	= 1
ไหว้ได้แต่ครูต้องคอยเตือน	= 2
ไหว้ได้สวยงามเป็นบางครั้ง	= 3
ไหว้ได้สวยงามตามแบบวัฒนาสม่ำเสมอ	= 4
4. นั่งตามแบบอย่างวัฒนาไม่ได้	= 1
นั่งได้เมื่อถูกตักเตือน	= 2
นั่งได้ด้วยตนเองเป็นบางครั้ง	= 3
นั่งไหว้ได้ตามแบบวัฒนา	= 4
5. ไม่มีมารยาทในการรับประทานอาหาร	= 1
มีมารยาทในการรับประทานอาหารเมื่อถูกตักเตือน	= 2
ปฏิบัติเรียบร้อยได้เป็นบางครั้ง	= 3
ปฏิบัติได้สม่ำเสมอขณะรับประทานอาหาร	= 4
6. เล่นไม่ถูกกฎกติกา	= 1
เล่นโดยไม่แบ่งปันผู้อื่น	= 2
เล่นแล้วก่อให้เกิดอันตราย	= 3
เล่นได้ถูกวิธีตามข้อตกลง	= 4
7. ปฏิบัติตามมารยาทและประเพณีต่าง ๆ ไม่ได้	= 1
ปฏิบัติตามมารยาทและประเพณีได้เมื่อมีแบบอย่าง	= 2
ปฏิบัติตามมารยาทและประเพณีได้ด้วยตนเองเป็นบางครั้ง	= 3
ปฏิบัติตามมารยาทและประเพณีได้สม่ำเสมอเหมาะสมกับวัย	= 4
8. พูดคำหยาบ , แข้งกระด้าง	= 1
พูดไม่มีคำลงท้ายทุกครั้ง	= 2
พูดไพเราะเมื่อถูกตักเตือน	= 3
พูดได้ไพเราะสุภาพเหมาะสม	= 4

การอยู่ร่วมกันในสังคม

1. ไม่รู้จักแสดงความคิดเห็น	= 1
แสดงความคิดเห็นได้ในส่วนของตนเอง	= 2
แสดงความคิดเห็นของคนอื่นได้	= 3
แสดงความคิดเห็นของตนเอง และผู้อื่นได้	= 4
2. ไม่เข้าร่วมกิจกรรมเลย	= 1
เข้าร่วมกิจกรรมเป็นบางครั้ง	= 2
ไม่เข้ากลุ่มกิจกรรม ชอบทำคนเดียว	= 3
เข้าร่วมกิจกรรมและเล่นร่วมกับผู้อื่นได้	= 4

3. ไม่ยอมรับความจริง = 1
 ยอมรับเมื่อถูกกระตุ้นว่าตนเองผิด = 2
 ยอมรับผิดได้ด้วยตนเอง = 3
 ยอมรับความจริงในสิ่งที่ตนกระทำด้วยความเต็มใจ = 4
4. ไม่ยอมฟังความคิดเห็นของผู้อื่น = 1
 ยอมรับฟังเมื่อถูกกระตุ้นความคิด = 2
 ยอมรับได้ด้วยตนเองเป็นบางครั้ง = 3
 ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น = 4
5. ไม่แสดงความเห็นใจผู้อื่น = 1
 ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนด้วยการกระทำ = 2
 ทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนเป็นบางครั้ง = 3
 ไม่ทำการใด ๆ ก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อผู้อื่น = 4
6. ไม่แสดงออกใด ๆ ต่อผู้อื่น = 1
 แสดงต่อผู้อื่นด้วยคำพูด = 2
 แสดงต่อผู้อื่นด้วยคำพูดและการกระทำเป็นบางครั้ง = 3
 ชื่นชมผู้อื่นด้วยคำพูดและการกระทำเสมอ ๆ = 4
7. ไม่มีน้ำใจ = 1
 รู้จักแบ่งปันและช่วยเหลือเมื่อมีสิ่งตอบแทน = 2
 รู้จักแบ่งปันและช่วยเหลือผู้อื่นเป็นบางครั้งด้วยตนเอง = 3
 รู้จักแบ่งปันและช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ = 4
8. บอกสถานที่และบุคคลต่าง ๆ ไม่ได้ = 1
 บอกสถานที่ได้ แต่ไม่รู้จักบุคคล = 2
 บอกสถานที่และบุคคลได้แต่ไม่ชัดเจน = 3
 บอกความสัมพันธ์ และเกี่ยวข้องได้ถูกต้อง = 4
9. ไม่รู้จักการแบ่งปันผู้อื่น = 1
 แบ่งปันเมื่อถูกกระตุ้น = 2
 แบ่งปันเฉพาะเพื่อนที่ถูกใจ = 3
 แบ่งปันเพื่อนและผู้อื่น = 4
10. ไม่รู้วิธีการปฏิบัติที่ถูกต้อง = 1
 บอกวิธีการปฏิบัติไม่ได้ = 2
 ปฏิบัติต่อตนเองได้ดี คนอื่นไม่รู้ = 3
 บอกวิธีปฏิบัติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่นได้ = 4

การอนุรักษ์ทรัพยากร

1. ทิ้งขยะไม่ถูกที่ = 1
 ทิ้งขยะได้ถูกที่แต่ไม่เรียบร้อย = 2
 ทิ้งขยะได้ถูกที่แต่ต้องเตือนให้ปฏิบัติ = 3
 ทิ้งขยะได้ถูกที่อย่างสม่ำเสมอ = 4
2. ไม่รู้จักวิธีการรักษาความสะอาด = 1
 ช่วยทำความสะอาดเมื่อถูกชักชวน = 2
 ทำความสะอาดบริเวณโรงเรียนเป็นบางครั้ง = 3
 ทำได้และมีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาด = 4
3. ทิ้งของใช้ตนเองไม่เป็นที่เป็นทาง = 1
 รู้จักเก็บของตนเองเมื่อถูกตักเตือน = 2
 เก็บได้เองโดยไม่ต้องเตือนเป็นบางครั้ง = 3
 ใส้และเก็บของตนได้โดยสม่ำเสมอ = 4
4. ใส้และไม่รู้จักเก็บ = 1
 ใส้-เก็บเมื่อถูกตักเตือน = 2
 ใส้-เก็บเป็นครั้งคราวและไม่ถูกวิธี = 3
 ใส้-เก็บถูกวิธี รักษาเข้าที่ได้ = 4
5. ไม่ให้ความร่วมมือในการประหยัด = 1
 ให้ความร่วมมือในการประหยัดเมื่อถูกตักเตือน = 2
 นั่งเฉย ร่วมมือเป็นบางครั้งคราวด้วยตนเอง = 3
 ประหยัดและให้ความร่วมมือด้วยดี = 4
6. ชอบเด็ดต้นไม้ ไข่ม้วน ดอกไม้ = 1
 ชอบดูแลบ้างเล็กน้อยเมื่อครูบอก = 2
 ดูแลด้วยตนเองได้เป็นบางครั้ง = 3
 มีส่วนร่วมดูแลเสมอ ๆ = 4
7. รับประทานอาหารไม่หมดทุกวันและทุกอย่าง = 1
 รับประทานอาหารหมด ขนมไม่หมด = 2
 รับประทานอาหารเหลือเล็กน้อยเป็นบางวัน = 3
 รับประทานอาหารหมดทุกวัน = 4
8. แก่เลี้ยงเพื่อนเป็นประจำ = 1
 แก่เลี้ยงเพื่อนเป็นบางครั้ง = 2
 แก่เลี้ยงเพื่อนแล้วสำนึกผิด = 3
 ไม่รังแกเพื่อนเลย = 4

9. ทำร้ายสัตว์ทุกครั้งที่เห็น = 1
 ทำร้าย รังแกเป็นบางครั้ง = 2
 หยดุรังแกเมื่อสำนึกผิด = 3
 ไม่รังแกสัตว์เลย = 4
10. ไม่รู้จักค่าของเงินและการเก็บออม = 1
 เห็นคุณค่าของเงินและการเก็บออม = 2
 เห็นคุณค่าของเงินและการเก็บออมเป็นบางครั้ง = 3
 เห็นคุณค่าของเงินและการเก็บออมสม่ำเสมอ = 4
11. ไม่ช่วยดูแลรักษาความสะอาดของห้องเรียน = 1
 ช่วยดูแลเมื่อครูบอกให้ทำ = 2
 ช่วยดูแลห้องเรียนพร้อม ๆ เพื่อนเมื่อเห็นเพื่อนทำ = 3
 ช่วยดูแลห้องเรียนสม่ำเสมอทั้งภายใน-ภายนอกห้อง = 4

ความเป็นกุลสตรีตามแบบวัฒนา

1. ยืนไหว้ไม่ถูกวิธี และไม่ปฏิบัติ = 1
 ยืนไหว้ เมื่อครูเตือนเสมอ = 2
 ยืนไหว้แต่ไม่ถูกวิธี = 3
 ยืนไหว้ได้ตามแบบวัฒนา = 4
2. การนั่งไหว้ไม่ถูกวิธี และไม่ปฏิบัติ = 1
 นั่งไหว้ เมื่อครูเตือนให้ปฏิบัติ = 2
 นั่งไหว้ได้เองเป็นบางครั้ง = 3
 นั่งไหว้ได้อย่างถูกต้องตามแบบ = 4
3. ไม่ทำความเคารพ เพิกเฉย = 1
 ทำความเคารพเมื่อครูเตือน = 2
 ทำความเคารพเป็นบางครั้ง = 3
 ทำความเคารพสม่ำเสมอ = 4
4. เดินไม่ถูกวิธีตามข้อตกลง = 1
 เดินได้เมื่อถูกครูตักเตือน = 2
 เดินได้ถูกต้องเป็นครั้งคราว = 3
 เดินได้ตามข้อตกลงอย่างสม่ำเสมอ = 4
5. นั่งไม่เรียบร้อยบ่อยครั้ง = 1
 นั่งได้เรียบร้อยเมื่อถูกตักเตือน = 2
 นั่งได้ถูกต้องเป็นครั้งคราว = 3
 นั่งได้ตามแบบของวัฒนา = 4

6	พูดไม่มีหางเสียง	= 1
	พูดจาไพเราะแต่ต้องเตือน	= 2
	พูดจาไพเราะได้เป็นบางครั้ง	= 3
	พูดจาไพเราะอย่างสม่ำเสมอ	= 4
7.	ไม่รู้จักขอบคุณ	= 1
	ขอบคุณเมื่อถูกตักเตือน	= 2
	ขอบคุณเป็นบางครั้ง	= 3
	ขอบคุณอย่างสม่ำเสมอโดยไม่ต้องเตือน	= 4
8.	ยื่นสิ่งของให้โดยไม่มีท่าทีอ่อนน้อม	= 1
	วางไว้ให้เฉย ๆ โดยไม่บอกกล่าว	= 2
	ยื่นขึ้นแล้วส่งของให้ผู้ใหญ่	= 3
	นั่งหรือยื่นส่งของให้ผู้ใหญ่ด้วยท่าทีสุภาพอ่อนน้อม	= 4

ความเป็นผู้นำ

1.	ขาดความเชื่อมั่น ไม่กล้าแสดงออก	= 1
	แสดงออกได้บ้าง แต่ไม่มั่นใจ	= 2
	แสดงออกได้แต่ไม่ถูกต้องตามกติกา	= 3
	แสดงออกได้ดี มั่นใจและมีความถูกต้อง	= 4
2.	ไม่เล่นกับเพื่อน	= 1
	เล่นกับเพื่อนเป็นบางคน	= 2
	เล่นกับเพื่อนหรือกลุ่มที่ถูกต้อง	= 3
	เล่นกับเพื่อนได้และเป็นที่ยอมรับของเพื่อน	= 4
3.	ร้องไห้เมื่อพบปัญหา	= 1
	แก้ปัญหาไม่ได้ ต้องให้ผู้อื่นช่วยเสมอ	= 2
	แก้ปัญหาได้ แต่ไม่ถูกต้อง	= 3
	รู้จักวิธีแก้ปัญหาเมื่อเผชิญอุปสรรค	= 4
4.	เลียนแบบผู้อื่น	= 1
	ทำตามคำแนะนำของครู และเพื่อนทุกครั้ง	= 2
	ทำด้วยตนเองได้ แต่ไม่มั่นใจในการทำ	= 3
	ทำได้ด้วยตนเอง และมีความคิดจินตนาการดี	= 4
5.	ไม่มีน้ำใจช่วยเหลือ	= 1
	มีน้ำใจช่วยเหลือเมื่อมีผู้อื่นชี้แนะ	= 2
	ช่วยเหลือเมื่อได้รับสิ่งตอบแทนหรือคำชม	= 3
	ช่วยเหลือได้ด้วยตนเองเป็นที่พึงของเพื่อนได้	= 4

6	ไม่รับผิดชอบ	= 1
	รับผิดชอบเป็นบางครั้ง	= 2
	รับผิดชอบ แต่ต้องมีเพื่อนคอยช่วยเหลือ	= 3
	รับผิดชอบได้ด้วยตนเอง	= 4
7.	ไม่เข้าร่วมกิจกรรม	= 1
	เข้าร่วมกิจกรรมเมื่อถูกกระตุ้น	= 2
	เข้าร่วมกิจกรรมเมื่อมีเพื่อนคอยช่วยเหลือ	= 3
	เข้าร่วมกิจกรรมได้ด้วยตนเองทุกกิจกรรม	= 4
8.	ขัดแย้ง ไม่แสดงความคิดเห็น	= 1
	แสดงความคิดเห็น โดยยึดตนเองเป็นหลัก	= 2
	แสดงความคิดเห็นในด้านความขัดแย้ง	= 3
	แสดงความคิดเห็น และยอมรับมติกลุ่ม	= 4
9.	ร้องไห้ ไม่มีความสุขในกิจกรรม	= 1
	นิ่งเฉย ไม่แสดงความรู้สึก	= 2
	ร้องไห้เป็นบางครั้ง	= 3
	ร้องไห้ เจ้มใส อารมณ์ดีเสมอ	= 4
10.	ไม่ให้ความร่วมมือในการทำงาน	= 1
	ให้ความร่วมมือเป็นบางครั้ง เมื่อถูกกระตุ้น	= 2
	ให้ความร่วมมือตามความสนใจของตน	= 3
	ให้ความร่วมมือ และสามารถแบ่งหน้าที่ในการทำงานร่วมกันได้	= 4

ทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

1	เพิกเฉย ขาดความสนใจ และกระตือรือร้น	= 1
	สนใจและทำในบางเรื่อง แต่ต้องกระตุ้น	= 2
	สนใจ ทำแต่ในสิ่งที่บอกให้ทำบางอย่าง	= 3
	สนใจ อยากทำ อยากรู้ในกิจกรรมต่าง ๆ ประจำวัน	= 4
2	ไม่ชอบทำกิจกรรม หลีกเลียง	= 1
	ทำกิจกรรม แต่ต้องคอยกระตุ้น	= 2
	ทำกิจกรรมด้วยความเต็มใจ แต่ไม่สำเร็จ	= 3
	ทำกิจกรรมด้วยความสุขและสำเร็จทุกครั้ง	= 4
3	ทำงานไม่สำเร็จตามกำหนด	= 1
	ทำงานเสร็จเป็นบางครั้ง ต้องกระตุ้น	= 2
	ทำงานเสร็จแต่ไม่ถูกตามขั้นตอน	= 3
	ทำงานเสร็จตามขั้นตอน ข้อกำหนดที่วางไว้	= 4

- 4 นั่งร้องไห้ เมื่อพบปัญหา = 1
 ผู้อื่นแก้ปัญหาให้ทุกครั้ง ไม่ยอมแก้ปัญหาด้วยตนเอง = 2
 ขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น เมื่อต้องการแก้ปัญหาด้วยตนเอง = 3
 แก้ปัญหาได้ด้วยตนเองทุกครั้ง ในการทำงานอย่างเหมาะสม = 4
- 5 ไม่แสดงความรู้สึกใด ๆ = 1
 แสดงความรู้สึกได้บ้างเป็นบางสิ่งบางอย่าง = 2
 แสดงความภาคภูมิใจในการทำงานของตนได้บ้าง เมื่อถูกกระตุ้น = 3
 แสดงความรู้สึก และสามารถบอกเล่าให้ผู้อื่นได้รับรู้ได้ด้วยตนเอง = 4
- 6 ไม่ยอมเข้าร่วมกิจกรรม เพิกเฉย = 1
 เข้าร่วมกิจกรรมบ้าง เมื่อถูกกระตุ้น = 2
 เข้าร่วมกิจกรรมบ่อยมากขึ้น เมื่อถูกกระตุ้น = 3
 เข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นได้ด้วยตนเอง = 4
- 7 ต่อด้านความคิดเห็นของผู้อื่นโดยไม่มีเหตุผล = 1
 หนึ่งเฉย ไม่แสดงความคิดเห็น = 2
 แสดงความคิดเห็น และยอมรับเป็นบางครั้ง = 3
 ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น = 4
- 8 หนึ่งเฉยในทุกกิจกรรม = 1
 ปฏิบัติตามผู้นำบ้างเป็นบางครั้ง = 2
 ปฏิบัติตาม แต่ไม่เป็นไปตามข้อตกลง = 3
 เป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดีในทุกกิจกรรม = 4
- 9 ต่อด้านความคิดเห็นของผู้อื่น = 1
 ไม่แสดงความคิดเห็นใด ๆ ทั้งสิ้น = 2
 แสดงความคิดเห็นบ้างเป็นบางครั้ง = 3
 ยินดี และแสดงออกเมื่อผู้อื่นประสบความสำเร็จ = 4
- 10 ต่อด้านข้อตกลง = 1
 ทำตามเมื่อถูกชักจูง = 2
 ทำตาม แต่ไม่อยู่ในข้อตกลง = 3
 ทำตามข้อตกลง และแนวปฏิบัติของกลุ่มได้ดี = 4
- 11 ไม่ยอมให้ความร่วมมือใด ๆ = 1
 ให้ความร่วมมือ เมื่อกระตุ้น = 2
 ให้ความร่วมมือตามความสนใจ = 3
 ให้ความร่วมมือทุกครั้ง เมื่อร่วมกิจกรรม = 4

ทักษะในการสื่อสาร

1. ไม่พูด ไม่กล้าแสดงออก = 1
พูดไม่ชัดเจน ขาดความต่อเนื่อง = 2
พูด เล่าเรื่องราวเข้าใจได้พอสมควร = 3
พูด เล่าเรื่องราวจากประสบการณ์ และแสดงความรู้สึกได้เข้าใจ = 4
2. ใช้คำถามไม่เป็น = 1
ใช้คำถาม ทำไม อะไร = 2
ใช้คำถามอะไร ทำไม ที่ไหน = 3
ใช้คำถามอะไร ทำไม ที่ไหน เพราะอะไรได้ = 4
3. คิดไม่เป็น = 1
คิดเป็น แสดงไม่เป็น = 2
คิดเป็น แสดงท่าทางตามเพื่อน หรือต้องคอยบอกให้ทำ = 3
แสดงได้เองทุกครั้ง และมีความคิดจินตนาการที่ดีในการกระทำ = 4
4. แสดงความคิดเห็นต่อสิ่งต่าง ๆ ไม่ได้ = 1
แสดงความคิดเห็นต่อสิ่งต่าง ๆ ได้ = 2
แสดงความคิดเห็นต่อตนเองได้ ต่อผู้อื่นได้พอสมควร = 3
แสดงความคิดเห็นต่อสิ่งต่าง ๆ ได้ทั้งของตนเองและผู้อื่นอย่างถูกต้อง = 4

ทักษะในการสังเกตและสำรวจ

1. บอกสิ่งผิดปกติ สิ่งหายไป สิ่งผิดปกติไม่ได้ = 1
บอกได้บ้างเป็นบางอย่าง และบางครั้ง = 2
บอกสิ่งผิดปกติ สิ่งหายไปได้แต่ไม่แม่นยำในบางครั้ง = 3
บอกสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว และแม่นยำได้ถูกต้องทุกครั้ง = 4
2. เล่าเรื่องราวไม่ได้ = 1
เล่าเรื่องราวได้ แต่บันทึกภาพไม่ได้ = 2
เล่าเรื่องราวและบันทึกภาพได้เป็นบางครั้ง = 3
เล่าเรื่องราวและบันทึกสิ่งที่พบเห็นเป็นภาพได้ = 4
3. ไม่สามารถสรุปข้อมูลจากการสังเกตและสำรวจได้ = 1
สรุปข้อมูลได้ บันทึกแผนภูมิไม่ได้ = 2
สรุปข้อมูลได้ บันทึกได้เป็นบางครั้ง ไม่สมบูรณ์ = 3
สรุปข้อมูล บันทึกเป็นแผนภูมิความคิดได้สมบูรณ์จากการสังเกตและสำรวจ = 4

การเชื่อมโยงความรู้และการแก้ปัญหา

1. แก้ปัญหาของตนเองไม่ได้ และแนะนำเพื่อนไม่ได้ = 1
 แก้ปัญหาของตนเองได้ และแนะนำเพื่อนได้เป็นบางครั้ง = 2
 แก้ปัญหาของตนเองได้ และแนะนำเพื่อนได้แต่ต้องมีผู้อื่นชี้แนะ = 3
 แก้ปัญหาได้ด้วยความมั่นใจ และแนะนำผู้อื่นได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง = 4
2. ไม่รู้จักการเชื่อมโยงประสบการณ์ = 1
 เชื่อมโยงได้ แต่ต้องมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น = 2
 นำประสบการณ์เดิมมาใช้ได้ในบางกิจกรรม = 3
 นำประสบการณ์เดิมมาใช้ในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เสมอทุกครั้ง = 4
3. แก้ปัญหาไม่ได้เมื่อเผชิญกับอุปสรรค = 1
 แก้ปัญหาได้แต่ต้องมีผู้ชี้แนะ = 2
 แก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง แต่ไม่มั่นใจ = 3
 แก้ปัญหาได้ด้วยตนเองทุกครั้งที่ทำกิจกรรม ด้วยความมั่นใจ = 4
4. บอกหรือเล่าปัญหาไม่ได้ = 1
 บอกหรือเล่าปัญหาได้ แต่ไม่รู้วิธีแก้ปัญหา = 2
 บอกหรือเล่าปัญหาได้ แต่แก้ไม่ถูกวิธี = 3
 บอกหรือเล่าปัญหา และวิธีแก้ปัญหาได้อย่างถูกวิธี = 4
5. ไม่รู้จักวิธีการเล่นใหม่ ๆ = 1
 เล่นได้ แต่ไม่รู้จักข้อตกลง = 2
 สร้างข้อตกลงได้เป็นบางครั้ง = 3
 สร้างข้อตกลงและวิธีการเล่นใหม่ ๆ ได้ = 4

มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดจากการเรียนรู้

1. ไม่พูดและสนใจในสิ่งต่าง ๆ รอบตัว = 1
 พูด สนใจแต่แสดงออกโดยการชี้หรือบอกไม่ได้ = 2
 ชี้ บอก พูด สนใจสิ่งต่าง ๆ รอบตัวได้พอสมควร = 3
 ชี้ บอก พูด สนใจสิ่งต่าง ๆ รอบตัวที่เป็นของส่วนตัวและส่วนรวมได้ = 4
2. ไม่รู้จักสังเกต = 1
 สังเกต แต่บอกไม่ได้ในรายละเอียด = 2
 สังเกตได้ บอกประโยชน์+ลักษณะได้พอสมควร = 3
 สังเกตได้ บอกประโยชน์+ลักษณะ และแยกแยะสิ่งที่เป็นของส่วนรวม+ส่วนตัวได้ = 4

3. ไม่สังเกต	= 1
สังเกตได้บอกและอธิบายไม่ได้	= 2
สังเกตได้บอกได้ อธิบายไม่ชัดเจน	= 3
สังเกตได้ บอกได้ อธิบายการเปลี่ยนแปลงและการเกิดขึ้นได้	= 4
4. บอกชื่อบุคคลในโรงเรียนไม่ได้	= 1
บอกชื่อ ความสัมพันธ์ได้ 2 คน	= 2
บอกชื่อ ความสัมพันธ์ได้ 3 คน	= 3
บอกชื่อ ความสัมพันธ์ได้ 4 คน และบริการ	= 4
5. บอกชื่อพ่อ-แม่ได้	= 1
บอกชื่อบุคคลในครอบครัวได้ 4 คน	= 2
บอกชื่อบุคคลในครอบครัวได้ 6 คน	= 3
บอกชื่อบุคคลในครอบครัวได้มากกว่า 8 คน	= 4

มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

1. สร้างผลงานเหมือนตัวอย่างไม่ได้	= 1
สร้างผลงานเหมือนตัวอย่างได้ แต่เลียนแบบผู้อื่น	= 2
สร้างผลงานได้ด้วยตนเอง มีรายละเอียดพอสมควร	= 3
สร้างผลงานได้แปลกใหม่ มีความสมบูรณ์ในรายละเอียด	= 4
2. เคลื่อนไหวไม่มีทิศทาง	= 1
เคลื่อนไหวเลียนแบบผู้อื่น ไม่มั่นใจ	= 2
เคลื่อนไหวอย่างมั่นใจด้วยท่าทางซ้ำ ๆ	= 3
เคลื่อนไหวอย่างความมั่นใจ ตั้งใจ ท่าทางแปลกใหม่เสมอ	= 4
3. ไม่อยากเล่น	= 1
เล่นซ้ำ ๆ คนเดียวหรือครูต้องแนะนำ	= 2
เล่นตามเพื่อนทุกครั้งซ้ำ ๆ	= 3
เล่นคนเดียว กับเพื่อน เล่นแปลกใหม่ไม่เหมือนใคร	= 4
4. ไม่พูด ไม่แสดงออก ไม่มั่นใจ	= 1
พูดได้ประโยคสั้น ๆ โดยมีครูการกระตุ้นถาม	= 2
พูดได้เข้าใจ แต่ไม่ตรงเนื้อหาเรื่องราว	= 3
พูดเล่าเรื่องราวได้เข้าใจ มั่นใจ ตรงตามเนื้อหา	= 4

ทักษะในเรื่องมิติสัมพันธ์

1. ไม่รู้จักทิศทาง = 1
 บอกได้ 2 ทิศ = 2
 บอกครบ 4 ทิศ แต่ไม่แม่นยำ = 3
 ปฏิบัติ+บอกได้ถูกต้องทั้ง 4 ทิศ = 4
2. ไม่รู้จักความสัมพันธ์ = 1
 บอกความสัมพันธ์ได้ 2 ตำแหน่ง = 2
 บอกความสัมพันธ์ได้ 4 ตำแหน่ง ซ้าย-ขวา , บน-ล่าง = 3
 บอกความสัมพันธ์ได้ 6 ตำแหน่งข้างหน้า-หลัง , บน-ล่าง , ซ้าย-ขวา = 4
3. กล้ามเนื้อมือในการกระทำไม่มั่นคง = 1
 กรอกน้ำได้ $1/4$ = 2
 กรอกน้ำได้ $1/2$ = 3
 กรอกน้ำได้เต็มขวด = 4
4. ใช้สายวัดไม่เป็น จดบันทึกไม่ได้ = 1
 วัดได้ จดบันทึกไม่ได้ = 2
 วัดได้ จดได้ แต่ไม่ถูกต้อง = 3
 วัดได้ จดบันทึกถูก รายงานได้ = 4
5. บอกขนาดไม่ได้ (ใหญ่ , กลาง , เล็ก) = 1
 บอกขนาดได้ เปรียบเทียบไม่ได้ = 2
 เปรียบเทียบได้ 2 ขนาด = 3
 เปรียบเทียบได้ 3 ขนาด = 4
6. ไม่รู้จักระยะทาง = 1
 บอกระยะได้เป็นบางครั้ง = 2
 บอกระยะได้แต่ไม่ถูกต้องตามเกณฑ์ = 3
 บอกระยะได้ถูกต้อง = 4
7. ไม่สามารถเล่นเกมได้ตามขั้นตอน = 1
 เล่นได้เมื่อครูชี้แนะ = 2
 เล่นเกมต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง = 3
 เล่นและสื่อความหมายของเกมได้จากการเล่น = 4

มีทักษะในเรื่องจำนวน ปริมาณ น้ำหนักและการกะประมาณ

1. ไม่รู้ค่า 1-20 และเขียนไม่ถูกต้อง = 1
 ไม่รู้ค่า 1-20 สามารถเขียนได้ = 2
 รู้ค่า 1-20 และเขียนถูกต้องไม่ชัดเจน = 3
 รู้ค่าจำนวน 1-20 เขียนได้ถูกต้องชัดเจน = 4
2. แบ่งของ 2 ส่วนไม่ได้ = 1
 แบ่งของได้ 2 ส่วน 1 ชนิด = 2
 แบ่งของได้ 2 ส่วน 2 ชนิด = 3
 แบ่งของได้ 2 ส่วน 3 ชนิด = 4
3. บอกกลุ่มใดมาก-น้อยไม่ได้ = 1
 บอกกลุ่มมาก-น้อย , เท่ากันได้ ไม่แม่นยำ = 2
 บอกกลุ่มมาก-น้อย , เท่ากัน-ไม่เท่ากันได้ = 3
 ใช้เครื่องหมายแทนค่า $> < \neq$ ได้ถูกต้อง โดยการกะประมาณหรือเปรียบเทียบ = 4
4. เปรียบเทียบและบอกลักษณะไม่ได้ = 1
 เปรียบเทียบความแตกต่าง , หน้า-เบา วัสดุชนิดเดียวกันได้ ต่างชนิดไม่ได้ = 2
 เปรียบเทียบความแตกต่าง หน้า-เบา วัสดุชนิดเดียวกันและต่างชนิดได้พอสมควร = 3
 เปรียบเทียบความแตกต่าง หน้า-เบา วัสดุชนิดเดียวกันและต่างชนิดได้แม่นยำ = 4
5. ใช้วัสดุในการวัดไม่เป็น = 1
 ใช้วัสดุในการวัดได้ อ่านไม่เป็น = 2
 ใช้วัสดุวัดสิ่งของเป็นขนาด สูง-ต่ำ และอ่านได้ = 3
 ใช้วัสดุวัดสิ่งของเป็นขนาด สูง-ต่ำ สั้น-ยาวและอ่านได้ถูกต้อง = 4
6. ไม่รู้จักการเปรียบเทียบ = 1
 เปรียบเทียบสิ่งของได้ 1-2 ขนาด = 2
 เปรียบเทียบสิ่งของได้ 2-3 ขนาด = 3
 เปรียบเทียบสิ่งของได้ 3-4 ขนาด = 4

รักการเรียนรู้

1. ไม่สนใจป้ายนิเทศทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน = 1
 สนใจป้ายนิเทศภายในและภายนอกห้องเรียนเป็นบางครั้ง = 2
 สนใจป้ายนิเทศภายในห้องเรียน บอกได้พอสมควร = 3
 สนใจป้ายในห้องและนอกห้องเรียน บอกสื่อได้ถูกต้อง = 4

2. ไม่สนใจทำกิจกรรม	= 1
สนใจทำกิจกรรม แต่ไม่มีความหลากหลาย	= 2
สนใจทำกิจกรรม และมีความหลากหลายในบางครั้ง	= 3
สนใจทำกิจกรรมด้วยความหลากหลายและสนใจทุกครั้ง	= 4
3. ไม่สนใจมหนังสือ บอกไม่ได้	= 1
สนใจบอกหนังสือที่ชื่นชอบได้	= 2
สนใจ บอกชื่อหนังสือ เล่าเรื่องได้พอสมควร	= 3
สนใจ บอกชื่อ เล่าเรื่องราวได้ถูกต้อง	= 4
4. ไม่สนใจในการทำหนังสือ	= 1
สนใจ แต่ทำไม่ได้	= 2
สนใจ ทำได้ แต่ไม่สำเร็จ	= 3
สนใจ ทำได้ สำเร็จถูกต้องสวยงามสื่อได้	= 4
5. จัดเก็บหนังสือไม่เป็น และไม่รู้จักรักษา	= 1
จัดเก็บได้ แต่ไม่ถูกวิธี	= 2
จัดเก็บได้ถูกวิธีในบางครั้ง	= 3
จัดเก็บได้ถูกวิธี และรู้จักการเก็บรักษา	= 4

มีทักษะในการแสวงหาความรู้

1. ใช้คำถามไม่ได้	= 1
ใช้คำถามใคร อะไรได้	= 2
ใช้คำถามใคร อะไร ที่ไหน อย่างไรได้	= 3
ใช้คำถามต่าง ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง	= 4
2. แสวงหาความรู้ด้วยตนเองไม่ได้	= 1
แสวงหาความรู้ด้วยวิธีการสอบถาม	= 2
แสวงหาความรู้ด้วยวิธีการสอบถาม สังเกต สืบถาม	= 3
แสวงหาความรู้ด้วยวิธีการหลากหลาย	= 4

ภาคผนวก ข

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือและคุณภาพเครื่องมือ

ตาราง 19 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการสอนโครงการ
ของนักเรียนอนุบาล

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	4.944
2	3.903
3	4.944
4	5.850
5	5.850
6	9.027
7	7.659
8	5.867
9	5.850
10	16.595
11	10.213
12	8.718
13	12.691

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8976

ตาราง 20 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการสอนโครงการ
ของผู้ปกครอง

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	3.577
2	3.765
3	3.577
4	2.864
5	2.430
6	4.437
7	2.864

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาว เดือนฉาย แซ่ปั่ว
วันเดือนปีเกิด	2 กุมภาพันธ์ 2526
สถานที่เกิด	เชียงใหม่
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	38 ซ. จัดสรรสุนทรที่12 ถ. สุขุมวิท103 ประเวศ หนองบอน กรุงเทพมหานคร 10250
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2544	มัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จากโรงเรียนราชดำริ
พ.ศ. 2548	ปริญญาตรี ศีษศาสตร (ปฐมวัย) จากมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
พ.ศ. 2551	ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ